

**Institutioneel Onderzoek
Overheidspersoneel**

**Deelbeleidsterrein
Arbeidsvoorwaarden Rijkspersoneel
1945-1996**

Een rapport institutioneel onderzoek naar het deelbeleidsterrein
Arbeidsvoorwaarden voor ambtenaren en arbeidscontractanten in de sector Rijk
in de periode 1945-1996

**Institutioneel Onderzoek
Overheidspersoneel**

**Deelbeleidsterrein
Arbeidsvoorwaarden Rijkspersoneel
1945-1996**

Een rapport institutioneel onderzoek naar het deelbeleidsterrein
Arbeidsvoorwaarden voor ambtenaren en arbeidscontractanten in de sector Rijk,
1945-1996

PIVOT-rapport nr. 73

Samengesteld door: Centrale Archief Selectiedienst

G. Huizinga, H. van der Meer, A. van der Ploeg
en H. Scholtens

Dit rapport is een gezamenlijke uitgave van

Het ministerie van Binnenlandse Zaken

&

Rijksarchiefdienst/PIVOT

S'-Gravenhage, 2000

Tekst: Centrale Archief Selectiedienst
G. Huizinga, H. van der Meer, A. van der Ploeg
en H. Scholtens

Vormgeving: Rijksarchiefdienst/PIVOT

Illustraties: W. Küller

Druk: Krips BV

ISBN: 90-5909-001-2

© Rijksarchiefdienst/PIVOT. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Rijksarchiefdienst/PIVOT.

PROJECT INVOERING VERKORTING OVERBRENGINGSTERMIJN

Voor u ligt het rapport waarin de uitkomsten van een onderzoek, gehouden in het kader van het Project Invoering Verkorting Overbrengingstermijn (PIVOT), zijn weergegeven. PIVOT is een projectorganisatie die in mei 1991 door de Algemene Rijksarchivaris in het leven is geroepen. De aanleiding daarvoor vormde de (voorgenomen) verkorting van de overbrengingstermijn conform de nieuwe Archiefwet van vijftig naar twintig jaar. Vanuit het oogpunt van democratisering van het openbaar bestuur moet deze termijnverkorting positief worden beoordeeld. Immers, eerder overgedragen archieven worden ook eerder volledig toegankelijk voor het publiek. Voor de Rijksarchiefdienst betekent deze termijnverkorting echter dat, wanneer er geen maatregelen worden genomen, zij overstroomd wordt met archiefmateriaal. De neerslag van dertig jaar overheids-handelen zou bij de invoering van de nieuwe wet in een korte periode moeten worden overgebracht naar de depots van de archiefdiensten. Voor de centrale rijksorganen wordt de omvang van deze stroom van gegevensbestanden geschat op ongeveer 600 strekkende kilometer over de periode 1943-1973 en over de periode 1973-1990 op nog eens eenzelfde hoeveelheid. Omdat een dergelijke hoeveelheid archiefmateriaal niet beheersbaar, noch hanteerbaar is en de opslag ervan te kostbaar, heeft de Rijksarchiefdienst in het kader van PIVOT tezamen met de verschillende Hoge Colleges van Staat en de ministeries maatregelen getroffen om deze vloed te kanaliseren.

Bij het uitvoeren van deze inhaaloperatie moesten reeds bestaande problemen bij de archiefzorg van de rijksoverheid in versneld tempo worden opgelost. Onder de Archiefwet 1962 zijn grote achterstanden ontstaan in het selecteren van naoorlogs archiefmateriaal en in het overbrengen van archief van vóór 1940 naar de Rijksarchiefdienst. In inspectierapporten van de Rijksarchiefdienst werd daar al op gewezen, maar door het rapport 'Archiefbeheer en -behoud bij het Rijk' dat de Algemene Rekenkamer in 1988 uitbracht, is dit probleem pas in zijn volle omvang tot politiek Den Haag doorgedrongen.

PIVOT is mogelijk geworden door de inzet van extra financiële middelen die de minister van WVC in 1991 heeft toegezegd: fl. 17 miljoen over een periode van tien jaar (de looptijd van het project). Daarnaast zetten de ministeries en de Hoge Colleges van Staat, verantwoordelijk voor selectie en overdracht van hun archieven, elk eigen middelen in om deze operatie mogelijk te maken. Afspraken daarover zijn vastgelegd in convenanten die de verschillende secretarissen-generaal of vertegenwoordigers van de Hoge Colleges van Staat met de Algemene Rijksarchivaris hebben gesloten.

1. De uitgangspunten van PIVOT

Om de hierboven beschreven papiervloed op een verantwoorde manier te kunnen beperken heeft PIVOT een nieuw selectie-instrument ontworpen. De traditionele selectiemethoden zijn voor een operatie van deze omvang niet toereikend: zij zijn te arbeidsintensief en dus te kostbaar waarbij de basis van de gevoerde selectie niet altijd duidelijk is geformuleerd. Bij de traditionele selectie worden als criteria gebruikt: de inhoudelijke of informatieve waarde van documenten en de plaats die zij innemen in het geheel van een dossier, een archief of verzameling archieven. Aangezien men bij die manier van selecteren geen model hanteert waarmee men de context van de gegevens in kaart kan brengen, kan men aan de gegevens op zich moeilijk een waarde toekennen. De functie van de gegevens is in dat geval niet te achterhalen. Het gevolg hiervan is een subjectieve selectie omdat iedereen die selecteert een eigen interpretatie aan de gegevens geeft.

PIVOT gaat ervan uit dat de selectie moet worden uitgevoerd vanuit het gezichtspunt van het overheidsorgaan of de organen die deze documenten in het kader van hun taak en het daaruit voortvloeiende handelen hebben ontvangen of geproduceerd: niet de informatiewaarde van documenten maar de waardebeoordeling van handelingen van overheidsorganen staat centraal. Met de gegevensbestanden die naar de Rijksarchiefdienst worden overgebracht moet het handelen van de overheid in relatie tot haar omgeving op hoofdlijnen te reconstrueren zijn. Daarbij wil PIVOT met het resultaat van de selectie op basis van deze doelstelling bronnen voor de kennis van en het inzicht in de Nederlandse samenleving (en cultuur) veiligstellen voor blijvende bewaring.

De methode om dit te bereiken is de methode institutioneel onderzoek van PIVOT. Deze methode is in de afgelopen jaren ontwikkeld aan de hand van praktijkervaringen en nieuwe, theoretische inzichten uit binnen- en buitenland. Via wet- en regelgeving en andere bestuurlijk-organisatorische bronnen wordt nagegaan welke handelingen overheidsorganen verrichten. Op basis van de handelingen kan achterhaald worden welke neerslag er in principe zou *moeten* zijn. Met andere woorden, de selectie zal niet meer plaatsvinden op basis van het archiefstuk zelf, maar op basis van de handeling. Handelingen worden gewaardeerd in het kader van de context.

Uiteindelijk zal PIVOT de overbrenging van het geselecteerde materiaal naar de depots van de Rijksarchiefdienst begeleiden. De rijksorganen zijn zelf verantwoordelijk voor de fysieke selectie en bewerking die de archieven en andere gegevensbestanden moeten ondergaan om ze geschikt te maken voor overdracht. Desgewenst zal PIVOT hen daarbij adviseren. Richtsnoer voor de bewerking na het institutioneel onderzoek en de institutionele selectie vormen de door de Permanente Commissie Documentaire Informatievoorziening (PCDIN) in september 1991 aanvaarde 'Normen voor goede en geordende staat' (zie hiervoor ook de PIVOT-brochure 'Om de kwaliteit van het behoud: normen 'goede en geordende staat' (Rijksarchiefdienst/PIVOT, 's-Gravenhage 1993).

2. Het institutioneel onderzoek

Om het voor de selectie noodzakelijke inzicht te krijgen in het handelen van de overheidsorganen is PIVOT institutionele onderzoeken gestart bij de verschillende ministeries. De onderzoekers worden door PIVOT zelf en door de verschillende ministeries ingezet. Zij nemen gezamenlijk ongeveer 130 onderzoeksgebieden of beleidsterreinen voor hun rekening. Per beleidsterrein beschrijft de onderzoeker de historische ontwikkeling van dat beleidsterrein als context van de handelingen die er sinds 1940 zijn verricht. De onderzoeksperiode verschilt per beleidsterrein, maar bestrijkt in het algemeen de periode 1940 tot heden.

Uitgangspunt bij de onderzoeken vormt de Methode van Institutioneel Onderzoek (MIO), neergelegd in de brochure 'Handelend optreden' (PIVOT-brochure, 's-Gravenhage 1994). De resultaten van een institutioneel onderzoek worden beschreven in een Rapport Institutioneel Onderzoek (RIO). Een RIO is de contextbeschrijving van een beleidsterrein waarop overheidsorganen handelend optreden en omvat:

1. een historische schets van het beleidsterrein waarop het onderzoek betrekking heeft, inclusief:
  - de doelstellingen van de overheid op het beleidsterrein;
  - de overheidsorganen en overige actoren;
  - de onderlinge relaties tussen de actoren;
  - de beleidsinstrumenten;
  - een beschrijving van het taakgebied waartoe het beleidsterrein behoort.

2. een overzicht van de handelingen die overheidsorganen verrichten of hebben verricht, inclusief:
  - de looptijd van elke handeling (begin- en einddatum);
  - de grondslag (bron) van elke handeling;
  - het produkt van de handeling (indien bekend).

Zo mogelijk worden de handelingen thematisch of procedureel geordend, waardoor men de handelingen in hun context kan zien.

Een belangrijk begrip in het institutioneel onderzoek vormt de 'handeling'. Een handeling is een complex van activiteiten, gericht op het totstandbrengen van een product, dat een actor verricht ter vervulling van een taak of op grond van een bevoegdheid. Aangezien we niet alleen willen beschrijven wat de overheid moet doen maar ook wat zij daadwerkelijk doet, gebruiken we als bron voor het beschrijven van het handelen niet alleen officiële wet- en regelgeving en de daaruit voortvloeiende algemene maatregelen van bestuur, koninklijke besluiten, ministeriële regelingen en beschikkingen zoals instellings-, opheffings- en organisatiebesluiten als onderzoeksbron, maar ook jaarverslagen en jaaroverzichten, staatsalmanakken, memories van toelichting op de rijksbegroting en op bovengenoemde wetten, beleidsnota's, archieven en literatuur. Daarnaast vormen interviews met beleidsmedewerkers en andere deskundigen - in en buiten de overheid- op het beleidsterrein een bron van informatie.

Naast het begrip 'handeling' neemt het begrip 'actor' in het institutioneel onderzoek een belangrijke plaats in. 'Actor' volgens de PIVOT-methode wordt gedefinieerd als "een overheidsorgaan of een particuliere organisatie of persoon die een rol speelt op een beleidsterrein". Strekten de PIVOT-onderzoeken zich tot 1995 uit tot de handelingen van overheidsorganen in de strikte zin van het woord, in de Archiefwet 1995 wordt, gebaseerd op de Algemene wet bestuursrecht, onder 'overheidsorgaan' verstaan "organen van overheidsstichtingen, verenigingen en vennootschappen die, ook voor zover zij niet krachtens publiekrecht zijn ingesteld, toch met openbaar gezag zijn bekleed of waaraan toch één of meer overheidstaken zijn opgedragen en de daarvoor benodigde publiekrechtelijke bevoegdheden zijn toegekend". Het begrip 'overheidsorgaan' is hiermee aanzienlijk verbreed.

In de onderzoeksrapporten worden de handelingen van particuliere instellingen niet opgenomen. Wel wordt hun rol op het beleidsterrein beschreven. Op grond van het acquisitieprofiel van het Algemeen Rijksarchief wordt bepaald of de archieven van particuliere instellingen voor overbrenging in aanmerking komen.

3. De toepassingsmogelijkheden

De resultaten van het institutioneel onderzoek, neergelegd in het RIO, worden daarna verwerkt in een wettelijk voorgeschreven selectie-instrument: de selectielijst, in PIVOT-termen het "basis selectiedocument" (BSD). De selectielijst is een lijst van handelingen die elk voorzien zijn van de waardering 'bewaren' of 'vernietigen'. De selectielijst volgt uit de beschrijving van het RIO. In overleg met de betreffende instelling(en) wordt aan de hand van deze selectielijst bezien welke gegevensbestanden voor 'de eeuwigheid' geselecteerd moeten worden en uiteindelijk overgebracht worden aan de Rijksarchiefdienst. De ontwerp selectielijst wordt ter inzage gelegd bij verscheidene instanties en de zorgdrager(s) bied(t)(en) de ontwerp-selectielijst aan aan de minister van OCenW. De definitieve selectielijst wordt vastgesteld door de zorgdrager(s) in kwestie en de minister/staatssecretaris van OCenW.

Wanneer de inhaaloperatie eenmaal voltooid is, zijn we er nog niet. In de toekomst moet worden voorkomen dat nieuwe achterstanden ontstaan bij selectie en overbrenging van gegevensbestanden. Om de toepassingsmogelijkheden van het institutioneel onderzoek ook voor de toekomst te kunnen garanderen, is het daarom noodzakelijk om ontwikkelingen in taken, handelingen en organisatie van de overheid, alsmede de grondslag van die taken en handelingen bij te houden. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de zorgdragers. Het RIO en het BSD kunnen gebruikt worden als basis voor de ontwikkeling van een structureel documentair informatieplan teneinde het beheer van de gegevensbestanden die de Rijksarchiefdienst na 20 jaar verwerft en het beheer van de gegevensbestanden bij de verantwoordelijke organen zelf te verbeteren.

Zo kan in samenwerking met de betreffende organen worden voorkomen, dat zich in de toekomst nieuwe, onbeheersbare stuwmeren van archief en andere gegevensbestanden zullen vormen.

4. Volumevermindering archieven en vergroting opslagcapaciteit

Ook op deze terreinen is PIVOT werkzaam. Volumevermindering kan voor bepaalde archieven worden bereikt door middel van substitutie: het overzetten van de informatie op een andere drager, bijvoorbeeld microfilm, microfiches en in de toekomst wellicht beeldplaat. Inmiddels kon uitbreiding van de opslagcapaciteit met ca. 25 km. van bestaande depots in het Algemeen Rijksarchief worden gerealiseerd door de installatie van verrijdbare stellingen (compactus).

Gewapend met de opgedane ervaring zal PIVOT ook over deze kwesties de rijksorganen kunnen adviseren, die daarmee bij het moderne gegevensbeheer weer hun voordeel kunnen doen.

Algemeen Rijksarchief/PIVOT/Den Haag, juni 1995

INHOUDSOPGAVE

LIJST VAN AFKORTINGEN.....	1
ALGEMENE INLEIDING OP HET BELEIDSTERREIN OVERHEIDSPERSONEEL	3
OVERHEIDSPERSONEEL.....	3
ONTWIKKELING VAN HET AMBTENARENRECHT EN HOOFDLIJNEN VAN HET OVERHEIDSPERSONEELSBELEID.....	3
VERANTWOORDELIJKHEID VOOR HET PERSONEELSBELEID EN HET SECTORENMODEL	4
INDELING VAN HET RAPPORT	6
VERANTWOORDING EN AFBAKENING VAN HET ONDERZOEK.....	9
INLEIDING OP HET DEELBELEIDSTERREIN ARBEIDSVOORWAARDEN VOOR AMBTENAREN EN ARBEIDSCONTRACTANTEN IN DE SECTOR RIJK.....	11
ACTOREN	13
HANDELINGEN	23
LEESWIJZER.....	23
1 ALGEMEEN	24
1.1 Inleiding	24
1.2 Handelingen.....	24
2 WERVING EN SELECTIE	30
2.1 Inleiding	30
2.2 Handelingen.....	31
2.2.1 Werving en selectie.....	31
2.2.2 Eisen van geschiktheid en bekwaamheid.....	32
2.2.3 Onderzoek naar geschiktheid en bekwaamheid	32
2.2.4 Antecedenten- en veiligheidsonderzoeken.....	34
3 AANSTELLING EN INDIENSTNEMING	39
3.1 Inleiding	39
3.2 Handelingen.....	40
4 BEGELEIDING EN BEOORDELING VAN PERSONEEL.....	42
4.1 Inleiding	42
4.2 Handelingen.....	42
5 BEZOLDIGING EN SPAAR(LOON)REGELING.....	45
5.1 Inleiding	45
5.2 Handelingen.....	48
5.2.1 Regeling en vaststelling van het loon in het algemeen	48
5.2.2 Vaststelling, toekenning en betaling van loon	51
5.2.3 Toelagen	54
5.2.4 Eenmalige en eindejaarsuitkering	57
5.2.5 Vakantie-uitkering	58
5.2.6 Vergoedingen voor extra diensten (overwerkvergoeding).....	59
5.2.7 Kindertoelage.....	62
5.2.8 Emolumenten.....	64
5.2.9 Non-activiteitswedde	65
5.2.10 Samenloop met militaire bezoldiging	66
5.2.11 Spaar(loon)regeling	66
6 GRATIFICATIES, SCHADELOOSSTELLING EN VERGOEDING VAN KOSTEN	70
6.1 Inleiding	70
6.2 Handelingen.....	72
6.2.1 Algemeen.....	72
6.2.2 Gratificaties	73
6.2.3 Vergoeding van verplaatsingskosten	73
6.2.4 Vergoeding van reis- en verblijfkosten.....	76
6.2.5 Vergoeding van telefoonkosten	84
6.2.6 Vergoeding van representatiekosten	84
6.2.7 Maaltijdvergoeding bij overwerk.....	85

7	DIENST- EN WERKTIJDEN	86
	7.1 Inleiding	86
	7.2 Handelingen	87
8	VAKANTIE EN VERLOF	89
	8.1 Inleiding	89
	8.2 Handelingen	90
9	VOORZIENINGEN IN VERBAND MET ZIEKTE	94
	9.1 Inleiding	94
	9.2 Handelingen	95
	9.2.1 Bezoldiging in geval van ziekte tijdens het dienstverband	95
	9.2.2 Bezoldiging of uitkering wegens ziekte na beëindiging van het dienstverband.....	97
	9.2.3 Bijzondere voorzieningen; interim- en Zvo-regeling.....	97
	9.2.4 Zwangerschaps- en bevallingsverlof.....	103
	9.2.5 Verhaal van ziektekosten ingevolge ongevallen van ambtenaren.....	103
10	RECHTEN EN VERPLICHTINGEN BIJ REORGANISATIES	104
	10.1 Inleiding	104
	10.2 Handelingen	105
11	OVERIGE RECHTEN EN VERPLICHTINGEN	109
	11.1 Inleiding	109
	11.2 Handelingen	111
	11.2.1 Woonverplichting en ontheffingsmogelijkheid.....	111
	11.2.2 Hypotheekgarantie bij bouw of aankoop van een woning	111
	11.2.3 Verzekering vlieg risico's.....	112
	11.2.4 Het opdragen van andere dan de gewone werkzaamheden	113
	11.2.5 Dienstkleeding en onderscheidingstekens	114
	11.2.6 Integriteit	115
	11.2.7 Ontzegging van de toegang tot het werk.....	115
	11.2.8 Onderzoek aan lichaam, kleding of goederen	115
12	DISCIPLINAIRE STRAFFEN	117
	12.1 Inleiding	117
	12.2 Handelingen	117
13	INSTELLING EN WERKWIJZE VAN COMMISSIES WAARAAN DE BESLISSING MET UITSLUITING VAN ADMINISTRATIEVE ORGANEN IS OPGEDRAGEN	120
	13.1 Inleiding	120
	13.2 Handelingen	120
14	SCHORSING EN ONTSLAG	122
	14.1 Inleiding	122
	14.2 Handelingen	124
	14.2.1 Schorsing	124
	14.2.2 Ontslag.....	124
	14.2.3 Uitkering in verband met vrijwillig vervroegd uittreden	128
	14.2.4 Uitkering in verband met FLO.....	134
	14.2.5 Uitkering ingevolge art. 99 van het ARAR.....	135
	14.2.6 Uitkering ingevolge Rijkswachtgeldbesluit 1959	135
	14.2.7 Uitkering ingevolge Uitkeringsregelingen 1952 en 1966	137
	14.2.8 Uitkeringen na overlijden of bij vermissing.....	140
15	PENSIOENAANGELEGENHEDEN	142
	15.1 Inleiding	142
	15.1.1 Algemeen.....	142
	15.1.2 ABP	144
	15.1.3 FAOP.....	147
	15.1.4 USZO.....	148
	15.2 Handelingen	148
	15.2.1 Algemeen.....	148
	15.2.2 Ambtenaarschap; uitzicht en recht op pensioen.....	150
	15.2.2.1 Ambtenaarschap.....	150
	15.2.2.2 Uitzicht en recht op pensioen.....	153
	15.2.3 Pensioengrondslag, pensioenbijdrage, premie en verhaal.....	156

15.2.4 ABP	159
15.2.4.1 Inrichting van het ABP	159
15.2.4.2 Toezicht op het besturen van het ABP	162
15.2.4.3 Financieel beheer van het ABP	165
15.2.4.4 Taakvaststelling van het ABP	166
15.2.4.5 Privatisering van het ABP	167
15.2.5 FAOP	168
15.2.5.1 Inrichting van het FAOP	168
15.2.5.2 Toezicht op het besturen van het FAOP	169
15.2.5.3 Financieel beheer van het FAOP	169
15.2.5.4 Taakuitvoering van het FAOP	170
15.2.6 USZO	171
OVERZICHT VAN GERAADPLEEGDE BRONNEN	174
WET- EN REGELGEVING	174
LITERATUUR	182
MATERIEDESKUNDIGEN	183
BIJLAGE	184
TIENJAARLIJKE ORGANOGRAMMEN M.B.T. OVERHEIDSPERSONEELSBELEID 1946-1996	184
NOTEN	190

Lijst van afkortingen

AAW	Algemene Arbeidsongeschiktheidswet
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds
AGFA	Adviescommissie grondrechten en functie-uitoefening ambtenaren
amvb	algemene maatregel van bestuur
AOB	Arbeidsovereenkomstenbesluit
AOV	Arbeidsongeschiktheidsverzekering
AOW	Algemene Ouderdomswet
ARAR	Algemeen Rijksambtenarenreglement
Art.	Artikel
Awb	Algemene wet bestuursrecht
AWW	Algemene Weduwen- en Wezenwet
BBRA	Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren
BiZa	Ministerie van Binnenlandse Zaken
BSD	Basiselectiedocument
BVD	Binnenlandse Veiligheidsdienst
BZK	Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
CAS	Centrale Archiefselectiedienst
FAOP	Fonds arbeidsongeschiktheidsverzekering overheidspersoneel
Fin.	Ministerie van Financiën
FLO	Functioneel leeftijdsontslag
KB	Koninklijk Besluit
MID	Militaire Inlichtingendienst
PIVOT	Project Invoering Verkorting Overbrengingstermijn
RAS	Rijksambtenarensparregeling
RBB	Rijksdienst voor Bedrijfsgezondheid en Bedrijfsveiligheid
RGD	Rijks Geneeskundige Dienst
RIO	Rapport institutioneel onderzoek
RPD	Rijks Psychologische Dienst
SBK-RO	Besluit Sociaal Beleidskader Rijksoverheid
SOR	Sectorcommissie overleg Rijkspersoneel
Stb.	Staatsblad
Stcrt.	Staatscourant
USZO	Uitvoeringsinstelling Sociale Zekerheid voor Overheid en Onderwijs
VUT	Vervroegd uittreden
VUT-fonds	Stichting fonds vrijwillig vervroegd uittreden overheidspersoneel
WAO	Wet op de Arbeidsongeschiktheidsverzekering
WW	Werkloosheidswet
WWV	Wet Werkloosheidsvoorziening
Zvo	Ziektekostenvoorziening overheidspersoneel
ZW	Ziektewet

Algemene inleiding op het beleidsterrein Overheidspersoneel

Overheidspersoneel

Binnen het overheidspersoneel kan onderscheid gemaakt worden tussen ambtenaren en arbeidscontractanten¹. Ambtenaren kunnen gedefinieerd worden als het personeel dat aangesteld is om in openbare dienst werkzaam te zijn.² Van cruciale betekenis is de ‘aanstelling’, een eenzijdige handeling van de overheid-werkgever van *publiekrechtelijke* aard. Arbeidscontractanten worden niet ‘aangesteld’; met hen gaat de overheid-werkgever een arbeidsovereenkomst van *privaatrechtelijke* aard aan. Op de laatste is het ‘gewone’, algemene arbeidsrecht van toepassing. Ten aanzien van ambtenaren geldt een publiekrechtelijk arbeidsrecht, het zgn. ambtenarenrecht.

Ontwikkeling van het ambtenarenrecht en hoofdlijnen van het overheidspersoneelsbeleid

Het ambtenarenrecht is het geheel van rechtsnormen dat de dienstverhouding regelt waarin op beroepsmatige wijze openbare dienst wordt verricht. Het is het sociale recht met betrekking tot de ambtelijke openbare dienst dat zijn wortels heeft in het begin van de twintigste eeuw, toen het algemeen arbeidsrecht nog weinig ontwikkeld was en ambtenarenorganisaties naar een verbetering van de rechtspositie streden. Ook de gedachte dat een goed beschermde positie van de ambtenaar met het oog op het functioneren van de openbare dienst wenselijk was, heeft bijgedragen tot de ontwikkeling van een afzonderlijk rechtsstelsel voor ambtenaren. Latere ontwikkelingen van het algemene arbeidsrecht hebben de verschillen met het ambtenarenrecht verkleind.

De positie van de ambtenaar is vastgelegd in de Ambtenarenwet (1929) en het Algemeen Rijksambtenarenreglement (1931); ten aanzien van de arbeidscontracten was tot 1993 het Arbeidsovereenkomstenbesluit (eveneens 1931) van kracht. De aparte status van de ambtenaar komt onder andere tot uiting in de eenzijdige aanstelling van de ambtenaar door de overheid-werkgever; de rechtsbescherming door de ambtenarenrechter; de gedetailleerde regeling inzake de gronden voor ontslag; de uniforme en betrekkelijk gunstige pensioenvoorzieningen; de beperkte mate van medezeggenschap van ambtenaren (via de dienstcommissies); de beperkte invloed op de vaststelling van de collectieve arbeidsvoorwaardenregelingen door de overheid (via het georganiseerd overleg); en de sterkere beperking van het stakingsrecht dan voor de marktsector. De bijzondere positie van het overheidspersoneel als geheel is ook terug te vinden in het vooroorlogse algemene arbeidsrecht, zoals de Arbeidswet 1919, de Veiligheidswet 1934. De hierin vastgelegde regels met betrekking tot de arbeid waren primair op de particuliere sector gericht en golden slechts in beperkte mate voor de openbare dienst.

Na de oorlog werd deze uitzonderingspositie allengs afgezwakt, al heeft ze nog lange tijd standgehouden. Grote wijzigingen deden zich pas vanaf de jaren tachtig voor, toen de Arbeidsovereenkomstenwet (1985) en de Wet op de ondernemingsraden (1995) op de overheid van toepassing werden verklaard en de positie van de ambtenaar ten opzichte van de werknemer in de marktsector werd ‘genormaliseerd’. Met de inwerkingtreding van de Wet overheidspersoneel onder de werknemersverzekeringen (1998) geldt ook het sociale zekerheidsrecht voor ambtenaren. Als gevolg van de ‘normalisering’ kon de overheid zich steeds meer als een ‘normale’ werkgever in de marktsector gaan gedragen.

Hierbij zij opgemerkt dat bij 'normalisering' weliswaar gestreefd wordt naar meer conformiteit met de marktsector, maar dat het geenszins de bedoeling is de verschillen tussen beide sectoren volledig op te heffen: als de belangen van de overheidsorganisatie en het overheidspersoneel zulks vergen, worden nog steeds *eigen* keuzes gemaakt.³ De uitzonderlijke positie van de ambtenaar blijft dus gehandhaafd, al wordt ze allengs wat minder exclusief dan voorheen.

Na 1945 voltrok zich binnen de overheid, evenals in het bedrijfsleven, het proces van humanisering en democratisering van de arbeid. Het welbevinden van het personeel werd een nieuwe doelstelling van het beleid en kwam tot uitdrukking in het bieden van inspraak en ontplooiingsmogelijkheden. Het overheidspersoneelsbeleid werd ook een instrument bij het scheppen van werkgelegenheid en het bieden van betere arbeidsperspectieven aan achterstandsgroepen.

De naoorlogse periode werd lange tijd gekenmerkt door een toename van het arbeidsvolume bij de overheid. Deze groei hield aan tot het midden van de jaren tachtig, toen onder invloed van de bezuinigingen de overheid gedwongen was af te slanken. Langs verschillende wegen werd getracht dit doel te bereiken: privatisering, decentralisatie en efficiencyoperaties. Privatisering is de omzetting van een staatsbedrijf in een privaatrechtelijke rechtspersoon, waarna deze instelling onderworpen is aan de werking van concurrentie op de markt - het omvangrijkste voorbeeld hiervan is de PTT (1989). Bij decentralisatie worden taken van de Rijksdienst afgestoten naar lagere overheden (provincies en gemeenten), waarmee weliswaar een afname van het aantal rijksambtenaren wordt bewerkstelligd, maar het probleem feitelijk slechts verplaatst wordt. Naast deze vorm is de 'functionele decentralisatie' te onderscheiden, waarbij delen van een ministerie worden omgezet in zelfstandige bestuursorganen (ZBO's), die niet langer deel van een departement uitmaken maar via allerlei benoemings- en toezichtsmechanismen nog wel een band met de centrale overheid hebben. De derde afslankingsmethode is de efficiencyoperatie, waarmee men door verbetering van de bedrijfsvoering, terugdringing van de stafdiensten, vermindering van de interdepartementale overlap en verbetering van de onderlinge organisatie tot een hogere arbeidsproductiviteit wil komen.⁴

Verantwoordelijkheid voor het personeelsbeleid en het sectorenmodel

De zorg voor het overheidspersoneelsbeleid heeft in de vooroorlogse periode steeds bij de minister van Binnenlandse Zaken gelegen, met uitzondering van de jaren 1917-1933, toen de minister van Justitie hiermee belast was. Hierbij moeten echter de volgende kanttekeningen gemaakt worden.

Allereerst neemt als gevolg van de 'normalisering' de bewegingsvrijheid van de minister van Binnenlandse Zaken ten aanzien van het personeelsbeleid af. Tegelijkertijd oefent de minister van Sociale Zaken, die de regels ten aanzien van arbeid in de marktsector/het bedrijfsleven stelt, een steeds grotere invloed uit op het overheidspersoneelsbeleid.

Een tweede kanttekening betreft de decentralisatie van bevoegdheden met betrekking tot het overheidspersoneelsbeleid. De eerste decennia na de oorlog lieten nog een voortzetting zien van de centralistische opzet van dit beleid waarbij de minister van Binnenlandse Zaken als coördinator voor de gehele overheid een dominante rol speelde. Dit centralistische systeem vond zijn bekroning in het Coördinatiebesluit van 1958. Via het Ambtelijk en het Bestuurlijk Beraad beschikte de minister van Binnenlandse Zaken sinds 1973 over een forum om het personeelsbeleid van de lagere overheden te sturen. In de jaren tachtig werd de organisatie en het functioneren van de rijksoverheid aan een grootschalige heroverweging onderworpen. De gedachte was dat overheidsinstellingen beter zouden kunnen inspelen op veranderingen in de omgeving naarmate ze minder centraal aangestuurd zouden worden en zelf meer verantwoordelijkheden zouden dragen. Dit had ook gevolgen voor de taakverdeling tussen het ministerie van Binnenlandse Zaken en de vakministeries op het terrein van het personeelsbeleid. Voorbeelden zijn de decentralisatie van de werving van rijksoverheidspersoneel en de grotere vrijheid van de ministeries bij het vaststellen van hun personeelsformaties.

In 1993 werd de decentralisatie van het arbeidsvoorwaardenoverleg een feit met de invoering van het sectorenmodel bestaande uit acht overheidssectoren:

- Burgerlijk Rijkspersoneel ('Rijk'):
het personeel in dienst van de ministeries inclusief het personeel van de Dienst Buitenlandse Zaken, de Hoge Colleges van Staat en het Kabinet voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken, maar uitgezonderd Defensie.
- Defensie:
het vrijwillig dienende en het dienstplichtige militaire personeel alsook het burgerpersoneel (inclusief het burgerpersoneel dat werkzaam is op het ministerie).
- Onderwijs en wetenschappen ('Onderwijs')
het onderwijsgevende en het onderwijsondersteunende personeel inclusief het personeel van de academische ziekenhuizen en de instellingen ten behoeve van onderzoek en wetenschapsbeleid.
- Politie:
zowel het uitvoerende ('executieve') politiepersoneel als het administratief-technische personeel dat ten behoeve van de politie werkzaam is.
- Rechterlijke Macht:
de zittende en de staande magistratuur, de gerechtsauditeurs, de rechterlijke ambtenaren en de griffiers.
- Gemeenten:
het personeel in dienst van de gemeenten.
- Provincies:
het personeel in dienst van de provincies.
- Waterschappen:
het personeel in dienst van waterschappen.

Tot de invoering van het sectorenmodel trad de minister van Binnenlandse Zaken als werkgever op in het arbeidsvoorwaardenoverleg voor alle rijksambtenaren. Deze rol werd nu overgenomen door die ministers waaronder de vijf rijkssectoren ressorteerden: de minister van Binnenlandse Zaken voor de sectoren Rijk en Politie, de minister van Defensie voor de sector Defensie, de minister van Justitie voor de Rechterlijke Macht en de minister van Onderwijs voor Onderwijs. Bij de lagere overheden treden respectievelijk de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het Interprovinciaal Overleg en de Unie van Waterschappen op als werkgevers in het overleg. Naar het personeelsbeleid in de sectoren Politie, Justitie en Onderwijs zijn of worden afzonderlijke institutionele onderzoeken verricht.⁵ Voor onderzoek over het personeelsbeleid in de sector Defensie geldt het volgende. Het onderhavige institutioneel onderzoek geldt voor het personeelsbeleid ten aanzien van de burgerambtenaren zowel voor als na 1993. Voor 1993 kenden de burgerambtenaren van Defensie geen aparte rechtspositie. Sinds de zijn voor hen voor wat betreft wet- en regelgeving en de daaruit voortvloeiende handelingen geen duidelijke veranderingen opgetreden ten opzichte van de oude situatie. Voor het militair personeel in de sector Defensie in de periode tot 1993 is inmiddels institutioneel onderzoek verricht.⁶ Voor de periode daarna zal nog apart onderzoek verricht worden.

Als gevolg van het sectorenmodel opereert de minister van Binnenlandse Zaken op drie niveaus. Allereerst fungeert hij evenals de overige ministers als werkgever voor zijn eigen ministerie. Bovendien is hij verantwoordelijk voor het management en personeelsbeleid binnen de sectoren Rijk en Politie. Tenslotte coördineert hij de arbeidsvoorwaardenvorming en arbeidsverhoudingen binnen de overheid als geheel.

Indeling van het rapport

In overeenstemming met het voorstel van het ministerie van Binnenlandse Zaken is gekozen voor een verdeling van het onderzoek in een aantal deelonderzoeken. Elk deelonderzoek betreft een afgebakend gedeelte van het beleidsterrein. De deelbeleidsterreinen zijn:

- 1) arbeidsverhoudingen
- 2) arbeidsvoorwaarden rijkspersoneel
- 3) buitensectorale arbeidsvoorwaarden
- 4) formatiebeleid, arbeidsmarktbeleid en personeelsontwikkeling en mobiliteit
- 5) arbeidsomstandighedenbeleid
- 6) personeelsinformatievoorziening en -administratie

Arbeidsverhoudingen

PIVOT-rapport nr. 72

Aan de eenzijdige vaststelling van de arbeidsvoorwaarden door de overheid gaat een tweezijdig proces van arbeidsvoorwaardenvorming vooraf. De overheid als werkgever overlegt over de arbeidsvoorwaarden met (bepaalde) organisaties van werknemers. Ook de rol van de centrale overheid ten opzichte van de arbeidsvoorwaardenvorming bij de decentrale overheden wordt in dit rapport behandeld. Voorts komen in dit deelonderzoek de collectieve acties en het stakingsrecht aan de orde. Tenslotte wordt het medezeggenschapsrecht bij de (rijks)overheid beschreven.

Arbeidsvoorwaarden rijkspersoneel

PIVOT-rapport nr. 73

Dit onderzoek heeft betrekking op het geheel van rechten en plichten die op grond van de diverse rechtspositionele regelingen gelden voor het rijksoverheidspersoneel. Hierbij moet men denken aan zaken als bezoldiging, arbeidstijden, de mogelijkheid disciplinaire maatregelen te treffen, vakantie met behoud van salaris, doorbetaling van de bezoldiging bij ziekte, zwangerschaps- en ouderschapsverlof. De belangrijkste regelingen waarin bepalingen omtrent arbeidsvoorwaarden zijn vastgelegd zijn de Grondwet, de Ambtenarenwet, het Algemeen Rijksambtenarenreglement en het Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren.

Buitensectorale arbeidsvoorwaarden

PIVOT-rapport nr. 74

Dit betreft de arbeidsvoorwaarden van personen die voor de overheid werkzaam zijn, maar die niet onder het sectorenmodel vallen. Het gaat bij deze groep om de gekozen leden van algemeen vertegenwoordigende lichamen, de benoemde politieke ambtsdragers, de leden van de Hoge Colleges van Staat en die van de koninklijke hofhouding.

Formatiebeleid, arbeidsmarktbeleid, personeelsontwikkeling en mobiliteit

PIVOT-rapport nr. 75

Formatiebeleid heeft betrekking op de vaststelling van de personeelsomvang van de rijksoverheidsinstellingen en op de waardering (inschaling) van de bij de rijksoverheid voorkomende functies.

Het *arbeidsmarktbeleid* is gericht op het versterken van de arbeidsmarktpositie van de (rijks)overheid als werkgever ten opzichte van werkgevers in de marktsector. Onder arbeidsmarktbeleid valt ook de bijdrage die de (rijks)overheid levert aan de verruiming van de werkgelegenheid in het algemeen en onder kansarme groepen in het bijzonder. Ook komt in dit deelonderzoek de herplaatsing van ontslagen of met ontslag bedreigde ambtenaren aan de orde.

Personeelsontwikkeling bij de (rijks)overheid houdt in scholing, training en vorming van rijksambtenaren. Deze activiteiten zijn gericht op het veranderen van de kennis, vaardigheden en houding van individuele ambtenaren en van groepen ambtenaren. Het *mobiliteitsbeleid* beoogt ambtenaren al dan niet tijdelijk te laten doorstromen naar andere functies, hetzij binnen het eigen ministerie, hetzij op een ander ministerie. Door arbeidsmobiliteit in de rijksdienst kan het verkokeren binnen en tussen de departementen worden tegengegaan en kunnen de onderlinge contacten en samenwerking verbeteren. Daarnaast biedt arbeidsmobiliteit de individuele ambtenaar betere ontplooiings- en ontwikkelingsmogelijkheden.

Arbeidsomstandigheden

PIVOT-rapport nr. 76

De regeling van de arbeidsomstandigheden (werk- en rusttijden, veiligheid etc.) van werknemers in de collectieve sector komt sinds de Tweede Wereldoorlog in beginsel steeds meer overeen met die van werknemers in de private sector. Dit deelonderzoek behelst het tot stand komen van het specifieke arbeidsomstandighedenbeleid bij de overheid en het handelen dat door de (algemene en specifieke) wet- en regelgeving aan de (rijks)overheid als werkgever is opgedragen

Personeelsinformatievoorziening en - administratie

PIVOT-rapport nr. 77

Het personeelsinformatievoorzieningsbeleid betreft informatie, ten behoeve van de werkgevers en het ministerie van Binnenlandse Zaken als coördinerend ministerie, over het personeel, de personeelsontwikkeling en de financiële kant van het personeelsbeleid. Het personeelsadministratiebeleid betreft de administratie van salarissen en overige personeelsgegevens.

Handelingen van algemeen bestuurlijke aard, die niet in een van de genoemde s ondergebracht kunnen worden, komen in het RIO *Arbeidsverhoudingen bij de overheid* (PIVOT-rapport nr. 72) aan de orde.

Verantwoording en afbakening van het onderzoek

In dit rapport vindt u de uitkomsten van het institutioneel onderzoek naar de arbeidsvoorwaarden voor ambtenaren en arbeidscontractanten in de sector Rijk in de periode 1945-1996. Het onderzoek is in de periode 1998-1999 in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken en A verricht door de Centrale Kanten (CAS). De CAS heeft daarbij gebruik gemaakt van de resultaten van een in 1996 gestart maar niet afgerond onderzoek naar de rechtspositie van burgerlijke rijksambtenaren door Hans Bouma, medewerker van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en A.

Onder arbeidsvoorwaarden wordt in dit rapport verstaan: het geheel van rechten en plichten die op grond van de diverse rechtspositionele regelingen gelden voor het rijksoverheidspersoneel. De geformuleerde handelingen hebben zowel betrekking op de totstandkoming van deze rechtspositionele regelingen als op de afzonderlijke rechten en verplichtingen die aan deze regelingen zijn ontleend. Bij het onderzoek is art. 109. van de Grondwet 1983 als uitgangspunt genomen. Dit artikel luidt: De wet regelt de rechtspositie van de ambtenaren. Zij stelt tevens regels omtrent hun bescherming bij de arbeid en omtrent medezeggenschap.

Voor dit onderzoek is vooral de eerste zin van het artikel relevant. De in de tweede zin genoemde regels zullen aan de orde komen bij de onderzoeken naar respectievelijk de arbeidsomstandigheden en de arbeidsverhoudingen. De in de Grondwet gebruikte terminologie geeft aan dat de rechtspositie niet alleen bij maar ook krachtens wet mogelijk is. Met andere woorden veel van de rechten en plichten kunnen worden vastgelegd in amvb's en ministeriële besluiten.

De Ambtenarenwet bevat maar weinig bepalingen van materieel recht. Art. 125 lid 1 is in het kader van het onderzoek naar de arbeidsvoorwaarden erg belangrijk. Hierin is geregeld dat voor "de ambtenaren, door of vanwege het Rijk aangesteld" bij of krachtens amvb voorschriften (kunnen) worden vastgesteld betreffende:

- a. aanstelling, schorsing en ontslag;
- b. het onderzoek naar de geschiktheid en de bekwaamheid;
- c. bezoldiging en wachtgeld;
- d. diensttijden;
- e. verlof en vakantie;
- f. voorzieningen in verband met ziekte;
- g. bescherming bij de arbeid;
- h. woon-, verblijfs- en bereikbaarheidsverplichtingen;
- i. medezeggenschap;
- j. overige rechten en verplichtingen;
- k. disciplinaire straffen;
- l. de instelling en werkwijze van commissies waaraan de beslissing met uitsluiting van administratieve organen is opgedragen
- m. de wijze, waarop met de daarvoor in aanmerking komende vakorganisaties van overheidspersoneel overleg wordt gepleegd over aangelegenheden van algemeen belang voor de rechtstoestand van de ambtenaren.

De hier genoemde onderwerpen zijn, met uitzondering van die genoemd onder de punten g, i en m, in dit institutioneel onderzoek betrokken. Het onder g. genoemde onderwerp wordt behandeld in het RIO *Overheidspersoneel*, deelbeleidsterrein *Arbeidsomstandigheden bij de overheid* (PIVOT-rapport nr. 76). De onder i. en m. genoemde onderwerpen komen aan de orde in het RIO *Overheidspersoneel*, deelbeleidsterrein *Arbeidsverhoudingen bij de overheid* (PIVOT-rapport nr. 72).

Art. 134 lid 1 van de Ambtenarenwet gaf opdracht tot het regelen van de gevallen waarin en de voorwaarden waaronder het Rijk personeel op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht in dienst kon nemen. Ook deze voorwaarden zijn in het onderzoek betrokken.

Van de op grond van art. 125 lid 1 en art. 134 lid 1 genomen amvb's verdienen het ARAR van 12 juni 1931 (Stb. 1931/248) en het AOB van 3 augustus 1931 (Stb. 1931/354) bijzondere aandacht. Het ARAR regelde voor ambtenaren de meeste van de hiervoor onder a. tot en met m. genoemde onderwerpen. Het AOB deed dit tot 1 januari 1995 ten aanzien van arbeidscontractanten. Beide regelingen, die veelvuldig zijn gewijzigd, zijn in dit onderzoek betrokken. In die gevallen waarin bepaalde artikelen van deze regelingen zijn weggelaten wordt dit steeds vermeld en wordt er tevens verwezen naar het onderzoek van het deelbeleidsterrein waarin zij zijn betrokken.

De afbakening van het beleidsterrein is geschied aan de hand van de opdrachtformulering van het Ministerie van Binnenlandse Zaken aan de CAS en het overleg met de institutionele onderzoekers van belendende beleidsterreinen. Uit de gegevens op het titelblad volgt reeds dat het onderzoek zich heeft beperkt tot de arbeidsvoorwaarden van rijksoverheidspersoneel in de periode 1945-1996.

Aangelegenheden met betrekking tot ambtenaren/arbeidscontractanten van lagere overheden bleven buiten beschouwing. Voor zover de minister van Binnenlandse Zaken bemoeienis had of heeft met de arbeidsvoorwaarden in de Sectoren Gemeenten, Waterschappen en Provincies wordt dat behandeld in het RIO *Overheidspersoneel*, deelbeleidsterrein *Buitensectorale arbeidsvoorwaarden* (PIVOT-rapport nr. 74). Daarin worden ook de arbeidsvoorwaarden van politieke ambtsdragers en andere, niet tot een sector behorende groepen besproken.

Maar ook ten aanzien van de arbeidsvoorwaarden van het rijksoverheidspersoneel zijn enkele restricties in acht genomen. Zo zijn aangelegenheden met betrekking tot departementsspecifiek personeel (zoals bijvoorbeeld defensie- en onderwijspersoneel) en de eigen invulling die departementen aan arbeidsvoorwaarden geven niet in het onderzoek betrokken. Deze worden meegenomen in de RIO's van de betreffende departementen. Hetzelfde geldt voor de formeel (proces-) rechtelijke bepalingen uit de Ambtenarenwet en de AWB. Ten aanzien van de pensioenen dient nog te worden vermeld dat de door het ABP in het kader van de pensioenwetgeving uitgevoerde handelingen eveneens buiten het onderzoek zijn gelaten.

Bij de indeling van de handelingen is gekozen voor een opzet welke grotendeels overeenkomt met de indeling van het ARAR en het AOB. Hieraan is een hoofdstuk toegevoegd voor de handelingen met betrekking tot pensioenaangelegenheden. Elk hoofdstuk begint met een inleiding waarin de gebruikte bronnen en de aan de hand daarvan geformuleerde handelingen worden toegelicht en in een context worden geplaatst. Waar nodig wordt verwezen naar andere beleidsterreinen. Na de inleiding volgt een opsomming van de handelingen.

Indien handelingen betrekking hebben op zowel ambtenaren als arbeidscontractanten is de term medewerker of medewerkers gebruikt. De term werknemer was hiervoor minder geschikt omdat deze term sinds 1969 in het AOB gebruikt werd om de arbeidscontractant aan te duiden.

Aan de in dit rapport geformuleerde handelingen zijn geen selectiebeslissingen gekoppeld. Deze zijn te vinden in het van dit rapport afgeleide basisselectiedocument (BSD) waarvan het concept eveneens door de CAS is vervaardigd.

Inleiding op het deelbeleidsterrein arbeidsvoorwaarden voor ambtenaren en arbeidscontractanten in de sector Rijk

In de Grondwet van 1983 is bepaald dat de rechtspositie van de ambtenaren bij wet wordt geregeld⁷. Dit is de eerste maal dat een zo duidelijke opdracht aan de wetgever is gegeven op het terrein van de arbeidsvoorwaarden van het overheidspersoneel. Oudere grondwetten geven slechts aan dat de Koning de bezoldiging regelt van alle ambtenaren, die uit 's Rijks kas worden betaald en (sinds 1848) dat de pensioenen van de ambtenaren door de wet worden geregeld⁸. Onderdeel van de rechtspositie van de ambtenaren zijn de arbeidsvoorwaarden, waarmee in het kader van dit onderzoek wordt bedoeld het geheel van materiële voorwaarden waaronder arbeid wordt verricht (zie voor een nadere omschrijving de verantwoording van dit onderzoek). De na-oorlogse ontwikkeling van de arbeidsvoorwaarden wordt hier in grote lijnen beschreven.

Het personeelsbeleid bij de rijksoverheid staat vlak na de Tweede Wereldoorlog in het teken van een drastische reorganisatie. Een enorme hoeveelheid arbeidscontractanten is in dienst genomen, welke voor een groot deel ook weer ontslagen worden. Daarnaast verandert ook de verhouding tussen de rijksoverheid als werkgever en de ambtenaren als werknemers. De arbeidsverhoudingen worden op een moderne leest geschoeid, waarbij de arbeidsvoorwaarden voor de ambtenaar in het vervolg onderwerp van gesprek zijn tussen de overheid als werkgever en de ambtenarenbonden (zie verder het RIO *Overheidspersoneel*, deelbeleidsterrein *Arbeidsverhoudingen bij de overheid* (PIVOT-rapport nr. 72).

De ambtenarensalarissen, belangrijkste component van de arbeidsvoorwaarden, bleven na de oorlog achter op het prijspeil. Als noodmaatregel werd daarom de Kindertoeslag ingevoerd. De regering voelde de noodzaak om uit economische motieven de arbeidsvoorwaarden zoveel mogelijk centraal te regelen, reden waarom in het Bezoldigingbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1948 is gepoogd om meer structuur te brengen in de rangen, standen en beloningsvoorwaarden voor (rijks)overheidspersoneel. Een doel was hierbij ook om de lagere overheden in de pas te kunnen houden: het BBRA 1948 stelde de norm voor rijksambtenaren, waarop in het kader van het principe dat gelijkwaardige arbeid in vergelijkbare omstandigheden gelijk dient te worden beloond met de Ambtenarenwet 1929 in de hand de lagere overheden gedwongen konden worden zich hierbij aan te passen.

De loonontwikkeling was onderdeel van het stelsel van geleide loonpolitiek (overigens toegepast op de gehele loonontwikkeling in alle sectoren in Nederland). De ambtenarensalarissen waren gekoppeld aan de ontwikkeling van de salarissen in de particuliere sector en het prijspeil, het zogenaamde 'trendvolgerschap'. De overheid had het recht om in te grijpen in de loonontwikkeling in de particuliere sector, de zogenaamde geleide loonpolitiek. Dit stelsel is pas in 1968 verlaten, toen de nieuwe Wet op de Loonvorming van kracht werd. Vanaf dat moment was het de particuliere sector toegestaan volledig zelfstandig over loonvorming c.q. arbeidsvoorwaarden te beslissen (maar toch behield de overheid het recht om onder bepaalde voorwaarden in te grijpen). Een aantal malen is door de overheid gebruik gemaakt van dit recht, met name in 1974 (Oliecrisis) en begin jaren tachtig. Uiteraard had dit wegens het trendvolgerschap meteen gevolgen voor de arbeidsvoorwaarden voor ambtenaren. Toen bijvoorbeeld de premies voor de verschillende sociale verzekeringen voor de particuliere sector in 1980 werden verhoogd, werd hier voor de ambtenaren een inhouding gekoppeld via de Inhoudingswet 1981 om qua salarisontwikkeling gelijke tred te houden met de particuliere sector.

Was het tot 1974 zo dat de bomen tot in de hemel groeiden, daarna was de economische ontwikkeling in Nederland minder florissant. In de periode 1974 - ca. 1980 had dit tot gevolg dat in de verbetering van arbeidsvoorwaarden pas op de plaats werd gemaakt. In de jaren tachtig was er af en toe sprake van 'inleveren': per 1 januari 1984 trad de Wet Salarisverlaging Overheidspersoneel 1984 in werking, waarbij als bezuinigingsmaatregel de ambtenarensalarissen werden verlaagd.

Een ander gevolg van de economische ontwikkeling was het streven om de arbeidsvoorwaarden voor overheidspersoneel meer te conformeren aan de particuliere sector. Sinds de jaren tachtig is het streven om het onderscheid in arbeidsvoorwaarden voor ambtenaren in de particuliere sector te laten verdwijnen. Als voorbeeld kan hier genoemd worden de ontwikkelingen op het wachtgeldfront: wachtgelden worden hoe langer hoe meer teruggedrongen, tot uiteindelijk gewoon de WW en andere 'normale' sociale voorzieningen voor ambtenaren beschikbaar zijn en de uitzonderingspositie is opgeheven.

Actoren

In dit hoofdstuk wordt een overzicht gegeven van de actoren die in de periode 1945-1996 actief waren op het beleidsterrein arbeidsvoorwaarden sector Rijk. De volgorde van de actoren in deze lijst is alfabetisch. Deze volgorde is gekozen vanwege het feit dat actoren op verschillende plaatsen in dit RIO kunnen voorkomen, waardoor een systematische indeling niet wel mogelijk is.

Van de actoren met een asterisk (*) zijn geen handelingen in dit RIO opgenomen. Het betreft met name actoren waarvan de archieven vallen onder zorg van het Bestuur van het ABP.

Adviescommissies beroepschriften beoordelingen (1963-)

Het Beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijkspersoneel van 6 mei 1963 en opvolgende regelingen geven aan ambtenaren de mogelijkheid om middels een bezwaarschrift aan te geven dat zij zich niet kunnen vinden in de over hun opgemaakte beoordeling. Het bevoegd gezag dient, voordat het beslist op een dergelijk bezwaarschrift, een adviescommissie te raadplegen. De instelling van dergelijke adviescommissies is voorbehouden aan de vakministers.

Adviescommissie grondrechten en functie-uitoefening ambtenaren (1992-)

Het ARAR, het AOB en het Ambtenarenreglement Staten-Generaal geven aan het overheidspersoneel een bijzondere bescherming in situaties waarin hun grondrechten in het geding zijn. Dit kan zijn bij de aanstelling of het ontslag uit een vertrouwensfunctie of het opleggen van een disciplinaire straf ingevolge overtreding van art. 125a.1 van de Ambtenarenwet 1929. Dit artikel houdt in dat de ambtenaar zich dient te onthouden van het openbaren van gedachten of gevoelens of van de uitoefening van het recht tot vereniging, tot vergadering en tot betoging indien door de uitoefening van deze rechten de goede vervulling van zijn functie of de goede functionering van de openbare dienst niet is verzekerd. In dergelijke gevallen moet het bevoegd gezag te rade gaan bij een daartoe ingestelde commissie. Het Besluit van 13 oktober 1992, houdende regelen met betrekking tot de instelling, de taak, de samenstelling en de werkwijze van de commissie bedoeld in de artt. 82a, eerste lid en 97b, eerste lid van het ARAR, de artt. 117a, eerste lid, en 128, eerste lid van het Ambtenarenreglement Staten-Generaal en art. 55a, eerste lid, van het AOB voorzagen in de instelling en werkwijze van een dergelijke commissie.

Adviescommissie inzake politiek onbetrouwbare ambtenaren (1945-1992)

Bij de eerste wijziging van het ARAR bij besluit van 22 mei 1933 (Stb. 294) werd er onder nummer 97b een nieuw artikel ingevoegd dat het mogelijk maakte een ambtenaar op grond van revolutionaire gezindheid of lidmaatschap van een extremistische vereniging ontslag te verlenen. Bij een dergelijk ontslag was medewerking van of machtiging door de minister-president vereist. Bij besluit van 1 september 1938 (Stb. 351) werd art. 97b van het ARAR gewijzigd en aangevuld. Wanneer de minister-president medewerking verleende aan een ontslag op bovengenoemde gronden was hij gehouden om vooraf het advies in te winnen van een uit 5 leden en 5 plaatsvervangende leden bestaande commissie. Ten gevolge van een wijziging van art. 97b van het ARAR in 1992 werd de Commissie opgeheven. De Adviescommissie grondrechten en functie-uitoefening ambtenaren kan als haar taakopvolger worden gezien.

Adviescommissie Veiligheidsonderzoeken (1970-1993)

De Adviescommissie Veiligheidsonderzoeken werd ingesteld bij Beschikking van de minister van Binnenlandse Zaken van 14 september 1970, Stcrt. 1970/184. De commissie had tot taak het bevoegd gezag te adviseren over bezwaarschriften van ambtenaren tegen de uitkomst van veiligheidsonderzoeken. De Adviescommissie werd in 1993 opgeheven. Haar taak ging over op de Adviescommissie grondrechten en functie-uitoefening ambtenaren.

***Balanscommissie (1966-1987)**

Bij de invoering van de ABP-wet, art. L 16, per 1 januari 1966 bestond er een Balanscommissie bij het ABP. De Balanscommissie bestond uit 3 leden, door de minister van Binnenlandse Zaken benoemd. De Raad van toezicht kon voor elke te vervullen plaats in de commissie een aanbeveling indienen. De Balanscommissie had tot taak de vaststelling van de actuariële balans, het doen van aanbevelingen met betrekking tot voorzieningen waartoe de balans aanleiding geeft en het van advies dienen van de minister van Binnenlandse Zaken, van de Raad van toezicht of van de directie van het ABP in vraagstukken van actuariële en financieel-economische aard die verband houden met het beheer van het fonds. De Balanscommissie werd per 1 januari 1988 opgeheven; vanaf deze datum werden haar werkzaamheden door het Bestuur van het ABP uitgevoerd.

Beoordelingscommissies herplaatsbaarheid ambtenaren (1966-1996)

Van deze commissies konden er meerdere tegelijkertijd bestaan. De commissies werden ingesteld per 1 januari 1966 krachtens de ABP-wet, art. K 3. De commissies hadden als taak het beoordelen van de herplaatsbaarheid van ambtenaren, die vanwege ziekte of gebreken niet meer in staat waren hun functie te vervullen. De commissies bestonden uit drie leden: een bedrijfsarts, een psycholoog en een deskundige op het gebied van de arbeidsvoorziening, benoemd en ontslagen door de Kroon. Deze commissies hielden per 1 januari 1996 op te bestaan. Sindsdien voert het ABP hun taken uit.

***Bestuur van de Stichting fonds vrijwillig vervroegd uittreden overheidspersoneel (VUT-fonds) (1994-)**

Het VUT-fonds is in 1994 naar aanleiding van de Wet financiële voorzieningen privatisering ABP ingesteld. Het had oorspronkelijk tot doel de middelen bijeen te brengen en te beheren, die nodig waren voor de dekking van de uitgaven van het ABP voor de uitvoering van de Vut-wet. De Wet kaderregeling VUT overheidspersoneel (Stb. 1995/640) belaste het VUT-fonds met de uitvoering van de op grond van deze wet tussen de sectorwerkgevers en de centrales van overheidspersoneel te sluiten VUT-overeenkomsten. Het bestuur van het fonds is naar evenredigheid samengesteld uit vertegenwoordigers van de sectorwerkgevers en vertegenwoordigers van de centrales van overheidspersoneel.

***Bestuur van de Stichting Pensioenfonds ABP (1996-)**

Per 1 januari 1996 is de Stichting Pensioenfonds ABP opgericht. Aan het hoofd van deze stichting staat het bestuur. De stichting heeft tot taak

***Bestuur van de Stichting USZO(1995-)**

De USZO werd in december 1995 opgericht door de minister van Binnenlandse Zaken. De minister was hiertoe gemachtigd bij de Wet houdende regels met betrekking tot de oprichting van de Stichting Uitvoeringsinstelling Sociale Zekerheid voor Overheid en onderwijs, art. 2 lid 1. De USZO had tot taak de administratieve uitvoering van regelingen op het terrein van de sociale zekerheid voor (gewezen) overheids- en onderwijspersoneel, voor zover dat bij overeenkomst aan de USZO was opgedragen. De USZO kreeg voor deze taak een vermogen mee. Voor de uitvoeringskant van het verstrekken van de WAO-conforme uitkering had de USZO een overeenkomst naar burgerlijk recht gesloten met het FAOP.

***Bestuur van het ABP (1988-1995)**

Per 1 januari 1988 kwam er een Bestuur van het ABP in plaats van de directie en de Raad van toezicht. Dit bestuur was samengesteld uit werkgevers en werknemers. De benoeming van de bestuursleden geschiedde door de Kroon. Zes leden waren afkomstig uit de werkgevers, eveneens zes leden uit de werknemers. De voorzitter was onafhankelijk en had geen stemrecht. Het bestuur kreeg vrijwel alle bevoegdheden ten aanzien van het bestuur en het beheer van het ABP. Het bestuur kon een aantal bevoegdheden delegeren aan de hoofddirectie van het fonds. Een aantal omschreven bevoegdheden bleven echter buiten deze mogelijkheid.

Bestuur van het FAOP (1994-)

Het FAOP is een publiekrechtelijke instelling, ingesteld in 1994 bij de Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994/302, met als doelstelling het bijeenbrengen en beheren van middelen die nodig zijn voor de dekking van de uitgaven terzake van invaliditeitspensioenen voor zover deze invaliditeitspensioenen overeenkomen met de aanspraken ingevolge de WAO en niet ten laste kunnen worden gebracht van het Algemeen Arbeidsongeschiktheidsfonds, de zogenaamde WAO-conforme uitkering. Daarnaast verleende het FAOP de WAO-conforme uitkering aan rechthebbenden. Het FAOP heeft één bestuursorgaan, nl. het bestuur. De bestuursleden en de plaatsvervangende bestuursleden worden benoemd door de Sectorwerkgevers Overheid en de centrales van overheidspersoneel.

Het toezicht op het fonds werd uitgeoefend door de minister van Binnenlandse Zaken.

Voor de uitvoeringskant van het verstrekken van de WAO-conforme uitkering had het FAOP een overeenkomst naar burgerlijk recht gesloten met de USZO.

Bijzondere en Dienstcommissies (1945-1995)

Naast het overleg met de Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken vond er bij de verschillende departementen (of onderdelen daarvan) overleg plaats tussen de overheid/werkgeefster en de vertegenwoordigers van personeel. Op departementsniveau vond dit overleg plaats in de bijzondere commissie en bij departementsonderdelen in de dienstcommissie. De instelling en taken van de bijzondere en dienstcommissies waren geregeld in het ARAR. De commissies worden meer uitgebreid behandeld in het RIO *Overheidspersoneel*, deelbeleidsterrein *Arbeidsverhoudingen bij de overheid* (PIVOT-rapport nr. 72). Zij zijn hier als actor opgevoerd omdat zij in de Reisbesluiten een rol kregen toebedeeld bij de vaststelling van verblijfskosten. De bijzondere en de dienstcommissies zijn door de invoering van de Wet op de ondernemingsraden bij de overheid vervangen door (centrale) ondernemingsraden. Deze zijn verder niet relevant in dit rapport.

Centraal orgaan voor het reiswezen in de rijksdienst (1956-1970)

In het Reisbesluit 1956 werd voorzien in de instelling van een Centraal orgaan voor het reiswezen in de rijksdienst. Het centraal orgaan diende de ministers, hoofden van de rijksdiensten, rijksbedrijven en rijksinstellingen te adviseren omtrent alle aangelegenheden met betrekking tot het reiswezen in de rijksdienst. Zij had tevens tot taak de uniformiteit bij het verlenen van vergoedingen van reis- en verblijfskosten binnen de rijksdienst te bevorderen. Het centraal orgaan had de bevoegdheid om, zonodig in afwijking van de krachtens het Reisbesluit 1956 gestelde regels, te beslissen in individuele gevallen waarin deze regels niet of niet naar redelijkheid voorzagen. Het Reisbesluit 1956 schreef voor het nemen van bepaalde besluiten overleg met het centraal orgaan voor. Het centraal orgaan werd in 1971 opgeheven omdat in het Reisbesluit 1971 geen taak meer voor hem was weggelegd.

Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken (1945-1995)

In art. 105 van het ARAR was bepaald dat over aangelegenheden van algemeen belang voor de rechtstoestand van ambtenaren, met inbegrip van de algemene regels volgens welke het personeelsbeleid zal worden gevoerd, niet wordt beslist dan nadat daarover door of namens de minister van Binnenlandse Zaken met de Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken overleg is gepleegd. Deze commissie was ingesteld bij Wet van 20 december 1919 (Stb. 1919/819). De minister van Binnenlandse Zaken wees de deelnemende vakorganisaties aan, die tezamen de personeelsdelegatie vormden. De regeringsdelegatie werd eveneens door de minister aangewezen. De Centrale Commissie is in 1995 opgeheven, als gevolg van het nieuwe sectoroverlegmodel. Zij werd in de sector Rijk opgevolgd door de SOR. De Centrale Commissie komt voor wat betreft haar algemene taken en bevoegdheden op grond van het ARAR aan de orde in het RIO *Overheidspersoneel*, deelbeleidsterrein *Arbeidsverhoudingen bij de overheid* (PIVOT-rapport nr. 72).

College van Commissarissen belast met het toezicht op de Pensioenraad (1945-1965)

Dit college is ingesteld bij de Pensioenwet 1922, art. 17. Bij de intrekking van de Pensioenwet 1922 per 1 januari 1966 hield dit college op te bestaan. Het college hield toezicht op het financieel beheer van het ABP door de Pensioenraad. Het college bestond uit vijf door de Kroon benoemde commissarissen, twee op voordracht van de minister van Binnenlandse Zaken, drie op voordracht van de ambtenarenbonden. De Kroon gaf voorschriften aan de commissarissen omtrent de uitvoering van de werkzaamheden.

Commissie ABP-complex (1991-1992)

De commissie ABP-complex is in 1991 door de minister van Binnenlandse Zaken ingesteld. De commissie had tot taak de onderhandelingen voor te bereiden inzake privatisering van het ABP en het komen tot oplossingen voor de financiële problematiek van het ABP, ontstaan ten gevolge van een financieringsachterstand. Deze financieringsachterstand kwam voort uit verlagingen door de Staat van het pensioenbijdragepercentage (ter terugdringing van het financieringsstekort van de Staat), terwijl de te financieren pensioenverplichtingen vrijwel onveranderd bleven. De commissie heeft in juni 1992 haar eindrapport uitgebracht. Op basis van het rapport van de commissie werden onderhandelingen gevoerd tussen de partijen die betrokken waren bij de uitvoering van de pensioenwetgeving.

Commissie ex art. 12 van het Besluit van de 3e augustus 1922, tot regeling van de toekenning van wachtgeld aan burgerlijke Rijksambtenaren

Commissie ex art. 16 van het Rijkswachtgeldbesluit 1959 (1945-1985)

In het Besluit van 3 augustus 1922, tot regeling van de toekenning van wachtgeld aan burgerlijke ambtenaren, werd een regeling getroffen voor de behandeling van bezwaren van belanghebbenden tegen de ter uitvoering van dat besluit jégens hen genomen besluiten. Er zou bij KB een commissie van drie personen worden ingesteld, wier advies kon worden ingewonnen over de door de belanghebbende ingebrachte bezwaren. Na ontvangst van het advies van de commissie kon er dan door de administratie nader worden beslist. Het Rijkswachtgeldbesluit 1959 kende een vrijwel gelijke bezwarenprocedure als het Besluit van 3 augustus 1922. De voorzitter en de overige leden van de Commissie ex art. 12 van het Besluit van 3 augustus 1922 werden geacht te zijn benoemd krachtens art. 21, derde lid van de nieuwe wachtgeldregeling. De taak van de commissie werd uitgebreid door haar ook te laten adviseren in bezwarenprocedures op grond van de uitkeringsregelingen 1952 en 1966 en de Regeling uitkering wegens functioneel leeftijdsontslag. De commissie werd bij besluit van 11 december 1985, Stb. 1985/729 opgeheven.

Commissie Herwaardering Vertrouwensfuncties (1976-1981)

Deze commissie werd ingesteld bij beschikking van de minister van Binnenlandse Zaken van 31 augustus 1976. De commissie diende de mogelijkheden te onderzoeken om het aantal vertrouwenfuncties in de Rijksdienst terug te brengen. Het door de commissie uitgebrachte rapport leidde in 1981 tot de instelling van de (Permanente) Commissie Vertrouwensfuncties. Bij de beschikking van 4 februari 1981, Stcrt. 1981/48 werd de Commissie Herwaardering Vertrouwensfuncties opgeheven.

Commissie positie oudere ambtenaar (1975-1979)

Deze commissie is ingesteld bij beschikking van de minister van Binnenlandse Zaken van 4 augustus 1975. De commissie had tot taak de regering van advies te dienen inzake de positie van de oudere werknemer in burgerlijke overheidsdienst en bij het openbaar en bijzonder onderwijs. Daarbij diende de commissie na te gaan of er uit een oogpunt van intern sociaal beleid problemen zijn, en zo ja, of er oplossingen gezocht moeten en kunnen worden in het algemene pensioneringsvraagstuk. De commissie heeft tot en met 1979 regelmatig vergaderd en enige rapporten opgeleverd, nadien zijn er geen vergaderingen meer geweest.

Commissie van Advies bedoeld in het KB van 17 juli 1944, Stb. E 51 (1952-1990)

Belanghebbenden in de zin van de Uitkeringsregelingen 1952 en 1966 waren, voor zover ze de leeftijd van 60 jaar nog niet hadden bereikt, verplicht zich als werkzoekende bij het Gewestelijk Arbeidsbureau te laten registreren. Indien een belanghebbende bezwaar had tegen een hem door het Gewestelijk Arbeidsbureau aangeboden dienstbetrekking diende de directeur van dit Bureau advies in te winnen bij de Commissie van Advies, bedoeld in het KB van 17 juli 1944 (Stb. E 51). De commissie gaf in haar advies aan of zij de dienstbetrekking al dan niet passend vond voor de belanghebbende. Wanneer de directeur van het Gewestelijk Arbeidsbureau zich niet kon vinden in het advies van de commissie, vroeg hij een bindende beslissing van de Directeur-Generaal voor de Arbeidsvoorziening. De verplichting om de commissie te raadplegen verviel bij besluit van 21 december 1990 tot invoering van de Arbeidsvoorzieningswet.

Commissie van Advies ongeschiktheidsontslagen en disciplinaire straffen ambtenaren (1976-)

Deze commissie werd ingesteld bij besluit van de minister van Binnenlandse Zaken van 2 november 1976, Stcrt. 1977/9. De commissie heeft tot taak aan het bevoegd gezag advies uit te brengen:

- a. in de gevallen waarin haar oordeel wordt gevraagd met betrekking tot het voornemen ontslag te verlenen aan een ambtenaar op grond van ongeschiktheid of onbekwaamheid voor het door hem beklede ambt, anders dan op grond van ziels- of lichaamsgebreken;
- b. in de gevallen, waarin haar oordeel wordt gevraagd met betrekking tot het voornemen een ambtenaar disciplinair te straffen.

Commissie van drie personen ex art. 14 van het Reisbesluit 1956 (1956-1970)

Het Reisbesluit 1956 gaf in art. 12 lid 5 de bevoegdheid aan het centraal orgaan voor het reiswezen in de rijksdienst om te beslissen over individuele gevallen waarin de krachtens dat besluit gestelde regels niet of niet naar redelijkheid voorzagen. Art. 14 van het Reisbesluit 1956 voorzag in de mogelijkheid om bezwaren in te brengen tegen dergelijke besluiten bij de minister van Financiën. Alvorens te beslissen over de ingebrachte bezwaren diende de minister van Financiën advies in te winnen bij een bij KB in te stellen commissie van drie personen. Ten minste één van de drie leden werd aangewezen door de Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken. Na de vervanging van het Reisbesluit 1956 door het Reisbesluit 1971 kwam er een einde aan het bestaansrecht van deze Commissie en werd zij opgeheven.

Commissie Vertrouwensfuncties (1981-)

De (permanente) Commissie Vertrouwensfuncties is ingesteld bij Besluit van de ministers van Algemene Zaken en van Binnenlandse Zaken van 2 februari 1981, Stcrt. 1981/48. Zij dient de minister van Binnenlandse Zaken te adviseren over functies bij de Rijksoverheid welke als vertrouwensfuncties zijn aangewezen of zijn aan te wijzen.

***Deelnemersraad van het ABP (1990-1996)**

Het bestuur van het ABP was sinds 1990 ingevolge de ABP-wet, art. L 6a, lid 1 en lid 2, verplicht een deelnemersraad in te stellen indien de Centrale Commissie Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken of de organisaties van gepensioneerden, die pensioen ten laste van het fonds genieten, hier om verzochten. Per 1 januari 1996, toen het ABP werd omgevormd tot de Stichting Pensioenfonds ABP, is deze verplichting vervallen. De deelnemersraad is nooit ingesteld. De deelnemersraad zou als taak hebben het bestuur van het ABP gevraagd of uit eigen beweging te adviseren in aangelegenheden die het bestuur en het beheer van het fonds betreffen.

***Directie van het ABP (1966-1987)**

Vanaf 1 januari 1966 bestond het bestuur van het ABP uit een directie en een Raad van toezicht. Per 1 januari 1988 werd de directie opgeheven, de taken gingen daarbij over op het per die datum ingestelde bestuur van het ABP. De directie bestond uit ten hoogste vier leden, waarvan een hoofddirecteur, die door de Kroon werden benoemd, geschorst en ontslagen. De directie paste de ABP-wet toe, beheerde het ABP en hield toezicht op de naleving van de ABP-wet voor zover de uitvoering daarvan aan anderen is opgedragen. Naast deze taken mocht de directie zich, met machtiging van de minister van Binnenlandse Zaken, belasten met de uitvoering van andere pensioenregelingen dan die voortvloeiend uit de ABP-wet. De minister van Binnenlandse Zaken kon de directie werkzaamheden ter uitvoering van andere pensioenregelingen dan die voortvloeiend uit de ABP-wet op te dragen.

***Hoofddirectie van het ABP (1988-1995)**

Per 1 januari 1988 kwam een hoofddirectie van het ABP, geplaatst onder het bestuur van het ABP. De hoofddirectie was verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van het ABP en kon daarnaast een aantal bevoegdheden van het bestuur overgedragen krijgen. Een aantal omschreven bevoegdheden bleven echter buiten deze mogelijkheid.

Interdepartementale werkgroep privatiseringsonderzoek werving en selectie (1986)

Deze interdepartementale werkgroep werd ingesteld bij besluit van de minister van Binnenlandse Zaken van 31 januari 1986 (Stcrt. 1986/35). De werkgroep had tot taak een onderzoek te verrichten naar de mogelijkheden van privatisering van de wervings- en selectieactiviteiten die op dat moment verricht werden door de Rijks Psychologische Dienst, de selectieinstituten van de Landmacht, de Luchtmacht en de Marine en het Centraal Wervings en Opleidingsinstituut van het ministerie van Justitie. De werkgroep was samengesteld uit één onafhankelijke voorzitter, zeven vertegenwoordigers van departementen en drie onafhankelijke externe deskundigen als adviserende leden. Nog in 1986 werd de taak van de werkgroep afgerond.

Minister-president, minister van Algemene Zaken (1945-)

Ook de minister-president is al vanaf 1945 actief op het vlak van de arbeidsvoorwaarden van het rijkspersoneel. Deze rol is echter vrij bescheiden. Uit de in dit RIO opgenomen handelingen blijkt dat de minister-president zich vooral met de arbeidsvoorwaarden van het rijkspersoneel bemoeit wanneer daarbij de grondrechten in het geding zijn of wanneer er wordt afgeweken van de verschillende rechtspositionele regelingen.

Minister van Binnenlandse Zaken (1945-)

De minister van Binnenlandse Zaken speelt een hoofdrol op het terrein van de arbeidsvoorwaarden van het personeel van de rijksoverheid. Dit blijkt al uit het besluit van 8 juni 1933⁹ waarbij hem de zorg werd opgedragen van o.a.:

- de materiële rechtspositie van de burgerlijke ambtenaren en het personeel in overheidsdienst op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht;
- de pensioenzaken met uitzondering van die, bedoeld in art. 72 van de Grondwet;
- wachtgeldregelingen;
- herplaatsing van op wachtgeld en op wachtgeldpensioen gestelde burgerlijke rijksambtenaren.

Het Coördinatiebesluit van 1958 bevestigde de centrale rol van de minister van Binnenlandse Zaken en wees deze aan als coördinerend bewindspersoon. De rol van de minister van Binnenlandse Zaken werd nog uitgebreid toen in respectievelijk 1959 en 1971 de zorg voor binnenlandse dienstreizen en verplaatsingen en voor buitenlandse dienstreizen van de minister van Financiën op hem overging. De minister van Binnenlandse Zaken is initiator en eerste ondertekenaar van de wet- en regelgeving op het gebied van de arbeidsvoorwaarden. Over de totstandkoming van de arbeidsvoorwaarden van ambtenaren vindt overleg plaats met de Centrales voor Overheidspersoneel.

Tot april 1993 vond dit overleg voornamelijk centraal plaats in de Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken waarvan de minister van Binnenlandse Zaken voorzitter was. Met ingang van april 1993 komen de arbeidsvoorwaarden van de ambtenaren tot stand in decentraal gevoerd arbeidsvoorwaardenoverleg. De overheidssectoren waarin het overleg thans plaatsvindt zijn: Rijk, Defensie, Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, Politie, Rechterlijke macht, Gemeenten, Provincies en Waterschappen. De minister van Binnenlandse Zaken is sectorwerkgever voor de rijksdienst. Tot deze sector wordt gerekend: personeel van de ministeries (exclusief Defensie), het Kabinet voor Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken, het Kabinet der Koningin en de Hoge Colleges van Staat. Het overleg met de centrales van overheidspersoneel vindt nu plaats in de Sectorcommissie overleg rijkspersoneel. Een beperkt aantal onderwerpen is nog steeds voorbehouden aan het centrale overleg, waaronder pensioenen. Naast coördinerend minister voor het gehele overheidspersoneel en sectorwerkgever voor de rijksdienst is de minister van Binnenlandse Zaken natuurlijk ook werkgever voor zijn eigen departement. Indien hij in deze rol optreedt moet hij worden gezien als de actor vakminister.

Minister van Oorlog (1945-1958)

Minister van Marine (1945-1958)

Minister van Defensie (1959-)

De minister van Defensie (en voordien die van Marine en die van Oorlog) is verantwoordelijk voor de regeling van de rechtspositie van het militair personeel. Zoals al eerder aangegeven vallen de arbeidsvoorwaarden van het militair personeel niet binnen het kader van dit institutioneel onderzoek.¹⁰ Dat de minister van Defensie hier wel als actor wordt opgevoerd komt omdat het burgerlijk en militair rijkspersoneel een aantal rechtspositieregelingen gemeen hebben. Hierbij valt te denken aan de Premiespaarregeling Rijksambtenaren en het Verplaatsingskostenbesluit 1962. Verder speelt de minister van Defensie nog een rol wanneer er sprake is van samenloop van burgerlijke en militaire bezoldiging.

Minister van Financiën (1945-)

De minister van Financiën was tot 1959 belast met reiswezen in de rijksdienst. Hieronder moet worden verstaan:

- de vergoeding voor reis- en verblijfkosten in verband met dienstreizen in Nederland
- de vergoeding voor verplaatsingskosten
- de vergoeding van reis- en verblijfkosten in verband met plaatselijk vervoer en verblijf

In 1959 werd de zorg voor deze zaken overgedragen aan de minister van Binnenlandse Zaken. In 1971 ging ook de zorg met betrekking tot dienstreizen in of naar het buitenland over naar het ministerie van Binnenlandse Zaken. Tot de intrekking van de Regeling verzekering vliegcrisico's in 1990 was de minister van Financiën ook belast met het afsluiten van een verzekering voor ambtenaren die ambtshalve per vliegtuig reisden. Voor de rest treedt de minister van Financiën maar in een enkel geval op het beleidsterrein arbeidsvoorwaarden. In deze gevallen gaat het vaak om de financiële of financieel-administratieve gevolgen van rechtspositieregelingen. Zo stelt de minister van Financiën bijvoorbeeld voorwaarden voor en houdt toezicht op de beleggingen van het ABP. Daarnaast oefende hij van 1966 tot 1987 toezicht uit op de uitvoering van de begroting van het ABP. Behalve dit toezicht op het ABP had de minister in 1995/1996 een rol in de overgang van vermogen naar de USZO.

Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen (1945-1965)

Minister van Onderwijs en Wetenschappen (1965-1994)

Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (1994-)

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen (en voordien die van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen en die van Onderwijs en Wetenschappen) is verantwoordelijk voor de regeling van de rechtspositie van het onderwijzend personeel. Hij is sinds 1993 sectorwerkgever. Omdat het onderwijzend personeel een aantal rechtspositieregelingen met het burgerlijk rijkspersoneel gemeen heeft komt de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen ook in dit RIO als actor voor het voetlicht. Dit geldt bijvoorbeeld bij de kindertoelageregeling overheidspersoneel en de Zvo-regeling.

Minister van Sociale Zaken (1945-1951, 1971-1981)

Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid (1951-1971)

Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (1981-)

De minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (en voordien die van Sociale Zaken en die van Sociale Zaken en Volksgezondheid) speelt een centrale rol ten aanzien van de arbeidsvoorwaarden en de regelingen voor sociale zekerheid in de marktsector. Door het onder de werknemersverzekeringen brengen van de overheidswerknemers ('normalisatie') wint hij terrein ten opzichte van zijn collega van Binnenlandse Zaken. In dit RIO opereert hij op het raakvlak van rechtspositieregelingen voor overheidspersoneel en de regelingen in de marktsector. Voorbeelden hiervan zijn de kindertoelageregeling voor overheidspersoneel en de Uitkeringsregeling 1966. Verder kreeg hij in 1996 een verantwoordelijkheid bij het aanwijzen van privaatrechtelijke rechtspersonen die werkzaamheden uitvoeren die voorheen door het Rijk dan wel door een ander openbaar lichaam werden verricht, waarbij de werknemers van die rechtspersonen onder rechtspositieregelingen voor de sector Rijk konden worden gebracht. Tevens stelde de minister sinds 1995 samen met de minister van Binnenlandse Zaken regels omtrent de inrichting van het FAOP en de pensioenpremie van het FAOP.

Minister van Verkeer en Waterstaat (1952-1993)

De minister van Verkeer en Waterstaat was op grond van de Reisbesluiten van 1952, 1956 en 1971 betrokken bij het vaststellen van regels en tarieven voor het gebruik van eigen vervoermiddelen door ambtenaren bij dienstreizen.

***Pensioenraad (1945-1965)**

De Pensioenraad was ingesteld bij de Pensioenwet 1922, art. 10. Bij de intrekking van de Pensioenwet 1922 per 1 januari 1966 hield de Pensioenraad op te bestaan. De Pensioenraad bestond uit drie door de Kroon benoemde leden, waaruit eveneens door de Kroon een voorzitter werd aangewezen.

De Pensioenraad had tot taak

- de toepassing van de Pensioenwet 1922
- het (geldelijk) beheer van het ABP
- het toezicht op de naleving van de Pensioenwet 1922 voor zover de uitvoering daarvan aan anderen is opgedragen
- het doen van voorstellen aan de minister belast met de overheidspensioenen die de Raad in het belang van de pensioenwetgeving en van de toepassing daarvan nuttig of nodig acht.

***Raad van toezicht van het ABP (1966-1987)**

De Raad van toezicht was per 1 januari 1966 ingesteld bij de ABP-wet, art. L 11. Per 1 januari 1988 hield de Raad op te bestaan en werd het toezicht op het ABP uitgevoerd door de Verzekeringkamer. De Raad bestond uit 11 leden. De benoeming van deze leden geschiedde door de Kroon.

De Raad bestuurde, samen met de directie, het ABP. De Raad hield toezicht op de taakuitvoering van de directie van het ABP, deed voorstellen aan de minister van Binnenlandse Zaken met het oog op de toepassing van de ABP-wet en was bevoegd te beslissen op bezwaarschriften tegen besluiten van de directie van het ABP.

Raad voor Rijkspersoneelsaangelegenheden (1946-1955)

Met de instelling van deze raad (KB van 18 december 1946, Stb. G 367) werd de rol van de minister van Binnenlandse Zaken in het overheidspersoneelsbeleid aanzienlijk vergroot. Deze raad heeft bestaan tot halverwege 1955. Tot de taken van de raad werd gerekend: het geven van adviezen, tot het inwinnen waarvan de hoofden van de departementen van algemeen bestuur verplicht zijn, o.m. omtrent de personeelsformaties van de departementen en de daaronder ressorterende rijksdiensten, - instellingen en -bedrijven; alle in de burgerlijke rijksdienst voorgenomen indienstnemen en bevorderingen, de voorgenomen instellingen van nieuwe functies en de voorgenomen wijzigingen van privaatrechtelijk in vast of tijdelijk dienstverband; de personeelszaken, voortvloeiende uit de voorgenomen oprichting, reorganisatie of opheffing van burgerlijke diensteenheden, nadat het voornemen daartoe vooraf organisatorisch beoordeeld is door het ministerie van Financiën; toekenning

van vervroegde of buitengewone periodieke bezoldigingsverhoudingen; verlening van wedden boven het maximum of ambtstoelagen. Een afdeling van de Raad voerde namens de raad overleg met de Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken. De raad was verdeeld in vijf afdelingen.

***Sectorcommissie overleg Rijkspersoneel (1993-)**

Het overleg over de arbeidsvoorwaarden- en de werkgelegenheidsmaatregelen vinden sinds de invoering van het sectorenmodel, met uitzondering van enkele zaken, voor het rijkspersoneel plaats in de SOR. Het rijkspersoneel bestaat uit personeel van de ministeries (uitgezonderd Defensie, maar inclusief de Dienst Buitenlandse Zaken), de Hoge Colleges van Staat en het Kabinet der Koningin. In de SOR onderhandelt de minister van Binnenlandse Zaken met de vier centrales van overheidspersoneel.

Spaarraad (1960-)

De Spaarraad vindt haar oorsprong in de Premiespaarregeling Rijksambtenaren van 1960 en de Premiespaarregeling Rijksambtenaren 1968. De raad ressorteert onder het ministerie van Binnenlandse Zaken. De Spaarraad heeft tot taak te beslissen op bezwaarschriften tegen besluiten tot gehele of gedeeltelijke afwijzing van verzoeken om toekenning van spaarpremie en verslag uit te brengen aan de minister van Binnenlandse Zaken over de uitvoering van de Premiespaarregeling Rijksambtenaren. Bij besluit van 23 januari 1992 (Stb. 1992/46) werd de RAS zodanig gewijzigd dat zij niet meer van toepassing is voor het burgerlijk overheidspersoneel. De regeling is echter nog niet ingetrokken. Het intrekken van de regeling zal tevens de formele opheffing van de Spaarraad inhouden.

Staatscommissie tot herziening der pensioenwetgeving (Staatscommissie Poelje) (1949-1957)

Deze commissie werd bij KB van 22 juni 1949, no. 12, Stcrt. 1949-129, ingesteld. Voorzitter was prof. dr. G.A. van Poelje. Voorzitter en leden werden door de Kroon benoemd. Als opdracht had de commissie 'te onderzoeken of en, zo ja, in hoeverre een herziening der pensioenwetgeving met het oog op de huidige verhoudingen gewenst is en voorts na te gaan, welke maatregelen overigens kunnen worden genomen om tot een duidelijke en leesbare Pensioenwet en tot een vereenvoudiging in de uitvoering daarvan te komen'. De commissie besloot haar werkzaamheden op 30 december 1957 met het uitbrengen van een eindrapport. In dit eindrapport was een voorontwerp met een toelichting voor een nieuwe pensioenwet opgenomen, welk voorontwerp uiteindelijk resulteerde in de ABP-wet.

Studiecommissie pensioenvoorzieningen ambtenaren (1977-)

Bij beschikking van 13 oktober 1977, Stcrt. 1977/200, werd door de minister van Binnenlandse Zaken deze commissie, onder voorzitterschap van prof. dr. H.W.J. Bosman, ingesteld. De commissie werd ingesteld om een oplossing te vinden voor de enorme stijging van de collectieve lasten. De commissie had tot taak in onderlinge samenhang de indexering van pensioenen, de samenloop met een AOW/AWW-pensioen, het pensioentarief per dienstjaar, de vraag of een pensioenplafond moet worden ingevoerd en de pensioenfinanciering te bestuderen, dit alles met inachtneming van inkomenspolitieke aspecten en tegen de achtergrond van een redelijke pensioenvoorziening. In 1979 werd aan deze taak nog toegevoegd het bestuderen van alle aspecten van een overgang van het dienstjarenbeginsel naar het levensjarenbeginsel en het bestuderen van de aard en omvang van de consequenties voor de financiering van de ambtelijke pensioenen bij de invoering van het levensjarenbeginsel. Onbekend is of deze commissie een eindrapport heeft opgeleverd en wanneer deze commissie is opgeheven.

Vakminister (1945-)

Voor bijna alle uitvoerende arbeidsvoorwaardelijke regelingen en bepalingen is de verantwoordelijkheid opgedragen aan de afzonderlijke ministers, die dan optreden als werkgever voor hun eigen departement. In het kader van dit rapport worden deze ministers aangeduid met de term 'vakminister'.

Ook binnen het sectorenmodel dat sinds 1993 is ingevoerd blijven voor de uitvoerende taken op het gebied van personeelsmanagement de individuele ministers, de Hoge Colleges etc. zelf verantwoordelijk. De verschillende rechtspositionele regelingen kennen bevoegdheden vaak toe aan het bevoegd gezag, aan een bepaalde autoriteit of aan hoofden van diensten, bedrijven en instellingen. Aangezien deze echter niet als actoren worden gezien zijn deze bevoegdheden herleid tot de actor vakminister. In de praktijk zullen veel van de aan de vakminister toegeschreven handelingen worden uitgevoerd door de afdeling personeelszaken van zijn ministerie, dan wel door het lijnmanagement. De neerslag van deze handelingen zal veelal bestaan uit series personeelsdossiers.

Verbond Sectorwerkgevers Overheid (VSO) (1992-)

Het verbond is ingesteld bij overeenkomst tussen de minister van Binnenlandse Zaken, de minister van Onderwijs en Wetenschappen, de minister van Defensie en de minister van Justitie en het IPO, de VNG en de Unie van Waterschappen van 19 december 1992. Tot de taak van het verbond behoort het afstemmen op hoofdlijnen van de arbeidsvoorwaarden in de verschillende sectoren; het voorbereiden van de gezamenlijke inbreng van de sectorwerkgevers ten behoeve van kabinetsbeslissingen over de omvang van de sectorale arbeidsvoorwaardenbudgetten; fungeren als centraal coördinatiepunt betreffende de verzameling en verwerking van de door de gezamenlijke sectorwerkgevers noodzakelijk geachte gegevens inzake arbeidsvoorwaarden, inkomen, werkgelegenheid en arbeidsmarkt bij de overheid; het bereiken van een gezamenlijk uitgangspunt voor de onderhandelingen die de minister van Binnenlandse Zaken voert met de Centrale Commissie voor het Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken.

Het secretariaat wordt gevoerd door de directie Arbeidszaken Overheid, onderdeel van het directoraat-generaal Management en Personeelsbeleid van het ministerie van Binnenlandse Zaken.

Verzekeringskamer (1988-)

De Verzekeringskamer is ingesteld bij de Wet op het Levensverzekeringsbedrijf, Stb. 1922/716. De Kamer had o.a. als taak het uitoefenen van toezicht op pensioen- en spaarfondsen op basis van de Pensioen- en Spaarfondsenwet (Stb. 1981/18). Per 1 januari 1988 is het toezicht op het ABP opgedragen aan de Verzekeringskamer (ABP-wet, art. L19). Daarnaast adviseerde de Verzekeringskamer de minister van Binnenlandse Zaken inzake aangelegenheden met betrekking tot het ABP, alsmede de minister van Financiën op het gebied van de beleggingen van het ABP.

De handelingen van de Verzekeringskamer zijn niet opgenomen in dit RIO, zij zullen worden opgenomen in een door het ministerie van Financiën te vervaardigen RIO.

Handelingen

Leeswijzer

Handelingenblokken

De handelingen zijn verwerkt in uniek genummerde gegevensblokken die als volgt zijn opgebouwd:

- Actor:* dit is het orgaan dat een rol speelt op het beleidsterrein arbeidsvoorwaarden Rijk, en de bevoegdheid heeft tot het zelfstandig verrichten van handelingen op grond van attributie of delegatie.
- Handeling:* een complex van activiteiten, dat verricht wordt door één of meer actoren en dat veelal een product naar de omgeving oplevert.
- Periode:* dit geeft de jaren weer waarin de handeling werd verricht.
- Grondslag/Bron:* dit is de (wettelijke) basis van de handeling. De aanduiding bron wordt gebruikt indien een handeling geen duidelijke wettelijke basis heeft, maar de handeling is geformuleerd op basis van interviews, literatuur of andere bronnen.
- Product:* dit is de weergave van het juridisch-bestuurlijk niveau van het eindproduct van de handeling. Indien niet duidelijk is in welke soort documentaire neerslag een handeling heeft geresulteerd of als uit de beschrijving van de handeling al duidelijk is welk product de handeling oplevert, ontbreekt dit item.
- Opmerkingen:* dit geeft eventuele bijzonderheden over bovengenoemde items weer.

Een uitgangspunt van PIVOT ten aanzien van een institutioneel onderzoek is dat dit zich niet beperkt tot een beschrijving van het handelen van een afzonderlijke instelling, maar dat de beschrijving zich uitstrekt over het handelen van de verschillende actoren van de rijksoverheid die op een bepaald beleidsterrein een rol spelen. Dit betekent dus dat niet alleen de actoren die onder de minister van Binnenlandse Zaken vallen worden meegenomen in dit onderzoek, maar ook die actoren die daarbuiten vallen en wel tot de rijksoverheid behoren.

1 Algemeen

1.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zijn in de eerste plaats de algemene handelingen opgenomen zoals die zijn verwoord en vastgesteld in het werkoverleg van de afdeling Bronverwerving en Toezicht/PIVOT van het Algemeen Rijksarchief. Onder algemene handeling wordt verstaan een handeling die op elk beleidsterrein voorkomt en die geen grondslag heeft in voor het beleidsterrein specifieke wet- en regelgeving, of waarvoor geen grondslag in de overige wet- en regelgeving kan worden aangewezen.

In de tweede plaats zijn handelingen opgenomen die wel hun grondslag vinden in voor het beleidsterrein specifieke wet- en regelgeving maar algemeen van aard zijn en daardoor niet zijn toe te delen aan een van de hoofdstukken (handelingen 12 t/m 17). Het betreft handelingen over de totstandkoming van rechtspositionele regelingen voor ambtenaren en het aanvullen dan wel afwijken hiervan.

1.2 Handelingen

(1.)

Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het voorbereiden, mede-vaststellen, coördineren en evalueren van het beleid betreffende de arbeidsvoorwaarden voor ambtenaren en arbeidscontractanten in de sector Rijk
Product	o.a. beleidsnota's, beleidsnotities, rapporten, adviezen, evaluaties
Periode	1945-
Opmerking	De eigenlijke vaststelling van het beleid vindt plaats in de ministerraad. Onder deze handeling valt ook: <ul style="list-style-type: none"> - het voeren van overleg met de andere betrokken actoren op het beleidsterrein; - het voorbereiden van een standpunt ter inbrenging in de ministerraadsvergaderingen voor beraad en besluitvorming betreffende het beleidsterrein; - het voeren van overleg met/het leveren van bijdragen aan het overleg met het Staatshoofd betreffende de arbeidsvoorwaarden van ambtenaren en arbeidscontractanten in de sector Rijk; - het voorbereiden van de Memorie van Toelichting op de Rijksbegroting betreffende de arbeidsvoorwaarden in de sector Rijk; - het toetsen van de uitvoering van het beleid (evaluatie); - het aan een externe adviescommissie verzoeken om advies betreffende het beleidsterrein; - het informeren van het Kabinet van de Koningin over ontwikkelingen op het beleidsterrein arbeidsvoorwaarden voor ambtenaren en arbeidscontractanten in de sector Rijk; - het voorbereiden en vaststellen van het voorlichtingsbeleid.

- (2.)
- Actor Minister van Binnenlandse Zaken
- Handeling Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van wet- en regelgeving betreffende het beleidsterrein arbeidsvoorwaarden voor ambtenaren en arbeidscontractanten in de sector Rijk
- Product Wetten, amvb's, KB's
- Periode 1945-
- Opmerking Deze handeling dekt alleen die producten af waarvoor geen specifieke grondslag is; zodra die er wel is, is er elders in dit document een handeling voor opgenomen.
- (3.)
- Actor Minister van Binnenlandse Zaken
- Handeling Het opstellen van periodieke verslagen over het beleidsterrein arbeidsvoorwaarden voor ambtenaren en arbeidscontractanten in de sector Rijk
- Product Series jaarverslagen, kwartaalverslagen, maandverslagen
- Periode 1945-
- Opmerking Het betreft hier de verslaglegging waarvoor geen grondslag kan worden aangewezen in de voor het beleidsterrein specifieke wet- en regelgeving.
- (4.)
- Actor Minister van Binnenlandse Zaken
- Handeling Het beantwoorden van Kamervragen en het anderszins op verzoek incidenteel informeren van leden van of commissies uit de Kamers der Staten-Generaal betreffende het beleidsterrein arbeidsvoorwaarden voor ambtenaren en arbeidscontractanten in de sector Rijk
- Product Brieven, notities
- Periode 1945-
- Opmerking Het informeren van de Commissies voor de Verzoekschriften valt binnen de omschrijving van de bovenstaande handeling; het informeren van de Nationale ombudsman is als handeling opgenomen in het RIO naar actoren en handelingen op het terrein van de *Nationale ombudsman* (PIVOT-rapport nr 56, handelingen 121 en 122).
- (5.)
- Actor Minister-president, minister van Algemene Zaken
- Handeling Het beantwoorden van Kamervragen en het anderszins op verzoek incidenteel informeren van leden van of commissies uit de Kamers der Staten-Generaal betreffende het beleidsterrein arbeidsvoorwaarden voor ambtenaren en arbeidscontractanten in de sector Rijk
- Product Brieven, notities
- Periode 1945-
- Opmerking Het informeren van de Commissies voor de Verzoekschriften valt binnen de omschrijving van de bovenstaande handeling; het informeren van de Nationale ombudsman is als handeling opgenomen in het RIO naar actoren en handelingen op het terrein van de Nationale ombudsman (PIVOT-rapport nummer 56, handelingen 121 en 122).

- (6.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het beslissen op beroepschriften naar aanleiding van beschikkingen betreffende de arbeidsvoorwaarden van ambtenaren en arbeidscontractanten in de sector Rijk en het voeren van verweer in beroepschriftprocedures voor administratief rechterlijke organen
 Product Beschikkingen, verweerschriften
 Periode 1945-
- (7.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het mede-voorbereiden van het vaststellen, wijzigen en intrekken van internationale regelingen betreffende de arbeidsvoorwaarden sector Rijk en het presenteren van Nederlandse standpunten in intergouvernementele organisaties
 Product Internationale regelingen, nota's, notities, rapporten
 Periode 1945-
- (8.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het beantwoorden van vragen van individuele burgers, bedrijven en instellingen betreffende de arbeidsvoorwaarden sector Rijk
 Product Brieven, notities
 Periode 1945-
- (9.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het uitvoeren van voorlichtingsactiviteiten op het terrein van de arbeidsvoorwaarden sector Rijk
 Product Voorlichtingsmateriaal
 Periode 1945-
 Opmerking Zie voor het voorbereiden en vaststellen van het voorlichtingsbeleid handeling 1 van dit RIO.
- (10.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het vaststellen van de opdracht en het eindproduct van (wetenschappelijk) onderzoek betreffende de arbeidsvoorwaarden overheidspersoneel sector Rijk
 Periode 1945-
 Product Offerte, brieven, rapport
- (11.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het begeleiden van (wetenschappelijk) onderzoek betreffende de arbeidsvoorwaarden overheidspersoneel sector Rijk
 Periode 1945-
 Product Notities, notulen, brieven
- (12.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het verzamelen en bewerken van gegevens ten behoeve van (wetenschappelijk) onderzoek betreffende de arbeidsvoorwaarden overheidspersoneel sector Rijk
 Periode 1945-

(13.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het financieren van (wetenschappelijk) onderzoek betreffende de arbeidsvoorwaarden overheidspersoneel sector Rijk
Periode 1945-
Product Rekeningen, declaraties

(14.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het verstrekken van subsidies aan personen, bedrijven en instellingen die actief zijn op het terrein van de arbeidsvoorwaarden van het rijkspersoneel
Product Beschikkingen
Periode 1945-
Opmerking Vanaf 1995 worden geen subsidies meer verstrekt, wanneer daarvoor geen wettelijke basis bestaat.

(15.)
Actor Vakminister
Handeling Het voorbereiden en vaststellen van het beleid betreffende de arbeidsvoorwaarden op het eigen departement
Periode 1945-

(16.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van een wet over de rechtspositie van ambtenaren
Grondslag Grondwet 1938, art. 65; Grondwet 1948, art. 65; Grondwet 1953, art. 72; Grondwet 1956, art. 72; Grondwet 1963, art. 72; Grondwet 1972, art. 72; Grondwet 1983, art. 109
Product Onder anderen:
- Ambtenarenwet 1929, Stb. 1929/530
- Wet salarisverlaging overheidspersoneel 1984, Stb. 1983/660
- Wet uitkering wegens vrijwillig vervroegd uittreden, Stb. 1984/273
Periode 1945-

(17.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het voordragen van een amvb over de rechtspositie van ambtenaren en/of arbeidscontractanten
 Grondslag Ambtenarenwet 1929, Stb. 1929/530, art. 125.1, art. 125c.1-3, art. 125e.6 en 134.1
 Producten Onder anderen:
 - ARAR
 - AAOB
 - Uitkeringsregeling 1952
 - Rijkswachtgeldbesluit 1959
 - Uitkeringsregeling 1966
 - Premiespaarregeling Rijksambtenaren 1968
 - Reisbesluit 1971
 - Besluit aanvulling arbeidsongeschiktheidsuitkering
 - Regeling ziektekostenvoorziening overheidspersoneel (Zvo-regeling)
 - Interimregeling ziektekosten ambtenaren 1982
 - BBRA 1984
 - Besluit betaling emolumenten burgerlijk rijkspersoneel
 - Besluit sociaal beleidskader rijksoverheid
 - Rechtspositieregeling voor deelnemers aan initiële opleidingen
 - Verplaatsingskostenbesluit 1989
 - Suppletieregeling gedeeltelijk arbeidsongeschikten sector Rijk
 Periode 1945-

(18.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de vakminister voordragen van een amvb waarbij de toepasselijkheid van het AOB voor bepaalde (groepen van) werknemers geheel of gedeeltelijk wordt uitgesloten en zo nodig andere bepalingen van toepassing worden verklaard
 Grondslag AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, zoals gewijzigd bij besluit van 27 juni 1959 Stb. 1959/225, art. 3.1
 Product Onder meer Besluit uitsluiting toepasselijkheid Arbeidsovereenkomstenbesluit voor werklieden bij Directie Flevoland, Stcrt. 1989/56
 Periode 1959-1994

(19.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken voordragen van een amvb waarbij de toepasselijkheid van het AOB voor bepaalde (groepen van) werknemers geheel of gedeeltelijk wordt uitgesloten en zo nodig andere bepalingen van toepassing worden verklaard
 Grondslag AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, zoals gewijzigd bij besluit van 27 juni 1959 Stb. 1959/225, art. 3.1
 Product Onder meer Besluit uitsluiting toepasselijkheid Arbeidsovereenkomstenbesluit voor werklieden bij Directie Flevoland, Stcrt. 1989/56
 Periode 1959-1994

(20.)

Actor	Vakminister
Handeling	Het voordragen van een amvb of het (met machtiging) vaststellen, wijzigen of intrekken van een ministeriële regeling ter uitwerking of aanvulling van de bepalingen van het ARAR en het AOB
Grondslag	ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 132; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 65
Product	KB van 17 september 1980 nr. 32 over uitbreiding van het begrip 'Diensttijd' in het ARAR, Stcrt. 1980/248
Periode	1945-

2 Werving en selectie

2.1 Inleiding

In 1971 werd door het lid van de Tweede Kamer Vellenga een motie ingediend waarin de regering werd gevraagd te onderzoeken of wettelijke of andere maatregelen genomen dienen te worden tot bescherming van de sollicitant. Ter uitvoering van deze motie werd in 1973 door de minister van Sociale Zaken een Commissie Selectie-Procedure (commissie Hessel) ingesteld. Deze commissie bracht in 1977 een rapport uit met de titel 'Een sollicitant is ook een mens'. De commissie formuleerde in haar rapport de volgende rechten van de sollicitant:

- het recht op een eerlijke kans op aanstelling
- het recht op informatie
- het recht op privacy
- het recht op vertrouwelijke behandeling van persoonlijke gegevens
- het recht op een instrumenteel doelmatige procedure
- het recht van klacht

De aanbevelingen van de commissie Hessel gaven in 1980 binnen de burgerlijke rijksdienst aanleiding tot het formuleren van 'Voorlopige gedragsregels voor werving, selectie en aanstelling'. Deze gedragsregels werden sindsdien bij de burgerlijke rijksdienst toegepast bij het werven en selecteren van sollicitanten.¹¹

In 1985 werd in het ARAR en AOB de verplichting voor de minister van Binnenlandse Zaken opgenomen om voorschriften voor werving en selectie te geven. Deze voorschriften werden opgenomen in het Besluit werving en selectie dat op 1 oktober 1985 in werking trad.

De werving van rijkspersoneel was tot 1987 centraal geregeld. Hierbij was een belangrijke rol weggelegd voor de Rijks Psychologische Dienst (RPD). Deze dienst plaatste advertenties, publiceerde wekelijks een vacaturelijst en geleidde vacatures door naar de Gewestelijke Arbeidsbureaus. Sollicitatiebrieven naar aanleiding van de advertenties werden gericht aan de RPD. De RPD zond deze door naar de betrokken ministeries. In 1986 werd er een interdepartementale werkgroep ingesteld die de minister van Binnenlandse Zaken moest adviseren over de mogelijkheden tot privatisering van de wervings- en selectieactiviteiten bij de rijksoverheid. Tot een dergelijke privatisering is het niet gekomen. De werving werd wel gedecentraliseerd naar de departementen.

De regels van het Besluit werving en selectie vormen een aanvulling op de bepalingen in het ARAR en AOB over het onderzoek naar de geschiktheid en bekwaamheid van de kandidaat voor een bepaalde functie. In dit onderzoek wordt getoetst of de kandidaat aan de aanstellingsvoorwaarden voldoet. Dit gebeurt in eerste instantie op grond van de sollicitatiebrieven en -formulieren en de eventueel hieruit voortvloeiende sollicitatiegesprekken. Daarnaast kan de selectieprocedure de volgende onderzoeken omvatten:

- een geneeskundig onderzoek
- een psychologisch onderzoek
- een antecedentenonderzoek
- een veiligheidsonderzoek.

Tot 1996 was voor elke aanstelling of indienstneming voor langer dan drie maanden een geneeskundig onderzoek vereist. De geneeskundige onderzoeken werden uitgevoerd door de RBB, voorheen RGD. Vanaf 1996 geldt als uitgangspunt dat er geen aanstellingskeuring zal plaatsvinden als daar geen specifieke aan de functie ontleende reden voor is.¹² Dit uitgangspunt is in art. 9 van het ARAR neergelegd. Elke minister is thans verplicht om voor zijn departement vast te leggen voor welke functies een aanstellingskeuring geldt.

Psychologische onderzoeken worden ingesteld wanneer het bevoegde gezag daaraan -in verband met de aard van de functie- voor een verantwoorde beoordeling van de geschiktheid van de sollicitant behoefte heeft. Voor het uitvoeren van psychologische onderzoeken maakte men binnen de burgerlijke rijksdienst voornamelijk gebruik van de diensten van de RPD.

Een antecedentenonderzoek omvat het verifiëren en zo nodig aanvullen van de door de sollicitant verstrekte gegevens en het inwinnen van inlichtingen omtrent de justitiële antecedenten van de sollicitant. In 1993 is het antecedentenonderzoek door het bevoegd gezag als algemene voorwaarde voor een aanstelling of indienstneming van langer dan drie maanden komen te vervallen.¹³ Een antecedentenonderzoek is alleen nog maar vereist wanneer het een functie betreft die bijzondere eisen stelt aan de integriteit of verantwoordelijkheid. Deze wijziging heeft tot gevolg gehad dat het centraal antecedentenbureau bij het ministerie van Binnenlandse Zaken is opgeheven. De inlichtingen uit de strafregisters worden voortaan verstrekt aan de secretarissen-generaal van de ministeries.

Het ARAR en AOB kenden voor 1993 het begrip veiligheidsonderzoek nog niet. Dit begrip werd echter wel omschreven in de Beschikking antecedenten onderzoeken van 14 oktober 1969. Een veiligheidsonderzoek wordt ingesteld wanneer er gesolliciteerd wordt naar een zogenaamde vertrouwensfunctie. Een vertrouwensfunctie is een functie die de mogelijkheid biedt de veiligheid of andere gewichtige belangen van de staat te schaden.

Een veiligheidsonderzoek kan een behoorlijke inbreuk op de persoonlijke levenssfeer inhouden. Omdat de omvang en intensiteit van het veiligheidsonderzoek in evenredigheid moet zijn met het belang van de functie uit veiligheidsoogpunt, wordt hierover vooraf overleg gepleegd tussen het tot aanstelling of indienstneming bevoegd gezag en het hoofd van de betrokken veiligheids- of inlichtingendienst. Het instellen van een veiligheidsonderzoek is overigens niet altijd gekoppeld aan de aanstelling. Ook het achteraf aanwijzen van een functie als vertrouwensfunctie of het wijzigen van de functie-inhoud van de vertrouwensfunctie zijn redenen om tot een veiligheidsonderzoek over te gaan.

De veiligheidsonderzoeken worden, op verzoek van het tot indienstneming bevoegd gezag, ingesteld door het hoofd van de Binnenlandse Veiligheidsdienst (BVD) dan wel van de Militaire Inlichtingendienst (MID). De handelingen van BVD en MID zijn in dit RIO niet opgenomen omdat deze zijn dan wel worden opgenomen in de RIO's en selectielijsten voor respectievelijk de BVD en de MID.¹⁴

2.2 Handelingen

2.2.1 Werving en selectie

(21.)

Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het vaststellen van voorschriften met betrekking tot de werving van medewerkers
Periode	1985-
Grondslag	ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 4a; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, resp. art. 3a, zoals gewijzigd bij besluit van 28 augustus 1985, Stb. 1985/507
Product	Besluit werving en selectie, 14 oktober 1985, Strct. 1985/204

(22.)

Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het instellen van de Interdepartementale werkgroep privatiseringsonderzoek werving en selectie
Periode	1986
Product	Besluit van de minister van Binnenlandse Zaken van 31 januari 1986, nr. AP86/30, Stct. 1986/35

(23.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het benoemen van de voorzitter, de leden, de secretaris en de adjunct-secretaris van de Interdepartementale werkgroep privatiseringsonderzoek werving en selectie
Periode 1986
Grondslag Besluit van de minister van Binnenlandse Zaken van 31 januari 1986, nr. AP86/30, Stcrt. 1986/35, art. 3.1
Opmerking De werkgroep bestond uit één onafhankelijk voorzitter, zeven vertegenwoordigers van de departementen en drie onafhankelijke externe deskundigen als adviserende leden

(24.)
Actor Interdepartementale werkgroep privatiseringsonderzoek werving en selectie
Handeling Het adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken over de mogelijkheden van privatisering van de wervings- en selectieactiviteiten bij het Rijk
Periode 1986
Grondslag Besluit van de minister van Binnenlandse Zaken van 31 januari 1986, nr. AP86/30, Stcrt. 1986/35, art. 2

(25.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het bekendmaken van vacatures bij de rijksoverheid
Periode 1945-1987
Opmerking Dit geschiedde door de RPD

(26.)
Actor Vakminister
Handeling Het bekendmaken van vacatures bij de rijksoverheid
Periode 1988-

2.2.2 Eisen van geschiktheid en bekwaamheid

(27.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het voordragen van een KB over het vaststellen van eisen van geschiktheid en bekwaamheid voor een bepaalde functie of groep van functies
Periode 1959-1993
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 27 juni 1959, Stb. 1959/225, art. 11.1

(28.)
Actor Vakminister
Handeling Het vaststellen van eisen van geschiktheid en bekwaamheid voor een bepaalde functie of voor een groep van functies
Periode 1959-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 27 juni 1959, Stb. 1959/225 en besluit van 8 oktober 1993, Stb. 1993/595, resp. art. 11.2 en 9.2
Opmerking Tot 1993 konden eisen van geschiktheid en bekwaamheid ook bij amvb worden vastgesteld (zie handeling 25). Voor zover dit niet was gebeurd konden de eisen door de vakminister worden vastgesteld.

2.2.3 Onderzoek naar geschiktheid en bekwaamheid

- (29.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het vaststellen, wijzigen of intrekken van een ministeriële regeling over het onderzoek naar geschiktheid of bekwaamheid voor het vervullen van een bepaalde functie
 Periode 1993-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 9.10 en 9.11, AOB 7.10, zoals gewijzigd bij besluit van 8 oktober 1993, Stb. 1993/595 en besluit van 18 juli 1996, Stb. 1996/423
- (30.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het bepalen van gevallen waarin een tuberculose-onderzoek en een geneeskundige keuring bij een indienstneming van langer dan drie maanden achterwege kan blijven
 Periode 1959-1993
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 9.1; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 8.1 en 8.2, zoals gewijzigd bij besluit van 27 juni 1959 Stb. 1959/225
- (31.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het vaststellen voor welke functies een onderzoek naar de medische geschiktheid van de betrokkene noodzakelijk is
 Periode 1996-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 18 juli 1996, Stb. 1996/423, art. 9.5
- (32.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het (doen) instellen van een onderzoek naar de geschiktheid of bekwaamheid van een kandidaat voor een bepaalde functie
 Periode 1945-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 7, 9, 9a en art. 9.3; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 resp.art. 8, 8a en 7.3, zoals gewijzigd bij besluit van 27 juni 1959, Stb. 1959/225 en besluit van 8 oktober 1993, Stb. 1993/595
 Opmerking Dit onderzoek omvat tevens een eventueel psychologisch of geneeskundig onderzoek. De handeling omvat onder meer de instelling van een selectie-adviescommissie.
- (33.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het uitvoeren van een psychologisch onderzoek
 Periode 1955-1990
 Grondslag Besluit regelende de taak van de Rijkspsychologische Dienst, 3 juni 1955, Stb. 1955/235, art. 3; Besluit werving en selectie, 14 oktober 1985, Stcrt. 1985/204, art. 24
- (34.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het doen uitvoeren van een geneeskundig onderzoek bij de aanstelling van werknemers
 Periode 1945-
 Grondslag Besluit Rijks Geneeskundige Dienst, 27 april 1962, Stb. 1962/157, art 3 en 4; Besluit werving en selectie, 14 oktober 1985, Stcrt. 1985/204, art. 27
 Opmerking Zie voor ander geneeskundig onderzoek dan het onderzoek bij aanstelling het RIO

Overheidspersoneel, deelterrein Arbeidsomstandigheden bij de overheid (PIVOT-rapport nr. 76), handeling 107. Het geneeskundig onderzoek werd tot 1985 uitgevoerd door de RGD, in de periode 1985-1996 door de RBB.

(35.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het vaststellen van nadere regels omtrent het hernieuwd geneeskundig onderzoek
Periode 1959-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 9a.4, 10.5 en 10.4; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, resp. art. 8a.4 en 8.5, zoals gewijzigd bij besluit van 27 juni 1959, Stb. 1959/225, besluit van 8 oktober 1993, Stb. 1993/595 en besluit van 18 juli 1996, Stb. 1996/423
Product Besluit van de minister van Binnenlandse Zaken a.i. van 25 augustus 1959, Hoofdafdeling OPZ, Afdeling AJZ, nr. A592/2724 tot vaststelling van het herkeuringsreglement

(36.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het vaststellen van het tarief voor het aanvragen van een hernieuwd geneeskundig onderzoek
Periode 1993-1996
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 10.3; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 art. 8.3, zoals gewijzigd bij besluit van 8 oktober 1993, Stb. 1993/595
Opmerking De kandidaat moest bij het aanvragen van een hernieuwd geneeskundig onderzoek een door de minister van Binnenlandse Zaken vast te stellen bedrag storten. Werd hij bij het hernieuwd onderzoek in plaats van ongeschikt geschikt verklaard dan kreeg hij dit bedrag terug.

(37.)

Actor Vakminister
Handeling Het vergoeden van reis- en verblijfkosten die voortvloeien uit het deelnemen aan een selectieprocedure
Periode 1959-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 9.4, art. 9a.3, art. 10.1, 10.4 en 11.6; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 resp. art. 8.5, art. 8.1, 8.4 en 8a.6, zoals gewijzigd bij besluit van 27 juni 1959, Stb. 1959/225 en besluit van 8 oktober 1993, Stb. 1993/595; Besluit werving en selectie, 14 oktober 1985, Stcrt. 1985/204, art. 29

(38.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het bepalen van de vergelijkende psychologische vooronderzoeken waarbij de kandidaten geen aanspraak kunnen maken op een nagesprek met de psycholoog, inzage in de uitslag van het onderzoek en instemming met het doorgeven van die uitslag
Periode 1993-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 8 oktober 1993, Stb. 1993/595, art. 11.7
Opmerking Bij psychologische vooronderzoeken gaat het vaak om een grove eerste selectie uit een groot aantal kandidaten voor bepaalde categorieën van functies; vanwege de omvang van dit onderzoek kan worden bepaald dat de kandidaten minder aanspraken hebben dan kandidaten voor een meer individueel gericht psychologisch onderzoek.

2.2.4 Antecedenten- en veiligheidsonderzoeken

- (39.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het bepalen van gevallen waarin het verplicht antecedentenonderzoek achterwege kan blijven
 Periode 1959-1993
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 8.1; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 7.1, zoals gewijzigd bij besluit van 27 juni 1959, Stb. 1959/225
 Opmerking Bij deze en verschillende van de volgende handelingen met betrekking tot het antecedenten- en veiligheidsonderzoek wordt 1993 als einddatum gegeven, dit houdt verband met de wijziging van het ARAR en AOB bij Besluit van 8 oktober 1993, Stb. 1993/595. In deze wijziging was het commentaar van de Raad van State verwerkt op twee ontwerpen van amvb's met betrekking tot het antecedenten- en veiligheidsonderzoek. De Raad gaf te kennen dat:
- regeling van het antecedentenonderzoek in een ministeriële regeling niet moest geschieden zonder dat deze in hoofdlijnen uiteen was gezet in een daaraan ten grondslag liggende amvb;
  - het antecedentenonderzoek beperkt diende te blijven tot enkele, bepaald aangeduide functies;
  - regeling van een adviescommissie voor antecedenten- en veiligheidsonderzoeken moest plaatsvinden in een amvb.
- (40.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het vaststellen van nadere voorschriften omtrent het antecedentenonderzoek
 Periode 1959-1993
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 8.3;; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, zoals gewijzigd bij besluit van 27 juni 1959, Stb. 1959/225, art. 7.2
 Product Beschikking antecedentenonderzoeken, Stcrt. 1969/209
- (41.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het vaststellen, wijzigen of intrekken van een ministeriële regeling over de uitvoering van het antecedentenonderzoek
 Periode 1993-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 9.7 en 9.8, AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, resp. art. 7.7, zoals gewijzigd bij besluit van 8 oktober 1993, Stb. 1993/595 en besluit van 18 juli 1996, Stb. 1996/423
- (42.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het instellen van een antecedentenonderzoek
 Periode 1959-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 8.1, art. 9.5 en art. 9.6; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, resp. art. 7.1 en art. 7.5, zoals gewijzigd bij besluit van 27 juni 1959 Stb. 1959/225, besluit van 8 oktober 1993, Stb. 1993/595 en besluit van 18 juli 1996, Stb. 1996/423
- (43.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het vaststellen van nadere voorschriften omtrent het aanwijzen van vertrouwensfuncties en het instellen van veiligheidsonderzoeken
 Periode 1976-1993
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 71a.4; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, zoals gewijzigd bij besluit van 13 februari 1976, Stb. 1976/79,

- art. 46b.4
Product Beschikking Veiligheidsonderzoeken, 10 mei 1976
- (44.)
Actor Vakminister
Handeling Het aanwijzen van de functies, die als vertrouwensfuncties moeten worden aangemerkt
Periode 1970-
Grondslag Beschikking antecedentenonderzoeken, 14 oktober 1969, Stcrt. 1969/209, art. 2; ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 71a.2; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, zoals gewijzigd bij besluit van 13 februari 1976, Stb. 1976/79, art. 46b.2; Ambtenarenwet 1929, art. 125e.5
- (45.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het al dan niet instemmen met een voorstel van de vakminister over het aanwijzen van bepaalde functies als vertrouwensfuncties
Periode 1970-
Grondslag Beschikking antecedentenonderzoeken, 14 oktober 1969 Stcrt. 1969/209, art. 2; ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 71a.2; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, zoals gewijzigd bij besluit van 13 februari 1976, Stb. 1976/79, art. 46b.2; Ambtenarenwet 1929, art. 125e.5;
- (46.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het instellen van de Commissie Herwaardering Vertrouwensfuncties
Periode 1976-1981
Product Instellingsbeschikking d.d. 31 augustus 1976; Beschikking taakopheffing Commissie Herwaardering Vertrouwensfuncties, 4 februari 1981, Stcrt. 1981/48
- (47.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het benoemen van leden van de Commissie Herwaardering Vertrouwensfuncties
Periode 1976-1981
Product Instellingsbeschikking d.d. 31 augustus 1976; Beschikking taakopheffing Commissie Herwaardering Vertrouwensfuncties, 4 februari 1981, Stcrt. 1981/48
- (48.)
Actor Commissie Herwaardering Vertrouwensfuncties
Handeling Het bestuderen van de mogelijkheid van het terugbrengen van het aantal vertrouwensfuncties
Periode 1976-1981
- (49.)
Actor Minister-president, minister van Algemene Zaken
Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken instellen van de (permanente) Commissie Vertrouwensfuncties
Periode 1981
Product Besluit van de ministers van Algemene Zaken en van Binnenlandse Zaken tot instelling van de Commissie Vertrouwensfuncties, 2 februari 1981, Stcrt. 1981/48

- (50.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de minister-president, minister van Algemene Zaken instellen van de (permanente) Commissie Vertrouwensfuncties
 Periode 1981
 Product Besluit van de ministers van Algemene Zaken en van Binnenlandse Zaken tot instelling van de Commissie Vertrouwensfuncties, 2 februari 1981, Stcrt. 1981/48
- (51.)
 Actor Minister-president, minister van Algemene Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken benoemen van leden van van de (permanente) Commissie Vertrouwensfuncties
 Periode 1981
 Product Besluit van de ministers van Algemene Zaken en van Binnenlandse Zaken tot instelling van de Commissie Vertrouwensfuncties, 2 februari 1981, Stcrt. 1981/48
- (52.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de minister-president, minister van Algemene Zaken benoemen van leden van de (permanente) Commissie Vertrouwensfuncties
 Periode 1981
 Product Besluit van de ministers van Algemene Zaken en van Binnenlandse Zaken tot instelling van de Commissie Vertrouwensfuncties, 2 februari 1981, Stcrt. 1981/48
- (53.)
 Actor (Permanente) Commissie Vertrouwensfuncties
 Handeling Het adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken over functies bij de Rijksoverheid welke als vertrouwensfuncties zijn aangewezen of zijn aan te wijzen
 Periode 1981-
 Grondslag Besluit van de ministers van Algemene Zaken en van Binnenlandse Zaken tot instelling van de Commissie Vertrouwensfuncties, 2 februari 1981, Stcrt. 1981/48
- (54.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het vaststellen van nadere regels omtrent het verloop van het veiligheidsonderzoek
 Periode 1993-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 9c.6, AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 art. 7c.5, zoals gewijzigd bij besluit van 8 oktober 1993, Stb. 1993/595
- (55.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het (doen) instellen van een veiligheidsonderzoek naar de kandidaat voor een vertrouwensfunctie
 Periode 1970-
 Grondslag Beschikking antecedentenonderzoeken, 14 oktober 1969, Stcrt. 1969/209, art 6.1; ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 71a.1, art. 9.5 en art. 9.6; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, resp. art. 46b.1 en art. 7.5, zoals gewijzigd bij besluit van 13 februari 1976, Stb. 1976/79, besluit van 8 oktober 1993, Stb. 1993/595 en besluit van 18 juli 1996, Stb. 1996/423
 Opmerking Onder deze handeling valt ook het behandelen van het bezwaar van de kandidaat tegen de uitkomst van het ten aanzien van hem ingestelde veiligheidsonderzoek.
- (56.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het instellen van de Adviescommissie Veiligheidsonderzoeken

Periode 1970-
Grondslag Beschikking antecedentenonderzoeken, 14 oktober 1969 Stcrt. 1969/209, art. 8; ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 71a.3; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, zoals gewijzigd bij besluit van 13 februari 1976, Stb. 1976/79, art. 46b.3
Product Onder meer: Beschikking van de minister van Binnenlandse Zaken van 14 september 1970, Stcrt. 1970/184

(57.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het benoemen van leden van de Adviescommissie Veiligheidsonderzoeken
Periode 1970-
Grondslag Beschikking antecedentenonderzoeken, 14 oktober 1969 Stcrt. 1969/209, art. 8; ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 71a.3; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, zoals gewijzigd bij besluit van 13 februari 1976, Stb. 1976/79, art. 46b.3
Product Onder meer Beschikking van de minister van Binnenlandse Zaken van 14 september 1970, Stcrt. 1970/184

(58.)

Actor Adviescommissie Veiligheidsonderzoeken
Handeling Het adviseren van het bevoegd gezag over bezwaarschriften van medewerkers tegen de uitkomst van veiligheidsonderzoeken
Periode 1970-
Grondslag Beschikking antecedentenonderzoeken, 14 oktober 1969 Stcrt. 1969/209, art. 7; ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 71a.3; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, zoals gewijzigd bij besluit van 13 februari 1976, Stb. 1976/79, art. 46b.3

(59.)

Actor Adviescommissie grondrechten en functie-uitoefening ambtenaren
Handeling Het adviseren van het bevoegd gezag ten aanzien van de uit een veiligheidsonderzoek voortkomende bedenkingen
Periode 1993-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 9c.4, AOB 7c.4, zoals gewijzigd bij besluit van 8 oktober 1993, Stb. 1993/595

3 Aanstelling en indienstneming

3.1 Inleiding

De rijksoverheid heeft lange tijd de keuze gehad uit twee rechtsfiguren om personeel aan zich te binden. Bij de publiekrechtelijke vorm spreekt men van aanstelling, bij de andere, thans niet meer gebruikte vorm, van indienstneming op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht. Degene die door het Rijk is aangesteld om in burgerlijke openbare dienst werkzaam te zijn is ambtenaar in de zin van art. 1 van het ARAR. Degene die op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht in dienst trad werd veelal aangeduid met de term arbeidscontractant. In het AOB werden deze personen aangeduid met de term arbeider en sinds 1969 met de term werknemer.

De aanstelling is geregeld in hoofdstuk II van het ARAR. De aanstelling geschiedt in vaste of tijdelijke dienst. De keuze tussen aanstelling in vaste of tijdelijke dienst is niet vrij. Het ARAR somt in het tweede lid van art. 6 de gevallen op waarin aanstelling in tijdelijke dienst kan plaatsvinden. Bij de aanstelling in tijdelijke dienst kan nog het onderscheid gemaakt worden tussen aanstelling voor bepaalde tijd en aanstelling voor onbepaalde tijd. Afhankelijk van de inschaling wordt de ambtenaar door de Kroon of door of namens de vakminister aangesteld.

In het oorspronkelijke regeringsontwerp voor de Ambtenarenwet 1929 ontbrak het latere art. 134 over de regeling van de rechtspositie van arbeidscontractanten. In art. 1 lid 3 van het wetsontwerp stond immers nadrukkelijk dat arbeidscontractanten geen ambtenaren waren. Tijdens de parlementaire behandeling werd er echter op aangedrongen ook de positie van de arbeidscontractanten te regelen. Het belangrijkste motief hiervoor was de vrees dat de overheid zou trachten aan de bepalingen van de ambtenarenwetgeving te ontkomen door haar dienaren niet als ambtenaar aan te stellen maar als arbeidscontractant in dienst te nemen. Daarom werd in art. 4 van het AOB nauwkeurig aangegeven in welke gevallen indienstneming op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht kon plaatsvinden.¹⁵

In 1992 werd in het overleg voor de sector burgerlijk rijks personeel over de arbeidsvoorwaarden en het werkgelegenheidsbeleid besloten tot intrekking van het AOB. Men achtte het uit oogpunt van modern personeelsbeleid niet langer wenselijk het onderscheid tussen ambtenaren en werknemers te handhaven. In materieel opzicht kwamen het ARAR en AOB grotendeels overeen. Wijzigingen in de rechtspositie moesten vaak in beide regelingen worden verwerkt hetgeen extra inspanning kostte. Ook vond men het niet efficiënt om rekening te moeten houden met de verschillen in rechtsgang die het ARAR en AOB met zich meebrachten. Het besluit tot intrekking van het AOB¹⁶ noopte tot een aanpassing van het ARAR. Enige van de gronden tot indienstneming op arbeidsovereenkomst werden toegevoegd aan de gronden voor een aanstelling in tijdelijke dienst.

Eén van de middelen ter verbetering van het functioneren van de rijksdienst was het bevorderen van de interdepartementale mobiliteit van ambtenaren in beleids-, staf- en algemene beheersfuncties in hoofdgroep VI van het BBRA 1984.¹⁷ De vergroting van de mobiliteit zou de verkokering binnen de rijksdienst tegen gaan en de inzetbaarheid van ambtenaren en daarmee de flexibiliteit van de organisatie vergroten. Bovendien bood het de ambtenaren zelf mogelijkheden tot verruiming van ervaring en daardoor ook verruiming van loopbaanmogelijkheden. In 1987 werd in het ARAR de mogelijkheid geschapen om ambtenaren in de hierboven genoemde doelgroepfuncties aan te stellen in algemene dienst van het Rijk. Deze mogelijkheid werd in 1993 uitgebreid tot alle functionarissen vanaf hoofdgroep V van het BBRA 1984.¹⁸

Vanaf 1995 worden ambtenaren in een functie waarvoor schaal 17 of hoger van bijlage B van het BBRA 1984 geldt aangesteld tot lid van de Algemene Bestuursdienst.¹⁹

3.2 Handelingen

(60.)

Actor Minister-president, minister van Algemene Zaken
Handeling Het vaststellen van nadere regels over de indienstneming van personeel op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht
Periode 1945-1994
Grondslag AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, zoals gewijzigd bij besluit van 27 juni 1959, Stb. 1959/225, resp. art. 2.2 en art. 4.2

(61.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het stellen van nadere regels over het aangaan van een arbeidsovereenkomst met een jeugdig persoon in de zin van de Arbeidswet 1919
Periode 1977-1994
Grondslag AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, zoals gewijzigd bij besluit van 27 juli 1977, Stb. 1977/467, art. 10.3

(62.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het vaststellen van een model voor de arbeidsovereenkomst
Periode 1959-1994
Grondslag AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, zoals gewijzigd bij besluit van 27 juni 1959, Stb. 1959/225, art. 9.2
Product Onder meer Besluit van de minister van Binnenlandse Zaken a.i. van 25 augustus 1959 tot vaststelling van een model voor de arbeidsovereenkomst

(63.)

Actor Vakminister
Handeling Het overdragen van de bevoegdheid tot aanstelling van ambtenaren of in dienst nemen van personeel op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht aan onder de betreffende vakminister ressorterende autoriteiten en colleges
Periode 1959-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 5.3 en 7.3; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 5.2, zoals gewijzigd bij besluit van 27 juni 1959, Stb. 1959/225

(64.)

Actor Vakminister
Handeling Het al dan niet aanstellen van een ambtenaar (in vaste of tijdelijke dienst) en het al dan niet in dienst nemen van personeel op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht
Product Akte van aanstelling, arbeidsovereenkomst
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 5-7; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, resp. art. 7 en art. 5, zoals gewijzigd bij besluit van 27 juni 1959, Stb. 1959/225
Periode 1945-

(65.)

Actor Vakminister
Handeling Het afnemen van de eed of de belofte van een ambtenaar
Periode 1945-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 51

- (66.)
Actor Vakminister
Handeling Het verlengen van de proeftijd van een ambtenaar
Periode 1945-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 27 juni 1959, Stb. 1959/225, art. 6.2
- (67.)
Actor Vakminister
Handeling Het voordragen voor benoeming bij KB van individuele ambtenaren indien hun bezoldiging een bepaald bedrag te boven gaat
Periode 1945-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 27 juni 1959, Stb. 1959/225, resp. art 5.1, art. 5.2 en art. 7.1
- (68.)
Actor Vakminister
Handeling Het inlichten van de medewerker over zijn rechtspositie en over belangrijke wijzigingen hierin
Periode 1991-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 12c; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 11, zoals gewijzigd bij besluit van 17 oktober 1991, Stb. 1991/547

4 Begeleiding en beoordeling van personeel

4.1 Inleiding

Tot het takenpakket van elke leidinggevende behoort het geven van personeelsbegeleiding aan de medewerkers. De personeelsbegeleiding vindt primair plaats in de normale werkcontacten, dus als onderdeel van het dagelijkse leidinggeven. Naast het dagelijkse leidinggeven is ook het functioneringsgesprek een instrument van personeelsbegeleiding. In het periodiek te houden functioneringsgesprek worden alle aspecten van het functioneren van de medewerker en de werkomstandigheden systematisch en gezien over een langere periode aan de orde gesteld. Doel van het gesprek is te komen tot het optimaal functioneren van de medewerker. Het gaat daarbij om een goede taakstelling, taakvervulling en een goede werksfeer. Hierover kunnen tijdens het gesprek concrete afspraken worden gemaakt. Van een functioneringsgesprek wordt meestal een verslag gemaakt, dat door beide deelnemers wordt getekend. Het verslag is meestal alleen bestemd voor chef en medewerker en het is dan ook niet gebruikelijk om kopieën ervan in het persoonsdossier op te nemen.

Het opmaken van een personeelsbeoordeling is, evenals het houden van een functioneringsgesprek, een instrument om iets te zeggen over het functioneren van een medewerker. Beide instrumenten hebben de vorm van een gesprek tussen directe chef en medewerker, terwijl het gesprek schriftelijk wordt vastgelegd. Het grote verschil tussen beide instrumenten betreft het al dan niet beoogd zijn van rechtspositionele gevolgen. Dit is bij een beoordelingsgesprek wel en bij een functioneringsgesprek niet het geval. Daarnaast onderscheidt het beoordelingsgesprek zich van het functioneringsgesprek door zijn hiërarchisch karakter. In het Beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijksperoneel en de eventueel in afwijking of ter aanvulling hiervan gemaakte departementale regelingen is de procedure vastgelegd, die bij het opmaken van een personeelsbeoordeling gevolgd moet worden. Onderdelen van die procedure zijn onder meer de voorbereiding en aankondiging, het aanwijzen van de beoordelaar, het gebruik maken van de voorgeschreven formulieren en een bezwaarprocedure. Indien het personeelslid het niet eens is met de uitkomst van zijn personeelsbeoordeling kan hij daartegen bezwaar maken. Op grond van de AWB dient het bezwaar ingediend te worden bij het bestuursorgaan. Bijna alle beoordelingsvoorschriften voorzien in een bezwaarprocedure, waarbij een commissie het bevoegd gezag adviseert. Tegen het door het bestuursorgaan op het bezwaarschrift genomen besluit staat beroep open op de Arrondissementsrechtbank, sector Bestuursrecht.

4.2 Handelingen

(69.)

Actor	Vakminister
Handeling	Het vaststellen van een leidraad voor het houden van functioneringsgesprekken
Periode	1985-
Grondslag	ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 71.6; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 46a.6, zoals gewijzigd bij besluit van 12 februari 1985, Stb. 1985/113

(70.)

Actor	Vakminister
Handeling	Het voeren en verslag leggen van functioneringsgesprekken
Periode	1985-
Grondslag	ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 71.1; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 46a.1, zoals gewijzigd bij besluit van 12 februari 1985, Stb. 1985/113

(71.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het vaststellen, wijzigen of intrekken van regels over het opmaken en vaststellen van beoordelingen
Periode 1962-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 71.1, 71,2 en 71.4; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, resp. art 46a.1, 46a.2 en 46a.4, zoals gewijzigd bij besluit van 8 november 1962, Stb. 1962/484 en Besluit van 27 juni 1972, Stb. 1972/421
Product Onder anderen:
- Beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijksperoneel 1963
- Beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijksperoneel 1972
- Beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijksperoneel 1985

(72.)

Actor Vakminister
Handeling Het stellen van regels over het opmaken en vaststellen van beoordelingen in afwijking of ter aanvulling van het Beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijksperoneel
Periode 1962-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 71.3 en 71.5; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, resp. art. 46a.3 en 46a.5, zoals gewijzigd bij besluit van 8 november 1962, Stb. 1962/484 en Besluit van 27 juni 1972, Stb. 1972/421
Product Onder meer Beoordelingsvoorschrift Binnenlandse Zaken 1986

(73.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het al dan niet instemmen met de door de vakminister voorgestelde regels over het opmaken en vaststellen van beoordelingen in afwijking of ter aanvulling van het Beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijksperoneel
Periode 1962-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 71.3 en 71.5; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, resp. art. 46a.3 en 46a.5, zoals gewijzigd bij besluit van 8 november 1962, Stb. 1962/484 en Besluit van 27 juni 1972, Stb. 1972/421

(74.)

Actor Vakminister
Handeling Het vaststellen van algemene gezichtspunten waarop het functioneren van medewerkers wordt beoordeeld
Periode 1963-1985
Grondslag Beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijksperoneel, 6 mei 1963, Stcrt. 1963/108, art. 2.1; Beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijksperoneel 1972, 17 augustus 1972, Stcrt.1972/171, art. 4.1
Opmerking het Beoordelingsvoorschrift Burgerlijk Rijksperoneel 1985 verstaat onder algemeen gezichtspunt een aspect van het arbeidsgedrag, van belang voor het oordeel over de functievervulling en toepasbaar op een veelheid van functies. Voorbeelden hiervan zijn: kennis, zelfstandigheid, uitdrukkingsvaardigheid en contactuele vaardigheid.

(75.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het al dan niet instemmen met door de vakminister ten behoeve van de beoordeling vast te stellen algemene gezichtspunten
Periode 1963-1985
Grondslag Beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijksperoneel, 6 mei 1963, Stcrt. 1963/108, art. 2.1; Beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijksperoneel 1972, 17 augustus 1972, Stcrt.1972/171, art. 4.1

(76.)

Actor Vakminister

Handeling Het vaststellen van het model van de beoordelingslijst of het beoordelingsformulier
Periode 1963-
Grondslag Beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijksperoneel, 6 mei 1963, Stcrt. 1963/108, art. 5.1 en 7; Beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijksperoneel 1972, 17 augustus 1972, Stcrt.1972/171, art. 5.1; Beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijksperoneel 1985, 10 april 1985, Stcrt. 1985/81, art. 4

(77.)

Actor Vakminister
Handeling Het opmaken en vaststellen van beoordelingen
Periode 1962-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 71.1-3; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 46a, zoals gewijzigd bij besluit van 8 november 1962, Stb. 1962/484 en Besluit van 27 juni 1972, Stb. 1972/421
Product O.a. beoordelingsverslag (beoordelingslijst, beoordelingsformulier)

(78.)

Actor Vakminister
Handeling Het instellen van een commissie die het bevoegd gezag adviseert met betrekking tot beroepschriften van medewerkers die het niet eens zijn met de uitkomst van de beoordeling
Periode 1963-
Grondslag Beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijksperoneel, 6 mei 1963, Stcrt. 1963/108, art. 12.1; Beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijksperoneel 1972, 17 augustus 1972, Stcrt.1972/171, art. 8.9; Beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijksperoneel 1985, 10 april 1985, Stcrt. 1985/81, art. 8.3

(79.)

Actor Vakminister
Handeling Het benoemen van leden van de commissie die het bevoegd gezag adviseert met betrekking tot beroepschriften van medewerkers die het niet eens zijn met de uitkomst van de beoordeling
Periode 1963-
Grondslag Beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijksperoneel, 6 mei 1963, Stcrt. 1963/108, art. 12.1; Beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijksperoneel 1972, 17 augustus 1972, Stcrt.1972/171, art. 8.9; Beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijksperoneel 1985, 10 april 1985, Stcrt. 1985/81, art. 8.3

(80.)

Actor Adviescommissies beroepsschriften beoordelingen
Handeling Het adviseren met betrekking tot beroepschriften van medewerkers die het niet eens zijn met de uitkomst van de beoordeling
Periode 1963-
Grondslag Beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijksperoneel, 6 mei 1963, Stcrt. 1963/108, art. 12.1; Beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijksperoneel 1972, 17 augustus 1972, Stcrt.1972/171, art. 8.9; Beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijksperoneel 1985, 10 april 1985, Stcrt. 1985/81, art. 8.3

(81.)

Actor Vakminister
Handeling Het (doen) uitvoeren van een psychologisch onderzoek of assessment
Bron Interview J.W. van Baarle
Periode 1945-

5 Bezoldiging en spaar(loon)regeling

5.1 Inleiding

Het betalen van salaris, toelagen, vergoedingen en speciale uitkeringen (zoals de vakantie-uitkering) aan ambtenaren als beloning voor door hen bewezen diensten en verrichte werkzaamheden is voor het overgrote deel van de rijksambtenaren voornamelijk geregeld in het BBRA. In het kader van dit institutioneel onderzoek zijn de bezoldigingsbesluiten van 1948 en 1984 onderzocht en uitgewerkt. Het BBRA vormt echter niet de enige grondslag voor de handelingen in dit hoofdstuk. De Ambtenarenwet en het ARAR bevatten eveneens bepalingen over de bezoldiging van ambtenaren. Het AOB regelt de beloning van arbeidscontractanten. Bovendien zijn de Kindertoelageregeling overheidspersoneel en het Besluit betaling emolumenten burgerlijk rijkspersoneel uitgewerkt. Aan het eind van het hoofdstuk zijn handelingen opgenomen die gebaseerd zijn op de Premiespaarregeling Rijksambtenaren en de spaarloonregeling voor overheidspersoneel. De in de voorgaande twee zinnen genoemde regelingen golden voor zowel ambtenaren als arbeidscontractanten.

Het eerste BBRA verscheen in 1918. Daarna volgden bezoldigingsbesluiten in 1920, 1925, 1928, 1934, 1948 en 1984. Voor de totstandkoming van de Ambtenarenwet 1929 waren de bezoldigingsbesluiten rechtstreeks gestoeld op de Grondwet, waarin de volgende bepaling voorkwam: "De Koning heeft het opperbestuur van de algemene geldmiddelen. Hij regelt de bezoldiging van alle colleges en ambtenaren die uit 's Rijks kas worden betaald". Na het verschijnen van de Ambtenarenwet 1929 vormde art. 125.1 van die wet de basis voor de bezoldigingsbesluiten.

Nadat het BBRA in 1928 en 1934 op een aantal punten herzien was, werd het besluit 30 jaar na de eerste inwerkingtreding zodanig ingrijpend gewijzigd, dat er feitelijk een heel nieuw BBRA tot stand kwam. In dit nieuwe BBRA 1948 werden de functies gegroepeerd in 7 rangenstelsels en ondergebracht in 154 schalen met jaarlijkse periodieken. Uit deze periode stammen de bekende, maar inmiddels archaisch klinkende rangsbenamingen als adjunct-commies, administratief hoofdamtenaar en referendaris. Met deze indeling beoogde men onder meer 'een fijnere schakering te scheppen voor de waardering der onderscheidene functies'.²⁰ Ondanks deze verwachtingen zou het er in de loop van de tijd echter niet doorzichtiger op worden. Men voelde zich uiteindelijk wederom genoodzaakt het BBRA compleet te herzien. De structuur van de functie-indeling was zo ondoorzichtig geworden en de opbouw van de salarisschalen zo onevenwichtig, dat het besluit van 1948 niet meer kon voldoen aan de eisen die een gericht en gecoördineerd personeelsbeleid stelde. Men vond dit des te bezwaarlijker, omdat het BBRA niet alleen betekenis had als bezoldigingssysteem voor het burgerlijk rijkspersoneel, maar tevens zou moeten fungeren als voorbeeld en richtsnoer voor de bezoldiging van bijzondere groepen van functionarissen binnen en buiten de rijksoverheid. Het BBRA 1948 werd in 1983 dan ook vervangen door een nieuw, samenhangend bezoldigingssysteem, het BBRA 1984, waarin niet alleen vrijwel alle bezoldigingsaangelegenheden werden geregeld, zoals het benoemen in schalen, het toekennen van periodieke salarisverhogingen, toelagen en vergoedingen, maar waarmee ook het sterk verbrokkelde en weinig overzichtelijke systeem van 154 schalen werd vervangen door een overzichtelijker structuur van 18 salarisschalen. Daarnaast werden de functies gewaardeerd volgens een nieuw stelsel van objectief geformuleerde normen, waardoor er een functie-indeling ontstond naar aard en (werk- en denk)niveau in zes zogenaamde hoofdgroepen. De rangsbenamingen en ambten kwamen te vervallen, uitgezonderd enkele die in een bijlage werden vermeld en waarvoor een vast salaris bleef gelden, zoals bijvoorbeeld het ambt van Commissaris van de Koningin.

Teneinde de overgang van het 'oude' BBRA van 1948 naar dat van 1984 soepel te laten verlopen, werd er een overgangsregeling vastgesteld.²¹ Enerzijds was deze regeling bedoeld om de salarisadministraties voldoende gelegenheid te geven om zich op het nieuwe bezoldigingsbesluit voor te bereiden; anderzijds moest nog een aantal zaken geregeld worden zoals de waardering en indeling van functies volgens een nieuw normeringssysteem, en daarmee samenhangend de overgang van ambtenaren van de oude salarisschalen naar de nieuwe met inachtneming van de aard en het niveau van hun functies. Als overgangstermijn is in een aantal gevallen een periode van twee jaar aangegeven om regelingen aan te passen of uit te werken, in andere gevallen vier jaar.

Het BBRA 1984 beschouwt als ambtenaar: “degene die in burgerlijke rijksdienst is aangesteld om tegen bezoldiging arbeid te verrichten”.

Op een aantal functionarissen is dit besluit niet van toepassing, zoals politiepersoneel, personeel van universiteiten e.d., onderwijzend personeel, leden van enkele raden, besturen en commissies. Voor de meeste categorieën gelden eigen -veelal op het BBRA geënte- bezoldigingsbesluiten.

Te noemen zijn onder meer:²²

- Bezoldigingsbesluit burgemeesters
- Bezoldigingsbesluit burgerlijke ambtenaren defensie
- Bezoldigingsbesluit centrale raad voor de volksgezondheid
- Bezoldigingsbesluit LSOP
- Bezoldigingsbesluit Nederlandse emigratiedienst

Deze bezoldigingsregelingen zijn of worden in andere RIO's uitgewerkt.

In deze bezoldigingsbesluiten wordt bezoldiging omschreven als de som van het salaris en de in het bezoldigingsbesluit genoemde toelagen. Het BBRA 1948 kent ook de term wedde. Dit is de som van het salaris en de vaste toelagen, welke in aanmerking komen voor opneming in de pensioengrondslag van de ambtenaar. Het begrip salaris duidt op het bedrag dat gekoppeld is aan de door de ambtenaar uitgeoefende functie of de voor de ambtenaar geldende salarisschaal. In het BBRA 1984 werd een tweedeling aangebracht met betrekking tot de bevoegdheid om salarisschalen vast te stellen: voor personen tot en met schaal 11 werd die bevoegdheid in handen gelegd van de vakminister. De bevoegdheid om een schaal vast te stellen voor ambtenaren in vaste dienst vanaf een salaris gelijk aan of hoger dan het maximum van schaal 12 werd bij de Kroon gelegd. In 1987 werd deze laatstgenoemde grens verlegd naar het maximum van schaal 15, hetgeen overeenkwam met de grens die werd aangehouden voor aanstelling in algemene dienst van het Rijk.²³

Zoals uit de hierna volgende handelingen blijkt kunnen aan de ambtenaar om verschillende redenen toelagen worden verstrekt. De bevoegdheid tot het toekennen van toelagen was in het BBRA 1948 afhankelijk van de soort toelage. De bevoegdheid lag of bij de vakminister, bij de vakminister en de minister van Binnenlandse Zaken te zamen of bij de Kroon. Het BBRA 1984 legt de bevoegdheid tot het toekennen van toelagen bij de vakminister. De minister van Binnenlandse Zaken kreeg de bevoegdheid om ten aanzien van de toekenning van sommige toelagen nadere regels te stellen. Een toelage op andere gronden dan genoemd in het BBRA 1984 kan bij KB worden toegekend. Dit gebeurt op gemeenschappelijke voordracht van de minister-president, de vakminister en de minister van Binnenlandse Zaken.

De Kinderbijslagwet van 1939 voorzag in de mogelijkheid om een aparte regeling inzake de toekenning van kinderbijslag te treffen voor personeel in dienst van een publiekrechtelijk lichaam. Een dergelijke regeling was voor ambtenaren in dienst van het Rijk aanvankelijk getroffen in het BBRA. Door een wijziging van de Kinderbijslagwet voor loontrekkenden in 1962²⁴ werd een andere constructie noodzakelijk. Dit leidde tot de totstandkoming van de kindertoelageregeling overheidspersoneel. Deze regeling gold voor ambtenaren en arbeidscontractanten bij het Rijk en bij de lagere overheden. In 1979 kwam het tot een algemene, de gehele bevolking omvattende, verplichte kinderbijslagverzekering. De Kinderbijslagwet voor loontrekkenden en de hierop gebaseerde kindertoelageregeling overheidspersoneel kwamen te vervallen.

Tijdens de parlementaire behandeling in 1948 en 1949 van het wetsontwerp tot verhoging van

pensioenen met een toeslag is door de minister van Binnenlandse Zaken toegezegd dat analoog aan werkenden ook gepensioneerden een vorm van kinderbijslag zouden krijgen²⁵. Algemeen werd namelijk gevonden dat deze groep van personen in moeilijke omstandigheden verkeerden wanneer zij uit hun pensioen niet alleen voor zichzelf maar ook voor anderen hadden te zorgen. Werkenden kregen, wanneer hun loon beneden een grens bleef, een toeslag op hun loon, gepensioneerden waren van die toeslag uitgezonderd. Om deze vorm van ongelijkheid op te heffen is daarom in 1950 de Kindertoelagewet voor gepensioneerden ingevoerd. Bij de invoering van de Algemene Kinderbijslagwet in 1963 is deze wet ingetrokken, omdat de rechthebbenden vanaf dat moment onder de werking van de Algemene Kinderbijslagwet vielen.

Naast de bepalingen over het salaris en de toelagen bevat het BBRA 1984 ook bepalingen over de vakantie-uitkering, de overwerkvergoeding en de eindejaarsuitkering. De vakantie-uitkering en de overwerkvergoeding waren voor de totstandkoming van het BBRA 1984 geregeld in respectievelijk het ARAR en het AOB. Het recht op een eindejaarsuitkering is eerst in 1994 in het BBRA opgenomen.

Op de bezoldiging van ambtenaren worden kortingen toegepast wegens verstrekte voordelen (emolumenten) zoals het genot van kost, inwoning en woning. Deze kortingen waren voor 1984 geregeld in het BBRA 1948. In het BBRA 1984 liet men deze bepalingen achterwege omdat men ze niet langer zag als een onderdeel van de bezoldiging. Er bleef echter behoefte bestaan aan een regeling voor de vaststelling van normbedragen voor de verrekening van deze emolumenten. Het Besluit betaling emolumenten burgerlijk rijksperoneel voorzag in deze behoefte.

De Premiespaarregeling Rijksambtenaren 1968 (RAS) is op 1 juli 1968 in werking getreden als opvolger van de Premiespaarregeling Rijksambtenaren (Stb. 1960/48). Het uitgangspunt van de regeling was het stimuleren van de vorming van persoonlijk duurzaam bezit. Deze stimulans bestond uit een premie van overheidszijde die de betrokkene onder bepaalde voorwaarden kreeg over een op een bijzondere spaarrekening gespaard bedrag of over premies die betaald waren voor levensverzekeringen. Het maximale bedrag waarover de premie werd uitgekeerd bedroeg voor een voltijdwerker 42 gulden per maand ofwel 504 gulden per jaar. De premie bedroeg in principe 25% over het spaartegoed of de gestorte premies tot een maximum van 126 gulden per jaar. De genoemde bedragen werden sinds de inwerkingtreding van de regeling in 1968 niet meer aangepast. Toen de financiering van een substantiële verbetering van de RAS onmogelijk bleek werd in 1991 met de centrales van overheidsperoneel overeengekomen de regeling niet meer van toepassing te laten zijn voor het burgerlijk rijksperoneel. Onder burgerlijk rijksperoneel diende in dit verband alleen peroneel behorend tot de sector Rijk te worden verstaan. Peroneel werkzaam in andere sectoren werd derhalve niet uitgezonderd van de werking van de RAS. Bij besluit van 23 januari 1992 (Stb. 1992/46) werd de RAS dienovereenkomstig gewijzigd.

Nadat de initiatiefwet Vermeend/Vreugdenhil²⁶ hiertoe de mogelijkheid had geschapen werd bij besluit van de minister van Binnenlandse Zaken²⁷ de spaarloonregeling voor rijksperoneel tot stand gebracht. Met deze regeling wordt beoogd het peroneel in de gelegenheid te stellen gebruik te maken van de spaarregeling als bedoeld in art. 11 van de Wet op de loonbelasting. Op grond hiervan kan een peroneelslid het bevoegd gezag verzoeken een bepaald bedrag op het brutosalaris in te houden. Over dit bedrag, dat aan een maximum is gebonden, behoeven dan geen loonheffing en (pseudo)premies WAO, WW en ZW te worden ingehouden. Het gespaarde bedrag dient tenminste vier jaar op een geblokkeerde rekening te worden gezet. Indien het gespaarde bedrag wordt gebruikt voor het kopen van een eigen woning of voor de betaling van premies voor zogenaamde lijfrente- of kapitaalverzekeringen dan hoeft de blokkeringstermijn van vier jaren niet in acht te worden genomen.

5.2 Handelingen

5.2.1 Regeling en vaststelling van het loon in het algemeen

(82.)

Actor Minister-president, minister van Algemene Zaken
Handeling Het bepalen van de regeling volgens welke de loonbepaling van arbeidscontractanten zal plaats hebben
Periode 1945-1994
Grondslag AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 12.2
Opmerking Het loon van de werknemer werd bij de arbeidsovereenkomst bepaald; hierbij bestond echter een keuze uit verschillende loonregelingen. Zo kon de werknemer worden betaald volgens de in een CAO neergelegde loonregeling voor overeenkomstig personeel in het particulier bedrijf of volgens de loonregeling welke gold voor overeenkomstig personeel in ambtelijke dienst. In art. 12 van het AOB werden naast de hiervoor genoemde nog 3 opties gegeven. De minister-president kreeg de bevoegdheid om een keuze te maken uit de verschillende mogelijkheden.

(83.)

Actor Vakminister
Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken stellen van nadere regels ter uitvoering of afwijking van de bepalingen van het BBRA 1948
Periode 1948-1983
Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J261, art. 6, 8.2, 22a.3. 22b.3. 23, 25.4 en 41

(84.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het gezamenlijk met de vakminister voordragen van een amvb over bezoldigingsregelingen voor leerling-verplegenden en andere groepen van ambtenaren in tijdelijke of zijdelingse dienst van het Rijk
Periode 1948-1983
Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J261, art. 28.1
Product Bezoldigingsregeling leerling-verplegenden 1954

(85.)

Actor Vakminister
Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken voordragen van een amvb over bezoldigingsregelingen voor leerling-verplegenden en andere groepen van ambtenaren in tijdelijke of zijdelingse dienst van het Rijk
Periode 1948-1983
Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J261, art. 28.1
Product Bezoldigingsregeling leerling-verplegenden 1954

(86.)

Actor Minister-president, minister van Algemene Zaken
Handeling Het gezamenlijk met de vakminister en de minister van Binnenlandse Zaken voordragen van een amvb waarbij een bijzondere regeling wordt getroffen voor gevallen waarin het BBRA 1948 niet of niet naar billijkheid voorziet
Periode 1948-1983
Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J261, art. 42

- (87.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de minister-president, minister van Algemene Zaken en de vakminister voordragen van een amvb waarbij een bijzondere regeling wordt getroffen voor gevallen waarin het BBRA 1948 niet of niet naar billijkheid voorziet
 Periode 1948-1983
 Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J261, art. 42
- (88.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het gezamenlijk met de minister-president, minister van Algemene Zaken, en de minister van Binnenlandse Zaken voordragen van een amvb waarbij een bijzondere regeling wordt getroffen voor gevallen waarin het BBRA 1948 niet of niet naar billijkheid voorziet
 Periode 1948-1983
 Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J261, art. 42
- (89.)
 Actor Raad voor Rijkspersoneelsaangelegenheden
 Handeling Het adviseren met betrekking tot (de uitvoering van) het BBRA 1948 voor zover de medewerking van de minister van Binnenlandse Zaken hiervoor is vereist
 Periode 1948-1983
 Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J261, art. 43
- (90.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het vaststellen van nadere voorschriften ter uitvoering van het Herzieningsbesluit 1955 en het Herzieningsbesluit 1957
 Periode 1955-1983
 Grondslag Herzieningsbesluit 1955, 30 december 1954, Stb. 1954/615, art. 16; Herzieningsbesluit 1957, 8 augustus 1957, Stb. 1957/335, art. 15.2
 Opmerking De herzieningsbesluiten zijn besluiten tot herziening van de salarissen en toelagen, geldende ingevolge het BBRA 1948. Voor het voordragen van de herzieningsbesluiten zie handeling 17.
- (91.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het afwijken van de bepalingen van het Herzieningsbesluit 1957 in gevallen waarin de toepassing daarvan op overwegende bezwaren zou stuiten
 Periode 1957-1983
 Grondslag Herzieningsbesluit 1957, 8 augustus 1957, Stb. 1957/335, art. 15.1
- (92.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het al dan niet instemmen met het voornemen van de vakminister om af te wijken van de bepalingen van het Herzieningsbesluit 1957
 Periode 1957-1983
 Grondslag Herzieningsbesluit 1957, 8 augustus 1957, Stb. 1957/335, art. 15.1

- (93.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het geven van nadere voorschriften of richtlijnen met betrekking tot de uitvoering van het Besluit van 21 juli 1960, houdende nadere regels ten aanzien van de bezoldiging van rijkswerklieden
 Periode 1960-1983
 Grondslag Besluit houdende nadere regels ten aanzien van de bezoldiging van de rijkswerklieden, 21 juli 1960, Stb. 1960/330, art. VII
- (94.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de vakminister voordragen van een KB waarin bepaalde ambtenaren of groepen van ambtenaren worden uitgezonderd van de toepassing van het BBRA 1984
 Periode 1984-
 Grondslag BBRA 1984, 1 november 1983, Stb. 1983/571, art. 1.3
- (95.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken voordragen van een amvb waarin bepaalde ambtenaren of groepen van ambtenaren worden uitgezonderd van de toepassing van het BBRA 1984
 Periode 1984-
 Grondslag BBRA 1984, 1 november 1983, Stb. 1983/571, art. 1.3
- (96.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het aanwijzen van autoriteiten of colleges die bevoegd zijn om het salaris, de toelages, vergoedingen en uitkeringen toe te kennen
 Periode 1984-
 Grondslag BBRA 1984, 1 november 1983, Stb. 1983/571, art. 24.3b
- (97.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het voordragen van een amvb, waarin bepalingen worden vastgesteld die afwijken van wat er in BBRA 1984 art. 24 is bepaald met betrekking tot de definitie van het bevoegd gezag inzake toekenning van salaris, toelagen, e.d.
 Periode 1984-
 Grondslag BBRA 1984, 1 november 1983, Stb. 1983/571, art. 24.4
- (98.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het treffen van een regeling die het BBRA 1984 aanvult of daarvan afwijkt
 Periode 1984-
 Grondslag BBRA 1984, 1 november 1983, Stb. 1983/571, art. 6.3, 8.3, 12, 13.2, 14.4, 17.4, 17b.6, 18.3, 18.5, 181.4 23.11, 23.12 en 25.1b
 Product Onder anderen:
 - Besluit van 25 november 1983, Stcrt. 1983/242
 - Besluit van 20 juli 1984, Stcrt. 1984/146
 - Besluit waarnemingstoelagen 1987, 6 november 1987, Stcrt. 1987/236
 - Nadere regeling aflopende toelage art. 18 BBRA 1984, 16 april 1992, Stcrt. 1992/80

(99.)
Actor Vakminister
Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken treffen van een regeling die het BBRA 1984 aanvult of daarvan afwijkt
Periode 1984-
Grondslag BBRA 1984, 1 november 1983, Stb. 1983/571, art. 25.1b juncto 12, 17.4, 17b.6, 18a.4 en 23.12

(100.)
Actor Minister-president, minister van Algemene Zaken
Handeling Het gezamenlijk met de vakminister en minister van Binnenlandse Zaken voordragen van een amvb waarin een regeling wordt getroffen voor gevallen waarin het BBRA 1984 niet of niet naar billijkheid voorziet
Periode 1984-
Grondslag BBRA 1984, 1 november 1983, Stb. 1983/571, art. 26

(101.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het gezamenlijk met de minister-president, minister van Algemene Zaken, en de vakminister voordragen van een amvb waarin een regeling wordt getroffen voor gevallen waarin het BBRA 1984 niet of niet naar billijkheid voorziet
Periode 1984-
Grondslag BBRA 1984, 1 november 1983, Stb. 1983/571, art. 26

(102.)
Actor Vakminister
Handeling Met gezamenlijk met de minister-president, minister van Algemene Zaken, en de minister van Binnenlandse Zaken voordragen van een amvb waarin een regeling wordt getroffen voor gevallen waarin het BBRA 1984 niet of niet naar billijkheid voorziet
Periode 1984-
Grondslag BBRA 1984, 1 november 1983, Stb. 1983/571, art. 26

5.2.2 Vaststelling, toekenning en betaling van loon

(103.)
Actor Vakminister
Handeling Het vaststellen van salaris
Periode 1945-
Grondslag AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 12 t/m 19; BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J 261, art. 2 en 39; BBRA 1984, 1 november 1983, Stb. 1983/571, art. 3, 6-11 en 24.3b
Opmerking Bij de vaststelling wordt rekening gehouden met salarisanciënniteit, kortingsbedragen (inhoudingen) en periodieke of extra salarisverhogingen.

(104.)
Actor Vakminister
Handeling Het uitvoeren van loonbeslag
Periode 1945-
Grondslag Ambtenarenwet 1929, Stb. 1929/530, zoals gewijzigd bij Wet van 24 september 1992, Stb. 1992/539, art. 115-124

- (105.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de vakminister vaststellen van de wedde naar een andere klasse dan die waartoe de standplaats behoort
 Periode 1948-1983
 Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J 261, art. 4.2 en 41
 Opmerking Het betreft hier de vaststelling van de wedde in individuele gevallen.
- (106.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken vaststellen van de wedde naar een andere klasse dan die, waartoe de standplaats behoort
 Periode 1948-1983
 Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J 261, art. 4.2 en 41
 Opmerking Het betreft hier de vaststelling van de wedde in individuele gevallen.
- (107.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de vakminister treffen van een regeling voor het meetellen voor de vaststelling van de salarisanciënniteit van een tijdvak van langer dan een jaar, waarin in het algemeen belang verlof buiten genot van bezoldiging wordt genoten
 Periode 1948-1983
 Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J 261, art. 13.3 en 41
- (108.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken treffen van een regeling voor het meetellen voor de vaststelling van de salarisanciënniteit van een tijdvak van langer dan een jaar, waarin in het algemeen belang verlof buiten genot van bezoldiging wordt genoten
 Periode 1948-1983
 Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J 261, art. 13.3 en 41
- (109.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de vakminister treffen van een regeling om in geval van buitengewone bekwaamheid, geschiktheid en dienstijver van de ambtenaar, af te wijken van de bepalingen van het Beloningsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1948
 Periode 1948-1983
 Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J 261, art. 16 en 41
- (110.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken treffen van een regeling om in geval van buitengewone bekwaamheid, geschiktheid en dienstijver van de ambtenaar, af te wijken van de bepalingen van het Beloningsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1948
 Periode 1948-1983
 Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J 261, art. 16 en 41

- (111.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de vakminister bepalen dat de overgang naar een ander ambt, waarvoor een hoger maximum-salaris geldt, niet als bevordering wordt aangemerkt
 Periode 1948-1983
 Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J261, art. 17.6 en 41
- (112.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken bepalen dat de overgang naar een ander ambt, waarvoor een hoger maximum-salaris geldt, niet als bevordering wordt aangemerkt
 Periode 1948-1983
 Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J261, art. 17.6 en 41
- (113.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het bepalen van de salarisschaal voor een ambtenaar, wiens ambt niet is vermeld in bijlage A van het BBRA 1984
 Periode 1984-
 Grondslag BBRA 1984, 1 november 1983, Stb. 1983/571, art. 5 en 24.1b
- (114.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het doen van voorstellen aan de Kroon om een salarisschaal vast te stellen voor een ambtenaar
 Periode 1984-
 Grondslag BBRA 1984, 1 november 1983, Stb. 1983/571, art. 5 en 24.2
 Opmerking De Kroon is bevoegd tot het vaststellen van een salarisschaal indien het maximumsalaris van die schaal een bepaald bedrag te boven komt. In 1984 gold het maximumsalaris van schaal 12 als grens; in 1987 is deze grens opgetrokken naar het maximumsalaris van schaal 15.
- (115.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het vaststellen van de beloning van de ambtenaar in tijdelijke dienst, die is aangenomen voor het verrichten van werkzaamheden die niet vallen binnen de reguliere taak van de diensteenheid waar hij wordt tewerkgesteld
 Periode 1993-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 24 februari 1993, Stb. 1993/143, art. 15

5.2.3 Toelagen

- (116.)
Actor	Vakminister
Handeling	Het toekennen of het intrekken van een toelage
Periode	1945-
Grondslag	BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J261, art. 20 en 35; Besluit houdende nadere regels ten aanzien van de bezoldiging van de rijkswerklieden, 21 juli 1960, Stb. 1960/330, art. IV; BBRA 1984, 1 november 1983, Stb. 1983/571, art. 12b-18b, 20 en 24.3b
Opmerking	De handeling heeft betrekking op de volgende toelagen: - huwelijkstoelage - garantietoelage - functioneringstoelage - waarnemingstoelage - onregelmatigheidstoelage - toelage voor het werken op andere uren dan volgens het vastgestelde rooster, waarbij het normale aantal uren niet wordt overschreden (verschuivingstoelage) - toelage voor het regelmatig of voortdurend werken onder bezwarende omstandigheden (bijvoorbeeld stank, hitte of lawaai) - toelage bij beëindiging of vermindering van een reeds toegekende toelage onregelmatige dienst - toelage voor bereikbaarheid en beschikbaarheid - toelage om redenen van werving of behoud
- (117.)
Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het gezamenlijk met de vakminister voordragen van een KB over de toekenning van een persoonlijke of een ambtstoelage
Periode	1948-1983
Grondslag	BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J261, art. 18, 19, 40 en 41
Opmerking	Indien de toelage werd verstrekt aan een ambtenaar van de Tweede Kamer of indien ten gevolge van de toelage de wedde steeg boven een bepaald bedrag, was de toekenning ervan voorbehouden aan de Kroon. In overige gevallen werd de toelage toegekend door een gezamenlijke beschikking van de vakminister en de minister van Binnenlandse Zaken.
- (118.)
Actor	Vakminister
Handeling	Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken voordragen van een KB over de toekenning van een persoonlijke of een ambtstoelage
Periode	1948-1983
Grondslag	BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J261, art. 18, 19, 40 en 41
Opmerking	Indien de toelage werd verstrekt aan een ambtenaar van de Tweede Kamer of indien ten gevolge van de toelage de wedde steeg boven een bepaald bedrag, was de toekenning ervan voorbehouden aan de Kroon. In overige gevallen werd de toelage toegekend door een gezamenlijke beschikking van de vakminister en de minister van Binnenlandse Zaken.

- (119.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de vakminister toekennen van een persoonlijke of een ambtstoelage
 Periode 1948-1983
 Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J261, art. 18, 19, 40 en 41
- (120.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken toekennen van een persoonlijke of een ambtstoelage
 Periode 1948-1983
 Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J261, art. 18, 19, 40 en 41
- (121.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de vakminister aanwijzen van ambtenaren of groepen van ambtenaren die voor een toelage voor het verrichten van arbeid in ploegdiensten in aanmerking komen
 Periode 1956-1983
 Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J261, zoals gewijzigd bij besluit van 8 maart 1956, Stb. 1956/134, art. 22a.3 en 41
- (122.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken aanwijzen van ambtenaren of groepen van ambtenaren die voor een toelage voor het verrichten van arbeid in ploegdiensten in aanmerking komen
 Periode 1956-1983
 Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J261, zoals gewijzigd bij besluit van 8 maart 1956, Stb. 1956/134, art. 22a.3 en 41
- (123.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de vakminister aanwijzen van ambtenaren of groepen van ambtenaren die voor een toelage voor het verrichten van arbeid in onregelmatige diensten in aanmerking komen
 Periode 1956-1983
 Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J261, zoals gewijzigd bij besluit van 8 maart 1956, Stb. 1956/134, art. 22b.3 en 41
- (124.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken aanwijzen van ambtenaren of groepen van ambtenaren die voor een toelage voor het verrichten van arbeid in onregelmatige diensten in aanmerking komen
 Periode 1956-1983
 Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J261, zoals gewijzigd bij besluit van 8 maart 1956, Stb. 1956/134, art. 22b.3 en 41

- (125.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het al dan niet instemmen met het voornemen van de vakminister om een garantietoelage toe te kennen
 Periode 1948-1983
 Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J261, zoals gewijzigd bij besluit van 2 maart 1956, Stb. 1956/107, art. 35
- (126.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het jaarlijks vaststellen van een functielijst, die gebruikt wordt voor het beslissen over het toekennen van een toelage voor het werken in bezwarende omstandigheden
 Periode 1994-
 Grondslag BBRA 1984, 1 november 1983, Stb. 1983/571, zoals gewijzigd bij besluit van 25 april 1994, Stb. 1994/346, art. 17b.3
- (127.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het toekennen van een vergoeding aan ambtenaren die incidenteel onder bezwarende omstandigheden arbeid verrichten
 Periode 1994-
 Grondslag BBRA 1984, 1 november 1983, Stb. 1983/571, zoals gewijzigd bij besluit van 25 april 1994, Stb. 1994/346, art. 17b.6
- (128.)
 Actor Minister-president, minister van Algemene Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken en de vakminister voordragen van een KB over de toekenning of intrekking van een toelage aan een ambtenaar of groep ambtenaren op andere gronden dan die vermeld in het BBRA 1984
 Periode 1984-
 Grondslag BBRA 1984, 1 november 1983, Stb. 1983/571, art. 19, 20 en 25.2
 Product Onder meer: KB van 10 mei 1984, Stb. 1984/230
- (129.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de minister-president, minister van Algemene Zaken, en de vakminister voordragen van een KB over de toekenning of intrekking van een toelage aan een ambtenaar of groep ambtenaren op andere gronden dan die vermeld in het BBRA 1984
 Periode 1984-
 Grondslag BBRA 1984, 1 november 1983, Stb. 1983/571, art. 19, 20 en 25.2
 Product Onder meer: KB van 10 mei 1984, Stb. 1984/230
- (130.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het gezamenlijk met de Minister-president, minister van Algemene Zaken en de minister van Binnenlandse Zaken voordragen van een KB over de toekenning van een toelage aan een ambtenaar of groep ambtenaren op andere gronden dan die vermeld in het BBRA 1984
 Periode 1984-
 Grondslag BBRA 1984, 1 november 1983, Stb. 1983/571, art. 19, 20 en 25.2
 Product Onder meer KB van 10 mei 1984, Stb. 1984/230
- (131.)

Actor	Vakminister
Handeling	Het toekennen van een uitkering aan een ambtenaar om redenen van werving en behoud
Periode	1987-
Grondslag	BBRA 1984, 1 november 1983, Stb. 1983/571, zoals gewijzigd bij besluit van 16 september 1987, Stb. 1987/447, art. 22a.1
Opmerking	Met deze uitkering probeert men hetzelfde te bereiken als met de toelage om redenen van werving en behoud (zie handeling 117). In tegenstelling tot de toelage maakt de uitkering, vanwege het geheel incidentele karakter ervan, geen deel uit van de pensioengrondslag.

5.2.4 Eenmalige en eindejaarsuitkering

(132.)

Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het geven van nadere voorschriften over de berekening van de uitkering over het eerste halfjaar van 1955 aan rijkspersoneel
Periode	1956
Grondslag	Besluit van 2 maart 1956 houdende toekenning van een uitkering over het eerste halfjaar van 1955 aan Rijkspersoneel, burgemeesters, personeel van de gemeentepolitie en personeel van onderwijsinrichtingen en -instellingen, Stb. 1956/107, art. X

(133.)

Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het geven van nadere regels met betrekking tot de uitvoering van het Besluit van 5 maart 1960 tot toekenning van een duurtetoeslag over de jaren 1958 en 1959 aan Rijkspersoneel, personeel van de gemeentepolitie, personeel van noodwachten en noodwachtstaven en personeel van onderwijsinrichtingen en -instellingen
Periode	1960
Grondslag	Besluit tot toekenning van een duurtetoeslag over de jaren 1958 en 1959 aan Rijkspersoneel, personeel van de gemeentepolitie, personeel van noodwachten en noodwachtstaven en personeel van onderwijsinrichtingen en -instellingen, 5 maart 1960, Stb. 1960/139, art. 8.2

(134.)

Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het gezamenlijk met de vakminister afwijken van de bepalingen van het Besluit van 5 maart 1960 tot toekenning van een duurtetoeslag over de jaren 1958 en 1959 aan Rijkspersoneel, personeel van de gemeentepolitie, personeel van noodwachten en noodwachtstaven en personeel van onderwijsinrichtingen en -instellingen, in gevallen, waarin de toepassing daarvan op overwegende bezwaren zou stuiten
Periode	1960
Grondslag	Besluit tot toekenning van een duurtetoeslag over de jaren 1958 en 1959 aan Rijkspersoneel, personeel van de gemeentepolitie, personeel van noodwachten en noodwachtstaven en personeel van onderwijsinrichtingen en -instellingen, 5 maart 1960, Stb. 1960/139, art. 8.1

(135.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken afwijken van de bepalingen van het Besluit van 5 maart 1960 tot toekenning van een duurtetoeslag over de jaren 1958 en 1959 aan Rijkspersoneel, personeel van de gemeentepolitie, personeel van noodwachten en noodwachtstaven en personeel van onderwijsinrichtingen en -instellingen, in gevallen, waarin de toepassing daarvan op overwegende bezwaren zou stuiten
 Periode 1960
 Grondslag Besluit tot toekenning van een duurtetoeslag over de jaren 1958 en 1959 aan Rijkspersoneel, personeel van de gemeentepolitie, personeel van noodwachten en noodwachtstaven en personeel van onderwijsinrichtingen en -instellingen, 5 maart 1960, Stb. 1960/139, art. 8.1

(136.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het vaststellen van een eenmalige uitkering
 Periode 1956-
 Grondslag Onder meer:
 - Besluit van 2 maart 1956 houdende toekenning van een uitkering over het eerste halfjaar van 1955 aan Rijkspersoneel, burgemeesters, personeel van de gemeentepolitie en personeel van onderwijsinrichtingen en -instellingen, Stb. 1956/107, art. X
 - Besluit tot toekenning van een duurtetoeslag over de jaren 1958 en 1959 aan Rijkspersoneel, personeel van de gemeentepolitie, personeel van noodwachten en noodwachtstaven en personeel van onderwijsinrichtingen en -instellingen, 5 maart 1960, Stb. 1960/139, art 2
 - Besluit van 14 oktober 1991 houdende toekenning van een eenmalige uitkering in 1990 aan burgerlijk rijkspersoneel en ander personeel
 Opmerking Eenmalige uitkeringen worden bij amvb toegekend; deze amvb's zijn te plaatsen onder handeling 17.

(137.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het toekennen van een eindejaarsuitkering
 Periode 1994-
 Grondslag BBRA 1984, 1 november 1983, Stb. 1983/571, zoals gewijzigd bij besluit van 25 april 1994, Stb. 1994/346, art. 20a

5.2.5 Vakantie-uitkering

(138.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het geven van nadere voorschriften over het uitbetalen van een vakantie-uitkering
 Periode 1954-1983
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 30d resp. art. 31d; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 27d resp. art. 29d, zoals gewijzigd bij besluit van 19 mei 1954, Stb. 1954/208 en besluit van 12 oktober 1955, Stb. 1955/516

(139.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het stellen van voorwaarden waaronder, met het oog op berekening van de vakantie-uitkering, de kinderbijslag die genoten wordt door degene met wie de ambtenaar een huishouden voert, kan worden begrepen onder kinderbijslag die de ambtenaar geniet
Periode 1982-1983
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 31.5; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 art. 29a.5, zoals gewijzigd bij besluit van 14 mei 1982, Stb. 1982/304 en besluit van 22 augustus 1983, Stb. 1983/423

(140.)
Actor Vakminister
Handeling Het toekennen van een vakantie-uitkering
Periode 1954-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 30a t/m 30c resp. art. 31a t/m 31c; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 27a t/m 27c resp. art. 29 t/m 29c, zoals gewijzigd bij besluit van 19 mei 1954 Stb. 1954/208 en Besluit van 12 oktober 1955 Stb. 1955/516); BBRA 1984, 1 november 1983, Stb. 1983/571, art. 21, 22 en 24.3
Opmerking Door de vakantie-uitkering op te nemen in het BBRA 1984 konden de bepalingen hierover in het ARAR en AOB vervallen. Dit is geschied bij besluit van 1 november 1983, Stb. 1983/573.

5.2 6 Vergoedingen voor extra diensten (overwerkvergoeding)

(141.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het treffen van een regeling voor vergoeding van overwerk dat voortvloeit uit de verplichting tot het verrichten van andere dan de gewoonlijke werkzaamheden in tijden van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden en het volgen van lessen en deelnemen aan oefeningen die hiermee verband houden
Periode 1954-1983
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 14a.14; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art 14a.15, zoals gewijzigd bij besluit van 24 juli 1954, Stb. 1954/362 en besluit van 25 augustus 1967, Stb. 1967/456
Opmerking De in de handeling genoemde verplichting is vastgelegd in resp. art. 57a, 58.2 en 58.3 van het ARAR en resp. art. 36a, 37.2 en 37.3 van het AOB.

(142.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het vaststellen van nadere voorschriften ter uitvoering van het bepaalde in art. 14a van het ARAR en AOB over de toekenning van een overwerkvergoeding
Periode 1966-1983
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 14a.15; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art 14a.16, zoals gewijzigd bij besluit van 14 januari 1966, Stb. 1966/28
Opmerking In tegenstelling tot de volgende handeling betreft het hier niet nadere regelgeving voor bepaalde categorieën van ambtenaren en werknemers maar voor alle ambtenaren en werknemers op wie de bepalingen van het ARAR en AOB van toepassing zijn.

- (143.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de vakminister stellen van nadere regels met betrekking tot het toekennen van een vergoeding bij overwerk voor bepaalde categorieën van medewerkers
 Periode 1952-1983
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 14a.7 en 14a.10; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, resp. art. 14a.7 en 14a.10, zoals gewijzigd bij besluiten van 15 september 1951, Stb. 1951/421 en 14 januari 1966, Stb. 1966/28
- (144.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken stellen van nadere regels met betrekking tot het toekennen van een vergoeding bij overwerk voor bepaalde categorieën van medewerkers
 Periode 1952-1983
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 14a.7 en 14a.10; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, resp. art. 14a.7 en 14a.10, zoals gewijzigd bij besluiten van 15 september 1951, Stb. 1951/421 en 14 januari 1966, Stb. 1966/28
- (145.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de vakminister in afwachting van nadere regelgeving niet van toepassing verklaren van de bepalingen in het ARAR en AOB over de toekenning van een overwerkvergoeding
 Periode 1952-1983
 Grondslag Besluit van 15 September 1951, houdende een aanvulling van het ARAR en het AOB met een regeling inzake vergoeding van overwerk, art V, Stb. 1951, nr. 421
- (146.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken in afwachting van nadere regelgeving niet van toepassing verklaren van de bepalingen in het ARAR en AOB over de toekenning van een overwerkvergoeding
 Periode 1952-1983
 Grondslag Besluit van 15 September 1951, houdende een aanvulling van het ARAR en het AOB met een regeling inzake vergoeding van overwerk, art V, Stb. 1951, nr. 421
- (147.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de vakminister voordragen van een amvb waarbij voor bepaalde categorieën van medewerkers een afzonderlijke, van de bepalingen van het ARAR/AOB afwijkende, regeling voor de vergoeding van overwerk wordt vastgesteld
 Periode 1952-1983
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 14a.9 en 14a.13; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, resp. art. 14a.10 en 14a.14, zoals gewijzigd bij besluiten van 15 september 1951, Stb. 1951/421 en 14 januari 1966, Stb. 1966/28

- (148.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken voordragen van een amvb waarbij voor bepaalde categorieën van medewerkers een afzonderlijke, van de bepalingen van het ARAR/AOB afwijkende, regeling voor de vergoeding van overwerk wordt vastgesteld
 Periode 1952-1983
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 14a.9 en 14a.13; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, resp. art. 14a.10 en 14a.14, zoals gewijzigd bij besluiten van 15 september 1951, Stb. 1951/421 en 14 januari 1966, Stb. 1966/28
- (149.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het, gezamenlijk met de vakminister, voor ambtenaren of categorieën van ambtenaren zonder vastgestelde en bekendgemaakte werktijdregeling, vaststellen van een vergoeding voor arbeid, welke het karakter van extra-dienst draagt
 Periode 1952-1983
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 14a.7 en 14a.11; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, resp. art. 14a.7 en 14a.11, zoals gewijzigd bij besluiten van 15 september 1951, Stb. 1951/421 en 14 januari 1966, Stb. 1966/28
- (150.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het, gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken, voor ambtenaren of categorieën van ambtenaren zonder vastgestelde en bekendgemaakte werktijdregeling, vaststellen van een vergoeding voor arbeid, welke het karakter van extra-dienst draagt
 Periode 1952-1983
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 14a.7 en 14a.11; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, resp. art. 14a.7 en 14a.11, zoals gewijzigd bij besluiten van 15 september 1951, Stb. 1951/421 en 14 januari 1966, Stb. 1966/28
- (151.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het vaststellen van een uniforme vergoeding voor overwerk indien dit overwerk bestaat uit gelijkwaardige en eenvoudige werkzaamheden, die door ambtenaren van verschillende rang of werknemers met verschillend loon worden verricht
 Periode 1952-1983
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 14a.8 en 14a.12; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, resp. art. 14a.9 en 14a.13, zoals gewijzigd bij besluiten van 15 september 1951, Stb. 1951/421 en 14 januari 1966, Stb. 1966/28
- (152.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het toekennen van een vergoeding in de vorm van verlof of een geldelijke beloning voor het werken buiten de vastgestelde werktijden (overwerk)
 Periode 1952-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 14a; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art 14a, zoals gewijzigd bij besluiten van 15 september 1951, Stb. 1951/421 en 14 januari 1966, Stb. 1966/28; BBRA 1984, 1 november 1983, Stb. 1983/571, art. 23 en 24.3
 Opmerking Door de overwerkvergoeding op te nemen in het BBRA 1984 konden de bepalingen hierover in het ARAR en AOB vervallen. Dit is geschied bij besluit van 1 november 1983, Stb. 1983/573

5.2.7 Kindertoelage

(153.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het vaststellen van nadere richtlijnen voor de uitvoering van het bepaalde over de toekenning van kindertoelage in het BBRA 1948
Periode 1948-1963
Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J261, art. 21.11

(154.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het vaststellen van afwijkende richtlijnen voor de verlening van kindertoelage ten aanzien van kinderen, die de ambtenaar niet volledig tot zijn last heeft, alsmede voor gevallen waarin het BBRA 1948 niet naar redelijkheid voorziet
Periode 1948-1963
Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J261, art. 21.11

(155.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het, gezamenlijk met de ministers van Defensie, van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, van Financiën en van Sociale Zaken voordragen van een amvb over een kinderbijslagregeling voor overheidspersoneel
Periode 1962-1979
Grondslag Kinderbijslagwet voor loontrekkenden, 23 december 1939, Stb. 1939/806, zoals gewijzigd bij wet van 26 april 1962, Stb. 1962/161, art. 10
Product Kindertoelageregeling overheidspersoneel, 14 mei 1963, Stb. 1963/219
Opmerking Zie ook J. van der Meer, *Verstrekkende zekerheid. Een institutioneel onderzoek op het beleidsterrein sociale zekerheid ten aanzien van de sociale verzekeringen, 1940-1997*, PIVOT-rapport nr. 66.

(156.)

Actor Minister van Defensie
Handeling Het, gezamenlijk met de ministers van Binnenlandse Zaken, van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, van Financiën en van Sociale Zaken voordragen van een amvb over een kinderbijslagregeling voor overheidspersoneel
Periode 1962-1979
Grondslag Kinderbijslagwet voor loontrekkenden, 23 december 1939, Stb. 1939/806, zoals gewijzigd bij wet van 26 april 1962, Stb. 1962/161, art. 10
Product Kindertoelageregeling overheidspersoneel, 14 mei 1963, Stb. 1963/219
Opmerking Zie ook J. van der Meer, *Verstrekkende zekerheid. Een institutioneel onderzoek op het beleidsterrein sociale zekerheid ten aanzien van de sociale verzekeringen, 1940-1997*, PIVOT-rapport nr. 66.

(157.)

Actor Minister van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen
Handeling Het, gezamenlijk met de ministers van Binnenlandse Zaken, van Defensie, van Financiën en van Sociale Zaken voordragen van een amvb over een kinderbijslagregeling voor overheidspersoneel
Periode 1962-1979
Grondslag Kinderbijslagwet voor loontrekkenden, 23 december 1939, Stb. 1939/806, zoals gewijzigd bij wet van 26 april 1962, Stb. 1962/161, art. 10

Product Kindertoelageregeling overheidspersoneel, 14 mei 1963, Stb. 1963/219
Opmerking Zie ook J. van der Meer, *Verstrekkende zekerheid. Een institutioneel onderzoek op het beleidsterrein sociale zekerheid ten aanzien van de sociale verzekeringen, 1940-1997*, PIVOT-rapport nr. 66.

(158.)

Actor Minister van Financiën
Handeling Het, gezamenlijk met de ministers van Binnenlandse Zaken, van Defensie, van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen en van Sociale Zaken voordragen van een amvb over een kinderbijslagregeling voor overheidspersoneel
Periode 1962-1979
Grondslag Kinderbijslagwet voor loontrekkenden, 23 december 1939, Stb. 1939/806, zoals gewijzigd bij wet van 26 april 1962, Stb. 1962/161, art. 10
Product Kindertoelageregeling overheidspersoneel, 14 mei 1963, Stb. 1963/219
Opmerking Zie ook J. van der Meer, *Verstrekkende zekerheid. Een institutioneel onderzoek op het beleidsterrein sociale zekerheid ten aanzien van de sociale verzekeringen, 1940-1997*, PIVOT-rapport nr. 66.

(159.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het vaststellen, wijzigen of intrekken van een ministeriële regeling over de verrekening en onderlinge verdeling tussen Rijk, provincie en gemeente van de kindertoelage van de ambtenaar met een betrekking bij meer dan één van de genoemde lichamen
Periode 1963-1979
Grondslag Kindertoelageregeling overheidspersoneel, 14 mei 1963, Stb. 1963/219, art. 7.2

(160.)

Actor Vakminister
Handeling Het toekennen van een kinderbijslag of kindertoelage
Periode 1946-1979
Grondslag AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, zoals gewijzigd bij besluit van 16 augustus 1947 Stb. 1947/H 304, art 12a; vervallen bij besluit van 26 juli 1963 tot wijziging van enige rechtspositieregelingen in verband met het in werking treden te rekenen van 1 januari 1963 van een algemene kindertoelageregeling voor het overheidspersoneel; BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949 J 261, art. 21; Kindertoelageregeling overheidspersoneel, 14 mei 1963, Stb. 1963/219, art. 8

(161.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het vaststellen van richtlijnen voor de uitvoering van de Kindertoelagewet voor gepensioneerden
Periode 1950-1962
Grondslag Kindertoelagewet voor gepensioneerden, Stb. 1950/501, art. 13

(162.)

Actor Vakminister
Handeling Het verstrekken van inlichtingen over de verstrekking van kinderbijslag of kindertoelage aan de Pensioenraad
Periode 1950-1962
Grondslag Kindertoelagewet voor gepensioneerden, Stb. 1950/501, art. 10.1

5.2.8 Emolumenten

(163.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het gezamenlijk met de vakminister in bijzondere gevallen treffen van een regeling, welke afwijkt van hetgeen in art. 25 van het BBRA 1948 is bepaald omtrent het toepassen van een korting op de bezoldiging wegens het van rijkswege verstrekte genot van woning, vuur, licht en water
Periode 1948-1983
Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J261, art. 25.4 en 41

(164.)

Actor Vakminister
Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken in bijzondere gevallen treffen van een regeling, welke afwijkt van hetgeen in art. 25 van het BBRA 1948 is bepaald omtrent het toepassen van een korting op de bezoldiging wegens het van rijkswege verstrekte genot van woning, vuur, licht en water
Periode 1948-1983
Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J261, art. 25.4 en 41

(165.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het gezamenlijk met de vakminister vaststellen van een kortingsbedrag of -percentage ingeval andere voordelen worden genoten dan die van kost en inwoning en/of woning, vuur, licht en water
Periode 1948-1983
Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J261, art. 26.1 en 41

(166.)

Actor Vakminister
Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken vaststellen van een kortingsbedrag of -percentage ingeval andere voordelen worden genoten dan die van kost en inwoning en/of woning, vuur, licht en water
Periode 1948-1983
Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J261, art. 26.1 en 41

(167.)

Actor Minister van Financiën
Handeling Het geven van nadere voorschriften ten aanzien van de administratieve verantwoording van kortingen op de bezoldiging wegens het van rijkswege verstrekte genot van kost en inwoning, woning, vuur, licht, water of andere voordelen
Periode 1948-1983
Grondslag BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J261, art. 26.2

(168.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het vaststellen van maxima voor verschuldigde bedragen voor het van rijkswege verstrekte genot van kost, inwoning, woning en verdere verstrekkingen in die woning (gas, water, elektriciteit)
Periode 1984-
Grondslag Besluit betaling emolumenten burgerlijk rijkspersoneel, 1 november 1983, Stb. 1983/574, art. 2 en 3
Opmerking Voor het voordragen van het Besluit betaling emolumenten burgerlijk rijkspersoneel zie handeling 17.

(169.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het gezamenlijk met de vakminister vaststellen, wijzigen of intrekken van een ministeriële regeling waarbij wordt afgeweken van het bepaalde in de artikelen 2 en 3 van het Besluit betaling emolumenten burgerlijk rijkspersoneel
Periode 1984-
Grondslag Besluit betaling emolumenten burgerlijk rijkspersoneel, 1 november 1983, Stb. 1983/574, art. 4

(170.)
Actor Vakminister
Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken vaststellen, wijzigen of intrekken van een ministeriële regeling waarbij wordt afgeweken van het bepaalde in de artikelen 2 en 3 van het Besluit betaling emolumenten burgerlijk rijkspersoneel
Periode 1984-
Grondslag Besluit betaling emolumenten burgerlijk rijkspersoneel, 1 november 1983, Stb. 1983/574, art. 4

5.2.9 Non-activiteitswedde

(171.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het gelijkstellen van functies met die genoemd in art. 16.1 van het ARAR, zodat personen die deze functies vervullen, eveneens in aanmerking komen voor een non-activiteitswedde
Periode 1981-1992
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 4 april 1981, Stb. 1981/223 en besluit van 13 oktober 1992, Stb. 1992/564, art. 16.3

(172.)
Actor Vakminister
Handeling Het toekennen van een non-activiteitswedde aan ambtenaren, die tijdelijk uit hun functie zijn ontheven omdat zij zijn benoemd of verkozen in een functie in een publiekrechtelijk college of in een hieraan gelijkgestelde functie
Periode 1945-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 16.1

5.2.10 Samenloop met militaire bezoldiging

(173.)

Actor	Vakminister
Handeling	Het beslissen of een ongehuwde medewerker die, anders dan uit hoofde van eerste of herhalingsoefening, als militair in werkelijke dienst is aangemerkt kan worden als enig kostwinner
Periode	1952-
Grondslag	ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 18.3; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 16.2, zoals gewijzigd bij besluit van 10 september 1952, Stb. 1952/466
Opmerking	Dienstplichtigen zijn verplicht tot het vervullen van werkelijke dienst: <ul style="list-style-type: none"> - voor eerste oefening; - voor herhalingsoefeningen; - in geval van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden. Het ARAR en AOB bevatten bepalingen waarin staat in hoeverre een dienstplichtige ambtenaar of arbeidscontractant die in werkelijke dienst is zijn salaris krijgt doorbetaald. De uitleg van de in deze bepalingen voorkomende termen kostwinner, militaire beloning en herhalingsoefening wordt overgelaten aan verschillende ministers. Overigens is sinds 1996 de opkomstplicht voor dienstplichtigen buiten werking gesteld.

(174.)

Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het gezamenlijk met de minister van Financiën vaststellen van hetgeen onder militaire beloning wordt verstaan
Periode	1952-
Grondslag	ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 10 september 1952 Stb. 1952/466, art. 18.5; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, zoals gewijzigd bij besluit van 10 september 1952 Stb. 1952/466, art. 16.4
Product	Besluit van 7 november 1967 (BiZa), 24 januari 1968 (Fin.), Stcrt. 1968/23; Besluit van 26 april 1991, Stcrt. 1991/111

(175.)

Actor	Minister van Financiën
Handeling	Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken vaststellen van hetgeen onder militaire beloning wordt verstaan
Periode	1952-
Grondslag	ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 10 september 1952 Stb. 1952/466, art. 18.5; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, zoals gewijzigd bij besluit van 10 september 1952 Stb. 1952/466, art. 16.4
Product	Besluit van 7 november 1967 (BiZa), 24 januari 1968 (Fin.), Stcrt. 1968/23; Besluit van 26 april 1991, Stcrt. 1991/111

(176.)

Actor	Minister van Defensie
Handeling	Het bepalen welke dienst als herhalingsoefening wordt beschouwd
Grondslag	ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 10 september 1952 Stb. 1952/466, art. 20.2; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, zoals gewijzigd bij besluit van 10 september 1952 Stb. 1952/466, art. 18.2
Periode	1945-

5.2.11 Spaar(loon)regeling

(177.)
Actor Vakminister
Handeling Het uitkeren van een bedrag bestaande uit ingehouden loon vermeerderd met rente en een eventuele bijslag, aan de werknemer of diens rechtverkrijgenden bij beëindiging van de dienstbetrekking
Periode 1945-1966
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluiten van 17 januari 1949, Stb. 1949/J 38 en van 15 maart 1954, Stb. 1954/102, art 15a juncto 95a; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, zoals gewijzigd bij besluiten van 17 januari 1949, Stb. 1949/J 38 en van 15 maart 1954, Stb. 1954/102, art. 14 juncto art. 63
Opmerking Deze regeling gold voor ambtenaren in tijdelijke dienst en werknemers op arbeidsovereenkomst die niet de hoedanigheid bezaten van ambtenaar in de zin van de Pensioenwet 1922. Wanneer men na verloop van tijd wel de hoedanigheid van ambtenaar in de zin van de Pensioenwet 1922 verkreeg kon de tijd welke in tijdelijke dienst of op arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht was doorgebracht voor pensioen worden ingekocht. Er vond dan een verrekening plaats met het ingehouden loon. Bleef er na deze verrekening geld over of vond de voornoemde inkoop niet plaats dan werd het bedrag uitgekeerd aan de medewerker of zijn rechtverkrijgenden.

(178.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het gezamenlijk met de minister van Defensie geven van nadere voorschriften ter uitvoering van de Premiespaarregeling Rijksambtenaren
Periode 1960-1996
Grondslag Premiespaarregeling Rijksambtenaren, 20 februari 1960, Stb. 1960/48, art. 13; Premiespaarregeling Rijksambtenaren 1968, 27 mei 1968, Stb. 1968/263, art. 19
Opmerking Zie voor het voordragen van de Premiespaarregeling Rijksambtenaren handeling 17.

(179.)
Actor Minister van Defensie
Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken geven van nadere voorschriften ter uitvoering van de Premiespaarregeling Rijksambtenaren
Periode 1960-1996
Grondslag Premiespaarregeling Rijksambtenaren, 20 februari 1960, Stb. 1960/48, art. 13; Premiespaarregeling Rijksambtenaren 1968, 27 mei 1968, Stb. 1968/263, art. 19
Opmerking Zie voor het voordragen van de Premiespaarregeling Rijksambtenaren handeling 17.

(180.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het gezamenlijk met de vakminister vaststellen van nadere voorschriften ter uitwerking of aanvulling van de Premiespaarregeling Rijksambtenaren voor bepaalde groepen van belanghebbenden
Periode 1960-1996
Grondslag Premiespaarregeling Rijksambtenaren, 20 februari 1960, Stb. 1960/48, art. 12; Premiespaarregeling Rijksambtenaren 1968, 27 mei 1968, Stb. 1968/263, art. 18

- (181.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken vaststellen van nadere voorschriften ter uitwerking of aanvulling van de Premiespaarregeling Rijksambtenaren voor bepaalde groepen van belanghebbenden
 Periode 1960-1996
 Grondslag Premiespaarregeling Rijksambtenaren, 20 februari 1960, Stb. 1960/48, art. 12; Premiespaarregeling Rijksambtenaren 1968, 27 mei 1968, Stb. 1968/263, art. 18
- (182.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het stellen van voorwaarden voor deelneming door (bank)instellingen aan de uitvoering van de Premiespaarregeling Rijksambtenaren
 Periode 1960-1996
 Grondslag Premiespaarregeling Rijksambtenaren, 20 februari 1960, Stb. 1960/48, art. 4.2; Premiespaarregeling Rijksambtenaren 1968, 27 mei 1968, Stb. 1968/263, art. 4.2
- (183.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het bepalen dat geen verdere spaarbedragen worden overgemaakt naar de (bank)instelling indien deze de voorwaarden voor deelneming aan de uitvoering van de Premiespaarregeling Rijksambtenaren niet nakomt
 Periode 1960-1996
 Grondslag Premiespaarregeling Rijksambtenaren, 20 februari 1960, Stb. 1960/48, art.4.4; Premiespaarregeling Rijksambtenaren 1968, 27 mei 1968, Stb. 1968/263, art. 4.5
- (184.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het doen van een aanbeveling voor de benoeming door de Kroon van leden van de Spaarraad
 Periode 1960-1996
 Grondslag Premiespaarregeling Rijksambtenaren, 20 februari 1960, Stb. 1960/48, art. 11.3; Premiespaarregeling Rijksambtenaren 1968, 27 mei 1968, Stb. 1968/263, art. 17.3
- (185.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het aanwijzen van de secretaris van de Spaarraad
 Periode 1960-1996
 Grondslag Premiespaarregeling Rijksambtenaren, 20 februari 1960, Stb. 1960/48, art. 11.7; Premiespaarregeling Rijksambtenaren 1968, 27 mei 1968, Stb. 1968/263, art. 17.7
- (186.)
 Actor Spaarraad
 Handeling Het beslissen op bezwaarschriften tegen besluiten tot gehele of gedeeltelijke afwijzing van een verzoek om toekenning van spaarpremie
 Periode 1960-1996
 Grondslag Premiespaarregeling Rijksambtenaren, 20 februari 1960, Stb. 1960/48, art. 11.1; Premiespaarregeling Rijksambtenaren 1968, 27 mei 1968, Stb. 1968/263, art. 17.1

- (187.)
 Actor Spaarraad
 Handeling Het uitbrengen van verslag aan de minister van Binnenlandse Zaken over de uitvoering van de Premiespaarregeling Rijksambtenaren
 Periode 1960-1996
 Grondslag Premiespaarregeling Rijksambtenaren, 20 februari 1960, Stb. 1960/48, art. 11.1; Premiespaarregeling Rijksambtenaren 1968, 27 mei 1968, Stb. 1968/263, art. 17.1
- (188.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het vaststellen, wijzigen of intrekken van een ministeriële regeling over het gebruik van de mogelijkheid van spaarloon binnen de sector Rijk
 Periode 1993-
 Product Spaarloonregeling rijkspersoneel, 6 april 1994, Stcrt. 1994/74
- (189.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het stellen van nadere regels over de wijze waarop een personeelslid een verzoek tot deelname aan de spaarloonregeling moet indienen
 Periode 1994-
 Grondslag Spaarloonregeling rijkspersoneel, 6 april 1994, Stcrt. 1994/74, art. 5.3
- (190.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het inhouden van een bedrag op het salaris van het personeelslid en het overmaken hiervan op een spaarloonrekening of op de rekening van de instelling waarbij het personeelslid een levensverzekeringsovereenkomst heeft afgesloten
 Periode 1960-
 Grondslag Premiespaarregeling Rijksambtenaren, 20 februari 1960, Stb. 1960/48; Premiespaarregeling Rijksambtenaren 1968, 27 mei 1968, Stb. 1968/263; Spaarloonregeling rijkspersoneel, 6 april 1994, Stcrt. 1994/74, art. 2 en 10.1
- (191.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het schriftelijk machtigen van het personeelslid tot het opnemen van spaarbedragen voor het kopen van een eigen woning of ter voldoening van premies verschuldigd ingevolge een overeenkomst van levensverzekering
 Periode 1994-
 Grondslag Spaarloonregeling rijkspersoneel, 6 april 1994, Stcrt. 1994/74, art. 9

6 Gratificaties, schadeloosstelling en vergoeding van kosten

6.1 Inleiding

De in dit hoofdstuk te bespreken kostenvergoedingsregelingen golden tot 1995 ook voor arbeidscontractanten. Wanneer er in dit hoofdstuk gesproken wordt van ambtenaren kan hiervoor ook arbeidscontractanten worden gelezen.

Het Gratificatiebesluit van 27 juli 1950, Stb. 1950/K320 gaf aan de vakministers een algemene bevoegdheid tot het verlenen van subsidies, bijdragen, gratificaties en andere geldelijke uitkeringen. Deze geldelijke uitkeringen konden onder andere aan personeel of voormalig personeel van het ministerie ten goede komen. Hierbij gold wel het voorbehoud van goedkeuring door de minister van Binnenlandse Zaken indien het toe te kennen bedrag in een tijdvak van 12 maanden hoger was dan 2000 gulden dan wel in totaal vooraf niet te bepalen was. Het Gratificatiebesluit werd in verband met een wijziging van de Comptabiliteitswet met terugwerkende kracht per 1 januari 1991 ingetrokken. In het ARAR en AOB werden bepalingen opgenomen om de algemene bevoegdheid tot het verlenen van geldelijke tegemoetkomingen aan ambtenaren een nieuwe basis te geven.

De hiervoor genoemde algemene bevoegdheid tot het toekennen van geldelijke tegemoetkomingen werkt aanvullend ten opzichte van een aantal bijzondere, in het ARAR en AOB of in afzonderlijke besluiten geregelde gratificaties en kostenvergoedingen. Een goed voorbeeld hiervan is het toekennen van gratificaties, toelagen en vergoedingen aan bedrijfshulpverleners. Dit gebeurde tot 1996 op grond van het Gratificatiebesluit en de bepaling in het ARAR over het verlenen van geldelijke tegemoetkomingen in het algemeen. In 1996 is het verlenen van toelagen aan bedrijfshulpverleners geregeld in art. 58a.1 van het ARAR. Dit vormt nu de (bijzondere) basis voor dergelijke toelagen.

Het ARAR kent gratificaties in verband met ambtsjubileum, diensttijd en buitengewone toewijding of bijzonder loffelijke dienstverrichting. Sinds 1989 bestaat ook een gratificatie in verband met een bijzondere prestatie. Deze gratificatie is geregeld in art. 12a van het BBRA 1984. Het beoogt een nauwere relatie te leggen tussen de beloning van de individuele ambtenaar en zijn wijze van functioneren. Tevens wil men door toepassing van dit beloningsinstrument de invloed van het lijnmanagement ten aanzien van de beloning van individuele medewerkers vergroten.

Het vergoeden van diverse kosten aan het personeel is geregeld in verschillende amvb's. Voordat verder op de verschillende kostenvergoedingsregelingen wordt ingegaan dient eerst te worden opgemerkt dat de vergoeding van ziektekosten in een apart hoofdstuk van dit RIO aan de orde komt en dat de vergoeding van studiekosten is opgenomen in het RIO *Overheidspersoneel, deel terrein Formatiebeleid, arbeidsmarktbeleid en personeelontwikkeling en mobiliteit* (PIVOT-rapport nr. 75).

De vergoeding van verplaatsingskosten is geregeld in het Verplaatsingskostenbesluit. Onder verplaatsingskosten worden de kosten verstaan die men maakt doordat men in het belang van de dienst van standplaats verandert. Dit kan bijvoorbeeld zijn bij indiensttreding of overplaatsing. De verhuis-, reis- en pensionkosten die dit eventueel met zich meebrengt komen voor vergoeding in aanmerking. In het kader van dit institutioneel onderzoek zijn het Reis- en pensionkostenbesluit ongehuwd burgerlijk rijksperoneel en de Verplaatsingskostenbesluiten van 1946, 1962 en 1989 uitgewerkt.

De reis- en verblijfkosten die verband houden met dienstreizen worden vergoed op grond van het Reisbesluit. Onder dienstreis wordt verstaan een noodzakelijke verplaatsing tot het verrichten van dienst buiten de standplaats. Het Reisbesluit 1916 gold zowel voor binnenlandse als buitenlandse dienstreizen. Deze regeling werd voor wat betreft de binnenlandse reizen vervangen door de Reisbesluiten van 1952 en 1956. Het Reisbesluit 1916 bleef gelden voor de buitenlandse dienstreizen. In 1956 kwam er ook een besluit tot stand dat de reis- en verblijfkosten regelde die verband hielden

met het voor de dienstuitoefening noodzakelijke vervoer en verblijf binnen de eigen stand- of woonplaats. Dit zogenaamde Besluit vergoeding plaatselijk vervoer en verblijf gold tot 1971. In december 1959 werd de zorg voor zaken betreffende de vergoeding van verplaatsings- en reis- en verblijfkosten overgedragen van het departement van Financiën aan het departement van Binnenlandse Zaken.²⁸ De overdracht van de zorg voor zaken betreffende buitenlandse dienstreizen viel samen met de totstandkoming van het Reisbesluit 1971. Met het Reisbesluit 1971 kwam er weer een regeling tot stand die voor binnenlandse en voor buitenlandse dienstreizen gold. Begin jaren negentig werd het Reisbesluit 1971 kritisch tegen het licht gehouden. Men vond de regeling te gedetailleerd en daardoor te complex. Bovendien toetste een interdepartementale werkgroep herbezinning Vergoedingsregelingen Reis- en Representatiekosten het Reisbesluit aan belastingmaatregelen en milieudoelstellingen. De aanbevelingen van deze werkgroep en verschillende opmerkingen van de zijde van de Belastingdienst moesten in een nieuwe regeling worden verwerkt. In 1993 resulteerde dit in een nieuw Reisbesluit voor binnenlandse dienstreizen: het Reisbesluit binnenland, een jaar later gevolgd door een nieuw Reisbesluit voor buitenlandse dienstreizen: het Reisbesluit buitenland.

Bij KB van 17 oktober 1950, nr. 9 werd een regeling getroffen voor vergoeding van de kosten van telefoongesprekken ten behoeve van de dienst, welke werden gevoerd via de huisaansluiting van de ambtenaar. Afhankelijk van de mate van het aan de aansluiting verbonden dienstbelang, kon op grond van deze regeling een gehele of gedeeltelijke vergoeding van de kosten van aanleg en abonnement en van de kosten van lokale en interlokale gesprekken worden verleend. Omdat in de loop der jaren de telefoon geleidelijk aan een algemeen gebruiksmiddel werd, werd de regeling bij Besluit van 22 september 1977 vervangen. Voor werknemers met een salaris boven een bepaald niveau werd geen tegemoetkoming meer verleend in de aansluitings- en abonnementskosten. De vergoedingspercentages voor gesprekskosten werden verlaagd.

Representatiekosten zijn kosten van de ambtenaar die voortvloeien uit de eisen die de uitoefening van de functie stelt ten aanzien van het onderhouden van externe contacten. Maakt de ambtenaar deze kosten in opdracht van het bevoegd gezag dan zijn ze declarabel. Vergoeding van declarabele representatiekosten is geen onderwerp van een rechtspositionele regeling maar kan op basis van de Comptabiliteitswet geschieden. Het Besluit vergoeding representatiekosten rijks personeel voorziet in de vergoeding van de niet declarabele representatiekosten. Hierbij valt te denken aan een duurdere woning, extra kleding, vervoer, fooien en ontvangsten thuis. Representatiekosten in de zin van de voornoemde regeling worden via een toelage vergoed. Deze toelage is gebonden aan maximum normbedragen, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen een toelage voor representatiekosten die beperkt blijven tot passieve representatie en representatiekosten die niet beperkt blijven tot passieve representatie.

Indien werknemers bij de overheid in de avonduren overwerk moeten verrichten, komen zij in aanmerking voor een vergoeding van de maaltijd die zij nuttigen in de rustpauze tussen de normale dagdienst en de aanvang van het overwerk. Deze vergoeding berustte tot 1971 op het Besluit vergoeding plaatselijk vervoer en verblijf. Dit besluit werd bij de totstandkoming van het Reisbesluit 1971 ingetrokken. In afwachting van een nieuwe regeling werden de maaltijdvergoedingen gebaseerd op het Gratificatiebesluit. In 1973 kwam het Besluit maaltijdvergoeding bij overwerk tot stand.

6.2 Handelingen

6.2.1 Algemeen

(192.)

Actor Vakminister
Handeling Het verlenen van subsidies, bijdragen, vergoedingen, schadeloosstellingen, gratificaties en andere geldelijke uitkeringen ten gunste van (voormalig) personeel dan wel van hun nagelaten betrekkingen
Periode 1945-1990
Grondslag Besluit van 19 juni 1924, tot overdracht van enkele bevoegdheden aan de Hoofden der Ministerieele Departementen, Stb. 1924/294; Gratificatiebesluit, Stb. 1950/K 320, art. 1

(193.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het verlenen van goedkeuring aan de vakminister voor het verlenen van subsidies, bijdragen, vergoedingen, schadeloosstellingen, gratificaties en andere geldelijke uitkeringen ten gunste van (voormalig) personeel dan wel van hun nagelaten betrekkingen indien het toe te kennen bedrag in een tijdvak van 12 maanden hoger is dan 2000 gulden dan wel in totaal vooraf niet bepaalbaar is
Periode 1945-1990
Grondslag Besluit van 19 juni 1924, tot overdracht van enkele bevoegdheden aan de Hoofden der Ministerieele Departementen, Stb. 1924/294; Gratificatiebesluit, Stb. 1950/K 320, art. 2

(194.)

Actor Vakminister
Handeling Het vaststellen, wijzigen of intrekken van een ministeriële regeling over schadeloosstelling, kostenvergoedingen en overige geldelijke vergoedingen
Periode 1991-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 69.2; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 art. 45a.2, zoals gewijzigd bij besluit van 19 oktober 1992, Stb. 1992/638

(195.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het al dan niet instemmen met een door de vakminister voorgestelde regeling over schadeloosstelling, kostenvergoedingen en overige geldelijke vergoedingen
Periode 1991-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 69.2; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 art. 45a.2, zoals gewijzigd bij besluit van 19 oktober 1992, Stb. 1992/638

(196.)

Actor Vakminister
Handeling Het beslissen op verzoeken om schadeloosstelling en vergoeding van kosten, alsmede het toekennen van overige geldelijke tegemoetkomingen
Periode 1991-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 69.1; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 art 45a.1, (zoals gewijzigd bij besluit van 19 oktober 1992, Stb. 1992/638
Opmerking Tot 1991 werden dergelijke kosten en vergoedingen uitbetaald op grond van het Gratificatiebesluit, Stb. 1950/K 320, dat in verband met een wijziging van de Comptabiliteitswet met terugwerkende kracht per 1 januari 1991 werd ingetrokken.

6.2.2 Gratificaties

(197.)

Actor	Vakminister
Handeling	Het verlenen van een beloning aan de medewerker wegens buitengewone toewijding of bijzonder loffelijke dienstverrichting
Periode	1945-
Grondslag	ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 79.1; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 51.1; BBRA 1984, 1 november 1983, Stb. 1983/571, zoals gewijzigd bij besluit van 14 december 1988, art. 12A
Opmerking	De in de handeling genoemde beloning kan bestaan uit een tevredenheidsbetuiging, extra verlof en/of een gratificatie.

(198.)

Actor	Vakminister
Handeling	Het toekennen van gratificaties, toelagen en vergoedingen aan bedrijfs-hulpverleners
Periode	1966-
Grondslag	Tot 1992: Gratificatiebesluit, 27 juli 1950, Stb. 1950/K320; van 1992 tot 1996 ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 69.1; van 1997: ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 21 november 1996, Stb. 1996/581, art. 58a.1; circulaires van de minister van Binnenlandse Zaken inzake bedrijfshulpverlening van 10 juni 1971, AB71/U1361, van 16 augustus 1985, AB85/U584 en van 15 juli 1994, AD94/U869, Stcrt. 1994/149

(199.)

Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het stellen van regels voor de toekenning van gratificaties bij ambtsjubilea
Periode	1989-
Grondslag	ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 79.3; AOB, art. 51.3, zoals gewijzigd bij besluit van 24 augustus 1989, Stb. 1989/363
Product	Regeling gratificatie bij ambtsjubileum, 3 november 1989, Stcrt. 1989/223

(200.)

Actor	Vakminister
Handeling	Het toekennen van een gratificatie bij een ambtsjubileum
Periode	1958-
Grondslag	Circulaire minister van Binnenlandse Zaken van 22 november 1958, no. UA258/394; rondzendbrief van de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken van 10 juni 1971, no. AB71/U1471; ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 79.3; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 art. 51.3, zoals gewijzigd bij besluit van 24 augustus 1989, Stb. 1989/363; Regeling gratificatie bij ambtsjubileum, 3 november 1989, Stcrt. 1989/223, art. 2

(201.)

Actor	Vakminister
Handeling	Het toekennen van een diensttijdgratificatie aan de ambtenaar met een diensttijd van 10 jaar of meer aan wie ontslag is verleend op grond van deelname aan de VUT-regeling, reorganisatie of arbeidsongeschiktheid
Periode	1989-
Grondslag	ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 79.4; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 51.4, zoals gewijzigd bij besluit van 24 augustus 1989, Stb. 1989/363

6.2.3 Vergoeding van verplaatsingskosten

- (202.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het vaststellen van nadere voorschriften voor de uitvoering van het Verplaatsingskostenbesluit 1946
 Periode 1947-1962
 Grondslag Verplaatsingskostenbesluit 1946, 18 december 1946, Stb. 1946/G 371, art. 9
 Opmerking Voor de vaststelling van de verschillende verplaatsingskostenbesluiten zie handeling 17.
- (203.)
 Actor Minister van Financiën
 Handeling Het verlenen van medewerking aan de vakminister bij het vaststellen van nadere voorschriften voor de uitvoering van het Verplaatsingskostenbesluit 1946
 Periode 1947-1962
 Grondslag Verplaatsingskostenbesluit 1946, 18 december 1946, Stb. 1946/G 371, art. 9
- (204.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het bepalen dat regelingen voor de vergoeding van reiskosten, welke afwijken van het Verplaatsingskostenbesluit 1962, tijdelijk van toepassing blijven
 Periode 1962
 Grondslag Verplaatsingskostenbesluit 1962, 16 april 1962, Stb. 1962/150, art. 15.2
- (205.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Defensie vaststellen van voorschriften, nodig ter uitvoering van het Verplaatsingskostenbesluit 1962
 Periode 1962-1989
 Grondslag Verplaatsingskostenbesluit 1962, 16 april 1962, Stb. 1962/150, art. 14
 Product Onder meer Verplaatsingskostenbeschikking 1962, Stcrt. 1962/119
 Opmerking Voor de vaststelling van de verschillende verplaatsingskostenbesluiten zie handeling 17.
- (206.)
 Actor Minister van Defensie
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken vaststellen van voorschriften, nodig ter uitvoering van het Verplaatsingskostenbesluit 1962
 Periode 1962-1989
 Grondslag Verplaatsingskostenbesluit 1962, 16 april 1962, Stb. 1962/150, art. 14
 Product Onder meer Verplaatsingskostenbeschikking 1962, Stcrt. 1962/119
 Opmerking Voor de vaststelling van de verschillende verplaatsingskostenbesluiten zie handeling 17.
- (207.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het vaststellen van voorschriften, nodig ter uitvoering van het Reis- en pensiekostenbesluit ongehuwd burgerlijk rijksperoneel
 Periode 1970-1989
 Grondslag Reis- en pensiekostenbesluit ongehuwd burgerlijk rijksperoneel, 24 februari 1970, Stb. 1970/56, art. 7
 Product Reis- en pensiekostenbeschikking ongehuwd burgerlijk rijksperoneel
 Opmerking voor de vaststelling van het Reis- en pensiekostenbesluit ongehuwd burgerlijk rijksperoneel zie handeling 17.

- (208.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het vaststellen van nadere voorschriften over het vergoeden van verplaatsingskosten
 Periode 1989-
 Grondslag Verplaatsingskostenbesluit 1989, 6 oktober 1989, Stb. 1989/424
 Product Verplaatsingskostenregeling 1989, Stcrt. 1989/212
- (209.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het vaststellen van de Verplaatsingskostenregeling 1989 afwijkende regels met betrekking tot tegemoetkomingen in reis- en pensionkosten ten behoeve van belanghebbenden die buiten Nederland werken
 Periode 1989-
 Grondslag Verplaatsingskostenbesluit 1989, 6 oktober 1989, Stb. 1989/424, art. 12.8
- (210.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het al dan niet instemmen met de door de vakminister in afwijkingen van de Verplaatsingskostenregeling 1989 vast te stellen regels met betrekking tot tegemoetkomingen in reis- en pensionkosten ten behoeve van belanghebbenden die buiten Nederland werken
 Periode 1989-
 Grondslag Verplaatsingskostenbesluit 1989, 6 oktober 1989, Stb. 1989/424, art. 12.8
- (211.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het verlenen van een tegemoetkoming in verhuis- en pensionkosten
 Periode 1947-
 Grondslag Verplaatsingskostenbesluit 1946, 18 december 1946, Stb. 1946/G 371, art. 1.1; Verplaatsingskostenbesluit 1962, Stb. 1962/150; Reis- en pensionkostenbesluit ongehuwd burgerlijk rijks personeel, Stb. 1970/56; Verplaatsingskostenbesluit 1989, Stb. 1989/424
- (212.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het verlenen van een tegemoetkoming in reiskosten woon-werkverkeer
 Periode 1947-
 Grondslag Verplaatsingskostenbesluit 1946, 18 december 1946, Stb. 1946/G 371, art. 1.1; Verplaatsingskostenbesluit 1962, Stb. 1962/150; Reis- en pensionkostenbesluit ongehuwd burgerlijk rijks personeel, Stb. 1970/56; Verplaatsingskostenbesluit 1989, Stb. 1989/424
- (213.)
 Actor Minister van Financiën
 Handeling Het gezamenlijk met de vakminister beslissen in afwijking van bepalingen van het Verplaatsingskostenbesluit of in gevallen waar het Verplaatsingskostenbesluit niet of niet naar redelijkheid voorziet
 Grondslag Verplaatsingskostenbesluit 1946, 18 december 1946, Stb. 1946/G 371, art. 4.3, 5.5
 Periode 1947-1959
- (214.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de vakminister beslissen in afwijking van bepalingen van het Verplaatsingskostenbesluit of in gevallen waar het Verplaatsingskostenbesluit niet of niet naar redelijkheid voorziet

Periode	1959-1989
Grondslag	Verplaatsingskostenbesluit 1946, 18 december 1946, Stb. 1946/G 371, art. 4.3, 5.5; Verplaatsingskostenbesluit 1962, Stb. 1962/150, art 5.6, 5a.2, 9.3, 9.4, 10.3, 11.1 en 15; Reis- en pensionkostenbesluit ongehuwd burgerlijk rijkspersoneel, Stb. 1970/56
(215.)	
Actor	Vakminister
Handeling	Het gezamenlijk met de minister van Financiën, vanaf 1959 de minister van Binnenlandse Zaken, beslissen in afwijking van bepalingen van het Verplaatsingskostenbesluit of in gevallen waar het Verplaatsingskostenbesluit niet of niet naar redelijkheid voorziet
Periode	1947-1989
Grondslag	Verplaatsingskostenbesluit 1946, 18 december 1946, Stb. 1946/G 371, art. 4.3, 5.5; Verplaatsingskostenbesluit 1962, Stb. 1962/150, art 5.6, 5a.2, 9.3, 9.4, 10.3, 11.1 en 15; Reis- en pensionkostenbesluit ongehuwd burgerlijk rijkspersoneel, Stb. 1970/56
(216.)	
Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het controleren van rekeningen en het geven van aanwijzingen voor verhuizingen van ambtenaren in verband met indiensttreding, verplaatsing of ontslag
Periode	1953-1991
Grondslag	Circulaire van de minister van Binnenlandse Zaken van 12 juni 1984 no. 840 041; Verplaatsingskostenregeling 1989, 20 oktober 1989, Stcrt. 1989/212, art. 3 en 5
Opmerking	Deze handeling werd uitgevoerd door het Bureau Controle Rijksverhuizingen.

6.2.4 Vergoeding van reis- en verblijfkosten

(217.)	
Actor	Centraal orgaan voor het reiswezen in de rijksdienst
Handeling	Het adviseren van het bevoegd gezag over alle aangelegenheden met betrekking tot het reiswezen in de rijksdienst
Periode	1953-1970
Grondslag	Reisbesluit 1952, 23 september 1952, Stb. 1952/478, art. 13.2; Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art 12.2
(218.)	
Actor	Centraal orgaan voor het reiswezen in de rijksdienst
Handeling	Het bevorderen van de uniformiteit in de tarieven voor de vergoeding van verblijfkosten
Periode	1956-1970
Grondslag	Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art 12.3
(219.)	
Actor	Minister van Financiën
Handeling	Het regelen van de taak en bevoegdheden van het Centraal orgaan voor het reiswezen in de rijksdienst voorzover dit nog niet in het Reisbesluit is geregeld
Periode	1953-1956
Grondslag	Reisbesluit 1952, 23 september 1952, Stb. 1952/478, art. 13.5
(220.)	
Actor	Minister van Financiën
Handeling	Het bepalen wat ten behoeve van de uitvoering van het Besluit vergoeding plaatselijk vervoer en verblijf onder het begrip gemeente dient te worden verstaan

Periode	1956-1959
Grondslag	Besluit vergoeding plaatselijk vervoer en verblijf, 26 november 1956, Stb. 1956/579, art 2
(221.)	
Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het bepalen wat ten behoeve van de uitvoering van het Besluit vergoeding plaatselijk vervoer en verblijf onder het begrip gemeente dient te worden verstaan
Periode	19596-1970
Grondslag	Besluit vergoeding plaatselijk vervoer en verblijf, 26 november 1956, Stb. 1956/579, art 2
(222.)	
Actor	Minister van Financiën
Handeling	Het vaststellen van nadere regels en tarieven voor de vergoeding van reis- en verblijfkosten
Periode	1945-1959
Grondslag	Reisbesluit 1952, 23 september 1952, Stb. 1952/478, art. 5.3, 5.5, 7.3, 7.5, 10.1, 12; Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art. 5.5, 5.7, 6.2, 10.1; Besluit vergoeding plaatselijk vervoer en verblijf, 26 november 1956, Stb. 1956/579, art. 6, 9.1
Product	- Centrale Uitvoeringsbeschikking Reisbesluit 1952 - Reisbeschikking 1956
Opmerking	Het betreft hier o.m.: - regels over de vergoeding van kosten van reizen met een openbaar middel van vervoer; - regels en tarieven voor de vergoeding van kosten van reizen met een vervoermiddel dat eigendom is van de reiziger; - regels over de toekenning van vaste reissommen; - regels over het verlenen van voorschotten; - regels over de wijze van declareren; - regels over het verlenen van een tegemoetkoming in de kosten van bijzondere kleding en uitrusting; - regels en tarieven voor het gebruik van een eigen fiets; - regels over de vergoeding voor het gebruik van een gehuurd vervoermiddel; - richtlijnen voor de afronding van de tijdsduur van dienstreizen; - maximum voor de vergoeding van kosten tengevolge van verlies, diefstal of beschadiging van bagage.
(223.)	
Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het al dan niet instemmen met door de minister van Financiën te stellen nadere regels over de vergoeding van reis- en verblijfkosten
Periode	1953-1959
Grondslag	Reisbesluit 1952, 23 september 1952, Stb. 1952/478, art. 5.3, 7.3; Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art. 5.5, 6.2; Besluit vergoeding plaatselijk vervoer en bedrijf, 26 november 1956, Stb. 1956/579, art. 9.1

(224.)

Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het vaststellen van nadere regels en tarieven voor de vergoeding van reis- en verblijfkosten
Periode	1959-
Grondslag	Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art. 5.5, 5.7, 6.2, 10.1; Besluit vergoeding plaatselijk vervoer en verblijf, 26 november 1956, Stb. 1956/579, art. 6, 9.1; Reisbesluit 1971, 15 december 1970, Stb. 1970/602, art. 3.3, 6.1, 6.2, 6.5, 6.6, 7.1, 8.1, 12; Reisbesluit binnenland, 1 maart 1993, Stb. 1993/144, art. 7, 8, 9, 13.1, 13.3; Reisbesluit buitenland, 29 juli 1994, Stb. 1994/600, art. 7, 10.2, 12, 13.2
Product	<ul style="list-style-type: none"> - Reisbeschikking Nederland, 15 december 1970, Stcrt. 1970/251 - Reisbeschikking buitenland, 15 december 1970, Stcrt. 1970/251 - Reisregeling binnenland, 16 maart 1993, Stcrt. 1993/56 - Reisregeling buitenland, 12 september 1994, Stcrt. 1994/181
Opmerking	Het betreft hier o.m.: <ul style="list-style-type: none"> - regels over de vergoeding van kosten van reizen met een openbaar middel van vervoer; - regels en tarieven voor de vergoeding van kosten van reizen met een vervoermiddel dat eigendom is van de reiziger; - regels over de toekenning van vaste reissommen; - regels over het verlenen van voorschotten; - regels over de wijze van declareren; - regels over het verlenen van een tegemoetkoming in de kosten van bijzondere kleding en uitrusting; - regels en tarieven voor het gebruik van een eigen fiets; - regels over de vergoeding voor het gebruik van een gehuurd vervoermiddel; - richtlijnen voor de afronding van de tijdsduur van dienstreizen; - maximum voor de vergoeding van kosten tengevolge van verlies, diefstal of beschadiging van bagage.

(225.)

Actor	Minister van Verkeer en Waterstaat
Handeling	Het al dan niet instemmen met door de minister van Financiën / Binnenlandse Zaken te stellen regels en tarieven voor de vergoeding van kosten van reizen met een vervoermiddel dat eigendom is van de reiziger
Periode	1953-1993
Grondslag	Reisbesluit 1952, 23 september 1952, Stb. 1952/478, art. 5.5; Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art. 5.7; Besluit vergoeding plaatselijk vervoer en verblijf, 26 november 1956, Stb. 1956/579, art. 6; Reisbesluit 1971, 15 december 1970, Stb. 1970/602, art. 6.2

(226.)

Actor	Vakminister
Handeling	Het stellen van regels over, of het vaststellen van een van het Reisbesluit afwijkend tarief voor, de vergoeding van verblijfkosten
Periode	1953-
Grondslag	Reisbesluit 1952, 23 september 1952, Stb. 1952/478, art. 7.4 en 7.5; Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art. 6.2, 6.7; Reisbesluit 1971, 15 december 1970, Stb. 1970/602, art. 7.3, 10.1; Reisbesluit binnenland, 1 maart 1993, Stb. 1993/144, art. 13.5; Reisbesluit buitenland, 29 juli 1994, Stb. 1994/600, art. 10.6

- (227.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het al dan niet instemmen met het vaststellen door de vakminister van een afwijkende vergoeding voor verblijfkosten
 Periode 1971-1993
 Grondslag Reisbesluit 1971, 15 december 1970, Stb. 1970/602, art. 10.2
- (228.)
 Actor Bijzondere of dienstcommissie
 Handeling Het overleggen over de vaststelling van voor een departement of voor een dienstonderdeel geldende regelingen of tarieven voor de vergoeding van verblijfkosten
 Periode 1953-1993
 Grondslag Reisbesluit 1952, 23 september 1952, Stb. 1952/478, art. 7.7 en 10.2; Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art. 6.9 en 10.2; Reisbesluit 1971, 15 december 1970, Stb. 1970/602, art. 10.2
- (229.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het bepalen of een middagmaaltijdtoeslag wordt verleend
 Periode 1971-1993
 Grondslag Besluit vergoeding plaatselijk vervoer en verblijf, 26 november 1956, Stb. 1956/579, art. 9.6; Reisbesluit 1971, 15 december 1970, Stb. 1970/602, art. 8.3
- (230.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het vaststellen van vaste reissommen die in de plaats treden van de vergoeding voor reis- en verblijfkosten opgenomen in het Reisbesluit
 Periode 1945-
 Grondslag Reisbesluit 1916, 19 oktober 1915, Stb. 1915/451, art. 26; Reisbesluit binnenland, 1 maart 1993, Stb. 1993/144, art 14
- (231.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het vaststellen van een carpoolregeling
 Periode 1993-
 Grondslag Reisbesluit binnenland, 1 maart, 1993, Stb. 1993/144, art. 12
- (232.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het in afwijking van het Reisbesluit Buitenland treffen van een bijzondere regeling voor bepaalde groepen van personeel
 Periode 1994-
 Grondslag Reisbesluit buitenland, 29 juli 1994, Stb. 1994/600, art. 15
- (233.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het al dan niet instemmen met een door de vakminister in afwijking van het Reisbesluit Buitenland te treffen bijzondere regeling voor bepaalde groepen van personeel
 Periode 1994-
 Grondslag Reisbesluit buitenland, 29 juli 1994, Stb. 1994/600, art. 15

- (234.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het vaststellen van voorschriften over de wijze van declareren van reiskosten
 Periode 1993-
 Grondslag Reisbesluit binnenland, 1 maart 1993, Stb. 1993/144, art. 15.1; Reisbesluit buitenland, 29 juli 1994, Stb. 1994/600, art. 16.1
- (235.)
 Actor Minister van Verkeer en Waterstaat
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Financiën stellen van regels over het gebruik van niet tot het openbaar vervoer behorende motorvoertuigen voor dienstreizen of plaatselijk vervoer
 Periode 1953-1959
 Grondslag Reisbesluit 1952, 23 september 1952, Stb. 1952/478, art. 4.3; Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art. 4.4; Besluit vergoeding plaatselijk vervoer en verblijf, 26 november 1956, Stb. 1956/579, art. 6
- (236.)
 Actor Minister van Financiën
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Verkeer en Waterstaat stellen van regels over het gebruik van niet tot het openbaar vervoer behorende motorvoertuigen voor dienstreizen of plaatselijk vervoer
 Periode 1953-1959
 Grondslag Reisbesluit 1952, 23 september 1952, Stb. 1952/478, art. 4.3; Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art. 4.4; Besluit vergoeding plaatselijk vervoer en verblijf, 26 november 1956, Stb. 1956/579, art. 6
- (237.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het verlenen van machtiging of toestemming voor het gebruik voor dienstreizen van een eigen of gehuurd voertuig of een taxi
 Periode 1953-
 Grondslag Reisbesluit 1916, 29 oktober 1915, Stb. 1915/451, art. 7; Reisbesluit 1952, 23 september 1952, Stb. 1952/478, art. 4.2; Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art. 4.3; Besluit vergoeding plaatselijk vervoer en verblijf, 26 november 1956, Stb. 1956/579, art. 3; Reisbesluit 1971, 15 december 1970, Stb. 1970/602, art. 6.2; Reisbesluit binnenland, 1 maart 1993, Stb. 1993/144, art. 7 en 8
- (238.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het goedkeuren van de voor het motorvoertuig van de medewerker afgesloten aansprakelijkheids- en inzittendenverzekering indien het motorvoertuig wordt gebruikt voor dienstreizen
 Periode 1956-1970
 Grondslag Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art. 5.7
- (239.)
 Actor Minister van Financiën
 Handeling Het op grond van betrekking, ambt of wedde rangschikken van personeelsleden of commissieleden in categorieën ten behoeve van de toepassing van het Reisbesluit
 Periode 1953-1959
 Grondslag Reisbesluit 1952, 23 september 1952, Stb. 1952/478, art. 6; Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art 3

- (240.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het al dan niet instemmen met een door de minister van Financiën voorgestelde rangschikking van personeelsleden of commissieleden in categorieën ten behoeve van de toepassing van het Reisbesluit
 Periode 1953-1959
 Grondslag Reisbesluit 1952, 23 september 1952, Stb. 1952/478, art. 6; Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art. 3
- (241.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het op grond van betrekking, ambt of wedde rangschikken van personeelsleden of commissieleden in categorieën ten behoeve van de toepassing van het Reisbesluit
 Periode 1959-1993
 Grondslag Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art 3; Reisbesluit 1971, 15 december 1970, Stb. 1970/602, art. 4
- (242.)
 Actor minister van Financiën
 Handeling Het beslissen op bezwaren van ambtenaren tegen hun indeling in een bepaalde categorie voor de vergoeding van reis- en verblijfkosten
 Periode 1956-1971
 Grondslag Reisbeschikking 1956, 8 februari 1956, art. 1.4
- (243.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het in geval van twijfel beslissen over de indeling van een dienstreis in één van de in het Reisbesluit genoemde rubrieken
 Periode 1953-1970
 Grondslag Reisbesluit 1952, 23 september 1952, Stb. 1952/478, art. 7.2; Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art. 6.10
 Opmerking Voor de uitvoering van het Reisbesluit 1952 en het Reisbesluit 1956 werden verschillende soorten dienstreizen onderscheiden. Zo kende het Reisbesluit 1956 bijvoorbeeld dagreizen, overnachtingsreizen, functiereizen, detachingsreizen en nachtreizen.
- (244.)
 Actor Minister van Financiën
 Handeling Het bepalen welke uren als nachturen in de zin van het Reisbesluit 1956 worden aangemerkt
 Periode 1956-1959
 Grondslag Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art. 6.1
 Opmerking Het Reisbesluit 1956 kende het begrip nachtreizen. Dit waren reizen waarbij de dienstuitoefening medebracht, dat in de nachturen werd gewerkt. De introductie van het voornoemde begrip bracht met zich mee dat ook moest worden bepaald wat onder nachturen werd verstaan.

- (245.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het bepalen welke uren als nachturen in de zin van het Reisbesluit 1956 worden aangemerkt
 Periode 1959-1970
 Grondslag Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art. 6.1
 Opmerking Het Reisbesluit 1956 kende het begrip nachtreizen. Dit waren reizen waarbij de dienstuitoefening medebracht, dat in de nachturen werd gewerkt. De introductie van het voornoemde begrip bracht met zich mee dat ook moest worden bepaald wat onder nachturen werd verstaan.
- (246.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het overleggen met de minister van Financiën over uren die als nachturen in de zin van het Reisbesluit 1956 moeten worden aangemerkt
 Periode 1956-1959
 Grondslag Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art. 6.1
 Opmerking Het Reisbesluit 1956 kende het begrip nachtreizen. Dit waren reizen waarbij de dienstuitoefening medebracht, dat in de nachturen werd gewerkt. De introductie van het voornoemde begrip bracht met zich mee dat ook moest worden bepaald wat onder nachturen werd verstaan.
- (247.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het vergoeden van reis- en verblijfkosten
 Periode 1945-
 Grondslag Reisbesluit 1916, 29 oktober 1915, Stb. 1915/451, art. 1 Reisbesluit 1952, 23 september 1952, Stb. 1952/478, art. 1; Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art. 1; Besluit vergoeding plaatselijk vervoer en verblijf, 26 november 1956, Stb. 1956/579, art. 1; Reisbesluit 1971, 15 december 1970, Stb. 1970/602, art. 1; Reisbesluit binnenland, 1 maart 1993, Stb. 1993/144, art. 1; Reisbesluit buitenland, 29 juli 1994, Stb. 1994/600, art. 1
- (248.)
 Actor Centraal orgaan voor het reiswezen in de rijksdienst
 Handeling Het beslissen in afwijking van de regels van het Reisbesluit in gevallen waarin die regels niet of niet naar redelijkheid voorzien
 Periode 1953-1970
 Grondslag Reisbesluit 1952, 23 september 1952, Stb. 1952/478, art. 13.4; Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art. 12.5
- (249.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het beslissen in afwijking van de regels van het Reisbesluit in gevallen waarin die regels niet of niet naar redelijkheid voorzien
 Periode 1971-1993
 Grondslag Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art. 12.5; Reisbesluit 1971, 15 december 1970, Stb. 1970/602, art. 14; Reisbesluit binnenland, 1 maart 1993, Stb. 1993/144, art. 16; Reisbesluit buitenland, 29 juli 1994, Stb. 1994/600, art. 14

- (250.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het beslissen in afwijking van de regels van het Reisbesluit in gevallen waarin die regels niet of niet naar redelijkheid voorzien
 Periode 1993-
 Grondslag Reisbesluit binnenland, 1 maart 1993, Stb. 1993/144, art. 16; Reisbesluit buitenland, 29 juli 1994, Stb. 1994/600, art. 14
- (251.)
 Actor Minister van Financiën
 Handeling Het doen van een voordracht voor de instelling bij KB van een Commissie van drie personen ex art. 14 van het Reisbesluit 1956
 Periode 1953-1959
 Grondslag Reisbesluit 1952, 23 september 1952, Stb. 1952/478, art. 15.1; Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art. 14.2
- (252.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het doen van een voordracht voor de instelling bij KB van een Commissie van drie personen ex art. 14 van het Reisbesluit 1956
 Periode 1959-1970
 Grondslag Reisbesluit 1952, 23 september 1952, Stb. 1952/478, art. 15.1; Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art. 14.2
- (253.)
 Actor Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken
 Handeling Het aanwijzen van tenminste één lid van de commissie van drie personen ex art. 14 van het Reisbesluit 1956
 Periode 1953-1970
 Grondslag Reisbesluit 1952, 23 september 1952, Stb. 1952/478, art. 15.2; Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art. 14.3
- (254.)
 Actor Commissie van drie personen ex art. 14 van het Reisbesluit 1956
 Handeling Het geven van advies aan de minister van Financiën over het bezwaar van de belanghebbende tegen een beslissing van het Centraal orgaan voor het reiswezen in de rijksdienst
 Periode 1953-1970
 Grondslag Reisbesluit 1952, 23 september 1952, Stb. 1952/478, art. 15.1; Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art. 14.2
- (255.)
 Actor Minister van Financiën
 Handeling Het beslissen op het bezwaar van de belanghebbende tegen een beslissing van het Centraal orgaan voor het reiswezen in de rijksdienst
 Periode 1953-1959
 Grondslag Reisbesluit 1952, 23 september 1952, Stb. 1952/478, art. 15.4; Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art. 14.2

(256.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het beslissen op het bezwaar van de belanghebbende tegen een beslissing van het Centraal orgaan voor het reiswezen in de rijksdienst
Periode 1959-1970
Grondslag Reisbesluit 1952, 23 september 1952, Stb. 1952/478, art. 15.4; Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43, art. 14.2

(257.)
Actor Vakminister
Handeling Het verlenen van een tegemoetkoming aan diegene die in het jaar voor de inwerkingtreding van het Reisbesluit binnenland als ambtenaar in de zin van het Reisbesluit 1971 op ten minste 40 dagen tegen vergoeding dienstreizen binnen Nederland heeft ondernomen
Periode 1993-1997
Grondslag Reisbesluit binnenland, 1 maart 1993, Stb. 1993/144, art. 19

6.2.5 Vergoeding van telefoonkosten

(258.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het vaststellen van nadere voorschriften voor de uitvoering van het Besluit van 22 september 1977, houdende regelingen van de vergoeding aan ambtenaren van kosten verbonden aan het gebruik van de privé-telefoonaansluiting voor dienstdoeleinden
Periode 1977-
Grondslag Besluit van 22 september 1977, houdende regeling van de vergoeding aan ambtenaren van kosten verbonden aan het gebruik van de privé-telefoonaansluiting voor dienstdoeleinden, Stb. 1977/527, art. 5

(259.)
Actor Vakminister
Handeling Het toekennen van een vergoeding voor aansluitings-, abonnements- en gesprekskosten indien een privé-telefoonaansluiting voor dienstdoeleinden wordt aangewend
Periode 1950-
Grondslag Besluit van 17 oktober 1950, nr. 9 en Besluit van 22 september 1977, houdende regeling van de vergoeding aan ambtenaren van kosten verbonden aan het gebruik van de privé-telefoonaansluiting voor dienstdoeleinden, Stb. 1977/527, art. 2-4

6.2.6 Vergoeding van representatiekosten

(260.)
Actor Vakminister
Handeling Het verlenen van een toelage voor representatiekosten aan ambtenaren
Periode 1950-
Grondslag Besluit vergoeding representatiekosten rijkspersoneel, 30 juli 1993, Stb. 1993/452, art. 2 en 3 en daarvoor Gratificatiebesluit Stb. 1950/K 320 en de ongepubliceerde circulaire van de minister van Binnenlandse Zaken van 4 juli 1955, nr. U19882, van 6 oktober 1977, nr. AB77/U1310 en van 12 november 1985, nr. AB85/U2009

(261.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het aanpassen van de in de artikelen 2 en 3 van het Besluit vergoeding representatiekosten genoemde bedragen aan de hand van de door het Centraal Bureau voor de Statistiek opgestelde prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie voor werknemersgezinnen
Periode 1993-
Grondslag Besluit vergoeding representatiekosten rijks personeel, 30 juli 1993, Stb. 1993/452, art. 4

6.2.7 Maaltijdvergoeding bij overwerk

(262.)
Actor Vakminister
Handeling Het vergoeden van kosten welke verband houden met het nuttigen van een maaltijd in geval van overwerk of daarmee vergelijkbare situaties
Periode 1973-
Grondslag Besluit maaltijdvergoeding bij overwerk, 18 juli 1973, Stb. 1973/386, zoals gewijzigd bij besluit van 29 juni 1988, art. 2 en 4.2

(263.)
Actor Vakminister
Handeling Het afwijken van de bij het Besluit maaltijdvergoeding bij overwerk gestelde regels
Periode 1973-
Grondslag Besluit maaltijdvergoeding bij overwerk, 18 juli 1973, Stb. 1973/386, art. 4

(264.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het al dan niet instemmen met het voornemen van de vakminister om af te wijken van de bij het Besluit maaltijdvergoeding bij overwerk gestelde regels
Periode 1973-1988
Grondslag Besluit maaltijdvergoeding bij overwerk, 18 juli 1973, Stb. 1973/386, art. 4

7 Dienst- en werktijden

7.1 Inleiding

De woorden dienst- en werktijd worden door elkaar gebruikt maar zijn geen synoniemen. Met diensttijd wordt het tijdvak aangeduid dat de basis vormt voor de berekening van pensioen, wachtgeld of een uitkering. Werktijd is de tijd gedurende welke de ambtenaar beschikbaar moet zijn voor de uitvoering van de hem opgedragen werkzaamheden.

Art. 21 van het ARAR geeft regels met betrekking tot de werktijd van de ambtenaren van de rijksoverheid. Art. 20 van het AOB regelde hetzelfde voor de arbeidscontractanten. De regels scheppen slechts een algemeen kader. De nadere invulling hiervan wordt opgedragen aan het bevoegd gezag. Het bevoegd gezag doet dit door de vaststelling van werktijdregelingen. Slechts in uitzonderingsgevallen mag het bevoegd gezag van de vaststelling van een werktijdregeling afzien of afwijken van de in art. 21 van het ARAR gegeven algemene regels. Voor het afwijken van de regels moet bovendien overeenstemming worden bereikt met de minister van Binnenlandse Zaken. Het werken buiten de vastgestelde werktijden, wordt voorzover daardoor het per werkperiode vastgestelde aantal arbeidsuren wordt overschreden, aangemerkt als overwerk. Overwerk geeft in bepaalde omstandigheden recht op compensatie, hetzij met extra verlofdagen, hetzij in geld.²⁹

De laatste jaren zijn de werktijden bij de rijksoverheid nogal aan verandering onderhevig geweest. Steeds was er sprake van vermindering van arbeidstijd en meestal lagen hier werkgelegenheidsmotieven aan ten grondslag. Herverdeling van arbeid is vanaf de jaren zeventig een adagium geworden. Meer informatie hierover is te vinden in het RIO *Overheidspersoneel, deel terrein Formatiebeleid, arbeidsmarktbeleid en personeelsontwikkeling en mobiliteit* (PIVOT-rapport nr. 75). In 1996 is in het arbeidsvoorwaardenoverleg in de sector Rijk de werktijd met ingang van 1 januari 1997 bepaald op gemiddeld 36 uur per week.

De hoofdstukken over dienst- en werktijden in het ARAR en het AOB zijn in de jaren negentig met een tweetal artikelen uitgebreid. In het kader van het 'leeftijd bewust personeelsbeleid' is in 1993 de zogenaamde PAS-regeling (Partiële Arbeidsparticipatie Senioren) geïntroduceerd. De ouder wordende ambtenaar kan vanaf een bepaalde leeftijd een beroep doen op de zogenaamde PAS-regeling en op grond daarvan minder gaan werken. In 1994 is het recht op deeltijdarbeid opgenomen.

Naast de regeling van de werktijden in het ARAR en AOB mogen hier de Arbeidswet 1919 (Stb. 1919/624) en de Arbeidstijdenwet niet onvermeld blijven. Beide wetten bevatten veel bepalingen omtrent de arbeids- en rusttijden van werknemers.³⁰ De Arbeidswet 1919 gold slechts voor de rijksoverheid voorzover daar werkzaamheden werden verricht als in de landbouw, een fabriek, een werkplaats, een winkel, een apotheek, een koffiehuis of een hotel en voorzover dit bij amvb was bepaald. De Arbeidswet 1919 is met ingang van 1 januari 1996 vervangen door de Arbeidstijdenwet (Stb. 1995/598). De Arbeidstijdenwet is, zoals blijkt uit art. 2:5 van die wet, wel van toepassing op het overheidspersoneel. Dit had tot gevolg dat de in de bestaande rechtspositieregelingen opgenomen bepalingen over arbeids- en rusttijden in overeenstemming met die wet moesten worden gebracht voorzover zij daarvan afweken.

7.2 Handelingen

(265.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het vaststellen van nadere voorschriften met betrekking tot het vaststellen van werktijden
Periode 1971-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 21.8 resp. 21.10; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 20.8, zoals gewijzigd bij besluit van 25 mei 1971 Stb. 1971/373
Product Onder meer Rondzendbrieven van de minister van Binnenlandse Zaken van 10 december 1971 en van 18 maart 1974 betreffende arbeidstijdverkorting voor oudere werknemers

(266.)

Actor Vakminister
Handeling Het afwijken van in het ARAR en het AOB vastliggende bepalingen inzake de werktijden
Periode 1971-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 21.7 resp. 21.9; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 20.7, zoals gewijzigd bij besluit van 25 mei 1971 Stb. 1971/373

(267.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het al dan niet instemmen met het voornemen van de vakminister om af te wijken van in het ARAR en het AOB vastliggende bepalingen inzake de werktijden
Periode 1945-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 21.7 resp. 21.9; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 20.7, zoals gewijzigd bij besluit van 25 mei 1971 Stb. 1971/373

(268.)

Actor Vakminister
Handeling Het vaststellen van een werktijdregeling
Periode 1945-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 21.1; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 20.1
Opmerking Een werktijdregeling is een schema van aanvang en einde der dagelijkse werktijden gevat in een van te voren bekend gemaakt rooster voor een periode langer dan een week.

(269.)

Actor Vakminister
Handeling Het beslissen over het verzoek van de medewerker om de regels met betrekking tot het werken op zondag ook van toepassing te verklaren voor het werken op de Sabbat of Zevendedag
Periode 1945-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 21.4 sub b resp. art. 21.6 sub b; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, resp. art. 20.5 en art. 20.4 sub b, zoals gewijzigd bij besluit van 25 mei 1971, Stb. 1971/373
Opmerking Bij Zevendedag kan gedacht worden aan Zevendedagadventisten en Zevendedagbaptisten die op de zevendedag, zaterdag, de rustdag vieren.

(270.)
Actor Vakminister
Handeling Het behandelen van verzoeken van deeltijdwerkers om aanvulling van de arbeidsduur tot de omvang zoals die voor de arbeidsduurverkorting van 1985 was
Periode 1985-1986
Grondslag Besluit houdende wijziging van enige rechtspositieregelingen inzake arbeidsduurverkorting, 18 november 1985, Stb. 1985/721, art. I
Opmerking De arbeidsduur van deeltijdwerkers werd naar rato eveneens verkort. Deeltijders die dit niet wensten konden verzoeken om herstel van de arbeidsduur zoals die voor de toepassing van deze collectieve maatregel was.

(271.)
Actor Vakminister
Handeling Het beslissen op een aanvraag van een medewerker van 55 jaar of ouder om dienst te mogen verrichten tussen 22.00 uur en 06.00 uur
Periode 1993-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 21.4; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 art. 20.4, zoals gewijzigd bij besluit van 24 februari 1993, Stb. 1993/143

(272.)
Actor Vakminister
Handeling Het beslissen over het verzoek van een medewerker van 57 jaar of ouder om de werktijd terug te brengen
Periode 1993-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 21a.1-2; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 art. 20a, zoals gewijzigd bij besluit van 24 februari 1993, Stb. 1993/143
Opmerking Deze regeling staat bekend als de PAS-regeling (Partiële Arbeidsparticipatie Senioren).

(273.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het vaststellen, wijzigen of intrekken van een ministeriële regeling over de verrekening van extra inkomsten uit arbeid of bedrijf met het salaris van medewerkers van 57 jaar en ouder waarvan de werktijd op hun verzoek is teruggebracht
Periode 1993-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 21a.6; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 art. 20a.6, zoals gewijzigd bij besluit van 24 februari 1993, Stb. 1993/143

(274.)
Actor Vakminister
Handeling Het beslissen op verzoeken van medewerkers om in deeltijd te gaan werken
Periode 1994-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 21b; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 art. 20b, zoals gewijzigd bij besluit van 25 april 1994, Stb. 1994/346

8 Vakantie en verlof

8.1 Inleiding

Evenals de begrippen diensttijd en werktijd uit het vorige hoofdstuk worden de begrippen vakantie en verlof vaak door elkaar gebruikt. In het ARAR (en voorheen ook in het AOB) hebben deze begrippen een verschillende betekenis. Vakantie kan worden omschreven als de jaarlijkse aanspraak op een vastgesteld aantal vrije dagen of uren. De vakantie wordt verleend met behoud van bezoldiging. Het verzuim om andere reden dan vakantie wordt gedekt door de term verlof.

Aanvankelijk werden de vakantierechten uitgedrukt in dagen. Vanaf 1983 ging men er geleidelijk toe over de vakantierechten in uren uit te drukken. Het aantal uren waarop de ambtenaar aanspraak heeft is afhankelijk van zijn werktijd, leeftijd en salaris.

Nadat door de jaren heen de vakantieregeling slechts op kleine punten was aangepast, is in het georganiseerd overleg over de arbeidsvoorwaarden voor de sector burgerlijk rijksperoneel in 1990 overeengekomen, haar meer ingrijpend te herzien. In het kader van het streven de verschillen in arbeidsvoorwaarden tussen ambtenaren en werknemers in het vrije bedrijf te verminderen, heeft men gekozen voor een opzet die aansluit bij de vakantieregeling in de marktsector.³¹ Tot 1991 had de vakantie het karakter van een door het bevoegd gezag te verlenen gunst. Kenmerkend hiervoor was de bepaling dat de vakantie ongevraagd kon worden verleend. Uitgangspunt in de nieuwe regeling is, dat vakantie een recht is, dat -net als de bezoldiging- verbonden is aan de dienstbetrekking. Voortaan neemt de ambtenaar vakantie in plaats van dat het hem door het bevoegd gezag wordt verleend.

In de periode 1983-1985 werden er in het kader van de arbeidsduurverkortening een aantal extra verlofdagen toegekend. De bepalingen omtrent vakantie waren voor deze extra dagen van overeenkomstige toepassing. Met ingang van 1 augustus 1985 werd de arbeidsduurverkortening uit de sfeer van het extra verlof gehaald en kreeg het vorm in het kader van de werktijden.³²

De ambtenaar geniet verlof wanneer hij uit hoofde van ziekte of ongeval verhinderd is dienst te verrichten, hij militaire of soortgelijke dienst verricht en wanneer de rijksdienst op daartoe aangewezen dagen is gesloten.

Aan de ambtenaar kan ook buitengewoon verlof worden verleend. Hierbij kan onderscheid gemaakt worden in buitengewoon verlof van korte duur, buitengewoon verlof van lange duur en ouderschapsverlof. In de artikelen 33 en 34 van het ARAR staan redenen en voorwaarden voor het verlenen van bijzonder verlof. Ten aanzien van het verlenen van buitengewoon verlof van korte duur beschikt het bevoegd gezag op grond van art. 33e over een zekere mate van (beleids-)vrijheid.

Vooruitlopend op de wettelijke regeling van 1990³³ werd in 1989 het recht op ouderschapsverlof vastgelegd in het ARAR en AOB. Het ouderschapsverlof werd ingevoerd in verband met een betere verdeling van zorgtaken, het behoud van vrouwen voor de organisatie en het creëren van werkgelegenheid. Het bevoegd gezag kan het opnemen van ouderschapsverlof niet verbieden, maar heeft wel enige inspraak voor zover het de wijze van opnemen betreft.

8.2 Handelingen

(275.)

Actor Minister-president, minister van Algemene Zaken
Handeling Het vaststellen, wijzigen of intrekken van een ministeriële regeling waarbij ten aanzien van bepaalde ambten of ambtenaren een afwijkende vakantieduur wordt vastgesteld
Periode 1945-1954
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 24, 25.1d, 24.6, art. 25.1d; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, resp. art. 22.2, 24.1d, 23.6

(276.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het vaststellen, wijzigen of intrekken van een ministeriële regeling waarbij ten aanzien van bepaalde ambten of ambtenaren een afwijkende vakantieduur wordt vastgesteld
Periode 1955-1991
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 24, 25.1d, 24.6, art. 25.1d; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, resp. art. 22.2, 24.1d, 23.6, zoals gewijzigd bij besluit van 12 oktober 1955, Stb. 1955/516 en besluit van 27 september 1971 Stb. 1971/596

(277.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het gezamenlijk met de vakminister vaststellen van nadere voorschriften omtrent het verlenen van vakantieverlof, het intrekken van verleend verlof en het vergoeden van de eventueel tengevolge hiervan geleden geldelijke schade
Periode 1955-1991
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 30f, 30d en 30e; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, resp. art. 28g, 28e en 28f, zoals gewijzigd bij besluit van 12 oktober 1955, Stb. 1955/516, besluit van 27 september 1971, Stb. 1971/596 en Besluit van 29 augustus 1983, Stb. 1983/454

(278.)

Actor Vakminister
Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken vaststellen van nadere voorschriften omtrent het verlenen van vakantieverlof, het intrekken van verleend verlof en het vergoeden van de eventueel tengevolge hiervan geleden geldelijke schade
Periode 1955-1991
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 30f, 30d en 30e; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, resp. art. 28g, 28e en 28f, zoals gewijzigd bij besluit van 12 oktober 1955, Stb. 1955/516, besluit van 27 september 1971, Stb. 1971/596 en Besluit van 29 augustus 1983, Stb. 1983/454

(279.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het aanwijzen van een dag waarop de rijksdienst dat jaar zal zijn gesloten
Periode 1963-1968
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 32a; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 30a, zoals gewijzigd bij besluit van 17 december 1962, Stb. 1962/531 en besluit van 27 maart 1969, Stb. 1969/163

- (280.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het bepalen van het aantal extra verlofdagen in het kader van arbeidstijdverkorting
 Periode 1983-1985
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 30e en 30f; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 resp. art. 28f en 28g, zoals gewijzigd bij besluit van 27 juni 1983, Stb. 1983/333 en besluit van 29 augustus 1983, Stb. 1983/454
- (281.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het vaststellen van voorschriften voor het uitdrukken van de vakantie in uren in plaats van dagen
 Periode 1983-1991
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 30d; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 art. 28e, zoals gewijzigd bij besluit van 29 augustus 1983, Stb. 1983/454
- (282.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het vaststellen van voorschriften, waarin nadere of zonodig afwijkende regels betreffende het verlenen van vakantie worden gesteld
 Periode 1991-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 26; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 25, zoals gewijzigd bij besluit van 1 juli 1991, Stb. 1991/349
- (283.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het vaststellen van de aanspraak op vakantie, het verlenen van vakantieverlof, het intrekken van verleend verlof en het vergoeden van de eventueel tengevolge hiervan geleden geldelijke schade
 Periode 1945-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 22 t/m 30e en art. 22 t/m 25; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, resp. art. 21 t/m art. 27, art. 21 t/m 28f en art. 21 t/m 25, zoals gewijzigd bij besluit van 12 oktober 1955 Stb. 1955/516 en bij besluit van 1 juli 1991, Stb. 1991/349
 Opmerking Zie ook het RIO *Overheidspersoneel*, deelbeleidsterrein *Personeelsinformatievoorziening en -administratie* (PIVOT-rapport nr. 77).
- (284.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het behandelen van verzoeken om meer dan het aantal toegestane vakantieverlofuren naar het volgend kalenderjaar over te boeken
 Periode 1992-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 23.9; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 art. 23.9, zoals gewijzigd bij besluit van 4 maart 1992, Stb. 1992/111
- (285.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het in geval van ontslag verrekenen van niet of te veel genoten vakantie
 Periode 1991-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 30c en 24; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 resp. art. 28d en 23, zoals gewijzigd bij besluit van 1 juli 1991, Stb. 1991/349

- (286.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het vaststellen van nadere voorschriften omtrent de aanvullende bevoegdheid tot het verlenen van buitengewoon verlof van korte duur
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 12 oktober 1955 Stb. 1955/516, art. 33e.2; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, zoals gewijzigd bij besluit van 12 oktober 1955, Stb. 1955/516, art. 30g
 Periode 1955-
 Product Onder meer Rondzendbrieven van de minister van Binnenlandse Zaken van: 5 oktober 1950, 2 februari 1960, 4 juli 1977, 10 maart 1982, 7 mei 1986, 3 oktober 1991
- (287.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het verlenen van buitengewoon verlof
 Periode 1945-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 31 t/m 34 resp. art. 32b t/m 34e; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 28 t/m art 30 resp. art. 30 t/m 30h, zoals gewijzigd bij besluit van 12 oktober 1955, Stb. 1955/516
 Opmerking Deze handeling omvat het verlenen van buitengewoon verlof van korte duur, buitengewoon verlof van lange duur en ouderschapsverlof.
 Zie ook het RIO *Overheidspersoneel*, deelbeleidsterrein *Personeelsinformatievoorziening en -administratie* (PIVOT-rapport nr. 77).
- (288.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het tijdelijk ontheffen van de waarneming van het ambt van of het verlenen van buitengewoon verlof aan ambtenaren die lid zijn van publiekrechtelijke colleges of deelnemen aan activiteiten van of voor vakorganisaties van overheidspersoneel
 Periode 1988-
 Grondslag Ambtenarenwet 1929, zoals gewijzigd bij wet van 20 april 1988, Stb. 1988/229, art. 125c.1-3
- (289.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het vaststellen van nadere regels met betrekking tot het toepassen van een inhouding op de bezoldiging van die ambtenaren, die benoemd zijn in publiekrechtelijke colleges en aan wie daarvoor verlof is verleend
 Periode 1982-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 33a.3 en 33a.2; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, resp. art. 30c.3 en 33c.2, zoals gewijzigd bij besluit van 4 april 1981, Stb. 1981/223 en besluit van 13 oktober 1992, Stb. 1992/564
 Product - Besluit van de minister van Binnenlandse Zaken van 8 juni 1982
 - Besluit van de minister van Binnenlandse Zaken van 11 augustus 1982
 - Besluit van de minister van Binnenlandse Zaken van 12 april 1994, Stcrt. 1994/88
- (290.)
 Actor Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken zenden van een verslag aan de Staten-Generaal inzake de totstandkoming van regelingen voor ouderschapsverlof en inzake de mate waarin van het recht op ouderschapsverlof gebruik wordt gemaakt
 Periode 1990-
 Grondslag Wet op het Ouderschapsverlof, 21 november 1990, Stb. 1990/562, art. III

(291.)

Actor

Minister van Binnenlandse Zaken

Handeling

Het gezamenlijk met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid zenden van een verslag aan de Staten-Generaal inzake de totstandkoming van regelingen voor ouderschapsverlof en inzake de mate waarin van het recht op ouderschapsverlof gebruik wordt gemaakt

Periode

1990-

Grondslag

Wet op het Ouderschapsverlof, 21 november 1990, Stb. 1990/562, art. III

9 Voorzieningen in verband met ziekte

9.1 Inleiding

Ambtenaren kunnen op grond van het ARAR en enige andere amvb's aanspraak maken op bedrijfsgeneeskundige begeleiding en voorzieningen in verband met ziekte. Arbeidscontractanten hadden op grond van het AOB en de hiervoor bedoelde amvb's overeenkomstige rechten. De actoren en handelingen op het vlak van de bedrijfsgeneeskundige begeleiding zijn vanwege de raakvlakken met het onderwerp arbeidsomstandigheden opgenomen in het RIO *Overheidspersoneel*, deelbeleidsterrein *Arbeidsomstandigheden* (PIVOT-rapport nr. 76).

Ambtenaren waren in de periode waarover dit rapport handelt (1945-1996) uitgesloten van de sociale verzekering ingevolge de ZW en de WAO. In de jaren tachtig en negentig werd er wel gewerkt aan plannen om de regeling van de sociale zekerheid voor overheidspersoneel gelijk te trekken met die van het personeel in de marktsector. Aanleiding hiervoor waren onder andere de vernieuwing van de Werkloosheidwet en de pogingen om het aantal arbeidsongeschikten terug te brengen. De plannen hebben er toe geleid dat het overheidspersoneel per 1 januari 1998 onder de WAO valt. In de periode 1996-1997 gold een WAO-conforme regeling. De Ziektewet is echter nog niet van toepassing op ambtenaren.

Omdat ambtenaren en arbeidscontractanten zoals hiervoor werd aangegeven geen aanspraak konden maken op uitkeringen ingevolge de Ziektewet en de WAO waren er in het ARAR en het AOB andere voorzieningen getroffen. Deze hielden in dat in geval van ziekte de volle bezoldiging over een bepaalde periode werd doorbetaald. Na afloop van deze periode bestond er recht op doorbetaling van een bepaald percentage van het loon. Het vorenstaande gold slechts indien betrokkene volledig verhinderd was zijn functie te vervullen dan wel bij verhindering van meer dan 55% van de normale werktijd. Was de ambtenaar voor minder dan deze 55% arbeidsongeschikt dan behield hij aanspraak op zijn volle bezoldiging. Arbeidsongeschiktheid van meer dan 55% kon leiden tot afkeuring en invaliditeitspensioen.

De invoering van de WAO-conforme uitkering per 1 januari 1996 had ook consequenties voor de doorbetaling van de bezoldiging tijdens ziekte. Na één jaar arbeidsongeschiktheid had de ambtenaar recht op een WAO-conforme uitkering. Het bedrag van die uitkering werd in mindering gebracht op de doorbetaling van de bezoldiging. De ambtenaar diende de WAO-conforme uitkering zelf aan te vragen bij de USZO.

Art. 42 van het ARAR bepaalt dat onder bepaalde voorwaarden een ambtenaar ook na zijn ontslag aanspraak kan maken op doorbetaling van bezoldiging in verband met ziekte.

Indien de ziekte van de ambtenaar in overwegende mate haar oorzaak vindt in de aard van de hem opgedragen werkzaamheden of in de bijzondere omstandigheden waaronder deze moesten worden verricht, en niet aan zijn schuld of nalatigheid is te wijten, heeft de ambtenaar:

- recht op doorbetaling van de volle bezoldiging;
- recht op volledige vergoeding van de ziektekosten die betrekking hebben op de ziekte;
- aanspraak op aanvulling van de WAO-conforme uitkering tot een bepaald percentage van de bezoldiging die de ambtenaar heeft genoten in het jaar voorafgaande aan zijn ontslag.

De overheid heeft naast de voorzieningen in het ARAR en AOB nog verschillende regelingen getroffen die beogen om personeelsleden tegemoet te komen in de kosten die verband houden met ziekte.

Het Besluit tegemoetkoming ziektekosten rijkspersoneel voorziet in een tegemoetkoming in de kosten van een door de ambtenaar zelf te sluiten particuliere ziektekostenverzekering. Een dergelijke tegemoetkoming was voor 1994 gebaseerd op één van de aanvankelijk jaarlijkse interim-regelingen.

Als aanvulling op het Besluit tegemoetkoming ziektekosten rijkspersoneel geldt de regeling ziektekostenvoorziening overheidspersoneel (Zvo-regeling). Ingevolge de Zvo-regeling heeft de ambtenaar die in voldoende mate is verzekerd tegen het risico van ziektekosten recht op een tegemoetkoming in te zijnen laste blijvende ziektekosten van zichzelf en zijn gezinsleden. Deze regeling is een opvolger van de zogenaamde 5%-ziektekostenregeling, waarvan de oorsprong in de vijftiger jaren lag en die in 1967 een rechtspositionele basis kreeg in art. 46 van het ARAR.³⁴ In bijzondere gevallen kan aan de ambtenaar een tegemoetkoming worden toegekend in de noodzakelijke gemaakte kosten verband houdende met ziekte, welke de ambtenaar voor zichzelf en zijn gezin heeft gemaakt en die redelijkerwijs niet te zijnen laste kunnen blijven (art. 43 ARAR). In dit artikel wordt uitdrukkelijk gewezen op de gemaakte kosten die verband houden met ziekte. Gedacht moet hier worden aan indirecte ziektekosten zoals aan de kosten van gezinsverzorging bij ziekte van één van de gezinsleden of reiskosten in verband met bezoek aan een gezinslid dat is opgenomen in een ziekenhuis. Deze regeling kan bijvoorbeeld worden toegepast indien er sprake is van een schrijnende financiële situatie.

De Verhaalswet ongevallen ambtenaren (Stb. 1965/354) voorziet in de mogelijkheid om in bepaalde gevallen het aan de ambtenaar tijdens ziekte betaalde loon of de tijdens ziekte betaalde uitkeringen op de wettelijk aansprakelijke derde te verhalen. Tot 1 december 1997 werd deze wet voor het rijkspersoneel uitgevoerd door het Bureau schadeafwikkeling van het ministerie van Financiën.

Het hoofdstuk in het ARAR over bedrijfsgeneeskundige begeleiding en voorzieningen in verband met ziekte bevat ook bepalingen omtrent zwangerschaps- en bevallingsverlof. Dit verlof wordt namelijk voor de toepassing van dat hoofdstuk gelijkgesteld met verhindering wegens ziekte.

9.2 Handelingen

9.2.1 Bezoldiging in geval van ziekte tijdens het dienstverband

(292.)

Actor	Vakminister
Handeling	Het bepalen dat een ambtenaar na een periode van ziekte pas na toestemming van de bedrijfsgeneeskundige dienst zijn dienst mag hervatten
Periode	1967-1995
Grondslag	ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. 35.5, 39.5; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 resp. art. 31.5 en 32.5, zoals gewijzigd bij besluit van 4 juli 1967, Stb. 1967/382, besluit van 17 december 1975, Stb. 1975/704 en besluit van 19 december 1995, Stb. 1996/2

(293.)

Actor	Bedrijfsgeneeskundige dienst
Handeling	Het adviseren van het bevoegd gezag over de hervatting van de dienst door de ambtenaar na een periode van ziekte
Periode	1996-
Grondslag	ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 19 december 1995, Stb. 1996/2, art. 39.6

- (294.)
 Actor Bedrijfsgeneeskundige dienst
 Handeling Het verlenen van toestemming tot het hervatten van de dienst door de ambtenaar
 Periode 1967-1995
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. 35.5, 39.5 en 39.6; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 resp. art. 31.5 en 32.5, zoals gewijzigd bij besluit van 4 juli 1967, Stb. 1967/382, besluit van 17 december 1975, Stb. 1975/704
- (295.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het verlenen van toestemming tot het hervatten van de dienst door de ambtenaar
 Periode 1996-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. 35.5, 39.5 en 39.6; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 resp. art. 31.5 en 32.5, zoals gewijzigd bij besluit van 4 juli 1967, Stb. 1967/382, besluit van 17 december 1975, Stb. 1975/704 en besluit van 19 december 1995, Stb. 1996/2
- (296.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het toekennen van een aanvullende uitkering aan de ambtenaar wiens bezoldiging vermindert als gevolg van herplaatsing in verband met ziekte
 Periode 1996-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 19 december 1995, Stb. 1996/2, art. 39a.2
- (297.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het in mindering brengen op de bezoldiging van de ambtenaar van inkomsten uit in het belang van genezing door de bedrijfsgeneeskundige dienst wenselijk geachte arbeid voor derden
 Periode 1967-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 37 en 40; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 resp. art. 31b en art. 32a, zoals gewijzigd bij besluit van 4 juli 1967, Stb. 1967/382 en besluit van 17 december 1975
- (298.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het gelasten dat de uitbetaling van bezoldiging geheel of gedeeltelijk aan anderen dan aan de ambtenaar zal geschieden
 Periode 1967-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 45, 41.5 en 41.7; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 art. 32b.5, zoals gewijzigd bij besluit van 17 december 1975, Stb. 1975/704 en besluit van 19 december 1995, Stb. 1996/2
 Opmerking In bepaalde in het ARAR omschreven gevallen bestaat er geen aanspraak op doorbetaling van bezoldiging. Dit is bijvoorbeeld het geval indien de ziekte is voorgewend of wanneer de ambtenaar bij de aanstelling onjuiste informatie omtrent zijn gezondheidstoestand heeft verstrekt. In dergelijke gevallen kan worden bepaald dat de bezoldiging geheel of gedeeltelijk aan anderen dan de ambtenaar wordt betaald.

9.2.2 Bezoldiging of uitkering wegens ziekte na beëindiging van het dienstverband

(299.)

Actor Vakminister
Handeling Het toekennen van een uitkering overeenkomstig de normen van de WAO aan de gewezen ambtenaar
Periode 1967-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 44 en art. 42.4; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 resp. art. 32 en 32c.4, zoals gewijzigd bij besluit van 4 juli 1967, Stb. 1967/382 en besluit van 17 december 1975, Stb. 1975/704

(300.)

Actor Vakminister
Handeling Het in mindering brengen van de WAO-conforme uitkering of inkomsten uit arbeid of bedrijf op de ingevolge art. 42 van het ARAR doorbetaalde bezoldiging aan de gewezen ambtenaar
Periode 1996-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 19 december 1995, Stb. 1996/2, art. 42.8 en 42.9

9.2.3 Bijzondere voorzieningen; interim- en Zvo-regeling

(301.)

Actor Vakminister
Handeling Het verlenen van een uitkering aan de werknemer, die wegens ziekte of ongeval verhinderd is zijn arbeid te verrichten en geen aanspraak kan maken op een wettelijke verzekering
Periode 1945-1967
Grondslag AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 31
Opmerking Onder ziekte wordt mede verstaan zwangerschap en bevalling. De hoogte en de duur van de uitkering kwam overeen met een uitkering krachtens de Ziektewet.

(302.)

Actor Minister-president, minister van Algemene Zaken
Handeling Het doen van een voordracht voor een amvb waarbij wordt afgeweken van de in het AOB getroffen regeling tot verlenen van een uitkering aan de werknemer, die wegens ziekte of ongeval verhinderd is zijn arbeid te verrichten
Periode 1945-1967
Grondslag AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 32

(303.)

Actor Vakminister
Handeling Het verlenen van een aanvulling op de uitkering ingevolge een wettelijke verzekering of op grond van art. 31 en 32 van het AOB, indien de ziekte of het ongeval in verband met de dienstbetrekking is ontstaan
Periode 1945-1967
Grondslag AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 33

- (304.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het vergoeden van de kosten van verpleging of behandeling van de ambtenaar die lijdt aan tbc en bij uitzondering aan ambtenaren met andere ziekten
 Periode 1945-1967
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 47
- (305.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het vaststellen van nadere voorschriften omtrent het vergoeden van ziektekosten
 Periode 1967-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 43, 44.2, 46.3, 46.4 en 46a.2; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 resp. art. 33.4, 33.3, 33 en 33a.2, zoals gewijzigd bij besluit van 4 juli 1967, Stb. 1967/382, besluit van 21 december 1970, Stb. 1970/598, besluit van 17 december 1975, Stb. 1975/704 en besluit van 18 september 1980, Stb. 1980/544; Besluit van 10 juni 1971, betreffende toepassing van de 5%-ziektekostenregeling op enige groepen gepensioneerden, Stb. 1971/374, art. 3.1; Ziektekostenregeling Bijzondere Groepen 1976, Stb. 1976/281, art. 4.1
 Product Onder meer circulaires van de minister van Binnenlandse Zaken van 8 november 1961, 6 december 1973 en 23 december 1980
- (306.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het vergoeden van kosten van geneeskundige behandeling en verzorging van de ambtenaar en zijn gezin, voor zover deze meer bedragen dan 5% van de wedde
 Periode 1967-1981
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 46.1 en 43.1; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 art. 33.1, zoals gewijzigd bij besluit van 4 juli 1967, Stb. 1967/382, besluit van 21 december 1970, Stb. 1970/598, besluit van 17 december 1975, Stb. 1975/704
 Opmerking Onder deze kosten waren begrepen de kosten van verzekering tegen deze risico's; de regeling is vervangen door de Zvo-regeling.
- (307.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het in bijzondere gevallen verlenen van een tegemoetkoming in de kosten verband houdende met ziekte, die redelijkerwijze niet ten laste van de ambtenaar kunnen blijven
 Periode 1967-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 46.3, art. 46.2, art. 43.2 en art. 43; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 resp. art. 33.3, 33.2 en art. 33, zoals gewijzigd bij besluit van 4 juli 1967, Stb. 1967/382, besluit van 21 december 1970, Stb. 1970/598, besluit van 17 december 1975, Stb. 1975/704 en besluit van 18 september 1980, Stb. 1980/544
- (308.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het vergoeden van de kosten van geneeskundige behandeling of verzorging in geval van ziekte of ongeval, ontstaan als gevolg van de opgedragen werkzaamheden of de omstandigheden waaronder deze moesten worden verricht
 Periode 1945-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 46, 46a.1 en 44.1; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 art. 33a.1, zoals gewijzigd bij besluit van 4 juli 1967, Stb. 1967/382 en besluit van 17 december 1975, Stb. 1975/704

- (309.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het verlenen van een (aanvullende) uitkering aan de gewezen medewerker, die wegens ziekte of ongeval verhinderd is arbeid te verrichten, wanneer de ziekte of het ongeval in verband met zijn dienstbetrekking is ontstaan
 Periode 1949-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 35.4, art. 35.8, 35.9 en 45.1; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 33.1, 33.6, 33.7 en 33b.1, zoals gewijzigd bij besluiten van 17 januari 1949, Stb. 1949/J 38, van 22 december 1966, Stb. 1966/581 en van 17 december 1975, Stb. 1975/704
- (310.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het bepalen dat een belanghebbende, die verplicht verzekerd is geweest in de zin van de Ziektenfondswet, voor zijn gezinsleden een tegemoetkoming ontvangt in de zin van de Ziektekostenregeling Bijzondere Groepen 1976, indien de gezinsleden niet medeverzekerd zijn in de zin van de genoemde wet
 Periode 1976-1980
 Grondslag Ziektekostenregeling Bijzondere Groepen 1976, Stb. 1976/281, art. 2.2
- (311.)
 Actor Minister van Binnenlandse zaken
 Handeling Het vergoeden van kosten van geneeskundige behandeling en verzorging van de belanghebbende in de zin van de Ziektekostenregeling Bijzondere Groepen 1976 en zijn gezin voor zover deze meer bedragen dan 5% van het gezinsinkomen over een aaneengesloten periode van twaalf maanden
 Periode 1971-1981
 Grondslag Besluit van 10 juni 1971, betreffende toepassing van de 5%-ziektekostenregeling op enige groepen gepensioneerden, Stb. 1971/374, art. 1.1; Ziektekostenregeling Bijzondere Groepen 1976, art. 2.1
- (312.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het geven van nadere voorschriften voor de uitvoering van de Interim-regeling ziektekosten ambtenaren en het Besluit tegemoetkoming ziektekosten rijkspersoneel 1978-
 Periode 1978-
 Grondslag Interimregeling ziektekosten ambtenaren, Stb. 1977/715, art. 8, Interimregeling ziektekosten ambtenaren 1982, Stb. 1982/173, art. 10 en Besluit tegemoetkoming ziektekosten rijkspersoneel, Stb. 1994/608, art. 9
 Opmerking Voor het voordragen van de interimregelingen en het Besluit tegemoetkoming ziektekosten rijkspersoneel zie handeling 17.
- (313.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de vakminister vaststellen van voorschriften die afwijken van de bepaling dat men gedurende meer dan de helft van een maand in dienst moet zijn geweest of als kostwinner kan worden aangemerkt om over die maand een geldelijke tegemoetkoming in de ziektekosten te kunnen krijgen
 Periode 1971-1981
 Grondslag Interimregeling ziektekosten ambtenaren, Stb. 1977/715, art. 2.2
- (314.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken vaststellen van voorschriften die afwijken van de bepaling dat men gedurende meer dan de helft van

	een maand in dienst moet zijn geweest of als kostwinner kan worden aangemerkt om over die maand een geldelijke tegemoetkoming in de ziektekosten te kunnen krijgen
Periode	1978-1982
Grondslag	Interimregeling ziektekosten ambtenaren, Stb. 1977/715, art. 2.2
(315.)	
Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het geven van nadere voorschriften voor de uitvoering van het Besluit inkomenstoeslag belanghebbenden in de zin van de Interimregeling ziektekosten ambtenaren 1982 en het Besluit inkomenstoeslag rijkspersoneel
Periode	1989-
Grondslag	Besluit inkomenstoeslag belanghebbenden in de zin van de Interimregeling ziektekosten ambtenaren 1982, Stb. 1989/308, art. 6 juncto Interimregeling ziektekosten ambtenaren 1982, Stb. 1982/173, art. 10 en Besluit inkomenstoeslag rijkspersoneel, Stb. 1994/609, art. 7
Opmerking	Voor het voordragen van de genoemde besluiten zie handeling 17.
(316.)	
Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het vaststellen van de hoogte van de tegemoetkoming ingevolge de Interimregeling ziektekosten ambtenaren
Periode	1978-1982
Grondslag	Interimregeling ziektekosten ambtenaren, Stb. 1977/715, art. 8
(317.)	
Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het vaststellen van nadere voorschriften omtrent de bepaling van de hoogte van de interimuitkering ziektekosten
Periode	1982-
Grondslag	Interimregeling ziektekosten ambtenaren 1982, Stb. 1982/173, art. 4.2; Besluit tegemoetkoming ziektekosten rijkspersoneel, Stb. 1994/608, art. 4.2
Product	- Besluit van 1 april 1982, Stcrt. 1982/122 - Rondzendbrief van 4 juni 1984
Opmerking	In sommige gevallen geschiedt de vaststelling van de hoogte van de interimuitkering op basis van het gewogen gemiddelde van de premies die niet op winst gerichte verzekeringsondernemingen berekenen voor een standaardverzekering tegen ziektekosten; hierover kan de minister van Binnenlandse Zaken nadere voorschriften geven.
(318.)	
Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het vaststellen van de hoogte van de inkomenstoeslag ter compensatie van de gevolgen voor het inkomen van de herziening van het ziektekostenverzekeringstelsel
Periode	1989-
Grondslag	Besluit inkomenstoeslag belanghebbenden in de zin van de Interimregeling ziektekosten ambtenaren 1982, Stb. 1989/308, art. 3.1 en Besluit inkomenstoeslag rijkspersoneel, Stb. 1994/609, art. 3.1
(319.)	
Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het vaststellen van het model van het aanvraagformulier voor een tegemoetkoming in kosten, verband houdende met ziekte
Periode	1978-
Grondslag	Interimregeling ziektekosten ambtenaren, Stb. 1977/715, art. 4.2; Interimregeling ziektekosten ambtenaren 1982, Stb. 1982/173, art. 6.2; Besluit tegemoetkoming

ziektekosten rijkspersoneel, Stb. 1994/608, art. 6.2

(320.)

Actor Vakminister
Handeling Het toekennen van een tegemoetkoming in kosten, verband houdende met ziekte
Periode 1951-
Grondslag Interimregeling ziektekosten ambtenaren 1953, Stb. 1953/326, art. 3 en de hierop volgende jaarlijkse interimregelingen tot en met die van 1977, Stb. 1977/440; Interimregeling ziektekosten ambtenaren, Stb. 1977/715, art. 2; Interimregeling ziektekosten ambtenaren 1982; Besluit tegemoetkoming ziektekosten rijkspersoneel, Stb. 1994/608, art. 2
Opmerking Er is geen onderscheid gemaakt tussen het toekennen van de tegemoetkoming in de ziektekosten en de uitbetaling ervan. Dit laatste gebeurt door het orgaan dat belast is met de uitbetaling van de bezoldiging van de belanghebbende. De toekenning/uitbetaling van toeslagen op grond van het Besluit van 22 juni 1989, houdende vaststelling van een toeslag in de zin van de Interimregeling ziektekosten ambtenaren 1982 ter compensatie van relatieve inkomenseffecten (Besluit inkomenstoelage belanghebbenden in de zin van de Interimregeling ziektekosten ambtenaren 1982) en het Besluit van 3 augustus 1994, houdende vaststelling van het Besluit inkomenstoelage voor ambtenaren in de zin van het Besluit tegemoetkoming ziektekosten rijkspersoneel (Besluit inkomenstoelage rijkspersoneel) is gekoppeld aan de aanvraag voor het toekennen van een tegemoetkoming in de ziektekosten.

(321.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het vaststellen van nadere voorschriften omtrent het bepaalde in de Zvo-regeling
Periode 1981-
Grondslag Zvo-regeling, 18 september 1980, Stb. 1980/544, art. art. 2 onder b en 11.2
Product Uitvoeringsbesluit Zvo-regeling

(322.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het gezamenlijk met de ministers Defensie en Onderwijs en Wetenschappen aanwijzen van categorieën van personen als belanghebbenden in de zin van de Regeling ziektekostenvoorziening overheidspersoneel
Periode 1981-
Grondslag Zvo-regeling, 18 september 1980, Stb. 1980/544, art. 4.2

(323.)

Actor Minister van Defensie
Handeling Het gezamenlijk met de ministers van Binnenlandse Zaken en Onderwijs en Wetenschappen aanwijzen van categorieën van personen als belanghebbenden in de zin van de Regeling ziektekostenvoorziening overheidspersoneel
Periode 1981-
Grondslag Zvo-regeling, 18 september 1980, Stb. 1980/544, art. 4.2

(324.)

Actor Minister van Onderwijs en Wetenschappen
Handeling Het gezamenlijk met de ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie aanwijzen van categorieën van personen als belanghebbenden in de zin van de Regeling ziektekostenvoorziening overheidspersoneel
Periode 1981-
Grondslag Zvo-regeling, 18 september 1980, Stb. 1980/544, art. 4.2

(325.)

- Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het vaststellen van een lijst van voor vergoeding in aanmerking komende geneeskundige verzorging
 Periode 1981-
 Grondslag Zvo-regeling, 18 september 1980, Stb. 1980/544, art. 7.1 onder b
 Product Besluit vergoedingenlijst Zvo-regeling
- (326.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de ministers van Defensie en Onderwijs en Wetenschappen bepalen wie er met de uitvoering van de Zvo-regeling belast zijn
 Periode 1981-
 Grondslag Zvo-regeling, 18 september 1980, Stb. 1980/544, art. 11.1
 Opmerking De Zvo-regeling draagt de uitvoering op aan de minister van Binnenlandse Zaken maar geeft tevens de mogelijkheid aan de minister van Binnenlandse Zaken en aan "Onze Ministers wie het mede aangaat" om hier bij gezamenlijke beschikking van af te wijken.
- (327.)
 Actor Minister van Defensie
 Handeling Het gezamenlijk met de ministers van Binnenlandse Zaken en Onderwijs en Wetenschappen bepalen wie er met de uitvoering van de Zvo-regeling belast zijn
 Periode 1981-
 Grondslag Zvo-regeling, 18 september 1980, Stb. 1980/544, art. 11.1
 Opmerking De Zvo-regeling draagt de uitvoering op aan de minister van Binnenlandse Zaken maar geeft tevens de mogelijkheid aan de minister van Binnenlandse Zaken en aan "Onze Ministers wie het mede aangaat" om hier bij gezamenlijke beschikking van af te wijken.
- (328.)
 Actor Minister van Onderwijs en Wetenschappen
 Handeling Het gezamenlijk met de ministers van Binnenlandse Zaken en Defensie bepalen wie er met de uitvoering van de Zvo-regeling belast zijn
 Periode 1981-
 Grondslag Zvo-regeling, 18 september 1980, Stb. 1980/544, art. 11.1
 Opmerking De Zvo-regeling draagt de uitvoering op aan de minister van Binnenlandse Zaken maar geeft tevens de mogelijkheid aan de minister van Binnenlandse Zaken en aan "Onze Ministers wie het mede aangaat" om hier bij gezamenlijke beschikking van af te wijken.
- (329.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het uitvoeren van de Zvo-regeling
 Periode 1981-
 Grondslag Zvo-regeling, 18 september 1980, Stb. 1980/544, art. 11.1
 Product Beschikkingen
 Opmerking De uitvoering van de Zvo-regeling is opgedragen aan de Dienst Ziektetekostenvoorziening Overheidspersoneel te Emmen
- (330.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het op verzoek van de belanghebbende toepassen van een oorspronkelijk voor hem geldende regeling die gunstiger is dan de Zvo-regeling
 Periode 1981-1982.
 Grondslag Zvo-regeling, 18 september 1980, Stb. 1980/544, art. 14.3

9.2.4 Zwangerschaps- en bevallingsverlof

(331.)

Actor	Vakminister
Handeling	Het in overleg met de vrouwelijke medewerker bepalen van de datum van ingang van het zwangerschaps- en bevallingsverlof
Periode	1987-
Grondslag	ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 46; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 33c, zoals gewijzigd bij besluit van 16 november 1987, Stb. 1987/554; Wet van 6 juni 1991, houdende regels betreffende de aanspraak op zwangerschaps- en bevallingsverlof van overheids- en onderwijspersoneel, Stb. 1991/347
Opmerking	Tot 1987 lag de periode voor zwangerschaps- en bevallingsverlof vast, de vrouwelijke ambtenaar had vanaf zes weken voor de vermoedelijke datum van haar bevalling zwangerschapsverlof en gedurende zes weken na de bevalling bevallingsverlof. De behoefte aan meer flexibiliteit leidde tot de regeling waarbij de vrouw een zekere keuze krijgt over het tijdstip waarop het zwangerschapsverlof ingaat.

9.2.5 Verhaal van ziektekosten ingevolge ongevallen van ambtenaren

(332.)

Actor	Minister van Financiën
Handeling	Het verhalen van kosten van uitkeringen of verstrekkingen die vanwege een ongeval aan ambtenaren zijn verleend op degene die verantwoordelijk is voor dat ongeval
Periode	1965-
Grondslag	Verhaalswet ongevallen ambtenaren, 31 juli 1965, Stb. 1965/354, art. 2.1

10 Rechten en verplichtingen bij reorganisaties

10.1 Inleiding

Het regeringsbeleid was er eind jaren tachtig en begin jaren negentig op gericht om te komen tot een kleinere maar kwalitatief betere en slagvaardiger overheidsorganisatie. Door het afstoten van taken, door efficiency-maatregelen, door productiviteitsverbetering maar ook door het voltooiën van reeds eerder in gang gezette operaties zoals deregulering, privatisering en decentralisatie moest het aantal arbeidsplaatsen bij de rijksoverheid worden verminderd. Om de personele gevolgen van de afslankingsoperatie op te kunnen vangen werden er flankerende maatregelen getroffen. Deze maatregelen, die een aanvulling waren op de bestaande rechtspositionele regelingen voor ambtenaren en arbeidscontractanten, werden vastgelegd in het Besluit Sociaal Beleidskader Rijksoverheid (SBK-RO). Daarnaast werden er regelingen opgenomen in de Wet van 28 september 1989, houdende bijzondere regelingen met betrekking tot het recht op uitkering als bedoeld in de Wet uitkering wegens vrijwillig vervroegd uittreden (Stb. 478) voor wat betreft de wachtgeldVUT-regeling en in de circulaire van de minister van Binnenlandse Zaken van 30 mei 1989 voor wat betreft de wachtgeldVUTgarantie. De maatregelen beoogden de mobiliteit van het betrokken personeel te vergroten en noodzakelijke ontslagen zoveel mogelijk te laten geschieden op basis van vrijwilligheid.

Het SBK-RO gold slechts voor de periode 1988-1990. Ook na deze periode bestond er behoefte aan sociaal flankerend beleid omdat de afslankingstaakstelling per 1 januari 1991 nog niet overal gerealiseerd was en de regering besloot tot een verdere personeelsreductie over te gaan. Door het SBK-RO 1991 werd tot en met 31 maart 1995 in deze behoefte voorzien.

Het SBK-RO en het SBK-RO 1991 hadden het karakter van een kaderregeling waaraan niet rechtstreeks aanspraken konden worden ontleend. De maatregelen moesten hiervoor eerst worden opgenomen in een door de minister vastgesteld sociaal plan.

Toen er ook na 1 april 1995 nog behoefte bestond aan regels die bepaalden hoe met een reorganisatieproces en de gevolgen daarvan voor het personeel moest worden omgegaan, werd besloten tot een uniforme en algemeen geldende regeling. Deze regeling werd opgenomen in het ARAR en gold per 1 januari 1996. Het Tijdelijk Besluit SBK-RO 1995-1996 vormde een overgangsregeling. Het vormde de basis voor sociaal flankerend beleid in de periode van 1 april 1995 tot en met 31 december 1995 en zorgde ervoor dat voor een aantal met name genoemde reorganisaties die voor 1 april 1995 waren gestart maar nog niet waren afgerond, de voorzieningen beschikbaar bleven tot 31 december 1996.

Het voorbereiden en vaststellen van de verschillende SBK-regelingen is in dit hoofdstuk niet als aparte handeling opgenomen omdat deze hun grondslag vinden in art. 125 en 134 van de Ambtenarenwet 1929 en derhalve vallen onder de amvb's van handeling 14. In onderstaande handelingen wordt meermaals gerefereerd aan uitkeringen op grond van het Rijkswachtgeldbesluit 1959 en de Uitkeringsregeling 1966. Dit zijn ontslaguitkeringsregelingen die verder aan de orde komen in het hoofdstuk over schorsing en ontslag.

De feitelijke bemiddeling bij herplaatsing is opgenomen in het RIO Arbeidsmarkt omdat de herplaatsingskandidaten één van de groepen vormen die op de arbeidsmarkt een bijzondere positie innemen. De instrumenten die er op zijn gericht om de herplaatsing te vergemakkelijken zijn vanwege de grote raakvlakken met de reguliere arbeidsvoorwaarden in het RIO Arbeidsvoorwaarden opgenomen. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld salarissuppletie of de vergoeding van reis- of verplaatsingskosten die verband houden met een herplaatsing.

10.2 Handelingen

(333.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het vaststellen van voorschriften over de te volgen procedures bij reorganisaties en het herplaatsen van ambtenaren
Periode 1996-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 23 januari 1996, Stb. 1996/62, art. 49a.1
Product Regeling procedure bij reorganisatie, Stcrt. 1996/80

(334.)

Actor Vakminister
Handeling Het vaststellen van (nadere) procedures en voorschriften voor reorganisaties en het herplaatsen van medewerkers
Periode 1987-
Grondslag SBK-RO, 24 september 1987, Stb. 1987/460, art. 2; SBK-RO 1991, 3 oktober 1991, Stb. 1991/522, art. 3; Tijdelijk Besluit SBK-RO 1995-1996, 6 augustus 1996, Stb. 1996/431, art. 5; ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 23 januari 1996, Stb. 1996/62, art. 49a.2
Product Sociale beleidsplannen
Opmerking Bij actor staat alleen vakminister vermeld. Art. 49c.1 van het ARAR bepaalt echter dat bij toepassing van dit hoofdstuk op de Algemene Rekenkamer, de Hoge Raad van Adel, het Kabinet der Koningin, de Kanselarij der Nederlandse Orden, de Nationale Ombudsman en de Raad van State, voor Onze Minister (vakminister) dient te worden gelezen de President van de Algemene Rekenkamer, de Voorzitter van de Hoge Raad van Adel, de directeur van het Kabinet der Koningin, de Kanselier der Nederlandse Orden, de Nationale Ombudsman en de Vice-President van de Raad van State

(335.)

Actor Vakminister
Handeling Het mandateren van bevoegdheden uit hoofde van hoofdstuk VII (rechten en verplichtingen bij reorganisatie) van het ARAR
Periode 1996-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 23 januari 1996, Stb. 1996/62, art. 49c.2

(336.)

Actor Vakminister
Handeling Het afwijken van de in het ARAR bepaalde volgorde waarin ambtenaren overtollig worden
Periode 1996-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 23 januari 1996, Stb. 1996/62, art. 49e.7

- (337.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het met het oog op herplaatsing opleggen van de verplichting tot om-, her- of bijscholing en het vergoeden van de hieraan verbonden kosten aan de medewerker wiens functie wordt opgeheven
 Periode 1987-1996
 Grondslag SBK-RO, 24 september 1987, Stb. 1987/460, art. 7.1 en 7.2; SBK-RO 1991, 3 oktober 1991, Stb. 1991/522, art. 5.1 en 5.2; Tijdelijk Besluit SBK-RO 1995-1996, 6 augustus 1996, Stb. 1996/431, art. 6.1 en 6.2
- (338.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het vervallen verklaren van het recht op wachtgeld danwel het recht op een uitkering ingevolge de Uitkeringsregeling 1966 voor de medewerker die weigert te voldoen aan de opgelegde verplichting tot om-, her- of bijscholing
 Periode 1987-1996
 Grondslag SBK-RO, 24 september 1987, Stb. 1987/460, art. 7.3; SBK-RO 1991, 3 oktober 1991, Stb. 1991/522, art. 5.3; Tijdelijk Besluit SBK-RO 1995-1996, 6 augustus 1996, Stb. 1996/431, art. 6.3
- (339.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het stellen van voorwaarden aan het toekennen van een stimuleringspremie aan een herplaatsingskandidaat
 Periode 1996
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 23 januari 1996, Stb. 1996/62, art. 49o en Nota van Toelichting
- (340.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het toekennen van een stimuleringspremie aan een herplaatsingskandidaat die er zelf in geslaagd is een nieuwe functie te vinden
 Periode 1996-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 23 januari 1996, Stb. 1996/62, art. 49o
- (341.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het stellen van voorwaarden aan het afkopen van het recht op salarissuppletie bij het accepteren van een nieuwe functie door een herplaatsingskandidaat
 Periode 1996-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit 23 januari 1996, Stb. 1996/62, art. 49p.3
- (342.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het toekennen van een salarissuppletie aan een herplaatsingskandidaat dan wel het afkopen van het recht daarop
 Periode 1996-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 23 januari 1996, Stb. 1996/62, art. 49p.1 en 3

- (343.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het bepalen dat de financiële voorzieningen met betrekking tot de spreiding van de rijksdienst en andere functieverplaatsingen van toepassing zijn op de belanghebbende die, als gevolg van herplaatsing in een passende functie in verband met reorganisatie, moet verhuizen
 Periode 1987-1996
- (344.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het toekennen van een tegemoetkoming in de kosten van een gedwongen verhuizing in verband met herplaatsing
 Periode 1987-
 Grondslag SBK-RO, 24 september 1987, Stb. 1987/460, art. 12; SBK-RO 1991, 3 oktober 1991, Stb. 1991/522, art. 6; Tijdelijk Besluit SBK-RO 1995-1996, 6 augustus 1996, Stb. 1996/431, art. 7; ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 23 januari 1996, Stb. 1996/62, art. 49n
 Opmerking Zie voor tegemoetkomingen aan wachtgelders en uitkeringsgerechtigde handelingen 461 en 480.
- (345.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het stellen van voorwaarden aan het afkopen van het recht op een tegemoetkoming in de reiskosten bij herplaatsing
 Periode 1996-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 23 januari 1996, Stb. 1996/62, art. 49m.3
- (346.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het toekennen van een tegemoetkoming in de reiskosten aan een herplaatste medewerker voor wie de afstand tussen de woning en het werk is toegenomen dan wel het afkopen van het recht op deze tegemoetkoming
 Periode 1987-
 Grondslag SBK-RO, 24 september 1987, Stb. 1987/460, art. 13; SBK-RO 1991, 3 oktober 1991, Stb. 1991/522, art. 7; Tijdelijk Besluit SBK-RO 1995-1996, 6 augustus 1996, Stb. 1996/431, art. 8; ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 23 januari 1996, Stb. 1996/62, art. 49m
- (347.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het verlenen van een wachtgeld ingevolge het Rijkswachtgeldbesluit 1959 of een uitkering op voet van Uitkeringsregeling 1966
 Periode 1987-1996
 Grondslag SBK-RO, 24 september 1987, Stb. 1987/460, art. 5; SBK-RO 1991, 3 oktober 1991, Stb. 1991/522, art. 9; Tijdelijk Besluit SBK-RO 1995-1996, 6 augustus 1996, Stb. 1996/431, art. 10
 Opmerking Het betreft hier de bescherming van belanghebbenden tegen eventuele verslechtingen van de ontslaguitkeringsregelingen na de genoemde data (wachtgeldgarantie).

(348.)

Actor Vakminister
Handeling Het stellen van voorwaarden waaronder de medewerker aan wie in verband met reorganisatie ontslag is verleend het recht op wachtgeld danwel het recht op een uitkering kan laten afkopen
Grondslag SBK-RO, 24 september 1987, Stb. 1987/460, art. 8.1; SBK-RO 1991, 3 oktober 1991, Stb. 1991/522, art. 11.1; Tijdelijk Besluit SBK-RO 1995-1996, 6 augustus 1996, Stb. 1996/431, art. 12.1
Periode 1987-1996

(349.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het treffen van een regeling met de belanghebbende voor de afkoop van het recht op wachtgeld of uitkering
1987-1996
Grondslag SBK-RO, 24 september 1987, Stb. 1987/460, art. 8.3; SBK-RO 1991, 3 oktober 1991, Stb. 1991/522, art. 11.3; Tijdelijk Besluit SBK-RO 1995-1996, 6 augustus 1996, Stb. 1996/431, art. 12.3
Periode 1996-
Opmerking Hieronder wordt tevens begrepen het treffen van een terugbetalingsregeling indien de belanghebbende binnen 5 jaar na afkoop weer in burgerlijke overheidsdienst treedt

11 Overige rechten en verplichtingen

11.1 Inleiding

De in dit hoofdstuk opgenomen handelingen lopen voor wat betreft het onderwerp sterk uiteen. Zij zijn gebaseerd op de artikelen 50 tot en met 79 van het ARAR en enkele hieraan verwante of niet elders onder te brengen regelingen. Het geheel heeft daardoor het karakter van een restrubriek. De volgende onderwerpen zullen hier achtereenvolgens aan de orde worden gesteld:

- a. woonverplichtingen en ontheffingsmogelijkheden
- b. hypotheekgarantie
- c. verzekering vliegcrisico's
- d. opdragen van andere werkzaamheden
- e. dienstkleeding en onderscheidingstekens
- f. integriteit
- g. ontzegging van de toegang tot het werk
- h. onderzoek aan lichaam, kleding of goederen

ad a.

Tot 1989 waren ambtenaren verplicht om in of nabij hun standplaats te wonen. Met deze verplichting ging men in de praktijk soepel om en veelal werd ontheffing verleend indien de ambtenaar daarom vroeg. In 1989 werd deze algemeen geldende woonverplichting uit het ARAR geschrapt. De bevoegdheid om in individuele gevallen een woonverplichting op te leggen kwam hiervoor in de plaats. De noodzaak hiertoe doet zich voor wanneer de ambtenaar zich in verband met de aard van zijn functie binnen korte tijd van zijn woning naar de plaats waar hij zijn werkzaamheden dient te verrichten, moet kunnen verplaatsen. Voorts kan van die noodzaak worden gesproken indien de ambtenaar op zodanige afstand van de plaats van tewerkstelling woont, dat niet is verzekerd dat hij bij dagelijks reizen tussen zijn woning en de plaats waar hij werkt tijdig op zijn werk aanwezig is, of dat het dagelijks reizen een zodanige belasting vormt dat daardoor een goede vervulling van de functie wordt belemmerd.³⁵

ad b.

Het verstrekken van hypotheekgaranties door de minister van Binnenlandse Zaken was gebaseerd op een ministeriële regeling van die minister uit 1974. Deze regeling was het gevolg van het kabinetsbesluit om de financiële voorzieningen in het kader van de spreiding en reorganisatie van de rijksdienst aan te vullen met de mogelijkheid voor ambtenaren en arbeidscontractanten een hypotheekgarantie te krijgen indien zij vanwege een functieverplaatsing genooddaakt waren een nieuwe woning te betrekken. Nog in 1974 werd de regeling zodanig verruimd dat niet alleen in geval van functieverplaatsing maar in geval van elke verplaatsing met een verplicht karakter een beroep op de regeling kon worden gedaan. De regeling werkte aanvullend ten opzichte van de regeling waarbij van gemeentewege een hypotheekgarantie kon worden verstrekt.

ad c.

De Regeling Verzekering Vliegcrisico's voorzag in een verzekering van rijkswege van het rijkspersoneel tegen het risico van een vliegongeval, en gold uitsluitend voor vluchten waarop het op 12 oktober 1929 te Warschau gesloten Verdrag, aangevuld door het Haags Protocol van 1955 niet van toepassing was. Genoemd verdrag heeft betrekking op (een beperking van) de aansprakelijkheid van luchtvervoerders. Met de regeling werd beoogd gelijke aanspraken te verzekeren voor ambtenaren die zouden vliegen op vluchten waarvoor het verdrag van toepassing is en ambtenaren die zouden vliegen op vluchten waarvoor dat niet het geval is. Bedoelde gelijkheid werd echter niet bereikt. Naast het Verdrag van Warschau en het Haags Protocol gelden andere internationale verdragen (o.a. voor vluchten op of via de Verenigde Staten) die veelal hogere, doch onderling verschillende aansprakelijkheidsgrenzen kennen. Daarnaast bestond met de regeling ongelijkheid tussen ambtenaren

die een vliegongeval kregen en ambtenaren die bij een andere wijze van vervoer een ongeval kregen. Aangezien het hedendaags vliegverkeer niet meer risico's met zich meebrengt dan andere wijzen van vervoer, ontbrak de rechtvaardiging om alleen voor slachtoffers van vliegongevallen een aanvullende voorziening te handhaven. Daar komt nog bij dat de rechtspositieregelingen ruime aanvullende voorzieningen kennen bij dienstongevallen. Op grond van deze argumenten werd in 1990 besloten de Regeling Verzekering Vliegrisico's in te trekken.

ad d.

Op grond van het ARAR kan het bevoegd gezag de ambtenaar verplichten een andere functie te aanvaarden of tijdelijk andere werkzaamheden te verrichten. De mogelijkheid tot het opdragen van andere werkzaamheden bestond op grond van het AOB eveneens voor arbeidscontractanten. Oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden kunnen redenen zijn om de ambtenaar andere werkzaamheden op te dragen. Maar ook minder dramatische omstandigheden vergen soms een andere dan de gebruikelijke inzet van de ambtenaar. Bij het opdragen van andere werkzaamheden dient het bevoegd gezag wel rekening te houden met de beperkingen en de voorwaarden die het ARAR hier aan stelt. Zo moeten de andere werkzaamheden hem redelijkerwijs kunnen worden opgedragen en moet er rekening gehouden worden met de persoonlijke omstandigheden van de ambtenaar. Het opdragen van een andere functie kan plaatsvinden op verzoek van de ambtenaar of indien het dienstbelang dit eist. Ook in dit laatste geval gelden weer de beperkingen die het ARAR hier aan stelt. Het ARAR eist dat de nieuwe functie passend moet zijn. Zowel de verplichting tot het aanvaarden van een nieuwe functie als de verplichting tot het verrichten van andere werkzaamheden kunnen een verandering van dienstonderdeel en van standplaats met zich meebrengen.

ad e.

Het dragen van dienstkleding en onderscheidingstekens speelde bij de overheid vroeger meer dan nu. Men denke bijvoorbeeld aan de uniformen van het inmiddels geprivatiseerde staatsbedrijf der PTT. Maar nog steeds bevat het ARAR een aantal bepalingen over het dragen van dienstkleding en onderscheidingstekens. Er geldt een verbod om in dienst uniformkledingstukken, insignes of andere onderscheidingstekens te dragen tenzij deze van regeringswege zijn verstrekt of voorgeschreven. Daarnaast gold een verbod voor het dragen van het uniform bij betogingen en optochten. Van de genoemde verboden kon ontheffing worden verleend. Tot 1988 waren er over de verstrekking, herstelling en reiniging van dienstkleding en de inhouding op de bezoldiging vanwege verstrekte dienstkleding centrale en zeer gedetailleerde regels vastgesteld in het Rijkskledingbesluit en het Rijkskledingreglement. In 1988 is er in het kader van deregulering en decentralisatie voor gekozen om de bevoegdheid tot het geven van voorschriften over de dienstkleding bij de vakminister te leggen.³⁶

ad f.

In hoofdstuk VII A van het ARAR zijn veel gedragsregels opgenomen. Veel van deze gedragsregels beogen de integriteit van de ambtenaren en daarmee de integriteit van de overheid te waarborgen. De integriteit van de overheid staat de laatste tijd volop in de belangstelling. Dit heeft bij het ministerie van Binnenlandse Zaken geleid tot de opstelling van een gedragscode. In deze gedragscode wordt het woord integer nader omschreven als eerlijk, betrouwbaar, zorgvuldig en onkreukbaar. Concreet gaat het bij de integriteitdiscussie om zaken als het aannemen van geschenken of het hebben van nevenwerkzaamheden.

ad. g.

Ontzegging van de toegang tot het werk is een ordemaatregel die in het belang van de dienst kan worden getroffen. Bij het opleggen van de maatregel dient een concreet en voorzienbaar bezwaar te bestaan tegen de aanwezigheid van de ambtenaar op bepaalde plaatsen. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn wanneer er sprake is van agressie, een gespannen onwerkbaar situatie tengevolge van een conflict of een belemmerende aanwezigheid in verband met een te verrichten onderzoek naar de betreffende ambtenaar. Indien de ambtenaar de toegang is ontzegd is het hem verboden zich op die plaatsen te bevinden. Indien de ambtenaar dit verbod overtreedt maakt hij zich schuldig aan plichtsverzuim. Bovendien kan hij met behulp van de sterke arm van deze plaatsen worden verwijderd.

ad h.

Bij de wet van 20 april 1988 werd in de Ambtenarenwet 1929 een artikel opgenomen over de verplichting van de ambtenaar om tijdens het verblijf op het werk mee te werken aan een door het bevoegd gezag gelast onderzoek aan lichaam, kleding of goederen. Deze verplichting was voordien geregeld in het ARAR. Aangezien de bepaling echter raakte aan de grondrechten van de ambtenaar werd besloten om deze in de Ambtenarenwet op te nemen. De verplichting van de ambtenaar om zich aan een onderzoek aan lichaam, kleding of goederen te onderwerpen, gaat gepaard met de verplichting voor het bevoegd gezag om bij een dergelijk onderzoek maatregelen te treffen om een onredelijke of onbehoorlijke bejegening te voorkomen.

11.2 Handelingen

11.2.1 Woonverplichting en ontheffingsmogelijkheid

(350.)

Actor	Vakminister
Handeling	Het opleggen van de verplichting om in een bepaald deel van de standplaats of van de gemeente waartoe de standplaats behoort te gaan wonen
Periode	1945-1989
Grondslag	ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 55.1

(351.)

Actor	Vakminister
Handeling	Het verlenen van ontheffing van de verplichting te wonen in of nabij de gemeente, die als standplaats is aangewezen of waartoe de standplaats behoort
Periode	1945-1989
Grondslag	ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 55.2; Nota van toelichting bij het besluit van 6 oktober 1989 houdende wijziging van het Rijksambtenarenreglement, het Ambtenarenreglement Staten-Generaal en het Arbeidsovereenkomstenbesluit inzake woonverplichtingen, Stb. 1989/425

(352.)

Actor	Vakminister
Handeling	Het verplichten van de medewerker om te gaan wonen of te blijven wonen in of nabij de gemeente die hem als standplaats is aangewezen of waartoe zijn standplaats behoort
Periode	1989-
Grondslag	ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 55; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 35a, zoals gewijzigd bij besluit van 6 oktober 1989, Stb. 1989/425

11.2.2 Hypotheekgarantie bij bouw of aankoop van een woning

(353.)

Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het vaststellen, wijzigen of intrekken van een ministeriële regeling over het verstrekken van een hypotheekgarantie bij bouw of aankoop van een woning
Periode	1974-1990

(354.)

Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het verstrekken van een hypotheekgarantie bij bouw of aankoop van een woning in

het kader van functieverplaatsing van rijksoverheidspersoneel
Periode 1974-1990
Grondslag Regeling hypotheekgarantie bij bouw of aankoop van een woning, 23 augustus 1974, Stcrt. 1974/170, zoals gewijzigd bij besluit van 29 november 1974, Stcrt. 1975/104, art. 2

11.2.3 Verzekering vliegrisico's

(355.)

Actor Minister van Financiën
Handeling Het stellen van regels omtrent het aanwijzen van personen en groepen van personen waarop de regeling verzekering vliegrisico's van toepassing is en die niet genoemd staan in art. 1 van die regeling
Periode 1970-1990
Grondslag Regeling Verzekering Vliegrisico's 1969, 3 september 1969, Stb. 1969/409, art. 1.g

(356.)

Actor Vakminister
Handeling Het aanwijzen van personen en groepen van personen waarop de regeling verzekering vliegrisico's van toepassing is en die niet genoemd staan in art. 1 van die regeling
Periode 1948-1990
Grondslag Regeling verzekering vliegrisico's, 15 juni 1948, Stb. 1945/I 240, art. 1.e; Regeling Verzekering Vliegrisico's 1969, 3 september 1969, Stb. 1969/409, art. 1.g

(357.)

Actor Vakminister
Handeling Het goedkeuren van het reizen per vliegtuig door ambtenaren in de uitoefening van hun ambt of betrekking
Periode 1948-1990
Grondslag Regeling verzekering vliegrisico's, 15 juni 1948, Stb. 1945/I 240, art. 2.1; Regeling verzekering vliegrisico's 1969, 3 september 1969, Stb. 1963/409, art. 2.1

(358.)

Actor Minister van Financiën
Handeling Het afsluiten van een verzekering voor ambtenaren die ambtshalve reizen per vliegtuig
Periode 1948-1990
Grondslag Regeling verzekering vliegrisico's, 15 juni 1948, Stb. 1945/I 240, art. 2.1 en 2.5; Regeling Verzekering Vliegrisico's 1969, 3 september 1969, Stb. 1969/409, art. 2.1 en 3.5

(359.)

Actor Vakminister
Handeling Het bepalen wie als kostwinners in de zin van de Regeling verzekering vliegrisico's kunnen worden aangemerkt
Periode 1948-1969
Grondslag Regeling verzekering vliegrisico's, 15 juni 1948, Stb. 1945/I 240, art. 2.2; Regeling Verzekering Vliegrisico's 1969, 3 september 1969, Stb. 1969/409, art. 3.1
Opmerking Vanaf 1970 wordt door de minister van Financiën bepaald wat onder kostwinner moet worden verstaan. Het begrip is omschreven in art. 2 van de Eerste Uitvoeringsbeschikking Regeling Verzekering Vliegrisico's 1969.

(360.)

Actor Minister van Financiën

Handeling Het vaststellen van nadere regels ter aanvulling of uitvoering van de Regeling verzekering vliegcrisico's
Periode 1948-1990
Grondslag Regeling verzekering vliegcrisico's, 15 juni 1948, Stb. 1945/I 240, art. 3; Regeling Verzekering Vliegcrisico's 1969, 3 september 1969, Stb. 1969/409, art.4

(361.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het al dan niet instemmen met een door de minister van Financiën voorgestelde regeling ter aanvulling of uitvoering van de Regeling verzekering vliegcrisico's
Periode 1948-1990
Grondslag Regeling verzekering vliegcrisico's, 15 juni 1948, Stb. 1945/I 240, art. 3; Regeling Verzekering Vliegcrisico's 1969, 3 september 1969, Stb. 1969/409, art.4
Opmerking Sinds 1969 wordt deze handeling ook uitgevoerd door de minister van Defensie; de handeling zal daarom ook voorkomen in een vanwege de minister van Defensie vastgesteld RIO

11.2.4 Het opdragen van andere dan de gewone werkzaamheden

(362.)

Actor Vakminister
Handeling Het opdragen van een andere functie aan de ambtenaar
Periode 1945-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 18 november 1987, Stb. 1987/555, art. 57
Opmerking Hier o.m. overplaatsing; de nieuwe betrekking kan een wijziging van dienstvak en/of standplaats inhouden.

(363.)

Actor Vakminister
Handeling Het aanwijzen van werknemers welke verplicht zijn tot het verrichten van dienst ten behoeve van de bewaking en bescherming van gebouwen en objecten en de bescherming van en de hulpverlening aan personen die in deze gebouwen aanwezig zijn in tijden van oorlog, oorlogsgevaar of andere buitengewone omstandigheden
Periode 1954-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 24 juli 1954 Stb. 1954/362 en het Besluit van 13 februari 1956 Stb. 1956/74, art. 57a; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, zoals gewijzigd bij besluit van 24 juli 1954 Stb. 1954/362, het Besluit van 13 februari 1956 Stb. 1956/74 en het Besluit van 25 augustus 1967 Stb. 1967/456, art. 36a resp. art. 37.2 en 37.3

(364.)

Actor Vakminister
Handeling Het opdragen aan de medewerker van andere werkzaamheden dan die, welke hij gewoonlijk verricht
Periode 1945-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 58.1; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, zoals gewijzigd bij besluit van 25 augustus 1967 Stb. 1967/456, art. 37.1
Opmerking Hier o.m. detachering en interim functievervulling; detachering is het tijdelijk elders dan op de eigen standplaats verrichten van andere werkzaamheden dan die waarvoor de ambtenaar is aangesteld, dan wel het tijdelijk elders verrichten van de eigen werkzaamheden.

11.2.5 Dienstkleding en onderscheidingstekens

(365.)

Actor Vakminister
Handeling Het aan een medewerker voorschrijven van de verplichting tot het dragen van dienst- en onderscheidingstekens
Periode 1945-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 65.1; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 43.1

(366.)

Actor Vakminister
Handeling Het delegeren van de bevoegdheid tot het stellen van regels ten aanzien van het dragen van dienstkleding en onderscheidingstekenen aan de hoofden van dienst
Periode 1988-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 65.3 en 65.2; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 43.3
Opmerking Het ARAR spreekt van het overdragen van de bevoegdheid.

(367.)

Actor Vakminister
Handeling Het stellen van regels ten aanzien van het dragen van dienstkleding en onderscheidingstekens
Periode 1988-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 65.3 en 65.2; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 43.3

(368.)

Actor Minister-president, minister van Algemene Zaken
Handeling Het verlenen van vergunning tot het dragen van insignes of andere onderscheidingstekens
Periode 1945-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 22 mei 1933, Stb. 1933/294, art. 50.3
Product Onder meer: Besluit van de minister van Algemene Zaken van 16 april 1940, afd. II, no.356, betreffende dragen van insignes en onderscheidingstekenen, Bijvoegsel Stb. 1940/93

(369.)

Actor Vakminister
Handeling Het verlenen van vergunning aan medewerkers voor het dragen van het uniform bij betogingen en optochten
Periode 1945-1992
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 65.2; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 43.2

(370.)

Actor Vakminister
Handeling Het verlenen van ontheffing van het verbod tot het dragen van andere dan de voorgeschreven dienstkleding of onderscheidingstekens
Periode 1945-1988
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 65.3; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 43.3

11.2.6 Integriteit

(371.)

Actor Vakminister
Handeling Het verlenen aan de medewerker van vergunning tot het verrichten van diensten voor of levering van goederen aan openbare diensten
Periode 1945-
Grondslag AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 40.1

(372.)

Actor Vakminister
Handeling Het opleggen van een verbod aan bepaalde (groepen van) medewerkers om commissaris, bestuurder, vennoot, aandeelhouder of lid te zijn van alle of nader te omschrijven rechtspersonen, welke geregeld in aanraking komen of kunnen komen met de betrokken dienst
Periode 1945-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 63; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 41

(373.)

Actor Minister-president, minister van Algemene Zaken
Handeling Het bepalen van die gevallen waarin een medewerker niet verplicht is de inkomsten uit een nevenfunctie in 's Rijks kas te storten
Periode 1957-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 23 oktober 1957 Stb. 1957/434, 63a.3; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, zoals gewijzigd bij besluit van 23 oktober 1957 Stb. 1957/434, art. 41a.3

(374.)

Actor Vakminister
Handeling Het goedkeuren van het vorderen, verzoeken of aannemen van vergoedingen, beloningen, giften of beloften van derden door de medewerker
Periode 1945-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 64.1; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 42.1

11.2.7 Ontzegging van de toegang tot het werk

(375.)

Actor Vakminister
Handeling Het ontzeggen aan de medewerker van de toegang tot dienstlokalen, dienstgebouwen of het werk, dan wel het verblijf aldaar
Periode 1945-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 77.1; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 49.1

11.2.8 Onderzoek aan lichaam, kleding of goederen

(376.)

Actor Vakminister
Handeling Het treffen van maatregelen om te voorkomen dat een medewerker bij een onderzoek aan lichaam, kleding of goederen onbehoorlijk wordt bejegend

Periode 1945-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 77.3; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 49.3; Ambtenarenwet 1929, art. 125d

12 Disciplinaire straffen

12.1 Inleiding

De in het ARAR geformuleerde disciplinaire straffen bieden de mogelijkheid om op te treden tegen ambtenaren die de aan hen gegeven instructies niet nakomen of door hun gedrag de openbare dienst schaden. De straffen variëren naar gelang van de ernst van het plichtsverzuim van een schriftelijke berisping tot ontslag. De straf wordt in de regel opgelegd door het tot aanstelling bevoegde gezag. Van deze regel kan bij amvb of ministerieel besluit worden afgeweken. Bij door de Kroon benoemde ambtenaren geschiedt de strafoplegging door de betrokken vakminister. Voordat de straf wordt opgelegd dient aan de ambtenaar de mogelijkheid te worden geboden om zich schriftelijk of mondeling te verantwoorden.

De hiervoor beschreven tuchtrechtelijke aanpak gold tot 1995 op grond van bepalingen in het AOB ook voor arbeidscontractanten. Het bevoegd gezag kon zich echter op grond van het AOB van een geringer arsenaal aan mogelijke straffen bedienen. Straffen als terugzetting in rang, uitsluiting van rangsverhoging, vermindering van bezoldiging en ontslag waren niet aan de orde.

Het bevoegd gezag kan zich over het voornemen een ambtenaar disciplinair te straffen laten adviseren door de Commissie van Advies ongeschiktheidsontslagen en disciplinaire straffen ambtenaren. Deze commissie is ingesteld bij besluit van de minister van Binnenlandse Zaken van 2 november 1976, Stcrt. 1977/9.

In de Ambtenarenwet 1929 is in art. 125a lid 1 voor ambtenaren een beperking gegeven van de uitoefening van enige grondrechten, waaronder dat van de vrijheid van meningsuiting. Daar bij een voorgenomen disciplinaire straf op grond van overtreding van dit artikel de grondrechten in het geding zijn, is er in het ARAR in art. 82a een extra procedurele waarborg vastgelegd. Deze waarborg bestaat uit de verplichting advies in te winnen van de AGFA. De instelling, taak, samenstelling en werkwijze van deze commissie zijn geregeld in het Besluit van 13 oktober 1992, Stb. 1992/565. De AGFA speelt ook een rol bij de behandeling van bezwaren tegen de uitkomsten van veiligheidsonderzoeken en bij het ontslag van in vertrouwensfuncties aangestelde ambtenaren tegen wier betrouwbaarheid bedenkingen bestaan.

In sommige gevallen kan een ambtenaar zowel tuchtrechtelijk als strafrechtelijk worden gestraft. Het Wetboek van Strafrecht kent namelijk nog vele ambtsdelicten. Bovendien kan eventueel veroorzaakte schade op grond van art. 66 van het ARAR op de ambtenaar worden verhaald. Het AOB bevatte in art. 44 een overeenkomstige bepaling ten aanzien van door arbeidscontractanten veroorzaakte schade.

12.2 Handelingen

(377.)

Actor	Vakminister
Handeling	Het voordragen van een KB/amvb of het met machtiging van de Kroon vaststellen van een ministeriële regeling waarbij wordt afgeweken van de regel dat de disciplinaire straf wordt opgelegd door het tot aanstelling bevoegde gezag
Periode	1959-
Grondslag	ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 22 mei 1959, Stb. 1959/196, art. 80.3

- (378.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het opleggen van een disciplinaire straf aan de medewerker, die de hem opgelegde verplichtingen niet nakomt of zich overigens aan plichtsverzuim schuldig maakt
 Periode 1945-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 80; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 53
 Product Schriftelijke of proces-verbaal van mondelinge verantwoording door de te bestraffen ambtenaar en besluit inzake strafoplegging
- (379.)
 Actor Commissie van Advies ongeschiktheidsontslagen en disciplinaire straffen ambtenaren
 Handeling Het uitbrengen van advies aan het bevoegd gezag met betrekking tot het voornemen een ambtenaar disciplinair te straffen
 Periode 1976-
 Grondslag Besluit van de minister van Binnenlandse Zaken van 2 november 1976 tot instelling van de Commissie van Advies inzake ongeschiktheidsontslagen en disciplinaire straffen, 2 november 1976, Stcrt. 1977/9,
 Opmerking Voor de in- en samenstelling van deze commissie zie handelingen 410-411.
- (380.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het voordragen van een KB tot het benoemen en ontslaan van de voorzitter en leden en plaatsvervangende leden van de Adviescommissie grondrechten en functie-uitoefening ambtenaren
 Periode 1992-
 Grondslag Besluit van 13 oktober 1992, houdende regels met betrekking tot de instelling, de taak, de samenstelling en de werkwijze van de commissie bedoeld in de artikelen 82a, eerste lid en 97b, eerste lid van het ARAR, de artikelen 117a, eerste lid en 128, eerste lid van het Ambtenarenreglement Staten-Generaal en art. 55a, eerste lid, van het AOB, Stb. 1992/565, art. 3.2
 Opmerking Deze commissie is ingesteld bij besluit van 13 oktober 1992, Stb. 1992/565; dit besluit is een product van handeling 17.
- (381.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het benoemen en ontslaan van de secretaris van de Adviescommissie grondrechten en functie-uitoefening ambtenaren
 Periode 1992-
 Grondslag Besluit van 13 oktober 1992, houdende regels met betrekking tot de instelling, de taak, de samenstelling en de werkwijze van de commissie bedoeld in de artikelen 82a, eerste lid en 97b, eerste lid van het ARAR, de artikelen 117a, eerste lid, en 128, eerste lid van het Ambtenarenreglement Staten-Generaal en art. 55a, eerste lid, van het AOB, Stb. 1992/565, art. 4

(382.)

Actor Adviescommissie grondrechten en functie-uitoefening ambtenaren
Handeling Het uitbrengen van een advies inzake een voorgenomen disciplinaire straf, aan een ambtenaar op te leggen naar aanleiding van een (vermeende) overtreding van art. 125a, eerste lid, van de Ambtenarenwet
Periode 1992-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 82a; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, zoals gewijzigd bij besluit van 13 oktober 1992, Stb. 1992/564, art 55a
Opmerking Ambtenarenwet, art. 125a.1 geeft een beperking voor ambtenaren van de vrijheid van meningsuiting en het recht tot vereniging, tot vergadering en tot betoging.

(383.)

Actor Vakminister
Handeling Het verplichten tot het geheel of gedeeltelijk vergoeden van schade die een medewerker de dienst heeft toegebracht
Periode 1945-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 66.1; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 44

13 Instelling en werkwijze van commissies waaraan de beslissing met uitsluiting van administratieve organen is opgedragen

13.1 Inleiding

Hoofdstuk IX van het ARAR regelde de instelling en werkwijze van commissies die, met uitsluiting van administratieve organen, bevoegd waren te beslissen in geschillen tussen ambtenaren en hun werkgever over ten aanzien van die ambtenaren genomen besluiten of verrichtte handelingen. Dit hoofdstuk had tengevolge van de totstandkoming van de Awb op diverse punten moeten worden aangepast. Navraag bij de ministeries leerde echter dat commissies als hiervoor bedoeld niet meer bestonden en dat er ook geen behoefte bestond om tot instelling van dergelijke commissies over te gaan. Om die reden werd besloten van een technische aanpassing aan de Awb af te zien en het gehele hoofdstuk te schrappen.

13.2 Handelingen

(384.)

Actor Vakminister
Handeling Het instellen van een commissie, als bedoeld in het 2e en 3e lid van art. 3 van de Ambtenarenwet 1929
Periode 1945-1993
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 85

(385.)

Actor Vakminister
Handeling Het benoemen van de leden van de een commissie, als bedoeld in het 2e en 3e lid van art. 3 van de Ambtenarenwet 1929
Periode 1945-1993
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 85

(386.)

Actor Minister van Financiën
Handeling Het gezamenlijk met de vakminister voordragen van een KB over het toekennen van een vaste beloning aan voorzitters, leden en secretarissen van commissies als bedoeld in art. 85 tot en met 89 van het ARAR
Periode 1945-1993
Grondslag Besluit tot regeling van de toekenning van vacatiegeld aan de voorzitters, de leden, de secretarissen en hunne plaatsvervangers van commissiën als bedoeld in de artikelen 85 tot en met 89 van het Algemeen Rijksambtenarenreglement, 30 juni 1933, Stb. 1933/343, art. 3

(387.)

Actor

Vakminister

Handeling

Het gezamenlijk met de minister van Financiën voordragen van een KB over het toekennen van een vaste beloning aan voorzitters, leden en secretarissen van commissies als bedoeld in art. 85 tot en met 89 van het ARAR

Grondslag

Besluit tot regeling van de toekenning van vacatiegeld aan de voorzitters, de leden, de secretarissen en hunne plaatsvervangers van commissiën als bedoeld in de artikelen 85 tot en met 89 van het Algemeen Rijksambtenarenreglement, 30 juni 1933, Stb. 1933/343, art. 3

Periode

1945-1993

14 Schorsing en ontslag

14.1 Inleiding

Hoofdstuk X van het ARAR heeft als titel 'Schorsing en ontslag'. Schorsing is een maatregel die tot gevolg heeft dat de ambtenaar ontheven is van de verplichting zijn werkzaamheden te verrichten, alsmede dat het de ambtenaar niet is toegestaan zijn werkzaamheden te verrichten tijdens de duur van de schorsing. De ambtenaar is van rechtswege in zijn ambt geschorst wanneer hij krachtens wettelijke maatregel van zijn vrijheid is beroofd. Het tot aanstelling bevoegde gezag kan de ambtenaar in de volgende gevallen schorsen:

- a. indien een strafrechtelijke onderzoek terzake van een misdrijf tegen hem is ingesteld;
- b. wanneer het bevoegd gezag het voornemen heeft hem te bestraffen met onvoorwaardelijk ontslag;
- c. wanneer het bevoegd gezag dit in het belang van de dienst nodig vindt.

De schorsing geschiedt schriftelijk. Tijdens de schorsing kan een deel van de bezoldiging worden ingehouden. De hier bedoelde schorsingsmaatregelen dienen te worden onderscheiden van de schorsing bij wijze van disciplinaire maatregel. In geval van het opleggen van een disciplinaire straf dient de daarvoor voorgeschreven procedure te worden gevolgd.

Ontslag wordt eveneens schriftelijk door het tot aanstelling bevoegd gezag gegeven. De beëindiging van de aanstelling in vaste dienst moet gestoeld zijn op één van de in het ARAR genoemde ontslaggronden. De ontslaggronden kunnen worden verdeeld in twee hoofdcategorieën, namelijk het ontslag op verzoek en het ongevraagd ontslag. Bij ontslag op verzoek kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het zogenaamde VUT-ontslag. Ontslag wegens het bereiken van de aan de functie gestelde leeftijdsgrens of wegens het verstrekken van onjuiste gegevens bij indiensttreding leveren voorbeelden van ongevraagd ontslag.

Aan sommige ontslaggronden zijn bijzondere procedurele voorschriften gekoppeld. Voor het ontslag van een ambtenaar uit wiens gedragingen van een zodanige gezindheid blijkt, dat geen voldoende waarborg aanwezig is, dat hij zijn plicht als ambtenaar onder alle omstandigheden getrouwelijk zal volbrengen (ontslag wegens politieke onbetrouwbaarheid en revolutionaire gezindheid) was tot 1992 de medewerking of machtiging van de minister-president nodig. Deze liet zich daartoe adviseren door de Adviescommissie inzake politiek onbetrouwbare ambtenaren. In 1992 is deze procedure aangepast. Thans is het de minister van Binnenlandse Zaken die zijn medewerking of machtiging moet verlenen aan de vakminister. Hij is verplicht hierover advies in te winnen bij de AGFA. De minister-president speelt nog slechts een rol wanneer het voornemen tot ontslagverlening afkomstig is van de minister van Binnenlandse Zaken.

Bij een voorgenomen ontslag op grond van ongeschiktheid of onbekwaamheid, anders dan op grond van ziels- of lichaamsgebreken (ARAR, art. 98g) moet het bevoegd gezag advies inwinnen bij de Commissie van Advies inzake ongeschiktheidsontslagen en disciplinaire straffen ambtenaren. Tot 1987 was ook het ontslag om redenen die niet expliciet in het ARAR stonden genoemd met bijzondere procedurele waarborgen omgeven. Ongeacht welk orgaan tot aanstelling bevoegd was, moest dit ontslag altijd bij KB worden verleend. De minister-president deed hiertoe een voordracht. Sinds 1987 is een KB niet meer noodzakelijk voor deze vorm van ontslag en is de vakminister bevoegd. Wel dient bij dat ontslag een regeling te worden getroffen waarbij de ontslagen ambtenaar een uitkering verleend wordt, die met het oog op de omstandigheden redelijk is.

De ambtenaar die de leeftijd van 65 jaar heeft bereikt heeft na zijn ontslag recht op ouderdomspensioen. Wordt aan de ambtenaar anders dan op eigen verzoek ontslag verleend voor hij de pensioengerechtigde leeftijd heeft bereikt dan komt hij veelal, afhankelijk van de ontslaggrond, in aanmerking voor een uitkering of wachtgeld.

Wanneer de ambtenaar gebruik maakte van de mogelijkheid om vervroegd uit het arbeidsproces te treden, had hij tot de datum van zijn pensionering recht op een VUT-uitkering. De mogelijkheid tot vervroegd uittreden werd in 1979 in respectievelijk art. 94a van het ARAR en art. 58a van het AOB opgenomen. Het idee van de invoering van een VUT-regeling voor overheidspersoneel kwam voort uit het zogenaamde trendbeleid. In 1978 en 1979 kwam in het bedrijfsleven de mogelijkheid tot stand om vervroegd uit te treden. De overheid streefde er ook wat dit betreft naar om de arbeidsvoorwaarden voor het eigen personeel zoveel mogelijk in overeenstemming te brengen met de arbeidsvoorwaarden in het bedrijfsleven. Ook vanuit het oogpunt van de sterk verslechterde werkgelegenheid vond de overheid het nodig de VUT-regeling in te stellen. Tenslotte wees een studie van de Commissie positie oudere ambtenaar in 1978 uit dat een oudere ambtenaar fysiek minder prestatie levert dan een jongere ambtenaar.

Aanvankelijk kon het rijkspersoneel een beroep doen op het Besluit vervroegd uittreden burgerlijk rijkspersoneel (Stb. 1979/752). Deze regeling werd uitgevoerd door de minister van Binnenlandse Zaken. In 1984 kwam de Wet uitkering wegens vrijwillig vervroegd uittreden (Stb. 1984/273) tot stand. Deze wet regelde de VUT-aanspraken van alle ambtenaren in de zin van de Algemene Burgerlijke Pensioenwet. De uitvoering van deze regeling werd opgedragen aan het ABP. Deze Vut-wet werkte met terugwerkende kracht vanaf 1 oktober 1981. Het Besluit vervroegd uittreden burgerlijk rijkspersoneel kwam te vervallen. De Vut-wet werd herhaaldelijk gewijzigd. Zo werd onder andere het recht op deeltijd-VUT ingevoerd en werd de VUT-gerechtigde leeftijd verlaagd. In 1995 werd de Wet uitkering wegens vrijwillig vervroegd uittreden vervangen door de Wet kaderregeling VUT overheidspersoneel (Stb. 1995/640). Deze wet voorziet in de mogelijkheid van het sluiten van overeenkomsten over de aanspraken en verplichtingen bij vrijwillig vervroegd uittreden van overheidspersoneel. Dergelijke overeenkomsten worden gesloten tussen sectorwerkgevers bij de overheid en centrales van overheidspersoneel. De uitvoering van de VUT-overeenkomsten is opgedragen aan het in 1994 ingestelde VUT-fonds. Het had oorspronkelijk tot doel de middelen bijeen te brengen en te beheren, die nodig waren voor de dekking van de uitgaven van het ABP voor de uitvoering van de Vut-wet. De samenstelling van het bestuur van het fonds is naar evenredigheid verdeeld over vertegenwoordigers van de sectorwerkgevers en vertegenwoordigers van de centrales van overheidspersoneel.

Aan bepaalde functies bij de rijksoverheid zijn, uit hoofde van de aard van de aan die functie verbonden werkzaamheden, leeftijdsgrenzen vastgesteld. Deze functies staan opgesomd in het KB van 1 augustus 1966, Stb. 353, dat sindsdien herhaaldelijk is aangevuld. Op verzoek van de ambtenaar of met het oog op het dienstbelang kan het leeftijdsontslag telkens voor maximaal een jaar worden opgeschort. In de periode tussen de datum van het leeftijdsontslag en het bereiken van de leeftijd van 65 jaar hebben betrokkenen recht op een uitkering. Deze uitkering geschiedt op grond van de Regeling uitkering wegens functioneel leeftijdsontslag van 24 juni 1966.

Ambtenaren zijn uitgesloten van werkloosheidsuitkeringen krachtens de Werkloosheidswet. Voor hen gelden aparte regelingen. De rijksambtenaar in vaste dienst die ongevraagd eervol ontslag krijgt, bijvoorbeeld vanwege opheffing van zijn functie, overtolligheid als gevolg van reorganisatie of wegens onbekwaamheid of ongeschiktheid anders dan als gevolg van ziels- of lichaamsgebreken, kan aanspraak maken op toekenning van een wachtgeld. De voorwaarden waaronder wachtgeld aan ontslagen rijksambtenaren wordt toegekend zijn opgenomen in het Rijkswachtgeldbesluit 1959. De duur van de wachtgelduitkering is afhankelijk van de diensttijd en de leeftijd van de ambtenaar. Ambtenaren in tijdelijke dienst komen niet in aanmerking voor een wachtgelduitkering. Zij kunnen een beroep doen op de Uitkeringsregeling 1966. Ook arbeidscontractanten waren bij ontslag aangewezen op deze regeling. De uitvoering van beide ontslaguitkeringsregelingen lag bij de minister van Binnenlandse Zaken. De regelingen werden uitgevoerd door respectievelijk de Afdeling Pensioenen en Wachtgelden en de Dienst Uitvoering Ontslaguitkeringsregelingen van het ministerie van Binnenlandse Zaken en sinds 1 januari 1996 door de USZO. In 1996 kwam het Besluit bovenwettelijke uitkeringen bij werkloosheid voor de sector Rijk tot stand. Dit besluit loopt vooruit op de plannen de ambtenaren onder de werking van de Werkloosheidswet te brengen. Aangezien dit tot nog toe niet is gebeurd is het besluit nog niet in werking getreden.

Indien de ambtenaar ontslag krijgt op andere gronden dan die in het ARAR staan genoemd moet op grond van art. 99 een speciale uitkeringsregeling worden getroffen die met het oog op de omstandigheden redelijk is te achten. De uitkering, die ook in de vorm van een "gouden handdruk" kan geschieden, mag niet minder bedragen dan die waarop recht zou bestaan als de wachtgeldvoorschriften van toepassing zouden zijn geweest.

Afgezien van ontslag, kan een ambtelijke aanstelling eindigen door:

- overlijden;
- intrekking van het aanstellingsbesluit;
- het intreden van een bepaalde gebeurtenis of een bepaalde gedraging van de ambtenaar;
- het verstrijken van de tijd bij aanstelling bepaald.

Wanneer het dienstverband eindigt door het overlijden van de ambtenaar, stopt de bezoldiging. De nabestaanden krijgen in dat geval een uitkering ineens ten bedrage van de bezoldiging over een tijdvak van drie maanden. Door deze uitkering ineens worden de nabestaanden gevrijwaard van zich direct voordoende financiële problemen. Bij het ontbreken van nabestaanden kan de werkgever de overlijdensuitkering geheel of ten dele aanwenden voor de betaling van de kosten van de laatste ziekte en van de lijkbezorging, althans indien en voor zover de nalatenschap van de overledene voor de betaling van die kosten ontoereikend is. De overlijdensuitkering vindt men overigens ook terug in de verschillende ontslaguitkeringsregelingen.

14.2 Handelingen

14.2.1 Schorsing

(388.)

Actor	Vakminister
Handeling	Het schorsen van een ambtenaar in zijn ambt
Periode	1945-
Grondslag	ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 91

(389.)

Actor	Vakminister
Handeling	Het inhouden op de bezoldiging tijdens de schorsing van een ambtenaar
Periode	1945-
Grondslag	ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 92

14.2.2 Ontslag

(390.)

Actor	Vakminister
Handeling	Het verlenen van ontslag aan een medewerker
Periode	1945-
Grondslag	ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 93-99; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 57.1

(391.)

Actor	Vakminister
Handeling	Het vaststellen en bekendmaken van een plan voor de afvloeiing van personeel
Periode	1945-
Grondslag	ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 15 augustus 1970,

Stb. 1970/400, resp. art. 96.3 en 96.4

(392.)

Actor Minister-president, minister van Algemene Zaken
Handeling Het voordragen van een KB waarbij een uitzondering wordt gemaakt op de regel dat aan een in het huwelijk tredende vrouw ontslag dient te worden verleend
Periode 1945-1954
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248

(393.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het voordragen van een KB waarbij een uitzondering wordt gemaakt op de regel dat aan een in het huwelijk tredende vrouw ontslag dient te worden verleend
Periode 1955-1957
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 13 september 1955, Stb. 1955/428 en Besluit van 30 november 1957, Stb. 1957/527, art. 97.3 resp. art. 97.4

(394.)

Actor Vakminister
Handeling Het overleggen met respectievelijk de minister-president (tot 1955) of de minister van Binnenlandse Zaken (vanaf 1955) inzake het niet verlenen van ontslag aan in een het huwelijk tredende vrouwelijke ambtenaar
Periode 1945-1957
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 13 september 1955, Stb. 1955/428 en Besluit van 30 november 1957, Stb. 1957/527, art. 97.3 resp. art. 97.4

(395.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het voordragen van een KB over de vaststelling van leeftijdsgrenzen voor de vervulling van bepaalde functies
Periode 1966-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 24 juni 1966, Stb. 1966/285, art. 97.1
Product Besluit van 1 augustus 1966, Stb. 353 tot vaststelling van leeftijdsgrenzen voor de vervulling van bepaalde functies als bedoeld in art. 97, eerste lid van het ARAR

(396.)

Actor Vakminister
Handeling Het opschorten van de ingangsdatum van het te verlenen FLO
Periode 1966-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 24 juni 1966, Stb. 1966/285 art. 97.2

(397.)

Actor Minister-president, minister van Algemene Zaken
Handeling Het aanwijzen van verenigingen waarvan het lidmaatschap aanleiding kan zijn voor ontslag
Periode 1945-1970
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 22 mei 1933, Stb. 1933/294, art. 97b.2
Product Beschikking van de Minister van Algemene Zaken van 17 december 1951, nr. 29465

(398.)

Actor Minister-president, minister van Algemene Zaken
Handeling Het verlenen van medewerking aan het eervol ontslaan van een ambtenaar, indien uit diens gedragingen blijkt, dat geen voldoende waarborg aanwezig is, dat hij zijn plicht als ambtenaar zal volbrengen
Periode 1945-1992
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 22 mei 1933, Stb. 1933/294, art. 97b.2
Opmerking Het gaat hier om politiek onbetrouwbare ambtenaren.

(399.)

Actor Commissie bedoeld in art. 97b, 2e lid van het ARAR (Adviescommissie inzake politiek onbetrouwbare ambtenaren)
Handeling Het adviseren van de minister-president inzake ontslagverlening aan ambtenaren uit wier gedragingen blijkt, dat geen voldoende waarborg aanwezig is, dat ze hun plicht zullen vervullen
Periode 1945-1992
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 1 september 1938, Stb. 1938/351, art. 97b.3 resp. 97b.2

(400.)

Actor Minister-president, minister van Algemene Zaken
Handeling Het voordragen van een KB over de benoeming van de leden en plaatsvervangende leden van de Adviescommissie inzake politiek onbetrouwbare ambtenaren
Periode 1945-1992
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 1 september 1938, Stb. 1938/351, art. 97b.4 resp. art. 97b.3
Opmerking De vermelding van deze commissie in het ARAR impliceert waarschijnlijk tevens haar instelling. Er is daarom geen aparte handeling voor de instelling van de commissie opgenomen.

(401.)

Actor Minister-president, minister van Algemene Zaken
Handeling Het voordragen van een KB over de werkwijze van de Adviescommissie inzake politiek onbetrouwbare ambtenaren
Periode 1945-1992
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 1 september 1938, Stb. 1938/351, art. 97b.6 resp. art. 97b.5
Product Besluit van 25 maart 1939, houdende nadere regels betreffende de commissie bedoeld in art. 97b, 3e lid van het ARAR, Stb. 1939/180

(402.)

Actor Minister-president, minister van Algemene Zaken
Handeling Het benoemen en ontslaan van de secretaris en de plaatsvervangend secretaris van de Adviescommissie inzake politiek onbetrouwbare ambtenaren
Periode 1945-1992
Grondslag Besluit houdende nadere regels betreffende de commissie bedoeld in art. 97b, 3e lid van het ARAR, 25 maart 1939, Stb. 1939/180, art. 1

(403.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het verlenen van medewerking aan een vakminister bij het ontslag van een in een vertrouwensfunctie aangestelde ambtenaar uit wiens gedragingen blijkt dat geen voldoende waarborg aanwezig is dat hij zijn plicht als ambtenaar zal volbrengen
Periode 1992-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 13 oktober 1992,

Stb. 1992/564, art. 97b.1

(404.)

Actor Adviescommissie grondrechten en functie-uitoefening ambtenaren
Handeling Het adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken over het voornemen tot ontslag van een in een vertrouwensfunctie aangestelde ambtenaar uit wiens gedragingen blijkt dat geen voldoende waarborg aanwezig is dat hij zijn plicht als ambtenaar zal volbrengen
Periode 1992-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 13 oktober 1992, Stb. 1992/564, art. 97b.1

(405.)

Actor Minister-president, minister van Algemene Zaken
Handeling Het verlenen van medewerking of machtiging aan de minister van Binnenlandse Zaken bij het ontslag van een in een vertrouwensfunctie aangestelde ambtenaar uit wiens gedragingen blijkt dat geen voldoende waarborg aanwezig is dat hij zijn plicht als ambtenaar zal volbrengen
Periode 1992-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 13 oktober 1992, Stb. 1992/564, art. 97b.2
Opmerking Zoals de vereiste medewerking van de minister van Binnenlandse Zaken een waarborg vormt indien het voorstel tot ontslag afkomstig is van een vakminister, vormt de vereiste medewerking van de minister-president een waarborg indien het voorstel tot ontslag afkomstig is van de minister van Binnenlandse Zaken.

(406.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het instellen van de Commissie van advies ongeschiktheidsontslagen en disciplinaire straffen ambtenaren
Periode 1976-
Product Besluit van de minister van Binnenlandse Zaken van 2 november 1976 tot instelling van de Commissie van Advies inzake ongeschiktheidsontslagen en disciplinaire straffen, 2 november 1976, Stcrt. 1977/9

(407.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het benoemen van de leden van de Commissie van advies ongeschiktheidsontslagen en disciplinaire straffen ambtenaren
Periode 1976-
Product Besluit van de minister van Binnenlandse Zaken van 2 november 1976 tot instelling van de Commissie van Advies inzake ongeschiktheidsontslagen en disciplinaire straffen, 2 november 1976, Stcrt. 1977/9,

(408.)

Actor Commissie van Advies ongeschiktheidsontslagen en disciplinaire straffen ambtenaren
Handeling Het uitbrengen van advies aan het bevoegd gezag met betrekking tot het voornemen ontslag te verlenen aan een ambtenaar op grond van ongeschiktheid of onbekwaamheid voor het door hem beklede ambt, anders dan op grond van ziels- of lichaamsgebreken
Periode 1976-
Grondslag Besluit van de minister van Binnenlandse Zaken van 2 november 1976 tot instelling van de Commissie van Advies inzake ongeschiktheidsontslagen en disciplinaire straffen, 2 november 1976, Stcrt. 1977/9

(409.)
Actor Minister-president, minister van Algemene Zaken
Handeling Het voordragen van een KB waarbij aan een ambtenaar in vaste dienst eervol ontslag wordt verleend op andere gronden dan die in art. 98 van het ARAR zijn geregeld
Periode 1945-1987
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 99.1

14.2.3 Uitkering in verband met vrijwillig vervroegd uittreden

(410.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het geven van nadere voorschriften voor de uitvoering van het Besluit vervroegd uittreden burgerlijk rijkspersoneel
Grondslag Besluit vervroegd uittreden burgerlijk rijkspersoneel, 3 december 1979, Stb. 1979/752, zoals gewijzigd bij besluit van 22 juli 1981, Stb. 1981/532, art. 4.3, 6 en 12
Periode 1979-1981
Product Uitvoeringsbesluit vervroegd uittreden burgerlijk rijkspersoneel
Opmerking Voor het voordragen van het Besluit vervroegd uittreden burgerlijk rijkspersoneel zie handeling 17.

(411.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het voordragen van een amvb over leeftijd, diensttijd en werktijd van personen die in aanmerking willen komen voor een VUT-uitkering
Periode 1984-1995
Grondslag Wet uitkering wegens vrijwillig vervroegd uittreden, 28 juni 1984, Stb. 1984/273, zoals gewijzigd bij Wet van 8 oktober 1992, art. 3
Product - Besluit houdende regelen als bedoeld in art. 3. eerste en zevende lid, van de Wet uitkering wegens vrijwillig vervroegd uittreden, 12 september 1984, Stb. 1984/458
- Tijdelijke regeling deeltijd-VUT sector Rijk, 2 september 1994, Stb. 1994/693
Opmerking Voor het voordragen van de Wet uitkering wegens vrijwillig vervroegd uittreden zie handeling 16.

(412.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het stellen van regels inzake de vaststelling van het minimumbedrag van de VUT-uitkering
Periode 1981-1995
Grondslag Wet uitkering wegens vrijwillig vervroegd uittreden, 28 juni 1984, Stb. 1984/273, art. 6.4

(413.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het gezamenlijk met de minister van Financiën geven van voorschriften aan het ABP over de wijze van dekking van de lasten welke voortvloeien uit het uitvoeren van de Wet uitkering wegens vrijwillig vervroegd uittreden
Periode 1981-1995
Grondslag Wet uitkering wegens vrijwillig vervroegd uittreden, 28 juni 1984, Stb. 1984/273, art. 17.2

(414.)
Actor Minister van Financiën
Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken geven van voorschriften aan

- het ABP over de wijze van dekking van de lasten welke voortvloeien uit het uitvoeren van de Wet uitkering wegens vrijwillig vervroegd uittreden
- Periode 1981-1995
Grondslag Wet uitkering wegens vrijwillig vervroegd uittreden, 28 juni 1984, Stb. 1984/273, art. 17.2
- (415.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het vergoeden aan het ABP van de bedragen die in het kader van de VUT-regelingen zijn uitgekeerd
Periode 1981-1995
Grondslag Wet uitkering wegens vrijwillig vervroegd uittreden, 28 juni 1984, Stb. 1984/273, art. 18.1
- (416.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het aanpassen van het maximum van de door het Rijk aan het ABP te geven vergoeding voor de uitvoering van de VUT-regeling
Periode 1981-1995
Grondslag Wet uitkering wegens vrijwillig vervroegd uittreden, 28 juni 1984, Stb. 1984/273, art. 18.1
Opmerking Het bedrag wordt aangepast aan de bezoldigingswijzigingen van het rijkspersoneel.
- (417.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het geven van voorschriften voor de uitvoering van de Wet van 28 september 1989, houdende bijzondere regels met betrekking tot het recht op uitkering als bedoeld in de Wet uitkering wegens vrijwillig vervroegd uittreden
Periode 1989-1995
Grondslag Wet houdende bijzondere regels met betrekking tot het recht op uitkering als bedoeld in de Wet uitkering wegens vrijwillig vervroegd uittreden, 28 september 1989, Stb. 1989/478, art. 6
- (418.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het namens de Staat der Nederlanden deelnemen aan de oprichting van het VUT-fonds
Periode 1994-1995
Grondslag Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, 27 april 1994, Stb. 1994/302, art. 11.1
- (419.)
Actor Verbond Sectorwerkgevers Overheid
Handeling Het benoemen van die leden van het bestuur van het VUT-fonds die het Verbonds Sectorwerkgevers Overheid vertegenwoordigen
Periode 1994-1995
Grondslag Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, 27 april 1994, Stb. 1994/302, art. 11.4
Opmerking De andere leden worden benoemd door de centrales van overheidspersoneel die vertegenwoordigd zijn in de Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken
- (420.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken;
Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken

Handeling	Het komen tot overeenstemming met het bestuur van het VUT-fonds over de wijziging van de doelstelling of de ontbinding van het VUT-fonds
Periode	1994-1995
Grondslag	Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, 27 april 1994, Stb. 1994/302, art. 11.5
(421.)	
Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het vaststellen van de VUT-bijdrage voor het jaar 1995
Periode	1994-1995
Grondslag	Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, 27 april 1994, Stb. 1994/302, art. 15.6
Opmerking	De VUT-bijdrage wordt uitgedrukt als een percentage van het ambtelijk inkomen; voor 1995 is dit éénmalig bij ministerieel besluit vastgesteld.
(422.)	
Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het gezamenlijk met de Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken komen tot overeenstemming met het bestuur van het VUT-fonds over hoogte van de VUT-bijdrage
Periode	1994-
Grondslag	Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, 27 april 1994, Stb. 1994/302, art. 15.4; Centrale VUT-overeenkomst overheids- en onderwijspersoneel, 30 oktober 1995, Stcrt. 1995/251, art. 2.3
(423.)	
Actor	Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken
Handeling	Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken komen tot overeenstemming met het bestuur van het VUT-fonds over hoogte van de VUT-bijdrage
Periode	1994-
Grondslag	Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, 27 april 1994, Stb. 1994/302, art. 15.4; Centrale VUT-overeenkomst overheids- en onderwijspersoneel, 30 oktober 1995, Stcrt. 1995/251, art. 2.3
(424.)	
Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het vaststellen van de VUT-bijdrage voor drie maanden in geval er geen overeenstemming is met het VUT-fonds
Periode	1994-
Grondslag	Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, 27 april 1994, Stb. 1994/302, art. 15.5; Centrale VUT-overeenkomst overheids- en onderwijspersoneel, 30 oktober 1995, Stcrt. 1995/251, art. 2.3
(425.)	
Actor	Vakminister
Handeling	Het betalen van een VUT-bijdrage per in dienst zijnde ambtenaar aan het VUT-fonds
Periode	1994-
Grondslag	Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, 27 april 1994, Stb. 1994/302, art.16.1 en 16.2; Centrale VUT-overeenkomst overheids- en onderwijspersoneel, 30 oktober 1995, Stcrt. 1995/251, art. 2.3
Opmerking	Zie BSD Beheer van de Rijksbegroting, handeling nr. 296.

- (426.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken al dan niet instemmen met de door het bestuur van het VUT-fonds te stellen regels over het inhouden van een deel van de VUT-bijdrage op de bezoldiging van de ambtenaar
 Periode 1994-
 Grondslag Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, 27 april 1994, Stb. 1994/302, art. 18.3; Centrale VUT-overeenkomst overheids- en onderwijspersoneel, 30 oktober 1995, Stcrt. 1995/251, art. 2.3
- (427.)
 Actor Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken al dan niet instemmen met de door het bestuur van het VUT-fonds te stellen regels over het inhouden van een deel van de VUT-bijdrage op de bezoldiging van de ambtenaar
 Periode 1994-
 Grondslag Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, 27 april 1994, Stb. 1994/302, art. 18.3; Centrale VUT-overeenkomst overheids- en onderwijspersoneel, 30 oktober 1995, Stcrt. 1995/251, art. 2.3
- (428.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken al dan niet instemmen met de wijziging van het percentage van het VUT-bijdrageverhaal door het bestuur van het VUT-fonds
 Periode 1994-
 Grondslag Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, 27 april 1994, Stb. 1994/302, art. 18.4; Centrale VUT-overeenkomst overheids- en onderwijspersoneel, 30 oktober 1995, Stcrt. 1995/251, art. 2.3
- (429.)
 Actor Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken al dan niet instemmen met de wijziging van het percentage van het VUT-bijdrageverhaal door het bestuur van het VUT-fonds
 Periode 1994-
 Grondslag Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, 27 april 1994, Stb. 1994/302, art. 18.4; Centrale VUT-overeenkomst overheids- en onderwijspersoneel, 30 oktober 1995, Stcrt. 1995/251, art. 2.3
- (430.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het inhouden op het ambtelijk inkomen van het VUT-bijdrageverhaal
 Periode 1994-
 Grondslag Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, 27 april 1994, Stb. 1994/302, art. 18.1; Centrale VUT-overeenkomst overheids- en onderwijspersoneel, 30 oktober 1995, Stcrt. 1995/251, art. 2.3
 Opmerking Een deel van de door de werkgever (vakminister) aan het VUT-fonds betaalde VUT-bijdrage kan worden ingehouden op de bezoldiging van de ambtenaar.

- (431.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het stellen van regels over de betalingen van het VUT-fonds aan het ABP in verband met de uitvoering van de Vut-wet
 Periode 1994-1995
 Grondslag Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, 27 april 1994, Stb. 1994/302, art. 38.4
- (432.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het al dan niet in samenwerking met andere sectorwerkgevers aangaan van een VUT-overeenkomst met centrales of organisaties van overheidspersoneel
 Periode 1995-
 Grondslag Wet kaderregeling VUT overheidspersoneel, 21 december 1995, Stb. 1995/640, art. 2.1
 Product Centrale VUT-overeenkomst overheids- en onderwijspersoneel, 30 oktober 1995, Stcrt. 1995/251
 Opmerking Als sectorwerkgevers zijn bij deze wet aangewezen: minister van Binnenlandse Zaken (zowel voor de sector Rijk als voor de sector Politie), minister van Defensie, minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, de minister van Justitie, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, het Interprovinciaal Overleg en de Unie van Waterschappen.
- (433.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het aangaan van een overeenkomst met centrales of organisaties van overheidspersoneel waarbij ten aanzien van VUT-gerechtigde leeftijd en diensttijd wordt afgeweken van de bepalingen van de Centrale VUT-overeenkomst overheids- en onderwijspersoneel
 Periode 1995-
 Product Onder meer Centrale VUT-overeenkomst overheids- en onderwijspersoneel, 30 oktober 1995, Stcrt. 1995/251, art. 3
- (434.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het in geval van twijfel beslissen tot welke sector een instelling moet worden gerekend
 Periode 1995-
 Grondslag Wet kaderregeling VUT overheidspersoneel, 21 december 1995, Stb. 1995/640, art. 4.2
 Opmerking Het betreft hier instellingen waarvan (een deel van) het personeel ambtenaar in de zin van de Algemene burgerlijke pensioenwet dan wel overheidswerknemer in de zin van de Wet privatisering ABP is. Een dergelijke instelling werd geacht te behoren tot één van de sectoren Rijk, Politie, Defensie, Onderwijs en Wetenschappen, Rechterlijke Macht, Gemeenten, Provincies of Waterschappen.
- (435.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het al dan niet instemmen met het besluit van het gezag of bestuur van een instelling om zich aan de werking van een VUT-overeenkomst te onttrekken
 Periode 1995-
 Grondslag Wet kaderregeling VUT overheidspersoneel, 21 december 1995, Stb. 1995/640, art. 5.2
- (436.)

- Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het stellen van regels over het bekendmaken van een besluit van het gezag of bestuur van een instelling om zich aan de werking van een VUT-overeenkomst te onttrekken en over de met een dergelijk besluit samenhangende overgangsbepalingen
 Periode 1995-
 Grondslag Wet kaderregeling VUT overheidspersoneel, 21 december 1995, Stb. 1995/640, art. 5.3
- (437.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het maken van afspraken met het bestuur van het VUT-fonds over de verstrekking door dit fonds van de gewenste statistische informatie
 Periode 1995-
 Grondslag Wet kaderregeling VUT overheidspersoneel, 21 december 1995, Stb. 1995/640, art. 6.2
- (438.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het stellen van nadere regels over het toekennen van VUT-uitkeringen
 Periode 1995-
 Grondslag Wet kaderregeling VUT overheidspersoneel, 21 december 1995, Stb. 1995/640, art. 8.7
 Opmerking Het betreft regels over de toekenning van uitkeringen, het uitkeringspercentage en de verrekening van uitkeringen met andere inkomsten.
- (439.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken komen tot overeenstemming met het bestuur van het VUT-fonds over de door dat bestuur te stellen regels over de financiering van de VUT-aanspraken
 Periode 1995-
 Grondslag Wet kaderregeling VUT overheidspersoneel, 21 december 1995, Stb. 1995/640, art. 9.7
- (440.)
 Actor Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken komen tot overeenstemming met het bestuur van het VUT-fonds over de door dat bestuur te stellen regels over de financiering van de VUT-aanspraken
 Periode 1995-
 Grondslag Wet kaderregeling VUT overheidspersoneel, 21 december 1995, Stb. 1995/640, art. 9.7
- (441.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het verstrekken van een uitkering aan degene aan wie ontslag is verleend wegens vrijwillig vervroegd uittreden
 Periode 1979-1981
 Grondslag Besluit vervroegd uittreden burgerlijk rijkspersoneel, 3 december 1979, Stb. 1979/752, art. 3.2
 Opmerking Vanaf oktober 1981 besliste de directie van het ABP over de toekenning van het wachtgeld. De Wet kaderregeling VUT overheidspersoneel belastte in 1995 het VUT-fonds met de uitvoering van de VUT-regeling.
- (442.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het opleggen van de verplichting tot het ondergaan van een geneeskundig onderzoek aan de persoon met een uitkering wegens vrijwillig vervroegd uittreden die langer dan een jaar wegens ziekte verhinderd is geweest arbeid te verrichten
Periode 1979-1981
Grondslag Besluit vervroegd uittreden burgerlijk rijkspersoneel, 3 december 1979, Stb. 1979/752, art. 9

14.2.4 Uitkering in verband met FLO

(443.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het voordragen van een amvb over de toekenning van een uitkering wegens FLO
Periode 1966-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 24 juni 1966, Stb. 1966/285, art. 97.3
Product Onder meer Regeling uitkering wegens functioneel leeftijdsontslag

(444.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het toekennen en uitbetalen van een uitkering wegens FLO
Periode 1966-
Grondslag Regeling uitkering wegens functioneel leeftijdsontslag, 24 juni 1966, Stb. 1966/286, art. 2 resp. 3, 9 en 14
Opmerking Onder uitkering dienen ook eventuele toeslagen op die uitkering te worden verstaan.

(445.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het geven van voorschriften aan personen met een uitkering wegens FLO over de melding van eventuele nevenwerkzaamheden en de inkomsten hieruit
Periode 1966-
Grondslag Regeling uitkering wegens functioneel leeftijdsontslag, 24 juni 1966, Stb. 1966/286, art. 6

(446.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het opleggen van de verplichting tot het ondergaan van een geneeskundig onderzoek aan de persoon met een uitkering wegens FLO die langer dan een jaar wegens ziekte verhinderd is geweest arbeid te verrichten
Periode 1966-
Grondslag Regeling uitkering wegens functioneel leeftijdsontslag, 24 juni 1966, Stb. 1966/286, art. 8

(447.)

Actor Commissie ex art. 16 resp. 21 van het Rijkswachtgeldbesluit 1959
Handeling Het adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken omtrent verzoeken om herziening van ten aanzien van belanghebbenden genomen besluiten op grond van de Regeling uitkering wegens functioneel leeftijdsontslag
Periode 1966-1985
Grondslag Regeling uitkering wegens functioneel leeftijdsontslag, 24 juni 1966, Stb. 1966/286, art. 10 resp. 15
Opmerking De commissie is ingesteld bij het Rijkswachtgeldbesluit 1959.

14.2.5 Uitkering ingevolge art. 99 van het ARAR

(448.)

Actor Minister-president, minister van Algemene Zaken
Handeling Het voordragen van een KB waarbij een regeling wordt getroffen die de ingevolge art. 99 van het ARAR ontslagen ambtenaar van een uitkering verzekert
Periode 1945-1987
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 99.2

(449.)

Actor Vakminister
Handeling Het treffen van een regeling waarbij de ingevolge art. 99 van het ARAR ontslagen ambtenaar een uitkering wordt verleend
Periode 1987-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 14 augustus 1987, Stb. 1987/422, art. 99.2

14.2.6 Uitkering ingevolge Rijkswachtgeldbesluit 1959

(450.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het toekennen en uitbetalen van wachtgeld aan de ambtenaar aan wie ongevraagd eervol ontslag is verleend
Periode 1945-
Grondslag Besluit tot regeling van de toekenning van wachtgeld aan burgerlijke Rijksambtenaren, 3 augustus 1922, Stb. 1922/479, art. 5; Rijkswachtgeldbesluit 1959, 31 augustus 1959, Stb. 1959/319, art.2 en 14.1 resp. art. 5 en 19.1
Opmerking Onder wachtgeld dienen ook eventuele toeslagen op het wachtgeld te worden verstaan.

(451.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het jaarlijks aan het ABP betalen van de wachtgeldtijdbijdrage
Periode 1966-1996
Grondslag ABP-wet, art. C6

(452.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het geven van voorschriften aan personen met een wachtgelduitkering over de melding van eventuele nevenwerkzaamheden en de inkomsten hieruit
Periode 1945-
Grondslag Besluit tot regeling van de toekenning van wachtgeld aan burgerlijke Rijksambtenaren, 3 augustus 1922, Stb. 1922/479, art. 7; Rijkswachtgeldbesluit 1959, 31 augustus 1959, Stb. 1959/319, art. 6 resp. art. 9

(453.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het opleggen van de verplichting tot het ondergaan van een geneeskundig onderzoek aan de persoon met een wachtgelduitkering die langer dan een jaar wegens ziekte verhinderd is geweest arbeid te verrichten
Periode 1959-
Grondslag Rijkswachtgeldbesluit 1959, 31 augustus 1959, Stb. 1959/319, art. 11

- (454.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het geheel of ten dele afkopen van het recht van de ontslagen ambtenaar op wachtgeld
 Periode 1959-
 Grondslag Rijkswachtgeldbesluit 1959, 31 augustus 1959, Stb. 1959/319, art. 11 resp. art. 15
- (455.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het verlenen van een tegemoetkoming in de kosten van een verhuizing in verband met een nieuwe betrekking aan de persoon met een wachtgelduitkering
 Periode 1945-
 Grondslag Besluit tot regeling van de toekenning van wachtgeld aan burgerlijke Rijksambtenaren, 3 augustus 1922, Stb. 1922/479, art. 10; Rijkswachtgeldbesluit 1959, 31 augustus 1959, Stb. 1959/319, artt. 13, 18
 Opmerking De vergoeding vindt plaats op voet van het bepaalde in het Verplaatsingskostenbesluit.
- (456.)
 Actor Commissie ex art. 12 van het Besluit van de 3e augustus 1922, tot regeling van de toekenning van wachtgeld aan burgerlijke Rijksambtenaren
 Handeling Het adviseren omtrent verzoeken om herziening van besluiten op grond van het Besluit van de 3e augustus 1922 tot toekenning van wachtgeld aan burgerlijke Rijksambtenaren en het Rijkswachtgeldbesluit 1959
 Periode 1945-1959
 Grondslag Besluit tot regeling van de toekenning van wachtgeld aan burgerlijke Rijksambtenaren, 3 augustus 1922, Stb. 1922/479, art. 12
- (457.)
 Actor Commissie ex art. 16 van het Rijkswachtgeldbesluit 1959
 Handeling Het adviseren omtrent verzoeken om herziening van besluiten op grond van het Besluit van de 3e augustus 1922 tot toekenning van wachtgeld aan burgerlijke Rijksambtenaren en het Rijkswachtgeldbesluit 1959
 Periode 1959-1985
 Grondslag Rijkswachtgeldbesluit 1959, 31 augustus 1959, Stb. 1959/319, art. 15
- (458.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het voordragen van een KB regelende de benoeming van de voorzitter, leden en plaatsvervangend leden van de Commissie ex art 12 van het Besluit van de 3e augustus 1922 tot regeling van de toekenning van wachtgeld aan burgerlijke Rijksambtenaren en art. 16 van het Rijkswachtgeldbesluit 1959
 Periode 1945-1985
 Grondslag Besluit tot regeling van de toekenning van wachtgeld aan burgerlijke Rijksambtenaren, 3 augustus 1922, Stb. 1922/479, art. 12; Rijkswachtgeldbesluit 1959, 31 augustus 1959, Stb. 1959/319
- (459.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het benoemen, schorsen en ontslaan van de (plaatsvervangend) secretaris van de Commissie ex art. 16 van het Rijkswachtgeldbesluit 1959
 Periode 1959-1985
 Grondslag Rijkswachtgeldbesluit 1959, 31 augustus 1959, Stb. 1959/319, art. 16

14.2.7 Uitkering ingevolge Uitkeringsregelingen 1952 en 1966

(460.)

Actor Vakminister
Handeling Het doen van een voorstel voor een ministeriële regeling waarbij bepaalde werknemers als belanghebbende in de zin van de Uitkeringsregeling worden aangewezen of van de werking van de Uitkeringsregeling worden uitgesloten
Periode 1952-1972
Grondslag Uitkeringsregeling 1952, 16 juli 1952, Stb. 1952/412, art. 2.2 en 2.3; Uitkeringsregeling 1966, 27 augustus 1966, Stb. 1966/408, art. 6.1 en 6.2

(461.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het gezamenlijk met de ministers van Financiën en van Sociale Zaken en Volksgezondheid vaststellen, wijzigen of intrekken van een ministeriële regeling waarbij bepaalde werknemers als belanghebbende in de zin van de Uitkeringsregeling worden aangewezen of van de werking van de Uitkeringsregeling worden uitgesloten
Periode 1952-1972
Grondslag Uitkeringsregeling 1952, 16 juli 1952, Stb. 1952/412, art. 2.2 en 2.3; Uitkeringsregeling 1966, 27 augustus 1966, Stb. 1966/408, art. 6.1 en 6.2

(462.)

Actor Minister van Financiën
Handeling Het gezamenlijk met de ministers van Binnenlandse Zaken en van Sociale Zaken en Volksgezondheid vaststellen, wijzigen of intrekken van een ministeriële regeling waarbij bepaalde werknemers als belanghebbende in de zin van de Uitkeringsregeling worden aangewezen of van de werking van de Uitkeringsregeling worden uitgesloten
Periode 1952-1972
Grondslag Uitkeringsregeling 1952, 16 juli 1952, Stb. 1952/412, art. 2.2 en 2.3; Uitkeringsregeling 1966, 27 augustus 1966, Stb. 1966/408, art. 6.1 en 6.2

(463.)

Actor Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid
Handeling Het gezamenlijk met de ministers van Binnenlandse Zaken en van Financiën vaststellen, wijzigen of intrekken van een ministeriële regeling waarbij bepaalde werknemers als belanghebbende in de zin van de Uitkeringsregeling worden aangewezen of van de werking van de Uitkeringsregeling worden uitgesloten
Periode 1952-1972
Grondslag Uitkeringsregeling 1952, 16 juli 1952, Stb. 1952/412, art. 2.2 en 2.3; Uitkeringsregeling 1966, 27 augustus 1966, Stb. 1966/408, art. 6.1 en 6.2

(464.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het toekennen en uitbetalen van een uitkering op grond van de Uitkeringsregeling 1952 of de Uitkeringsregeling 1966
Grondslag Uitkeringsregeling 1952, 16 juli 1952, Stb. 1952/412, art. 3.1 en 2.3; Uitkeringsregeling 1966, 27 augustus 1966, Stb. 1966/408, art. 8 resp. 7 en 2.3
Periode 1952-
Opmerking Onder uitkering dienen ook eventuele toeslagen op die uitkering te worden verstaan.

- (465.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Financiën vaststellen, wijzigen of intrekken van een gezamenlijke ministeriële regeling over de wijze waarop de bedragen van de uitkeringen ingevolge de Uitkeringsregeling 1952 ten laste van het departement van Binnenlandse Zaken worden gebracht en de uitkeringen aan de belanghebbenden worden uitbetaald
 Periode 1952-1966
 Grondslag Uitkeringsregeling 1952, 16 juli 1952, Stb. 1952/412, art. 3.3
- (466.)
 Actor Minister van Financiën
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken vaststellen, wijzigen of intrekken van een gezamenlijke ministeriële regeling over de wijze waarop de bedragen van de uitkeringen ingevolge de Uitkeringsregeling 1952 ten laste van het departement van Binnenlandse Zaken worden gebracht en de uitkeringen aan de belanghebbenden worden uitbetaald
 Periode 1952-1966
 Grondslag Uitkeringsregeling 1952, 16 juli 1952, Stb. 1952/412, art. 3.3
- (467.)
 Actor Commissie van Advies, bedoeld in het KB van 17 juli 1944, Stb. E 51
 Handeling Het uitbrengen van advies aan de directeur van het Gewestelijk Arbeidsbureau omtrent het al dan niet passend zijn van een aan een uitkeringsgerechtigde aangewezen dienstbetrekking
 Periode 1952-1990
 Grondslag Uitkeringsregeling 1952, 16 juli 1952, Stb. 1952/412, art. 4.2; Uitkeringsregeling 1966, 27 augustus 1966, Stb. 1966/408, art. 24.3 resp. 25.5
- (468.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid vaststellen, wijzigen of intrekken van een gezamenlijke ministeriële regeling met nadere voorschriften in verband met de verplichte inschrijving van uitkeringsgerechtigden als werkzoekenden
 Periode 1952-1966
 Grondslag Uitkeringsregeling 1952, 16 juli 1952, Stb. 1952/412, art. 5.1
- (469.)
 Actor Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken vaststellen, wijzigen of intrekken van een gezamenlijke ministeriële regeling met nadere voorschriften in verband met de verplichte inschrijving van uitkeringsgerechtigden als werkzoekenden
 Periode 1952-1966
 Grondslag Uitkeringsregeling 1952, 16 juli 1952, Stb. 1952/412, art. 5.1

- (470.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het gezamenlijk met de vakminister bepalen dat de verplichting tot het inzenden van een verklaring van het Gewestelijk Arbeidsbureau dat men staat ingeschreven als werkzoekende aan de minister van Binnenlandse Zaken niet geldt voor bepaalde belanghebbenden of groepen van belanghebbenden
 Periode 1952-
 Grondslag Uitkeringsregeling 1952, 16 juli 1952, Stb. 1952/412, art. 5.3; Uitkeringsregeling 1966, 27 augustus 1966, Stb. 1966/408, art. 7.2 resp. 6.2
- (471.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken bepalen dat de verplichting tot het inzenden van een verklaring van het Gewestelijk Arbeidsbureau dat men staat ingeschreven als werkzoekende aan de minister van Binnenlandse Zaken niet geldt voor bepaalde belanghebbenden of groepen van belanghebbenden
 Periode 1952-
 Grondslag Uitkeringsregeling 1952, 16 juli 1952, Stb. 1952/412, art. 5.3; Uitkeringsregeling 1966, 27 augustus 1966, Stb. 1966/408, art. 7.2 resp. 6.2
- (472.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het stellen van regels voor het verkrijgen van gegevens die nodig zijn om te bepalen of er recht op uitkering ingevolge de Uitkeringsregeling 1966 bestaat
 Periode 1966-1972
 Grondslag Uitkeringsregeling 1966, 27 augustus 1966, Stb. 1966/408, art. 8.6
- (473.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het geheel of ten dele afkopen van het recht van de ontslagen medewerker op een uitkering ingevolge de Uitkeringsregeling 1966
 Periode 1966-
 Grondslag Uitkeringsregeling 1966, 27 augustus 1966, Stb. 1966/408, art. 13 resp. 12
- (474.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het verlenen van een tegemoetkoming in de kosten van een verhuizing in verband met een nieuwe betrekking aan de persoon met een uitkering ingevolge de Uitkeringsregeling 1966
 Periode 1966-
 Grondslag Uitkeringsregeling 1966, 27 augustus 1966, Stb. 1966/408, art. 14 resp. 13
 Opmerking De vergoeding vindt plaats op voet van het bepaalde in het Verplaatsingskostenbesluit.
- (475.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het geven van voorschriften aan personen met een uitkering ingevolge de Uitkeringsregeling 1966 over de melding van eventuele nevenwerkzaamheden en de inkomsten hieruit
 Periode 1966-
 Grondslag Uitkeringsregeling 1966, 27 augustus 1966, Stb. 1966/408, art. 19 resp. 17

(476.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het opleggen van de verplichting tot het ondergaan van een geneeskundig onderzoek aan de persoon met een uitkering ingevolge de Uitkeringsregeling 1966 die langer dan een jaar wegens ziekte verhinderd is geweest arbeid te verrichten
Periode 1972-
Grondslag Uitkeringsregeling 1966, 27 augustus 1966, Stb. 1966/408, zoals gewijzigd bij besluit van 12 januari 1972, Stb. 1972/61, art. 18

(477.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het verlenen van een uitkering bij ziekte of arbeidsongeschiktheid van de persoon met een uitkering ingevolge de Uitkeringsregeling 1952 of de Uitkeringsregeling 1966
Periode 1952-
Grondslag Uitkeringsregeling 1952, 16 juli 1952, Stb. 1952/412, art. 11; Uitkeringsregeling 1966, 27 augustus 1966, Stb. 1966/408, art. 20 resp. 19

(478.)
Actor Commissie ex art. 12 van het Besluit van de 3e augustus 1922, tot regeling van de toekenning van wachtgeld aan burgerlijke Rijksambtenaren
Handeling Het adviseren over door belanghebbenden ingebrachte bezwaren op grond van beslissingen ter uitvoering van de Uitkeringsregeling
Periode 1952-1958
Grondslag Uitkeringsregeling 1952, 16 juli 1952, Stb. 1952/412, art. 13.2

(479.)
Actor Commissie ex art. 19 van het Rijkswachtgeldbesluit 1959
Handeling Het adviseren over door belanghebbenden ingebrachte bezwaren op grond van beslissingen ter uitvoering van de Uitkeringsregeling
Periode 1959-1985
Grondslag Uitkeringsregeling 1952, 16 juli 1952, Stb. 1952/412, art. 13.2; Uitkeringsregeling 1966, 27 augustus 1966, Stb. 1966/408, art. 26.2 resp. 27.3

14.2.8 Uitkeringen na overlijden of bij vermissing

(480.)
Actor Vakminister
Handeling Het uitkeren van een bedrag aan de nagelaten betrekkingen van een overleden medewerker of het bij het ontbreken van dergelijke betrekkingen bijdragen in de kosten van de ziekte en de begrafenis van de overledene
Periode 1945-
Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 102; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 60
Opmerking Zie BSD Beheer van de Rijksbegroting, handeling nr. 10, 196.1, 296.

- (481.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het uitkeren van een bedrag aan de nagelaten betrekkingen van de gewezen ambtenaar die op de dag van zijn overlijden nog aanspraak had op bezoldiging of op een arbeidongeschiktheidsuitkering
 Periode 1971-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, resp. art. 44.9, 42.7 en 102a; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354 resp. art. 32.9 en 32c.7, zoals gewijzigd bij besluit van 23 december 1971, Stb. 1971/597, besluit van 17 december 1975, Stb. 1975/704 en besluit van 19 december 1995, Stb. 1996/2
- (482.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het betalen van een uitkering aan de nagelaten betrekkingen van een medewerker wiens overlijden in overwegende mate zijn oorzaak vindt in de aard van de hem opgedragen werkzaamheden of in de bijzondere omstandigheden waaronder deze moesten worden verricht
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 35.6, 35.10, 45.3 en 102b; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 33.3, 33.8 en 33b.3, zoals gewijzigd bij besluit van 17 januari 1949 Stb. 1949/J 38, bij besluit van 22 december 1966 Stb. 1966/581, besluit van 17 december 1975, Stb. 1975/704 en besluit van 19 december 1995, Stb. 1996/2
 Periode 1949-
- (483.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het uitkeren van een bedrag aan de nagelaten betrekkingen van de overleden (gewezen) medewerker met een ontslaguitkering of het bijdragen in de kosten van diens ziekte en begrafenis
 Periode 1959-
 Grondslag Rijkswachtgeldbesluit 1959, 31 augustus 1959, Stb. 1959/319, art. 14 resp. art. 19; Regeling uitkering wegens functioneel leeftijdsontslag, 24 juni 1966, Stb. 1966/286, art. 9 resp. 14; Uitkeringsregeling 1966, 27 augustus 1966, Stb. 1966/408, art. 15 resp. art. 24; Besluit vervroegd uittreden burgerlijk rijkspersoneel, 3 december 1979, Stb. 1979/752, art. 11
- (484.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het verlenen van een (schade-)vergoeding bij het verlaten van een dienstwoning door de gezinsleden van een overleden medewerker binnen 3 maanden na diens overlijden
 Periode 1945-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, art. 103; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, art. 61
- (485.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het bepalen van de datum waarop een vermiste medewerker geacht wordt te zijn overleden
 Periode 1970-
 Grondslag ARAR, 12 juni 1931, Stb. 1931/248, zoals gewijzigd bij besluit van 15 augustus 1970, Stb. 1970/400, art 104a.1; AOB, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354, zoals gewijzigd bij besluit van 15 augustus 1970, Stb. 1970/396, art. 63

15 Pensioenaangelegenheden

15.1 Inleiding

15.1.1 Algemeen

Eenieder die in overheidsdienst is aangesteld of op arbeidsovereenkomst in dienst is genomen kan voor een pensioen in aanmerking komen. Het recht op pensioen voor ambtenaren was tot en met 1965 geregeld in de Pensioenwet 1922³⁷, daarna werd dat recht in de ABP-wet³⁸ geregeld. Deze wetten regelden naast het ouderdomspensioen ook het weduwen- en wezenpensioen, alsmede het invaliditeitspensioen.

Zowel de Pensioenwet 1922 als de ABP-wet bevatten bepalingen omtrent de groepen van ambtenaren die vallen onder de werking van deze wetten³⁹. In ieder geval diende het zo te zijn dat de ambtenaar, wilde hij voor een pensioen in aanmerking komen, rechtstreeks bezoldigd moest worden door het publieke lichaam waarvoor hij arbeid verrichtte.

Vergeleken met werknemers in de particuliere sector waren de ambtenaren voor wat het pensioen betreft in het voordeel: in tegenstelling tot de particuliere sector waren pensioenen amper een punt van onderhandeling tussen werkgevers en werknemers. Een ander voordeel was dat de overheidspensioenen welvaartsvast waren: zij volgden de algemene salariswijzigingen van het overheidspersoneel⁴⁰.

Al snel na de oorlog werd er onderzoek gepleegd naar een eventuele noodzaak van aanpassing van de pensioenwetgeving voor ambtenaren. In 1949 werd een Staatscommissie, onder voorzitterschap van prof. dr. G.A. van Poelje, ingesteld met de opdracht "te onderzoeken of en, zo ja, in hoeverre een herziening der pensioenwetgeving met het oog op de huidige verhoudingen gewenst is en voorts na te gaan, welke maatregelen overigens kunnen worden genomen om tot een duidelijke en leesbare Pensioenwet en tot een vereenvoudiging in de uitvoering daarvan te komen"⁴¹. De commissie besloot haar werkzaamheden op 30 december 1957 met het uitbrengen van een eindrapport⁴². In dit eindrapport was een voorontwerp met een toelichting voor een nieuwe pensioenwet opgenomen, welk voorontwerp uiteindelijk resulteerde in de ABP-wet.

In het kader van het beperken van de stijging van de collectieve lasten is in 1977 door de minister van Binnenlandse Zaken een studietoelichting, onder voorzitterschap van prof. dr. H.W.J. Bosman, ingesteld, welke tot taak had in onderlinge samenhang de indexering van pensioenen, de samenloop met een AOW/AWW-pensioen, het pensioentarif per dienstjaar, de vraag of een pensioenplafond moet worden ingevoerd en de pensioenfinanciering te bestuderen, dit alles met inachtneming van inkomenspolitieke aspecten en tegen de achtergrond van een redelijke pensioenvoorziening. In 1979 werd aan deze taak nog toegevoegd het bestuderen van alle aspecten van een overgang van het dienstjarenbeginsel op het levensjarenbeginsel en het bestuderen van de aard en omvang van de consequenties voor de financiering van de ambtelijke pensioenen bij de invoering van het levensjarenbeginsel⁴³.

Hoewel in de oorspronkelijke wetgeving geen bepalingen stonden opgenomen over de financiering van de pensioenen was men in beginsel altijd uitgegaan van de zogenaamde kapitaaldekking. Dit hield in dat tijdens de actieve dienst van de ambtenaar bedragen moesten worden gereserveerd, die vermeerderd met de rente voldoende moesten zijn voor de dekking van het pensioen van die ambtenaar.

Voor de berekening van de hoogte van de pensioenbijdrage werd uitgegaan van het ambtelijk inkomen, de zogenaamde bijdragegrondslag. Hieronder werd verstaan: alle inkomsten in geld die de ambtenaar ontving terzake van zijn dienstverhouding. Voor het personeel vanaf de leeftijd van 25 jaar werd jaarlijks een percentage van de totale bijdragegrondslagen aan het ABP betaald. De pensioenbijdrage wordt door de werkgever gedeeltelijk op de ambtenaar verhaald. De hoogte van dit pensioenbijdrageverhaal werd bij algemene maatregel van bestuur bepaald.

Voor bepaalde gevallen en in bepaalde situaties was het mogelijk een pensioen af te kopen. Wanneer men maar voor een korte periode ambtenaar was geweest, was het mogelijk een bedrag ineens te incasseren. Dit kan in een aantal gevallen aantrekkelijker zijn dan te wachten tot men 65 jaar is geworden. Uiteraard was na afkoop het recht op pensioen verder vervallen.

Het recht op ouderdomspensioen ontstond bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd. Dienstverlating op eerdere leeftijd, bijvoorbeeld als gevolg van vervroegde uittreding of functioneel leeftijdsontslag, leverde uitzicht op pensioen bij het bereiken van de 65-jarige leeftijd op⁴⁴. Het ouderdomspensioen was voor de ambtenaar in principe een levenslange voorziening.

Ontslag wegens blijvende ongeschiktheid uit hoofde van ziekte of gebreken deed recht op invaliditeitspensioen ontstaan. Overeenkomstig art. E 1, lid 1 onder a, van de ABP-wet had de ambtenaar die op het tijdstip van zijn ontslag blijvend arbeidsongeschikt was verklaard, recht op een invaliditeitspensioen. Zowel de betrokken ambtenaar als het bevoegd gezag hadden het recht om een geneeskundig onderzoek te vragen. Deze keuring gaf uitsluitsel of een ambtenaar nog geschikt was voor het verrichten van arbeid. Wanneer de ambtenaar om deze keuring verzocht werd dit gezien als een aanvraag om een invaliditeitspensioen. De keuring werd verricht door een arts of een geneeskundige dienst, aangewezen door het bevoegd gezag.

De Beoordelingscommissie herplaatsbaarheid ambtenaren werd ingesteld krachtens de ABP-wet, art. K3. De commissie had als taak het beoordelen van de herplaatsbaarheid van ambtenaren, die vanwege ziekte of gebreken niet meer in staat waren hun functie te vervullen: ambtenaren, die in aanmerking kwamen voor invaliditeitspensioen, werden door deze commissie beoordeeld op hun mogelijkheden toch nog enige vorm van arbeid te verrichten (waardoor het ABP kon volstaan met de toekenning van een lager invaliditeitspensioen). Zij adviseerde de directie van het ABP inzake elk individueel geval. Door middel van een algemene maatregel van bestuur werden voorschriften gegeven omtrent samenstelling en werkzaamheden⁴⁵. De commissie bestond uit drie leden: een bedrijfsarts, een psycholoog en een deskundige op het gebied van de arbeidsvoorziening, benoemd en ontslagen door de Kroon.

Sinds 1 januari 1996 hebben de ambtenaren die arbeidsongeschikt raken recht op een uitkering conform de Wet op de arbeidsongeschiktheid, in plaats van het daarvoor geldende invaliditeitspensioen. Dit is wettelijk mogelijk op basis van art. 32 van de Wet privatisering ABP. Dit is een gelijkschakeling met werknemers uit de particuliere sector.

De weduwe van een ambtenaar had recht op weduwepensioen, evenals de weduwe van een gewezen ambtenaar of gepensioneerde ambtenaar⁴⁶. Het huwelijk diende uiteraard voor de ontslagdatum gesloten te zijn wilde de weduwe in aanmerking komen voor een weduwepensioen. Een uitzondering hierop vormde het huwelijk met een gewezen ambtenaar die een invaliditeitspensioen genoot, mits het voor zijn 65e was gesloten. Het weduwepensioen ging in op de dag volgend op het overlijden van de echtgenoot.

Wanneer een vrouw duurzaam gescheiden leefde van haar man had zij recht op een bijzonder weduwepensioen. Dit recht is sinds 1966 in de pensioenwetgeving opgenomen.

Minderjarige kinderen en pleegkinderen hadden recht op wezenpensioen⁴⁷. Het pensioen eindigde wanneer de wees de leeftijd van 21 jaar had bereikt.

Zodra de gepensioneerde ambtenaar was overleden werd eenmalig een uitkering verstrekt. Deze uitkering werd aan de weduwe dan wel aan de weduwnaar verstrekt. Wanneer deze ook was overleden dan werd de uitkering aan de kinderen verstrekt en anders werd het geld gebruikt als bijdrage in de begrafenis kosten van de ambtenaar.

Overigens was het zo dat sinds de inwerkingtreding van de ABP-wet de bepalingen inzake weduwen voor zover mogelijk eveneens betrekking hadden op weduwnaars.

15.1.2 ABP

Het ABP was ingesteld bij de Pensioenwet 1922. Het was een rechtspersoonlijkheid bezittend fonds waaruit pensioenen en andere uitkeringen voor zover bij wet bepaald werden verleend aan ambtenaren en daarmee gelijkgestelden, alsmede aan hun weduwen en wezen⁴⁸. Het bestuur, het toezicht op het bestuur en de taken van het ABP waren geregeld in de Pensioenwet 1922 en met ingang van 1966 in de ABP-wet en van deze wetten afgeleide regelgeving. Bij de privatisering van het ABP per 1996 zijn middels de Wet privatisering ABP en de Wet financiële voorzieningen privatisering ABP⁴⁹ regels gesteld omtrent het beheer van en het toezicht op het beheer van het ABP.

Het bestuur van het fonds werd tot 1966 gevormd door de Pensioenraad, ingesteld bij de Pensioenwet 1922⁵⁰. De Pensioenraad bestond uit drie door de Kroon benoemde leden, waaruit eveneens door de Kroon een voorzitter werd aangewezen. Tevens werden plaatsvervangende leden aangewezen. De Pensioenraad had tot taak

- de toepassing van de Pensioenwet 1922;
- het beheer van het ABP;
- het toezicht op de naleving van de Pensioenwet 1922 voor zover de uitvoering daarvan aan anderen is opgedragen;
- het doen van voorstellen aan de minister belast met de overheids pensioenen die de Raad in het belang van de pensioenwetgeving en van de toepassing daarvan nuttig of nodig acht.

De Pensioenraad werd in zijn taak bijgestaan door een geneeskundig adviseur, een secretaris en een aantal ambtenaren, waaronder een wiskundige adviseur. Zowel de geneeskundig adviseur als de secretaris als de ambtenaren werden door de Kroon benoemd, geschorst en ontslagen, tenzij door de Kroon was bepaald dat dit door de Pensioenraad kon geschieden. De taken van de geneeskundig adviseur, de secretaris en de ambtenaren werden geregeld in een door de Pensioenraad vast te stellen instructie.

Het toezicht op het financieel beheer van het ABP door de Pensioenraad werd uitgeoefend door een vijftal door de Kroon benoemde commissarissen. Van dit vijftal werd voor drie leden een voordracht gedaan door de ambtenaren. De Kroon gaf voorschriften aan de commissarissen omtrent de uitvoering van de werkzaamheden.

Vanaf 1 januari 1966 bestond het bestuur van het ABP uit een directie en een Raad van toezicht⁵¹.

De directie bestond uit ten hoogste vier leden, waarvan één hoofd-directeur, die door de Kroon werden benoemd, geschorst en ontslagen. De hoofd-directeur stond aan het hoofd van de directie en vertegenwoordigde de directie en het fonds in rechte. De Kroon stelde voor de directie een instructie vast waarin de verschillende bevoegdheden en verantwoordelijkheden en de werkzaamheden werden geregeld.

De directie was, als opvolger van de Pensioenraad, belast met:

- de toepassing van de ABP-wet;
- het beheer van het ABP;
- het toezicht op de naleving van de ABP-wet voorzover de uitvoering daarvan aan anderen was opgedragen.

Naast de taken hiervoor genoemd was het de directie toegestaan zich, met machtiging of in opdracht van de minister van Binnenlandse Zaken, te belasten met de uitvoering van andere pensioenregelingen dan die voortvloeiend uit de ABP-wet. Naast dit eigen initiatief van de directie van het ABP was de minister van Binnenlandse Zaken bevoegd de directie werkzaamheden ter uitvoering van andere pensioenregelingen dan die voortvloeiend uit de ABP-wet op te dragen.

De Raad van Toezicht bestond uit 11 leden, waaronder de voorzitter. De benoeming van de leden geschiedde door de Kroon, gedeeltelijk op voordracht van de ministers van Binnenlandse Zaken en van Financiën gezamenlijk (voor vijf leden) en gedeeltelijk op voordracht van de Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken (ook vijf leden, deze voordracht liep via de minister van Binnenlandse Zaken). De Raad werd bijgestaan door een door de Kroon benoemde secretaris.

De taken van de Raad van toezicht waren:

- a. toezicht houden op de taakuitvoering van de directie van het ABP;
- b. het doen van voorstellen aan de minister van Binnenlandse Zaken met het oog op de toepassing van de ABP-wet;
- c. beslissen op bezwaarschriften tegen directiebesluiten.

De Raad stelde zelf een reglement vast voor zijn werkzaamheden. Dit reglement behoeft de goedkeuring van de minister van Binnenlandse Zaken.

De Raad was voor zijn toezichthoudende taak verantwoording schuldig aan de minister van Binnenlandse Zaken. De minister kon de Raad ten allen tijde aanwijzingen geven met betrekking tot de uitvoering van de taak. De Raad bracht jaarlijks aan de minister van Binnenlandse Zaken een verslag uit⁵².

Per 1 januari 1988 werd de bestuurlijke structuur van het ABP opnieuw geregeld⁵³. Uitgangspunt hierbij was dat aansluiting gezocht moest worden bij de structuren van de bedrijfspensioenfondsen. Het ABP werd hiermee op een grotere afstand van de overheid geplaatst, waarbij slechts op een aantal hoofdmomenten aan de overheid bevoegdheden zijn toegekend. Het bestuur van het fonds kwam hierbij in handen van een bestuur samengesteld door werkgevers en werknemers, uit 13 leden bestaand. De benoeming van de bestuursleden geschiedde door de Kroon, op voordracht van de minister van Binnenlandse Zaken. Zes van de leden werden aan de minister van Binnenlandse Zaken voorgedragen door vertegenwoordigers van het Rijk en de andere overheden gezamenlijk (de werkgevers), eveneens zes leden werden aan de minister van Binnenlandse Zaken voorgedragen door de Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken (de werknemers). De voorzitter was onafhankelijk en had geen stemrecht.

Alle bevoegdheden ten aanzien van het bestuur en het beheer van het fonds aan het bestuur kwamen per 1988 aan het bestuur toe. Slechts op een beperkt aantal punten had de minister van Binnenlandse Zaken invloed:

- het geven van aanwijzingen
  - > inzake het nakomen van verplichtingen die bij of krachtens de wet aan het bestuur van het ABP zijn opgedragen;
  - > inzake het bereiken dat geheel of gedeeltelijke uitvoering wordt gegeven aan hetgeen de Verzekeringskamer adviseert dan wel aan hetgeen de Algemene Rekenkamer wenselijk acht;
  - > in gevallen dat het algemeen belang dit in belangrijke mate vereist;
- het goedkeuren van voorschriften van het bestuur van het ABP inzake het personeelsbeleid van het ABP;
- het beslissen op beroepen ingesteld door het bestuur of de actuarieel deskundige van het ABP tegen door de Verzekeringskamer bij het bestuur van het ABP ingebrachte bezwaren tegen de aanwijzing of handhaving van een actuarieel deskundige;
- het goedkeuren van de begroting van het ABP;

- het in overleg met het bestuur van het ABP vaststellen van de contante waarde voor ouderdomspensioen ongehuwde vrouwen, gehuwdenaftrek gehuwde vrouwen, ouderdomspensioen ongehuwde mannen, gehuwdenaftrek gehuwde mannen, weduwepensioen en bijzondere weduwepensioen en toeslag op weduwepensioen.

Het bestuur kon een aantal bevoegdheden overdragen aan de hoofddirectie van het fonds. Dit mochten echter geen zaken zijn betreffende:

- de vaststelling van het algemeen beleid;
- de vaststelling van de begroting, jaarrekening en jaarverslag;
- de vertegenwoordiging van het fonds in en buiten rechte;
- de aanstelling, schorsing en het ontslag van hoofddirectieleden en van de secretaris van het bestuur;
- de vaststelling van de regeling over het personeelsbeleid;
- de aanwijzing van een accountant en een actuariële deskundige;
- de beslissingen op bezwaarschriften;
- het verlenen van decharge aan de hoofddirectie.

Het toezicht op het fonds werd per 1988 opgedragen aan de Verzekeringskamer⁵⁴. Behalve dit toezicht had de Verzekeringskamer als taak het adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken inzake aangelegenheden met betrekking tot het ABP. Deze taak was de Verzekeringskamer opgedragen vanwege het feit dat de minister van Binnenlandse Zaken een politieke verantwoordelijkheid behield inzake de overheidspensioenen. Om die verantwoordelijkheid te kunnen dragen had de minister actuariële advies nodig. Vanwege de gezaghebbende positie van de Verzekeringskamer op dit terrein is voor inschakeling van de Verzekeringskamer op dit gebied gekozen.

De bronnen van inkomsten van het fonds bestonden, zoals reeds eerder vermeld, uit de pensioenbijdragen, betaald door de werkgevers, en uit de opbrengsten die het ABP door het beleggen van die bijdragen ontving. De hoogtes van de bijdragen werden tot 1996 vastgesteld door de minister van Binnenlandse Zaken, in overleg met de centrales van overheids personeel. De minister van Financiën stelde voorwaarden voor en hield toezicht op de beleggingen die het ABP deed.

De begroting van het ABP werd tot 1988 bij begrotingswet vastgesteld. Met ingang van 1988 werd de begroting ter goedkeuring aangeboden aan de minister van Binnenlandse Zaken, die de begroting na goedkeuring overlegde aan de Tweede Kamer.

Sinds de invoering van de ABP-wet per 1966 bestond er een Balanscommissie bij het ABP. De Balanscommissie bestond uit 3 leden, door de minister van Binnenlandse Zaken benoemd. De Raad van toezicht kon voor elke te vervullen plaats in de commissie een aanbeveling indienen. De Balanscommissie was belast met:

- de vaststelling van de actuariële balans en het doen van aanbevelingen met betrekking tot voorzieningen waartoe de balans aanleiding geeft;
- het desverzocht van advies dienen in vraagstukken van actuariële en financieel-economische aard die verband houden met het beheer van het fonds⁵⁵.

Per 1 januari 1988 hield de Balanscommissie op te bestaan.

Eén van de bevoegdheden van het ABP was het toezicht met betrekking tot door de organen te betalen pensioenbijdragen. Ieder orgaan had namelijk de verplichting aan het ABP de pensioenbijdragen voor de bij het desbetreffende lichaam in dienst zijnde ambtenaren over te maken. Daarvoor deed elk orgaan jaarlijks een opgave aan het ABP van de in dienst zijnde ambtenaren en wachtgelders. Als grondslag voor de berekening van de pensioenbijdrage wordt het genoten ambtelijk inkomen genomen. Dit bracht aanvankelijk veel administratieve rompslomp met zich mee. Bij elke salarisverandering moest namelijk opnieuw de pensioengrondslag worden vastgesteld. Daarna wordt elke wijziging in de bestanddelen van de pensioengrondslag herleid tot een jaarbedrag en geregistreerd. Dit bracht een stroom mutatie-opgaven met zich mee. De achterstanden in de verwerking van deze mutaties waren soms enorm. Hierin is vanaf 1966 verandering gekomen. Voor de bijdragebetaling ging men in het vervolg uit van de bijdragegrondslag. Dit betekent dat elk orgaan jaarlijks de bijdragegrondslag over het voorgaande jaar vaststelt. De bijdragegrondslag is gelijk aan het ambtelijk inkomen over een jaar. Wijzigingen hierop worden verrekend met het inkomen van het jaar daarop. De organen konden zodoende direct na afloop van het kalenderjaar het ambtelijk inkomen totaliseren. De maandelijkse stortingen werden gezien als evenredig voorschot die weer in mindering

werden gebracht op de betaling van de pensioenbijdrage.

Zonodig kan de directie van het ABP een afwijkende regeling treffen voor bepaalde organen voor de betaling van de pensioenbijdrage⁵⁶.

In de jaren '80 ontstond onvrede bij de centrales van overheidspersoneel, het ABP, de Verzekeringskamer en de Raad van State over onder andere de opeenvolgende verlagingen door de minister van Binnenlandse Zaken van de pensioenbijdrage aan het ABP, waardoor een financieringsachterstand ontstond bij het ABP⁵⁷. Deze onvrede resulteerde in de instelling van de Commissie ABP-complex in 1991, welke als taak had de onderhandelingen voor te bereiden inzake privatisering van het ABP en het komen tot oplossingen voor de financiële problematiek van het ABP. Op basis van het rapport van de commissie werden daarna de onderhandelingen tussen de betrokken partijen geopend. Deze onderhandelingen resulteerden in de invoering van de Wet financiële voorzieningen privatisering ABP waarin de financiële voorwaarden werden gecreëerd om het ABP te privatiseren en in de Wet privatisering ABP. Met deze privatisering hield per 1 januari 1996 het publiekrechtelijke ABP op te bestaan en kwam de Stichting Pensioenfonds ABP daarvoor in de plaats. De Stichting Pensioenfonds ABP werd opgericht door de minister van Binnenlandse Zaken, de sectorwerkgevers en de centrales van overheidspersoneel. De ABP-wet, waarin tot dan toe de pensioenaanspraken van overheidswerknemers en hun rechtverkrijgenden waren neergelegd, werd per 1 januari 1996 ingetrokken.

Het grootste deel van het vermogen van het ABP ging per 1 januari 1996 over op de Stichting Pensioenfonds ABP, een kleiner deel ging over naar de USZO.

15.1.3 FAOP

Het FAOP is een publiekrechtelijke instelling, ingesteld in 1994, met als doelstelling het bijeenbrengen en beheren van middelen die nodig zijn voor de dekking van de uitgaven terzake van invaliditeitspensioenen. Het gaat daarbij alleen om de zogenaamde WAO-conforme uitkering, de invaliditeitspensioenen die overeenkomen met de aanspraken ingevolge de WAO die niet ten laste kunnen worden gebracht van het Algemeen Arbeidsongeschiktheidsfonds⁵⁸.

Het FAOP heeft één bestuursorgaan, nl. het bestuur. De bestuursleden en de plaatsvervangende bestuursleden worden benoemd door de Sectorwerkgevers Overheid en de centrales van overheidspersoneel.

Het toezicht op het fonds wordt uitgeoefend door de minister van Binnenlandse Zaken.

Het FAOP verleent de WAO-conforme uitkering aan rechthebbenden. Voor de uitvoeringskant van het verstrekken van de WAO-conforme uitkering heeft het FAOP een overeenkomst naar burgerlijk recht gesloten met de USZO.

15.1.4 USZO

De USZO is in december 1995 opgericht door de minister van Binnenlandse Zaken⁵⁹. De USZO heeft tot taak de administratieve uitvoering van regelingen op het terrein van de sociale zekerheid voor (gewezen) overheids- en onderwijspersoneel, voor zover dat bij overeenkomst aan de USZO is opgedragen. De USZO heeft voor deze taak een vermogen meegekregen. Voor de uitvoeringskant van het verstrekken van de WAO-conforme uitkering had de USZO een overeenkomst naar burgerlijk recht gesloten met het FAOP.

15.2 Handelingen

15.2.1 Algemeen

(486.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het voordragen van een wet ter regeling van de pensioenen van ambtenaren
Periode 1945-
Grondslag Grondwetten 1938 en 1948, art. 65; Grondwetten 1953, 1956, 1963, 1972 art. 72; Grondwet 1983, art. 109
Producten - Pensioenwet 1922;
- Wet beperking cumulatie pensioen en inkomsten; Stb. 1954/5
- ABP-wet
- Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994-302.

(487.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het voordragen van een amvb ter regeling van de pensioenen van ambtenaren
Periode 1945-
Grondslag Pensioenwet 1922, artt. 17, 27.3, 43, 69.7, 115.1; Wet beperking cumulatie pensioen en inkomsten, 14 januari 1954, Stb. 1954/5, artt. 2.3 en 8, 17.5; ABP-wet, artt. A 4, A 8, A 9, B 3, B 4, B 7, B 13, C 3.5, C 4.3, F 8e, K 3, J 22, L 26, M 7, N 3.1 en 3, N 15.2, N 18, P 11.2, R 1.2; Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994/302, art. 50.9
Product - Koninklijk Besluit van 8 november 1947, Stb. 1947/H 364;
- Besluit houdende aanwijzing van personen bedoeld in de artikelen B 1, B 2 en B 3 van de Algemene burgerlijke pensioenwet, die geen ambtenaar zijn, alsmede van personen bedoeld in artikel B 1, tweede lid, onder b en c, van de Algemene burgerlijke pensioenwet, die ambtenaar zijn, Stb. 1966/8;
- Besluit houdende bepaling van de in artikel C 4, derde lid en daarmede overeenkomende artikelen der Algemene burgerlijke pensioenwet bedoelde rente, Stb. 1966/9;
- Besluit Beoordelingscommissie herplaatsbaarheid ambtenaren, Stb. 1966/13;
- Besluit houdende vaststelling van gevallen waarin en de voorwaarden waarop het uitzicht op pensioen krachtens de ABP-wet wordt vervangen door het recht op een uitkering ineens en de wijze waarop de uitkering wordt berekend, Stb. 1966/15;
- Besluit houdende vaststelling van voorschriften omtrent de wijze en voorwaarden van de betaling van pensioenen, Stb. 1966/17;
- Regeling aanspraken bij arbeidsongeschiktheid wegens ziekten of gebreken voor bepaalde groepen ambtenaren in de zin van de Algemene burgerlijke pensioenwet, Stb. 1967/683;
- Besluit aanvulling arbeidsongeschiktheidsuitkering, Stb. 1974/480;

- Besluit houdende vaststelling van regels omtrent toe te kennen vergoedingen aan geneeskundigen en andere deskundigen, als bedoeld in artikel P 11, tweede lid, van de Algemene burgerlijke pensioenwet en artikel 7 van het Koninklijk Besluit van 12 januari 1966 (Stb. 13), Stb. 1977/27;
- Besluit houdende vaststelling van een algemene maatregel van bestuur, als bedoeld in artikel A 8 van de Algemene burgerlijke pensioenwet en daarmee overeenkomende artikelen in andere pensioenwetten, Stb. 1988/446

(488.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het gelijkstellen van regelingen met overheidspensioenregelingen
 Periode 1974-1996
 Grondslag ABP-wet, art. L 2a.1, vanaf 1988 L 6.3

(489.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het voordragen van een KB tot instelling en benoeming van leden van een Staatscommissie tot herziening der pensioenwetgeving
 Periode 1949-1957
 Product KB van 22 juni 1949, no. 12

(490.)

Actor Staatscommissie tot herziening der pensioenwetgeving (Staatscommissie-Poelje)
 Handeling Het onderzoeken of een herziening van de pensioenwetgeving gewenst is en het nagaan, welke maatregelen overigens kunnen worden genomen om tot een vereenvoudiging van de Pensioenwet te komen
 Periode 1949-1957
 Grondslag KB van 22 juni 1949, no. 12, Stcrt. 1949/129

(491.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het instellen van de Studiecommissie pensioenvoorzieningen ambtenaren
 Periode 1977-
 Grondslag Nota over het te voeren beleid terzake van de collectieve voorzieningen en de werkgelegenheid van 9 juni 1976, Tweede Kamer 1975-1976, 13951, nr. 2
 Product Instellingsbeschikking Studiecommissie pensioenvoorzieningen ambtenaren, 13 oktober 1977, Stcrt. 1977/200
 Opmerking Het is niet duidelijk, wanneer deze commissie is opgeheven.

(492.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het benoemen van leden van de Studiecommissie pensioenvoorzieningen ambtenaren
 Periode 1977-
 Grondslag Nota over het te voeren beleid terzake van de collectieve voorzieningen en de werkgelegenheid van 9 juni 1976, Tweede Kamer 1975-1976, 13951, nr. 2
 Product Instellingsbeschikking Studiecommissie pensioenvoorzieningen ambtenaren, 13 oktober 1977, Stcrt. 1977/200
 Opmerking Het is niet duidelijk, wanneer deze commissie is opgeheven.

(493.)
Actor Studiecommissie pensioenvoorzieningen ambtenaren
Handeling Het rapporteren aan de minister van Binnenlandse Zaken inzake het te voeren beleid terzake van de collectieve voorzieningen en de werkgelegenheid
Periode 1977-
Grondslag Instellingsbeschikking Commissie pensioenvoorzieningen ambtenaren, 13 oktober 1977, Stcrt. 1977/200
Opmerking Het is niet duidelijk, wanneer deze commissie heeft gerapporteerd en wanneer deze commissie is opgeheven.

(494.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het instellen van de Commissie Positie Oudere Ambtenaar
Periode 1975-
Grondslag Brief minister van Binnenlandse Zaken nr. AA 75/U 1304 d.d. 4 augustus 1975
Opmerking Het is niet duidelijk, wanneer deze commissie is opgeheven.

(495.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het benoemen van leden van de Commissie Positie Oudere Ambtenaar
Periode 1975-
Grondslag Brief minister van Binnenlandse Zaken nr. AA 75/U 1304 d.d. 4 augustus 1975
Opmerking Het is niet duidelijk, wanneer deze commissie is opgeheven.

(496.)
Actor Commissie Positie Oudere Ambtenaar
Handeling Het adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken inzake de algemene problematiek van de oudere werknemer in burgerlijke overheidsdienst
Periode 1975-
Grondslag Brief minister van Binnenlandse Zaken nr. AA 75/U 1304 d.d. 4 augustus 1975
Opmerking Het is niet duidelijk, wanneer deze commissie is opgeheven.

15.2.2 Ambtenaarschap; uitzicht en recht op pensioen

15.2.2.1 Ambtenaarschap

(497.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het gezamenlijk met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en de vakminister dan wel het bestuur van het openbaar lichaam waaronder het personeel bedoeld in deze handeling werkzaam was aanwijzen van privaatrechtelijke rechtspersonen voor wiens personeel de ABP-wet van toepassing is
Periode 1989-1992
Grondslag Wet houdende tijdelijke regeling pensioenvoorziening na privatisering, 9 mei 1990, Stb. 1990/276, art. 1.1
Opmerking Het betreft privaatrechtelijke rechtspersonen waaraan voorheen door het Rijk dan wel door een ander openbaar lichaam verrichte werkzaamheden zijn overgedragen.

(498.)
Actor Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken en de vakminister dan wel het bestuur van het openbaar lichaam waaronder het personeel bedoeld in deze handeling werkzaam was aanwijzen van privaatrechtelijke rechtspersonen voor wiens personeel de ABP-wet van toepassing is
Periode 1989-1992
Grondslag Wet houdende tijdelijke regeling pensioenvoorziening na privatisering, 9 mei 1990, Stb. 1990/276, art. 1.1
Opmerking Het betreft privaatrechtelijke rechtspersonen waaraan voorheen door het Rijk dan wel door een ander openbaar lichaam verrichte werkzaamheden zijn overgedragen.

(499.)
Actor Vakminister
Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken en de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aanwijzen van privaatrechtelijke rechtspersonen voor wiens personeel de ABP-wet van toepassing is
Periode 1989-1992
Grondslag Wet houdende tijdelijke regeling pensioenvoorziening na privatisering, 9 mei 1990, Stb. 1990/276, art. 1.1
Opmerking Het betreft privaatrechtelijke rechtspersonen waaraan voorheen door het Rijk dan wel door een ander openbaar lichaam verrichte werkzaamheden zijn overgedragen.

(500.)
Actor Vakminister
Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken en de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aanwijzen van privaatrechtelijke rechtspersonen voor wiens personeel de ABP-wet van toepassing is
Periode 1989-1992
Grondslag Wet houdende tijdelijke regeling pensioenvoorziening na privatisering, 9 mei 1990, Stb. 1990/276, art. 1.1
Opmerking Het betreft privaatrechtelijke rechtspersonen waaraan voorheen door het Rijk dan wel door een ander openbaar lichaam verrichte werkzaamheden zijn overgedragen.

(501.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het al dan niet goedkeuren van door het Bestuur van het ABP gestelde regels met betrekking tot het ambtenaarschap in de zin van de ABP-wet
Periode 1994-
Grondslag ABP-wet, art. B 3.2

(502.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het vaststellen, wijzigen of intrekken van een ministeriële regeling waarin personen of groepen van personen op grond van hun bijzondere arbeidsvoorwaarden of de bijzondere aard van hun werkzaamheden niet worden gezien als overheidswerknemer in de zin van de Wet privatisering ABP
Periode 1996-
Grondslag Wet privatisering ABP, Stb. 1995/639, art. 2.2 onder j
Product Regeling beperking van het zijn van overheidswerknemer in de zin van de Wet privatisering ABP, Stcrt. 1996/148

(503.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het gezamenlijk met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid aanwijzen van privaatrechtelijke lichamen als lichaam waarvan de werknemers deelnemen in de Stichting Pensioenfonds ABP
Grondslag Wet privatisering ABP, Stb. 1995/639, art. 3.1
Periode 1996-
Product Besluit van 24 juni 1996 nr. AB96/U806, Stcrt. 1996/134
Opmerking De aanwijzing geschiedt op voordracht van het bestuur van de Stichting Pensioenfonds ABP.

(504.)
Actor Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Handeling Het gezamenlijk met de minister van Binnenlandse Zaken aanwijzen van privaatrechtelijke lichamen als lichaam waarvan de werknemers deelnemen in de Stichting Pensioenfonds ABP
Periode 1996-
Grondslag Wet privatisering ABP, Stb. 1995/639, art. 3.1
Product Besluit van 24 juni 1996 nr. AB96/U806, Stcrt. 1996/134
Opmerking De aanwijzing geschiedt op voordracht van het bestuur van de Stichting Pensioenfonds ABP.

(505.)
Actor Vakminister
Handeling Het aan hem die ambtenaar in de zin van de ABP-wet wordt ,verstrekken van een geschrift waaruit dat ambtenaarschap blijkt
Periode 1966-1996
Grondslag ABP-wet, art. B 10.2
Opmerking Dit is het zogenaamde intreebericht, waarin opgenomen gegevens over datum van ingang van het ambtenaarschap, bij welk orgaan de ambtenaar in dienst is, wat de pensioengrondslag is etc. De ambtenaar diende dit intreebericht bij de pensioenaanvraag te overleggen.

(506.)
Actor Vakminister
Handeling Het in kennis stellen van de betrokkene wanneer aan het ambtenaarschap in de zin van de ABP-wet een drempeltijd voorafgaat
Periode 1974-1980
Grondslag ABP-wet, art. B 10.2
Opmerking De drempeltijd is de tijd waarna de ambtenaar na in dienst te zijn genomen recht krijgt op een pensioen.

15.2.2.2 Uitzicht en recht op pensioen

15.2.2.2.1 Algemeen

(507.)

Actor Vakminister
Handeling Het in kennis stellen van een persoon die ambtenaar is geworden dat hij een verzoek tot inkoop van diensttijd en van wachtgeldtijd tot de Pensioenraad kan richten
Periode 1954-1965
Grondslag Besluit houdende nadere regeling van de gelijkstelling van pleegkinderen met eigen kinderen ten opzichte van het recht op wezenpensioen, bedoeld in de Pensioenwet 1922, Stb. 1922/240, en de vaststelling van een plicht tot kennisgeving betreffende de mogelijkheid van inkoop van diensttijd voor pensioen, 30 juni 1954, Stb. 1954/304, art. 1.2

(508.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het geheel of gedeeltelijk vervallen verklaren van het recht op pensioen
Periode 1966-1996
Grondslag ABP-wet, art. I 1
Opmerking Dit kon geschieden indien degene die uitzicht of recht op pensioen heeft:
a. zich in vreemde krijgsmacht of in vreemde overheidsdienst heeft begeven en zich daardoor uit Nederlands nationaal oogpunt beschouwd onwaardig heeft gedragen;
b. wegens enig strafbaar feit is veroordeeld waaruit blijkt dat hij zich uit Nederlands nationaal oogpunt onwaardig heeft gedragen.

(509.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het geheel of gedeeltelijk herstellen van het recht op pensioen na het inwinnen van advies bij de Raad van Toezicht, na 1988 het Bestuur, van het ABP
Periode 1966-1996
Grondslag ABP-wet, artt. I 2 en I 3

15.2.2.2.2 Pensioenen vanwege arbeidsongeschiktheid

(510.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het ter benoeming of ontslag voordragen aan de Kroon van (plaatsvervangende) leden van de Beoordelingscommissie herplaatsbaarheid ambtenaren
Periode 1966-1995
Grondslag Besluit Beoordelingscommissie herplaatsbaarheid ambtenaren, Stb. 1966/13, art. 2
Opmerking Deze commissie (waarvan er overigens meerdere naast elkaar konden bestaan) had tot taak te beoordelen of een arbeidsongeschikte ambtenaar mogelijk een andere functie wel kon uitoefenen, waardoor het recht op invaliditeitspensioen kon worden ingetrokken.

- (511.)
 Actor Beoordelingscommissie herplaatsbaarheid ambtenaren
 Handeling Het adviseren van de directie, vanaf 1988 het bestuur, van het ABP inzake de herplaatsbaarheid van individuele ambtenaren
 Periode 1966-1995
 Grondslag ABP-wet, art. K 3; Besluit Beoordelingscommissie herplaatsbaarheid ambtenaren, Stb. 1966/13, artt. 3 en 4
 Opmerking Onder ambtenaar wordt in dit geval verstaan degene, ten aanzien van wie de directie van het ABP heeft beslist dat hij uit hoofde van ziekten of gebreken blijvend ongeschikt is zijn betrekking te vervullen.
- (512.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het laten uitvoeren van een geneeskundig onderzoek
 Periode 1945-1965
 Grondslag Pensioenwet 1922, art. 52.1
 Opmerking Indien een ambtenaar voor ontslag in aanmerking komt, is er de mogelijkheid dat hij aan een geneeskundig onderzoek wordt onderworpen ten einde de aanspraak op pensioen te beoordelen.
- (513.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het aanwijzen van een geneeskundige
 Periode 1966-
 Grondslag ABP-wet, art. P 11.1
 Opmerking Indien een ambtenaar voor ontslag in aanmerking komt, is er de mogelijkheid dat hij aan een geneeskundig onderzoek wordt onderworpen ten einde de aanspraak op pensioen te beoordelen. Het onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van het ABP; de vakminister is bevoegd een geneeskundige aan te wijzen die het onderzoek bijwoont
- (514.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het stopzetten van de doorbetaling van loon wanneer en zolang de werknemer:
 - weigert zich te onderwerpen aan een geneeskundig onderzoek;
 - zonder voldoende gronden nalaat zich onder geneeskundige behandeling te stellen;
 - het genezingsproces belemmert of vertraagt;
 - tijdens de ziekte werk verricht voor zichzelf of voor anderen.
 Periode 1967-
 Grondslag Regeling aanspraken bij arbeidsongeschiktheid wegens ziekten of gebreken voor bepaalde groepen ambtenaren in de zin van de Algemene burgerlijke pensioenwet, Stb. 1967/683, art. 6
- (515.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het bepalen van afwijkende termijnen voor de duur waarvoor invaliditeitspensioenen worden toegekend voor bepaalde groepen algemeen invaliden
 Periode 1994-
 Grondslag ABP-wet, art. F 10.8
 Opmerking De minister hoort hierbij het bestuur van het ABP; invaliditeitspensioenen dienen volgen art. F 10.1 voor een periode van drie jaren te worden vastgesteld.

(516.)	
Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het stellen van regels op grond waarvan opnieuw invaliditeitspensioen kan worden toegekend en het percentage voor de berekening van de vervolguitkeringsgrondslag kan worden verhoogd
Periode	1994-
Grondslag	ABP-wet, art. F 10b.6
(517.)	
Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het bepalen dat ten aanzien van bepaalde groepen arbeidsongeschikten in bepaalde situaties een andere termijn geldt voor de WAO-conforme uitkering
Periode	1995-
Grondslag	Wet privatisering ABP, Stb. 1995/639, art. 32.5
(518.)	
Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het vaststellen van een regeling over de wijze waarop de WAO-conforme uitkering wordt vastgesteld, ingeval de betrokkene recht heeft op: <ul style="list-style-type: none"> - twee of meer invaliditeitspensioenen; - twee of meer herplaatsingswachtgelden; - twee of meer herplaatsingstoelagen; - bezoldiging of uitkering ingeval van ziekte uit hoofde van twee of meer betrekkingen; - twee of meer uitkeringen overeenkomstig de normen van de WAO; - een combinatie van de hiervoor genoemde voorzieningen.
Periode	1996-
Grondslag	Wet privatisering ABP, Stb. 1995/639, art. 52.1
(519.)	
Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het aanwijzen van personen belast met de opsporing van feiten die strafbaar zijn gesteld bij of krachtens de WAO en die op grond van de Wet privatisering ABP van toepassing zijn op de WAO-conforme uitkering
Periode	1996-
Grondslag	Wet privatisering ABP, Stb. 1995/639, art. 49.1
(520.)	
Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het stellen van regels voor het treffen van voorzieningen voor gehandicapt ex-rijkspersoneel
Periode	1994-
Grondslag	Besluit voorzieningverstrekking Algemene burgerlijke pensioenwet, Stb. 1994/585, art. 7.2
Opmerking	Het gaat hier om regels afwijkend van door de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid krachtens art. 8 van het Besluit AAW-voorzieningen gestelde regels.

(521.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het vaststellen, wijzigen of intrekken van ministeriële regelingen over de uitvoering van de Suppletieregeling gedeeltelijk arbeidsongeschikten sector Rijk
Periode 1996-
Grondslag Suppletieregeling gedeeltelijk arbeidsongeschikten sector Rijk, Stb. 1996/1, artt. 14.1, 16
Opmerking Zie voor de vaststelling van de Suppletieregeling gedeeltelijk arbeidsongeschikten sector Rijk handeling 17.

(522.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het toekennen van een uitkering op grond van de Suppletieregeling gedeeltelijk arbeidsongeschikten sector Rijk
Periode 1996-
Grondslag Suppletieregeling gedeeltelijk arbeidsongeschikten sector Rijk, Stb. 1996/1, art. 20

(523.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het toekennen van een uitkering op grond van het Besluit aanvulling arbeidsongeschiktheidsuitkering
Periode 1974-1995
Grondslag Besluit aanvulling arbeidsongeschiktheidsuitkering, Stb. 1974/480, art. 10.1
Opmerking Zie voor de vaststelling van het Besluit aanvulling arbeidsongeschiktheidsuitkering handeling 498.

15.2.3 Pensioengrondslag, pensioenbijdrage, premie en verhaal

(524.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het voordragen van een wet tot wijziging van het percentage van de pensioenbijdrage
Periode 1966-1994
Grondslag ABP-wet, art. C 3.3
Product

- Wet, houdende voorlopige verlaging van de verschuldigde pensioenbijdrage als bedoeld in de Algemene burgerlijke pensioenwet in verband met verlaging van de invaliditeitspensioenen per 1 januari 1985, Stb. 1986/88
- Wet, houdende voorlopige verlaging van de verschuldigde pensioenbijdrage als bedoeld in de Algemene burgerlijke pensioenwet met 1,25 procentpunt, ingaande 1985, Stb. 1986/89
- Wet, houdende voorlopige verlaging van de verschuldigde pensioenbijdrage als bedoeld in de Algemene burgerlijke pensioenwet met 1,8 procentpunt, ingaande 1985, Stb. 1986/90
- Wet, houdende tijdelijke verlaging van de verschuldigde pensioenbijdrage als bedoeld in de Algemene burgerlijke pensioenwet, Stb. 1986/91
- Wet, houdende tijdelijke verlaging van de verschuldigde pensioenbijdrage als bedoeld in de Algemene burgerlijke pensioenwet, Stb. 1986/92
- Wet, houdende tijdelijke regeling van de verschuldigde pensioenbijdrage als bedoeld in de Algemene burgerlijke pensioenwet, Stb. 1986/93
- Wet, houdende tijdelijke verlaging van de verschuldigde pensioenbijdrage als bedoeld in de Algemene burgerlijke pensioenwet over 1986 en 1987, Stb. 1989/323

- Wet, houdende verlaging van de verschuldigde pensioenbijdrage als bedoeld in de Algemene burgerlijke pensioenwet over de jaren 1988, 1989 en 1990, alsmede verlaging van de verschuldigde wachtgeldtijdbijdrage over het jaar 1990, Stb. 1991/365

(525.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het vaststellen van het percentage van de pensioenbijdrage
 Periode 1994-
 Grondslag Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994/302, art. 5.1

(526.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het vaststellen van een tegemoetkoming in de premie die ingevolge de Algemene Ouderdomswet en de Algemene Weduwen- en Wezenwet geheven wordt terzake van aan invaliditeit of overlijden ontleend pensioen
 Periode 1985-
 Grondslag Wet afschaffing overneming premie AOW/AWW, Stb. 1985/288, art. 1 onder D

(527.)

Actor Bestuur van het FAOP
 Handeling Het vaststellen van het percentage van de heffingsgrondslag voor de invaliditeitspremie dat betaald wordt door de werkgever
 Periode 1994-
 Grondslag Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994/302, art. 24
 Opmerking Geschiedt jaarlijks in overleg met de minister van Binnenlandse Zaken en de Centrale Commissie Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken. Zie voor het FAOP verder § 15.2.5.

(528.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het mede-vaststellen van het percentage van de heffingsgrondslag voor de invaliditeitspremie dat betaald wordt door de werkgever
 Periode 1994-
 Grondslag Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994/302, art. 24
 Opmerking Geschiedt jaarlijks in overleg met het bestuur van het FAOP en de Centrale Commissie Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken.

(529.)

Actor Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken
 Handeling Het mede-vaststellen van het percentage van de heffingsgrondslag voor de invaliditeitspremie dat betaald wordt door de werkgever
 Periode 1994-
 Grondslag Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994/302, art. 24
 Opmerking Geschiedt jaarlijks in overleg met het bestuur van het FAOP en de minister van Binnenlandse Zaken.

(530.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het vaststellen, wijzigen of intrekken van een ministeriële regeling over de invaliditeitspremie
 Periode 1994-
 Grondslag Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994/302, art. 24.5 en 24.6

(531.)

- Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het geven van voorschriften aan organen, lichamen en fondsen voor het heffen van premie ingevolge de ABP-wet
 Periode 1973-1979
 Grondslag Uitvoeringsbesluit beperking meervoudige overneming AOW/AWW-premie, Stb. 1973/76, art. 2
- (532.)
 Actor Bestuur van het FAOP
 Handeling Het geven van voorschriften aan de werkgevers over de wijze van betaling van de invaliditeitspremie
 Periode 1994-
 Grondslag Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994/302, art. 27
 Opmerking Zie voor het FAOP verder § 15.2.5.
- (533.)
 Actor Bestuur van het FAOP
 Handeling Het vaststellen, wijzigen of intrekken van een heffingsgrondslag voor de inning van de invaliditeitspremie
 Periode 1994-
 Grondslag Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994/302, art. 26.4
 Opmerking zie voor het FAOP verder § 15.2.5
- (534.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het betalen aan het ABP van de pensioenbijdrage
 Periode 1945-1994
 Grondslag Pensioenwet 1922, art. 35.1, ABP-wet, art. C 4.1
 Opmerking Met ingang van 1966 is het systeem van maandelijks betalingen vervangen door voorschotbetalingen. Dit houdt in dat eens per jaar de werkelijke rekening wordt vereffend. Voor bepaalde organen kan een afwijkende regeling worden getroffen voor de voorschotbetaling. Dit omdat bijvoorbeeld kleine administraties moeilijk kunnen voldoen aan het systeem van maandelijks voorschotbetalingen.
- (535.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het doen van gespecificeerde opgaven van bijdragegrondslagen aan het bestuur van het ABP
 Periode 1966-1996
 Grondslag ABP-wet, art. C 2.2
- (536.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het betalen van drempelbijdragen aan het ABP
 Periode 1966-1979
 Grondslag ABP-wet, art. C 5.4
 Opmerking Het betalen van de drempelbijdrage is bedoeld om de financiële gevolgen van het automatisch meetellen van de drempeltijd bij de voor het pensioen geldige diensttijd te vereffenen.
 Zie BSD Beheer van de Rijksbegroting, handeling nr. 10, 196.1, 296.

- (537.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het betalen van invaliditeitspremie aan het FAOP
 Periode 1994-
 Grondslag Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994/302, art. 26.5
 Opmerking Zie voor het FAOP verder § 15.2.5.
 Zie BSD Beheer van de Rijksbegroting, handeling nr. 296.
- (538.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het vaststellen van de pensioengrondslag van de ambtenaar
 Periode 1945-1965
 Grondslag Pensioenwet 1922, art. 34.1
- (539.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het inhouden op het ambtelijk inkomen van een bedrag voor de betaling van de pensioenbijdrage aan het ABP
 Periode 1966-1996
 Grondslag ABP-wet, art. C 7.1
- (540.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het inhouden van een arbeidsongeschiktheidspercentage op het loon van de werknemer
 Periode 1994-
 Grondslag Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994/302, art. 30.1
- (541.)
 Actor Vakminister
 Handeling Het maandelijks voldoen van een schuld voor de ambtenaar op wie het verschuldigde bijdrageverhaal niet of niet volledig op zijn salaris kan worden ingehouden
 Periode 1994-
 Grondslag Verhaalbesluit ABP, Stb. 1994/658, art. 5.2

15.2.4 ABP

15.2.4.1 Inrichting van het ABP

15.2.4.1.1 Pensioenraad

- (542.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het doen van voordrachten aan de Kroon tot het benoemen, schorsen en ontslaan van voorzitter, leden en plaatsvervangende leden van de Pensioenraad
 Periode 1945-1965
 Grondslag Pensioenwet 1922, art. 10.1 en 10.2

- (543.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het benoemen, schorsen en ontslaan van een (plaatsvervangend) geneeskundig adviseur die de Pensioenraad moet bijstaan
 Periode 1945-1965
 Grondslag Pensioenwet 1922, art. 12.1
- (544.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het doen van voordrachten aan de Kroon tot het toekennen van een vergoeding aan de (plaatsvervangend) geneeskundige adviseur van de Pensioenraad
 Grondslag Pensioenwet 1922, art. 12.2
 Periode 1945-1965
- (545.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het doen van voordrachten aan de Kroon tot het benoemen, schorsen en ontslaan van ambtenaren van de Pensioenraad
 Periode 1945-1965
 Grondslag Pensioenwet 1922, art. 13
- (546.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het doen van voordrachten aan de Kroon tot het vaststellen van een regeling waarbij het de Pensioenraad wordt toegestaan dat bepaalde categorieën van zijn ambtenaren door de Pensioenraad worden benoemd, geschorst of ontslagen
 Periode 1945-1965
 Grondslag Pensioenwet 1922, art. 13
- (547.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het doen van voordrachten aan de Kroon tot het vaststellen van de bezoldiging voor de leden, de secretaris en de ambtenaren van de Pensioenraad
 Periode 1945-1965
 Grondslag Pensioenwet 1922, art. 14.1

15.2.4.1.2 Bestuur van het ABP

- (548.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het aanwijzen van één of meer werkgevers of organisaties van werkgevers die samen met de vertegenwoordigers van het Rijk en de andere overheden de voordracht voor de benoeming van de leden van het bestuur van het ABP doen
 Periode 1988-1995
 Grondslag ABP-wet, art. L 2.4
- (549.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het doen van voordrachten aan de Kroon tot het benoemen van bestuursleden van het ABP
 Periode 1988-1995
 Grondslag ABP-wet, art. L 2

(550.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het stellen van regels over de organisaties welke leden kunnen afvaardigen naar de deelnemersraad van het ABP
Periode 1990-1995
Grondslag ABP-wet, art. L 6a.1 en L 6a.2

(551.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het verlenen van ontheffing aan het bestuur van het ABP van de verplichting tot het instellen van een deelnemersraad van het ABP
Periode 1990-1995
Grondslag ABP-wet, art. L 6a.3
Opmerking Het verlenen van ontheffing kon alleen op unaniem verzoek van de in de Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken vertegenwoordigde centrales van verenigingen van ambtenaren en van representatieve organisaties van gepensioneerden welke pensioen ten laste van het ABP genieten.

15.2.4.1.3 Directie van het ABP

(552.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het benoemen, schorsen en ontslaan van de hoofddirecteur en leden van de directie van het ABP
Periode 1966-1987
Grondslag ABP-wet, art. L 8.1

(553.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het vaststellen van een instructie voor de directie van het ABP
Periode 1966-1987
Grondslag ABP-wet, art. L 8
Product Onder meer Besluit van 15 oktober 1976, Stcrt. 1976/211

(554.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het benoemen, schorsen en ontslaan van een (plaatsvervangend) geneeskundig adviseur die de directie van het ABP moet bijstaan
Periode 1966-1979
Grondslag ABP-wet, artt. L 9.1

(555.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het toekennen van een vergoeding aan de (plaatsvervangend) geneeskundige adviseur van het bestuur van het ABP
Periode 1966-1979
Grondslag ABP-wet, art. L 9.4

15.2.4.2 Toezicht op het besturen van het ABP

15.2.4.2.1 Oppertoezicht

(556.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het houden van toezicht op het ABP
Periode 1945-1988
Grondslag Pensioenwet 1922, art. 17; ABP-wet, art. L 20.1

(557.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het geven van aanwijzingen aan het bestuur van het ABP
Periode 1988-1995
Grondslag ABP-wet, art. L 27
Opmerking Bijvoorbeeld:

- het nakomen van verplichtingen die bij of krachtens de wet aan het bestuur van het ABP zijn opgedragen;
- het bereiken dat uitvoering wordt gegeven aan hetgeen de Verzekeringskamer adviseert dan wel aan hetgeen de Algemene Rekenkamer wenselijk acht;
- in gevallen dat het algemeen belang dit vereist.

(558.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het al dan niet goedkeuren van voorschriften van het bestuur van het ABP over het personeelsbeleid van het ABP
Periode 1988-
Grondslag ABP-wet, art. L 17

15.2.4.2.2 Toezicht op de Pensioenraad

(559.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het doen van voordrachten aan de Kroon tot het benoemen van commissarissen belast met het toezicht op de Pensioenraad
Periode 1945-1965
Grondslag Pensioenwet 1922, art. 17.1

(560.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het doen van voordrachten aan de Kroon tot het aanwijzen van een voorzitter uit de commissarissen belast met het toezicht op de Pensioenraad
Periode 1945-1965
Grondslag Pensioenwet 1922, art. 18.1

(561.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het doen van voordrachten aan de Kroon tot het toekennen van een toelage aan de commissarissen belast met het toezicht op de Pensioenraad
Periode 1945-1965
Grondslag Pensioenwet 1922, art. 18.3

(562.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het doen van voordrachten aan de Kroon tot het geven van voorschriften voor de regeling van de werkzaamheden van de commissarissen belast met het toezicht op de Pensioenraad
Periode 1945-1965
Grondslag Pensioenwet 1922, art. 19

(563.)
Actor College van Commissarissen belast met het toezicht op de Pensioenraad
Handeling Het uitoefenen van het toezicht op de Pensioenraad
Periode 1945-1965
Grondslag Pensioenwet 1922

15.2.4.2.3 Toezicht op het Bestuur

(564.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het om advies vragen van de Verzekeringskamer in vraagstukken van actuariële en bedrijfskundige aard betreffende het ABP
Periode 1988-1995
Grondslag ABP-wet, art. L 18

(565.)
Actor Minister van Financiën
Handeling Het om advies vragen van de Verzekeringskamer inzake het beleggingsbeleid van het ABP
Periode 1988-1995
Grondslag ABP-wet, art. L 18

(566.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het beslissen op beroepen ingesteld door het bestuur of de actuariële deskundige van het ABP tegen door de Verzekeringskamer bij het bestuur van het ABP ingebrachte bezwaren tegen de aanwijzing of handhaving van een actuariële deskundige
Periode 1988-1995
Grondslag ABP-wet, art. L 11.3

(567.)
Actor Minister van Financiën
Handeling Het geven van aanwijzingen aan het bestuur van het ABP tot het uitvoeren van adviezen van de Verzekeringskamer omtrent het beleggingsbeleid
Periode 1988-1995
Grondslag ABP-wet, art. L 28

(568.)
Actor Minister van Financiën
Handeling Het instemmen met benoeming, schorsing en ontslag van (plaatsvervangende) leden van de beleggingscommissie van het ABP
Periode 1988-1995
Grondslag ABP-wet, art. L 13.3
Opmerking De (plaatsvervangende) leden van de beleggingscommissie werden benoemd, geschorst en ontslagen door het bestuur van het ABP

- (569.)
 Actor Minister van Financiën
 Handeling Het stellen van regels met betrekking tot de belegging van de gelden en het te gelde maken van de beleggingen van het ABP
 Periode 1988-1995
 Grondslag ABP-wet, art. L 15.2
- (570.)
 Actor Minister van Financiën
 Handeling Het stellen van regels over de deelname van het ABP in geldleningen ten laste van de Staat der Nederlanden
 Periode 1988-1995
 Grondslag ABP-wet, art. L 16
 Opmerking Het ABP was verplicht tot deelname in deze staatsleningen.
- (571.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het al dan niet goedkeuren van de begroting van het ABP
 Periode 1988-1995
 Grondslag ABP-wet, art. M 3
- (572.)
 Actor Minister van Financiën
 Handeling Het uitoefenen van algemeen toezicht op de uitvoering van de begroting van het ABP
 Periode 1966-1987
 Grondslag ABP-wet, art. M 3.4

15.2.4.2.4 Toezicht op de directie van het ABP

- (573.)
 Actor Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken
 Handeling Het voordragen bij de minister van Binnenlandse Zaken van kandidaten voor het lidmaatschap van de Raad van Toezicht van het ABP
 Periode 1966-1987
 Grondslag ABP-wet, art. L 3.4
- (574.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het doen van voordrachten aan de Kroon tot het benoemen, schorsen en ontslaan van de leden van de Raad van Toezicht van het ABP
 Periode 1966-1987
 Grondslag ABP-wet, art. L 3.1
- (575.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het stellen van regels omtrent de onverenigbaarheid van het voorzitterschap, het lidmaatschap en het plaatsvervangend lidmaatschap van de Raad van Toezicht van het ABP met andere werkzaamheden
 Periode 1966-1987
 Grondslag ABP-wet, art. L 4
- (576.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het toekennen van een vergoeding aan de (plaatsvervangende) leden en de voorzitter

	van de Raad van Toezicht van het ABP
Periode	1966-1987
Grondslag	ABP-wet, art. L 4.2
(577.)	
Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het geven van aanwijzingen aan de Raad van Toezicht van het ABP met betrekking tot de uitoefening van de taak
Periode	1966-1987
Grondslag	ABP-wet, art. L 5
(578.)	
Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het al dan niet goedkeuren van het reglement van werkzaamheden van de Raad van Toezicht van het ABP
Periode	1966-1987
Grondslag	ABP-wet, art. L 7.1
(579.)	
Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het aanwijzen van een accountant die met de controle van de administratie en de jaarrekening van het ABP is belast
Periode	1966-1987
Grondslag	ABP-wet, art. L 6.1

15.2.4.3 Financieel beheer van het ABP

(580.)	
Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het bepalen wanneer een actuariële balans van het ABP wordt opgemaakt
Periode	1966-1987
Grondslag	ABP-wet, art. L 15.1
(581.)	
Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het vaststellen, wijzigen of intrekken van een regeling over het opstellen van de balans van het ABP
Periode	1994-
Grondslag	Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994/302, art. 5.4
(582.)	
Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het aanwijzen van de leden van de Balanscommissie
Periode	1966-1987
Grondslag	ABP-wet, art. L 16.2
(583.)	
Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het toekennen van een vergoeding aan leden van de Balanscommissie
Periode	1966-1987
Grondslag	ABP-wet, art. L 16.4

- (584.)
 Actor Balanscommissie
 Handeling Het vaststellen van een actuariële balans van het ABP
 Grondslag ABP-wet, art. L 16.1
 Periode 1966-1987
- (585.)
 Actor Balanscommissie
 Handeling Het adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken in vraagstukken van actuariële en financieel-economische aard in verband met het beheer van het fonds
 Periode 1966-1987
 Grondslag ABP-wet, art. L 18.1
- (586.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het voordragen van een wet tot het regelen van voorzieningen wanneer de wetenschappelijke balans van het ABP daartoe aanleiding geeft
 Periode 1945-1965
 Grondslag Pensioenwet 1922, art. 24.1
 Opmerking Om de vijf jaar werd een wetenschappelijke balans van het fonds gemaakt. Wanneer deze balans daartoe aanleiding gaf was het mogelijk voorzieningen te treffen om het fonds probleemloos aan zijn verplichtingen te laten voldoen.
- (587.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het in overleg met het bestuur van het ABP vaststellen van de contante waarde voor:
 - ouderdomspensioen ongehuwde vrouwen
 - gehuwdenaftrek gehuwde vrouwen
 - ouderdomspensioen ongehuwde mannen
 - gehuwdenaftrek gehuwde mannen
 - weduwepensioen en bijzondere weduwepensioen
 - en toeslag op weduwepensioen
 Periode 1988-
 Grondslag Besluit reserve-overdracht ambtenaren, 24 februari 1988, Stb. 1988/154
 Opmerking De contante waarde is de uitkomst van een wiskundige berekening aan de hand van ervaringscijfers en kansberekeningen om in te schatten hoe oud een bepaalde groep ambtenaren kan worden. Op basis hiervan worden geldmiddelen gereserveerd.
- (588.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het machtigen van de Pensioenraad om geheel of gedeeltelijk af te zien van aan het ABP toekomende vorderingen
 Periode 1948-1965
 Grondslag Pensioenwet 1922, art. 23a
- (589.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het besluiten dat bepaalde verplichtingen ten aanzien van de begroting van het ABP niet worden aangegaan
 Periode 1966-1996
 Grondslag ABP-wet, art. M 4.5

15.2.4.4 Taakvaststelling van het ABP

- (590.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het opdragen aan de directie van het ABP van werkzaamheden ter uitvoering van andere overheidspensioenregelingen dan die bedoeld in de ABP-wet of daarmee gelijkgestelde regelingen
 Periode 1974-1987
 Grondslag ABP-wet, art. L 2a.2
- (591.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het belasten van het ABP met werkzaamheden ter uitvoering van regelingen voor (groepen van) personeel waarvoor de ABP-wet geldt
 Periode 1989-1992
 Grondslag Wet houdende tijdelijke regeling pensioenvoorziening na privatisering, 9 mei 1990, Stb. 1990/276, art. 3.3
 Opmerking Het gaat hier om pensioenregelingen geldend voor personeel van geprivatiseerde overheidsinstellingen.
- (592.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het machtigen van de directie van het ABP tot het uitvoeren van pensioenregelingen
 Periode 1974-1987
 Grondslag ABP-wet, art. L 2a.1
 Opmerking De minister kon het ABP machtigen tot het uitvoeren van andere overheidspensioenregelingen dan die krachtens de ABP-wet.

15.2.4.5 Privatisering van het ABP

- (593.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het instellen van en benoemen van leden in de Commissie ABP-complex
 Periode 1991
 Bron Rapport Privatisering van het ABP, TK 1997-1998, 26 015, nr. 2
- (594.)
 Actor Commissie ABP-complex
 Handeling Het adviseren van de minister van Binnenlandse Zaken inzake de verzelfstandiging van het ABP
 Periode 1991-1992
 Bron Rapport Privatisering van het ABP, TK 1997-1998, 26 015, nr. 2
- (595.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het voordragen van een wet over de privatisering van het ABP
 Periode 1993-1994
 Grondslag Grondwet 1983, art. 109
 Product Wet privatisering ABP, Stb. 1995/639
- (596.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het deelnemen aan de oprichting van de Stichting Pensioenfonds ABP
 Periode 1995-
 Grondslag Wet privatisering ABP, Stb. 1995/639, art. 6.1
 Opmerking De Stichting Pensioenfonds ABP werd opgericht door de minister van Binnenlandse

Zaken, de sectorwerkgevers en de centrales van overheidspersoneel

(597.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het sluiten van overeenkomsten naar burgerlijk recht met centrales voor overheidspersoneel voor de aanspraken van (gewezen) overheidswerknemers terzake van pensioenen en daarmee samenhangende verplichtingen
Periode 1996-
Grondslag Wet privatisering ABP, Stb. 1995/639, art. 4.1

15.2.5 FAOP

Zie ook de handelingen 455, 460-462.

15.2.5.1 Inrichting van het FAOP

(598.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het vaststellen, wijzigen of intrekken van een ministeriële regeling over het aantal leden voor het bestuur van het FAOP
Grondslag Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994/302, art. 44.1
Periode 1994-
Opmerking Het aantal leden wordt door de minister bepaald; de leden worden benoemd door het Verbond Sectorwerkgevers Overheid en door de centrales van overheidspersoneel die vertegenwoordigd zijn in de Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken.

(599.)

Actor Centrale Commissie voor Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken
Handeling Het benoemen van leden en hun plaatsvervangers voor het bestuur van het FAOP
Periode 1994-
Grondslag Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994/302, art. 44

(600.)

Actor Verbond Sectorwerkgevers Overheid
Handeling Het benoemen van leden en hun plaatsvervangers voor het bestuur van het FAOP
Periode 1994-
Grondslag Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994/302, art. 44

(601.)

Actor Bestuur van het FAOP
Handeling Het regelen van de schadeloosstelling en de vergoeding voor reis- en verblijfkosten van de leden en de plaatsvervangende leden van het bestuur van het FAOP
Grondslag Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994/302, art. 45.1
Periode 1994-

(602.)

Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het afgeven van een verklaring van geen bezwaar tegen de regeling voor de schadeloosstelling en de vergoeding voor reis- en verblijfkosten van de leden en de plaatsvervangende leden van het bestuur van het FAOP
Periode 1994-

Grondslag	Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994/302, art. 45.1
(603.)	
Actor	Bestuur van het FAOP
Handeling	Het benoemen, schorsen en ontslaan van het personeel van het FAOP
Periode	1994-
Grondslag	Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994/302, art. 46.3
Opmerking	De wet spreekt van de secretaris en het overig personeel.
(604.)	
Actor	Bestuur van het FAOP
Handeling	Het vaststellen van een instructie voor het personeel van het FAOP
Periode	1994-
Grondslag	Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994/302, art. 46.4
(605.)	
Actor	Bestuur van het FAOP
Handeling	Het vaststellen van regels betreffende de rechtspositie van de secretaris en het overige personeel van het FAOP
Periode	1994-
Grondslag	Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994/302, art. 46.5
(606.)	
Actor	Bestuur van het FAOP
Handeling	Het vaststellen van een reglement van werkzaamheden van het FAOP
Periode	1994-
Grondslag	Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994/302, art. 47.1
(607.)	
Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het afgeven van een verklaring van geen bezwaar tegen het reglement van werkzaamheden van het FAOP
Periode	1994-
Grondslag	Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994/302, art. 47.2

15.2.5.2 Toezicht op het besturen van het FAOP

(608.)	
Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het houden van toezicht op het FAOP
Periode	1994-
Grondslag	Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994/302, art. 50.1

15.2.5.3 Financieel beheer van het FAOP

(609.)	
Actor	Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling	Het vaststellen, wijzigen of intrekken van een ministeriële regeling over de belegging van gelden van het FAOP
Periode	1994-
Grondslag	Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994/302, art. 48.2

(610.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het in overleg met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid stellen van nadere regels omtrent de inrichting van de begroting, de jaarrekening, het jaarverslag en het voorstel omtrent de vast te stellen invaliditeitspremie van het FAOP
Periode 1994-
Grondslag Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, 1994/302, art. 49.7
Opmerking Zie ook handeling 618.

(611.)
Actor Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Handeling Het overleggen met de minister van Binnenlandse Zaken over nadere regels omtrent de inrichting van de begroting, de jaarrekening, het jaarverslag en het voorstel omtrent de vast te stellen invaliditeitspremie van het FAOP
Periode 1994-
Grondslag Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, 1994/302, art. 49.7

(612.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het vaststellen, wijzigen of intrekken van een ministeriële regeling over betalingen door het FAOP aan rechthebbenden
Periode 1994-
Grondslag Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994/302, art. 39.6

15.2.5.4 Taakuitvoering van het FAOP

(613.)
Actor Bestuur van het FAOP
Handeling Het stellen van regels met betrekking tot de vaststelling van het dagloon van overheidswerknemers
Periode 1995-
Grondslag Wet privatisering ABP, Stb. 1995/639, art. 32.4
Opmerking Het betreft het dagloon overeenkomstig art. 14.1 WAO.

(614.)
Actor Minister van Binnenlandse Zaken
Handeling Het al dan niet goedkeuren van regels door het FAOP gesteld met betrekking tot de vaststelling van het dagloon van overheidswerknemers
Periode 1995-
Grondslag Wet privatisering ABP, Stb. 1995/639, art. 32.4
Opmerking Het betreft het dagloon overeenkomstig art. 14.1 WAO.

(615.)
Actor Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Handeling Het overleggen met de minister van Binnenlandse Zaken inzake het al dan niet goedkeuren van regels door het FAOP gesteld met betrekking tot de vaststelling van het dagloon van overheidswerknemers
Periode 1995-
Grondslag Wet privatisering ABP, Stb. 1995/639, art. 32.4
Opmerking Het betreft het dagloon overeenkomstig art. 14.1 WAO.

- (616.)
 Actor Bestuur van het FAOP
 Handeling Het vaststellen van het uitvoeringsreglement voor de WAO-conforme uitkering
 Periode 1995-
 Grondslag Wet privatisering ABP, Stb. 1995/639, art. 48.1
- (617.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het al dan niet goedkeuren van het door het FAOP vastgestelde uitvoeringsreglement voor de WAO-conforme uitkering
 Periode 1995-
 Grondslag Wet privatisering ABP, Stb. 1995/639, art. 48.2
 Opmerking Dit uitvoeringsreglement regelt welke informatie op welke wijze en op welk tijdstip door de Stichting Pensioenfonds ABP en door overheidswerkgevers aan het FAOP geleverd dienen te worden.
- (618.)
 Actor Bestuur van het FAOP
 Handeling Het verlenen van een WAO-conforme uitkering aan rechthebbenden
 Periode 1995-
 Grondslag Wet privatisering ABP, Stb. 1995/639, art. 46.1
 Opmerking De uitvoering hiervan geschiedt door de USZO.
- (619.)
 Actor Bestuur van het FAOP
 Handeling Het aangaan van een overeenkomst naar burgerlijk recht met de Stichting USZO inzake de uitvoering van de AOW, de AAW en de Wet arbeid gehandicapte werknemers
 Periode 1995-
 Grondslag Wet privatisering ABP, Stb. 1995/639, art. 46.2
- (620.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het al dan niet goedkeuren van een overeenkomst naar burgerlijk recht tussen de Stichting USZO en het bestuur van het FAOP inzake de uitvoering van de AOW, de AAW en de Wet arbeid gehandicapte werknemers
 Periode 1995-
 Grondslag Wet privatisering ABP, Stb. 1995/639, art. 46.3

15.2.6 USZO

- (621.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het deelnemen aan de oprichting van de USZO
 Periode 1995-
 Grondslag Wet privatisering ABP, Stb. 1995/639, art. 53.1; Wet houdende regels met betrekking tot de oprichting van de Stichting Uitvoeringsinstelling Sociale Zekerheid voor Overheid en onderwijs, Stb. 1995/641, art. 2.1

- (622.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het vaststellen van een lijst van vermogensbestanddelen welke overgaan van het ABP naar de USZO
 Periode 1995-
 Grondslag Wet houdende regels met betrekking tot de oprichting van de Stichting Uitvoeringsinstelling Sociale Zekerheid voor Overheid en onderwijs, Stb. 1995/641, art. 3.1
- (623.)
 Actor Minister van Financiën
 Handeling Het doen opstellen van een verklaring inzake de van het ABP naar de USZO overgegangene vermogensbestanddelen
 Periode 1995-
 Grondslag Wet houdende regels met betrekking tot de oprichting van de Stichting Uitvoeringsinstelling Sociale Zekerheid voor Overheid en onderwijs, Stb. 1995/641, art. 3.2
- (624.)
 Actor Minister van Financiën
 Handeling Het doen veranderen van de tenaamstelling van de aan de USZO overgegangene vermogensbestanddelen welke in openbare registers te boek zijn gesteld
 Periode: 1995-
 Grondslag Wet houdende regels met betrekking tot de oprichting van de Stichting Uitvoeringsinstelling Sociale Zekerheid voor Overheid en onderwijs, Stb. 1995/641, art. 3.3
 Opmerking Hiermee worden bedoeld onroerende goederen.
- (625.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het regelen van de overgang van personeelsleden in dienst van het Rijk in dienst van de USZO
 Periode 1995-
 Grondslag Wet houdende regels met betrekking tot de oprichting van de Stichting Uitvoeringsinstelling Sociale Zekerheid voor Overheid en onderwijs, Stb. 1995/641, art. 4.1
 Opmerking Hier worden alleen individuele aangelegenheden bedoeld.
- (626.)
 Actor Minister van Binnenlandse Zaken
 Handeling Het stellen van regels inzake de arbeidsvoorwaarden van naar de USZO overgaand personeel
 Periode 1995-
 Grondslag Wet houdende regels met betrekking tot de oprichting van de Stichting Uitvoeringsinstelling Sociale Zekerheid voor Overheid en onderwijs, Stb. 1995/641, art. 4.6

Overzicht van geraadpleegde bronnen

Wet- en regelgeving

Wet, regelende de benoembaarheid van vreemdelingen tot landsbedieningen, Stb. 1858/46

Reisbesluit 1916, 19 oktober 1915, Stb. 1915/451

Pensioenwet 1922, Stb. 1922/240

Besluit tot regeling van de toekenning van wachtgeld aan burgerlijke Rijksambtenaren, 3 augustus 1922, Stb. 1922/479

Besluit van 19 juni 1924, tot overdracht van enkele bevoegdheden aan de Hoofden der Ministerieele Departementen, Stb. 1924/294

Ambtenarenwet 1929, 12 december 1929, Stb. 1929/530

Algemeen Rijksambtenarenreglement, 12 juni 1931, Stb. 1931/248

Arbeidsovereenkomstenbesluit, 3 augustus 1931, Stb. 1931/354

Besluit tot regeling van de toekenning van vacatiegeld aan de voorzitters, de leden, de secretarissen en hunne plaatsvervangers van commissiën als bedoeld in de artikelen 85 tot en met 89 van het Algemeen Rijksambtenarenreglement, 30 juni 1933, Stb. 1933/343

Grondwet 1938, Stb. 1938/180

Besluit van 25 maart 1939, houdende nadere regels betreffende de commissie bedoeld in art. 97b, 3e lid van het ARAR, Stb. 1939/180

Kinderbijslagwet voor loontrekkenden, 23 december 1939, Stb. 1939/806

Besluit van de minister van Algemene Zaken van 16 april 1940, afd. II, no.356, betreffende dragen van insignes en onderscheidingstekenen, Bijvoegsel Stb. 1940/93

KB houdende vaststelling van een leeftijdsgrens voor het vervullen van openbare functies, Stb. 1945/F 173

Verplaatsingskostenbesluit 1946, 18 december 1946, Stb. 1946/G 371

Regeling verzekering vliegcrisico's, Stb. 1948/I 240

Grondwet 1948, Stb. 1948/I 414

BBRA 1948, 20 juni 1949, Stb. 1949/J 261

Besluit van 22 juni 1949, no. 12, tot instelling van een staatscommissie tot herziening der pensioenwetgeving, Stcrt. 1949/129

Gratificatiebesluit, 27 juli 1950, Stb. 1950/K 320

Kindertoelagewet voor gepensioneerden, Stb. 1950/K501

Toelagebesluit 1951, Stb. 1950/K 651

Besluit van 17 oktober 1950, nr. 9 houdende regeling van de vergoeding aan ambtenaren van kosten verbonden aan het gebruik van de privé-telefoonaansluiting voor dienstdoeleinden

KB tot instelling van een Staatscommissie van advies inzake de status van de ambtenaren, 13 augustus 1952, Stcrt. 1952/159

Uitkeringsregeling 1952, 16 juli 1952, Stb. 1952/412

Reisbesluit 1952, 23 september 1952, Stb. 1952/478

Centrale Uitvoeringsbeschikking Reisbesluit 1952

Grondwet 1953, Stb. 1953/264

Interimregeling ziektekosten ambtenaren, 8 juli 1953, Stb. 1953/326

Wet beperking cumulatie pensioen en inkomsten; Stb. 1954/5

Bezoldigingsregeling leerling-verplegenden 1954

Besluit houdende nadere regeling van de gelijkstelling van pleegkinderen met eigen kinderen ten opzichte van het recht op wezenpensioen, bedoeld in de Pensioenwet 1922, Stb. 1922/240, en de vaststelling van een plicht tot kennisgeving betreffende de mogelijkheid van inkoop van diensttijd voor pensioen, 30 juni 1954, Stb. 1954/304

Herzieningsbesluit 1955, 30 december 1954, Stb. 1954/615

Besluit regelende de taak van de Rijkspsychologische Dienst, 3 juni 1955, Stb. 1955/235

Reisbesluit 1956, 24 januari 1956, Stb. 1956/43

Besluit van 2 maart 1956 houdende toekenning van een uitkering over het eerste halfjaar van 1955 aan Rijkspersoneel, burgemeesters, personeel van de gemeentepolitie en personeel van onderwijsinrichtingen en -instellingen, Stb. 1956/107

Grondwet 1956, Stb. 1956/446

Besluit vergoeding plaatselijk vervoer en verblijf, 26 november 1956, Stb. 1956/579

Reisbeschikking 1956

Herzieningsbesluit 1957, 8 augustus 1957, Stb. 1957/335

Circulaire minister van Binnenlandse Zaken van 22 november 1958, no. UA258/394

Besluit van de minister van Binnenlandse Zaken a.i. van 25 augustus 1959, Hoofdafdeling OPZ, Afdeling AJZ, nr. A592/2724, tot vaststelling van het herkeuringsreglement

Besluit van de minister van Binnenlandse Zaken a.i. van 25 augustus 1959 tot vaststelling van een model voor de arbeidsovereenkomst

Rijkswachtgeldbesluit 1959, 31 augustus 1959, Stb. 1959/319

Premiespaarregeling rijksambtenaren, 20 februari 1960, Stb. 1960/48

Besluit tot toekenning van een duurtetoeslag over de jaren 1958 en 1959 aan Rijkspersoneel, personeel van de gemeentepolitie, personeel van noodwachten en noodwachtstaven en personeel van onderwijsinrichtingen en -instellingen, 5 maart 1960, Stb. 1960/139

Besluit houdende nadere regels ten aanzien van de bezoldiging van de rijkswerklieden, Stb. 1960/330

Verplaatsingskostenbesluit 1962, 16 april 1962, Stb. 1962/150

Verplaatsingskostenbeschikking 1962, Stcrt. 1962/119

Beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijkspersoneel, 6 mei 1963, Stcrt. 1963/108

Kindertoelageregeling overheidspersoneel, 14 mei 1963, Stb. 1963/219

Grondwet 1963, Stb. 1963/496

Verhaalswet ongevallen ambtenaren, Stb. 1965/354

Algemeen burgerlijke pensioenwet, Stb. 1966/6

Besluit houdende aanwijzing van personen bedoeld in de artikelen B 1, B 2 en B 3 van de Algemene burgerlijke pensioenwet, die geen ambtenaar zijn, alsmede van personen bedoeld in artikel B 1, tweede lid, onder b en c, van de Algemene burgerlijke pensioenwet, die ambtenaar zijn, Stb. 1966/8

Besluit houdende bepaling van de in artikel C 4, derde lid en daarmee overeenkomende artikelen der Algemene burgerlijke pensioenwet bedoelde rente, Stb. 1966/9

Besluit Beoordelingscommissie herplaatsbaarheid ambtenaren, Stb. 1966/13

Besluit houdende vaststelling van gevallen waarin en de voorwaarden waarop het uitzicht op pensioen krachtens de ABP-wet wordt vervangen door het recht op een uitkering ineens en de wijze waarop de uitkering wordt berekend, Stb. 1966/15

Besluit houdende vaststelling van voorschriften omtrent de wijze en voorwaarden van de betaling van pensioenen, Stb. 1966/17

Regeling uitkering wegens functioneel leeftijdsontslag, 24 juni 1966, Stb. 1966/286

Besluit tot vaststelling van leeftijdsgrenzen voor de vervulling van bepaalde functies als bedoeld in art. 97, eerste lid van het ARAR, 1 augustus 1966, Stb. 1966/353

Uitkeringsregeling 1966, 27 augustus 1966, Stb. 1966/408

Regeling aanspraken bij arbeidsongeschiktheid wegens ziekten of gebreken voor bepaalde groepen ambtenaren in de zin van de Algemene burgerlijke pensioenwet, Stb. 1967/683

Premiespaarregeling rijksambtenaren 1968, 27 mei 1968, Stb. 1968/263

Besluit van 7 november 1967 (BiZa), 24 januari 1968 (Fin.), Stcrt. 1968/23

Beschikking antecedentenonderzoeken, 14 oktober 1969, Stcrt. 1969/209

Regeling verzekering vliegrisico's 1969, Stb. 1969/409

Reis- en pensionkostenbesluit ongehuwd burgerlijk rijkspersoneel, 24 februari 1970, Stb. 1970/56

Reisbesluit 1971, 15 december 1970, Stb. 1970/602

Reisbeschikking Nederland, 15 december 1970, Stcrt. 1970/251

Reisbeschikking buitenland, 15 december 1970, Stcrt. 1970/251

Besluit van 10 juni 1971, betreffende toepassing van de 5%-ziektelkostenregeling op enige groepen gepensioneerden, Stb. 1971/374, 10 juni 1971, Stb. 1971/374

Circulaire van de minister van Binnenlandse Zaken inzake bedrijfshulpverlening van 10 juni 1971, AB71/U1361

Grondwet 1972, Stb. 1972/151

Beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijkspersoneel 1972, Stcrt. 1972/171

Uitvoeringsbesluit beperking meervoudige overneming AOW/AWW-premie, Stb. 1973/76

Besluit maaltijdvergoeding bij overwerk, 18 juli 1973, Stb. 1973/386

Besluit aanvulling arbeidsongeschiktheidsuitkering, 19 juli 1974, Stb. 1974/480

Regeling hypotheekgarantie bij bouw of aankoop van een woning, 23 augustus 1974, Stcrt. 1974/170

Ziektekostenregeling Bijzondere Groepen 1976, Stb. 1976/281

Besluit houdende vaststelling van regels omtrent toe te kennen vergoedingen aan geneeskundigen en andere deskundigen, als bedoeld in artikel P 11, tweede lid, van de Algemene burgerlijke pensioenwet en artikel 7 van het Koninklijk Besluit van 12 januari 1966 (Stb. 13), Stb. 1977/27

Besluit van 22 september 1977, houdende regeling van de vergoeding aan ambtenaren van kosten verbonden aan het gebruik van de privé-telefoonaansluiting voor dienstdoeleinden, Stb. 1977/527

Interimregeling ziektekosten ambtenaren, 29 december 1977, Stb. 1977/715

Besluit van de minister van Binnenlandse Zaken van 2 november 1976 tot instelling van de Commissie van Advies inzake ongeschiktheidsontslagen en disciplinaire straffen, 2 november 1976, Stcrt. 1977/9

Instellingsbeschikking Studiecommissie pensioenvoorzieningen ambtenaren, 13 oktober 1977, Stcrt. 1977/200

Studiefaciliteitenregeling, Stcrt. 1978/103

Besluit vervroegd uittreden burgerlijk rijkspersoneel, 3 december 1979, Stb. 1979/752

Wet houdende nadere voorzieningen met betrekking tot de totstandkoming van lonen en andere arbeidsvoorwaarden, Stb. 1980/81

Regeling ziektekostenvoorziening overheidspersoneel, 18 september 1980, Stb. 1980/544

Uitbreiding begrip diensttijd in ARAR, Stcrt. 1980/249

Lijst van instelling van openbaar nut, Stcrt. 1981/36

Besluit van de ministers van Algemene Zaken en van Binnenlandse Zaken tot instelling van de Commissie Vertrouwensfuncties, 2 februari 1981, Stcrt. 1981/48

Uitvoeringbesluit vervroegd uittreden burgerlijk rijkspersoneel, Stcrt. 1981/170

KB houdende nadere regels met betrekking tot salarissen en andere arbeidsvoorwaarden voor het overheidspersoneel en ander personeel ter uitvoering van art. IV, Stb. 1981/47

Inhoudingswetten en besluiten 1981 e.v.

Interimregeling ziektekosten ambtenaren 1982, 25 maart 1982, Stb. 1982/173

Besluit betaling emolumenten burgerlijk rijkspersoneel, 1 november 1983, Stb. 1983/574

Vaststelling aantal extra verlofdagen 1983 rijksambtenaren, Stcrt. 1983/158

Besluit waarnemingstoelagen BBRA 1984, Stcrt. 1983/242

BBRA 1984, 1 november 1983, Stb. 1983/571

Overgangsregeling Bezoldigingsbesluit Burgerlijke Rijksambtenaren 1984, Stb. 1983/572

Besluit betaling emolumenten burgerlijk rijkspersoneel, 1 november 1983, Stb. 1983/574

Wet salarisverlaging overheidspersoneel 1984, Stb. 1983/660

Wet uitkering wegens vrijwillig vervroegd uittreden, 28 juni 1984, Stb. 1984/273

Wet afschaffing overneming premie AOW/AWW, Stb. 1985/288

Besluit houdende regelen als bedoeld in art. 3. eerste en zevende lid, van de Wet uitkering wegens vrijwillig vervroegd uittreden, 12 september 1984, Stb. 1984/458

Besluit houdende wijziging van enige rechtspositieregelingen inzake arbeidsduurverkorting, 18 november 1985, Stb. 1985/721

Beoordelingsvoorschrift burgerlijk rijkspersoneel 1985, Stcrt. 1985/81

Circulaire van de minister van Binnenlandse Zaken inzake bedrijfshulpverlening van 16 augustus 1985, AB85/U584

Besluit werving en selectie, 14 oktober 1985, Stcrt. 1985/204

Wet, houdende voorlopige verlaging van de verschuldigde pensioenbijdrage als bedoeld in de Algemene burgerlijke pensioenwet in verband met verlaging van de invaliditeitspensioenen per 1 januari 1985, Stb. 1986/88

Wet, houdende voorlopige verlaging van de verschuldigde pensioenbijdrage als bedoeld in de Algemene burgerlijke pensioenwet met 1,25 procentpunt, ingaande 1985, Stb. 1986/89

Wet, houdende voorlopige verlaging van de verschuldigde pensioenbijdrage als bedoeld in de

Algemene burgerlijke pensioenwet met 1,8 procentpunt, ingaande 1985, Stb. 1986/90

Wet, houdende tijdelijke verlaging van de verschuldigde pensioenbijdrage als bedoeld in de Algemene burgerlijke pensioenwet, Stb. 1986/91

Wet, houdende tijdelijke verlaging van de verschuldigde pensioenbijdrage als bedoeld in de Algemene burgerlijke pensioenwet, Stb. 1986/92

Wet, houdende tijdelijke regeling van de verschuldigde pensioenbijdrage als bedoeld in de Algemene burgerlijke pensioenwet, Stb. 1986/93

Rechtspositieregeling voor deelnemers aan opleidingen in het kader van het leerlingwezen, Stb. 1986/291

Besluit van de minister van Binnenlandse Zaken van 31 januari 1986, nr. AP86/30, Stcrt. 1986/35

Tijdelijke regeling WWV-vervangende uitkering, Stb. 1987/400

Besluit sociaal beleidskader rijksoverheid, Stb. 1987/460

Besluit waarnemingstoelagen 1987, 6 november 1987, Stcrt. 1987/236

Besluit reserve-overdracht ambtenaren, 24 februari 1988, Stb. 1988/154

Besluit houdende vaststelling van een algemene maatregel van bestuur, als bedoeld in artikel A 8 van de Algemene burgerlijke pensioenwet en daarmee overeenkomende artikelen in andere pensioenwetten, Stb. 1988/446

Rechtspositieregeling voor deelnemers aan initiële opleidingen, Stb. 1988/514

Regeling wachtgeld en uitkering bij privatisering, Stb. 1989/303

Wet, houdende tijdelijke verlaging van de verschuldigde pensioenbijdrage als bedoeld in de Algemene burgerlijke pensioenwet over 1986 en 1987, Stb. 1989/323

Regeling gratificatie bij ambtsjubileum, Stcrt. 1989/223

Besluit inkomenstoelag belanghebbenden in de zin van de Interimregeling ziektekosten ambtenaren 1982, Stb. 1989/308

Verplaatsingskostenbesluit 1989, 6 oktober 1989, Stb. 1989/424

Wet houdende bijzondere regels met betrekking tot het recht op uitkering als bedoeld in de Wet uitkering wegens vrijwillig vervroegd uittreden, 28 september 1989, Stb. 1989/478

Verplaatsingskostenregeling 1989, Stcrt. 1989/212

Regeling gratificatie bij ambtsjubileum, 3 november 1989, Stcrt. 1989/223

Wet houdende tijdelijke regeling pensioenvoorziening na privatisering, 9 mei 1990, Stb. 1990/276

Wet op het Ouderschapsverlof, 21 november 1990, Stb. 1990/562

Regeling vermindering bezoldiging bij nevenwerk tijdens diensttijd, Stcrt. 1991/207

Wet houdende regels betreffende de aanspraak op zwangerschaps- en bevallingsverlof van overheids- en onderwijspersoneel, Stb. 1991/347

Wet, houdende verlaging van de verschuldigde pensioenbijdrage als bedoeld in de Algemene burgerlijke pensioenwet over de jaren 1988, 1989 en 1990, alsmede verlaging van de verschuldigde wachtgeldtijdbijdrage over het jaar 1990, Stb. 1991/365

Besluit sociaal beleidskader rijksoverheid 1991, Stb. 1991/522

Besluit van 14 oktober 1991 houdende toekenning van een eenmalige uitkering in 1990 aan burgerlijk rijkspersoneel en ander personeel

Besluit van 26 april 1991, Stcrt. 1991/111

Besluit van 13 oktober 1992 tot instelling van de adviescommissie grondrechten en functie-uitoefening ambtenaren, Stb. 1992/565

Besluit van 13 oktober 1992, houdende regels met betrekking tot de instelling, de taak, de samenstelling en de werkwijze van de commissie bedoeld in de artikelen 82a, eerste lid en 97b, eerste lid van het ARAR, de artikelen 117a, eerste lid, en 128, eerste lid van het Ambtenarenreglement Staten-Generaal en art. 55a, eerste lid, van het AOB, Stb. 1992/565

Nadere regeling aflopende toelage art. 18 BBRA 1984, 16 april 1992, Stcrt. 1992/80

Reisbesluit binnenland, 1 maart 1993, Stb. 1993/144

KB houdende toekenning van eenmalige uitkering van 11,3 % in 1992 aan (gewezen) burgerlijke rijkspersoneel en andere, Stb. 1993/443

Besluit vergoeding representatiekosten rijkspersoneel, 30 juli 1993, Stb. 1993/452

Reisregeling binnenland, 16 maart 1993, Stcrt. 1993/56

Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, 27 april 1994, Stb. 1994/302

Besluit voorzieningverstrekking Algemene burgerlijke pensioenwet, Stb. 1994/585

Reisbesluit buitenland, 29 juli 1994, Stb. 1994/600

Besluit tegemoetkoming ziektekosten rijkspersoneel, 3 augustus 1994, Stb. 1994/608

Besluit inkomenstoeslag rijkspersoneel, Stb. 1994/609

Verhaalbesluit ABP, Stb. 1994/658

Tijdelijke regeling deeltijd-VUT sector Rijk, 2 september 1994, Stb. 1994/693

Spaarloonregeling rijkspersoneel, 6 april 1994, Stcrt. 1994/74

Circulaire van de minister van Binnenlandse Zaken inzake bedrijfshulpverlening van 15 juli 1994, AD94/U869, Stcrt. 1994/149

Reisregeling buitenland, 12 september 1994, Stcrt. 1994/181

Wet privatisering ABP, Stb. 1995/639

Wet kaderregeling VUT overheidspersoneel, 21 december 1995, Stb. 1995/640

Wet houdende regels met betrekking tot de oprichting van de Stichting Uitvoeringsinstelling Sociale Zekerheid voor Overheid en onderwijs, Stb. 1995/641

Centrale VUT-overeenkomst overheids- en onderwijspersoneel, 30 oktober 1995, Stcrt. 1995/251

Suppletierегeling gedeeltelijk arbeidsongeschikten sector Rijk, Stb. 1996/1

Loonbesluit overheidswerknemers, Stb. 1996/97

Besluit bovenwettelijke uitkeringen bij werkloosheid voor de sector Rijk, Stb. 1996/352

Tijdelijk Besluit sociaal beleidskader rijksoverheid 1995-1996, Stb. 1996/431

Regeling procedure bij reorganisatie, Stcrt. 1996/80

Regeling beperking van het zijn van overheidswerknemer in de zin van de Wet privatisering ABP, Stcrt. 1996/148

Literatuur

Ambtenarenwet 1929, uitgave Schuurman & Jordens (Zwolle 1985)

Financiële arbeidsvoorwaarden overheid: Wet- en regelgeving, commentaar, jurisprudentie (Alphen aan den Rijn 1971-.....)

Graaff, B de, *'Kalm temidden vanwoeste golven': het ministerie van Koloniën en zijn taakomgeving, 1912-1940* (Den Haag 1997)

Hasselt, W.J.C. van, *Verzameling van Nederlandse Staatsregelingen en Grondwetten* (Alphen aan den Rijn 1987)

Horst, Th.A.M. van der, B.H. Abbing, L.H.H. Eijck e.a. (red), *Handleiding tot het ambtenarenrecht* (Alphen aan de Rijn 1975-.....)

Korteweg-Wiers, M.J.S., G.L. van der Kraan, P.M.B. Schrijvers e.a., *Hoofdlijnen van het ambtenarenrecht* (Alphen aan den Rijn 1986)

Ministerie van Binnenlandse Zaken, *Personeelsnota Directoraat-Generaal Openbaar Bestuur* (Den Haag 1991)

Ministerie van Binnenlandse Zaken, *Rechtspositie rijksambtenaar* (Den Haag 1998)

Munneke, H.F., J.B.J.M. ten Berge, F.A.M. Stroink, P. Haighton, P. den Hoed, *Organen en rechtspersonen rondom de centrale overheid* (Den Haag 1983)

Nispen, F.K.M. en D.P. Noordhoek (red.), *De grote operaties: de overheid onder het mes of het snijden in eigen vlees* (Deventer 1986)

Sikkes, J.H., *De ambtenaar en zijn recht: een beknopte oriëntatie op de voorschriften over de rechten en verplichtingen van het overheids personeel* (Deventer/Zwolle 1983)

Staatsalmanak voor het Koninkrijk der Nederlanden (Den Haag 1945-1996)

Vademecum arbeidsrecht bij de overheid: begrippen, regelingen en procedures (Alphen aan den Rijn 1995-.....)

Vermeulen, H.A.A.G., *Ambtenarenwet 1929* (Zwolle 1990)

Vreugdenhil, B.J., R.E. Duffels, G. Bosch, *Een baan bij de Overheid: Aspecten van het ambtenaarschap* (Amsterdam 1983)

Windmuller, J.P., C. de Galan en A.F. van Zweeden, *Arbeidsverhoudingen in Nederland* (Utrecht 1987)

IJsselmuiden, P.G. van, *Binnenlandse Zaken en het ontstaan van de moderne overheidsbureaucratie in Nederland 1813-1940* (Kampen 1988)

Materiedeskundigen

J.W. van Baarle,
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Kanten, Directie Personeelsmanagement Rijksdienst, afdeling
Arbeidsvoorwaarden en Sociaal Beleid

mr. T.M.J. Caris,
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Kanten, Directie Arbeidszaken Overheid, afdeling Uitkeringen
en pensioenen

drs. H. Martens,
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Kanten, Directie Personeelsmanagement Rijksdienst, afdeling
Arbeidsvoorwaarden en Sociaal Beleid

drs. C.P.C. van de Sanden,
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Kanten, Directie Arbeidszaken Overheid, afdeling Uitkeringen
en pensioenen

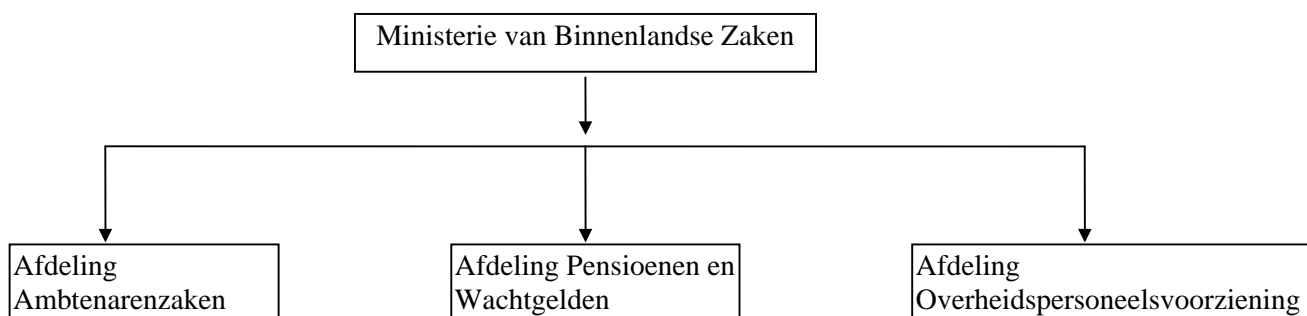
mr. E.M. Veldstra,
Ministerie van Binnenlandse Zaken en Kanten, Directie Arbeidszaken Overheid, afdeling
Arbeidsverhoudingen en Juridische Zaken

Bijlage

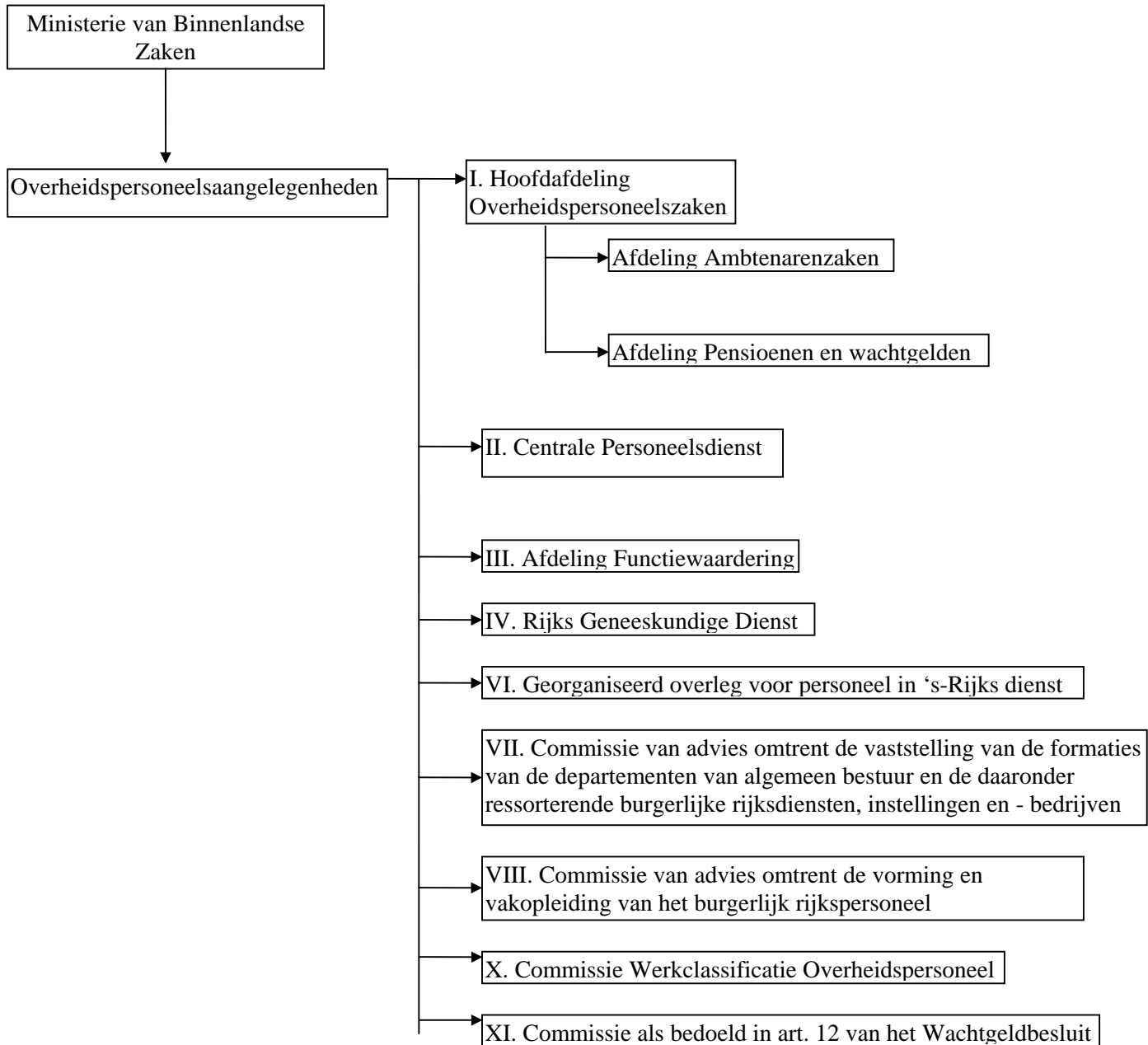
Tienjaarlijkse organogrammen m.b.t. overheidspersoneelsbeleid 1946-1996

In deze organogrammen zijn alleen die organisatieonderdelen opgenomen waarvan hun rol in een of meer deelbeleidsterreinen van het RIO Overheidspersoneelsbeleid worden beschreven. Een dienst als bijvoorbeeld de Rijks Geneeskundige Dienst wordt niet beschreven en is derhalve niet opgenomen in onderstaande organogrammen.

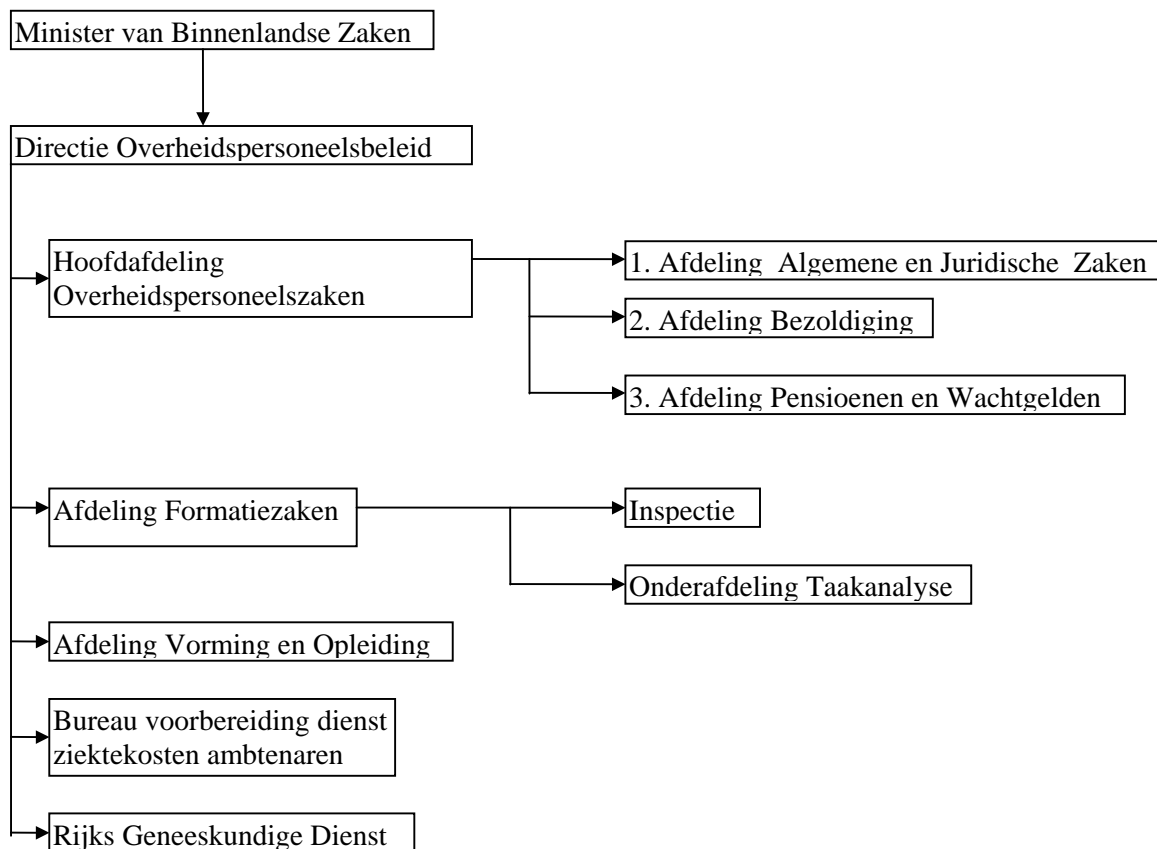
1946

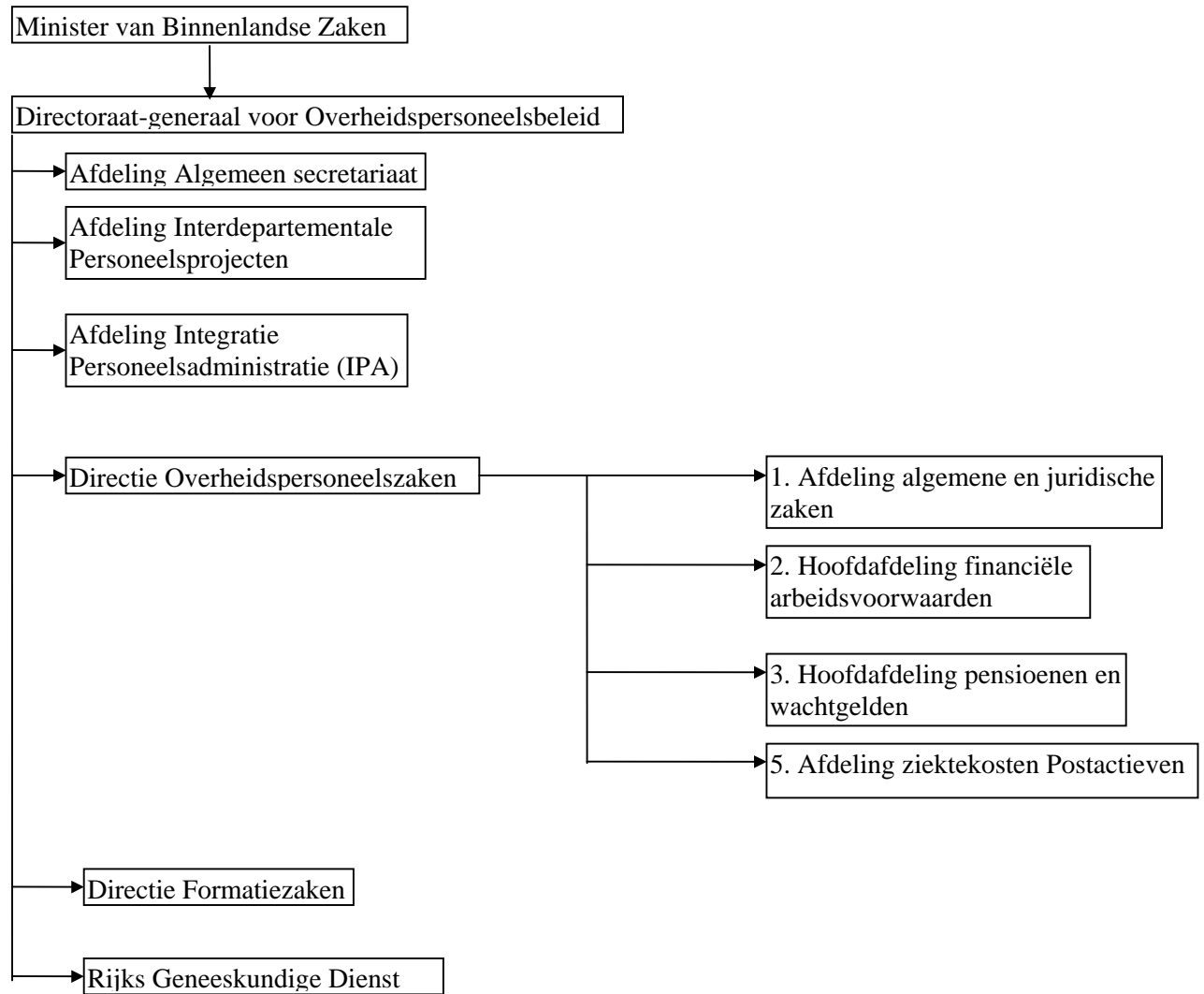

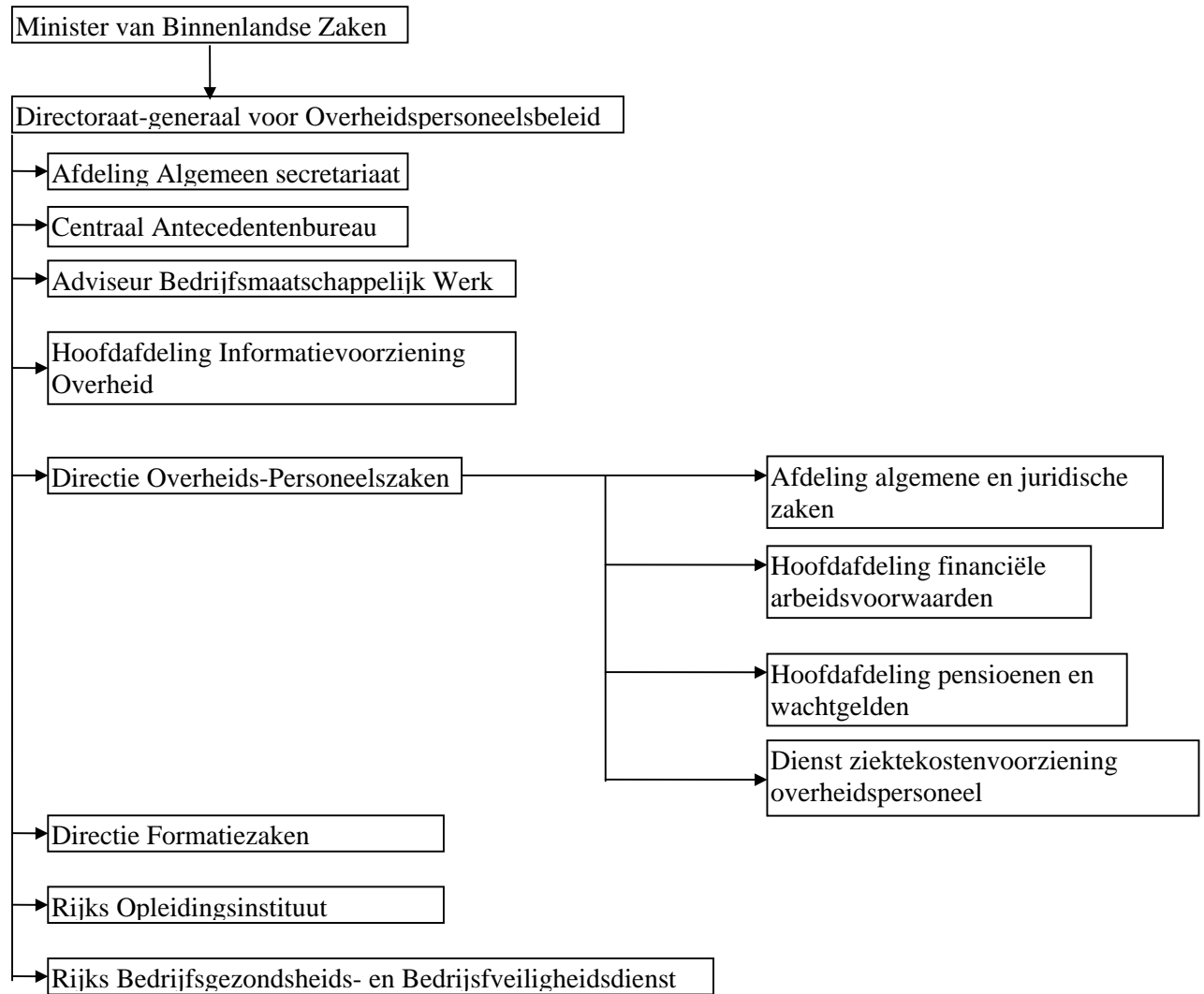
1956

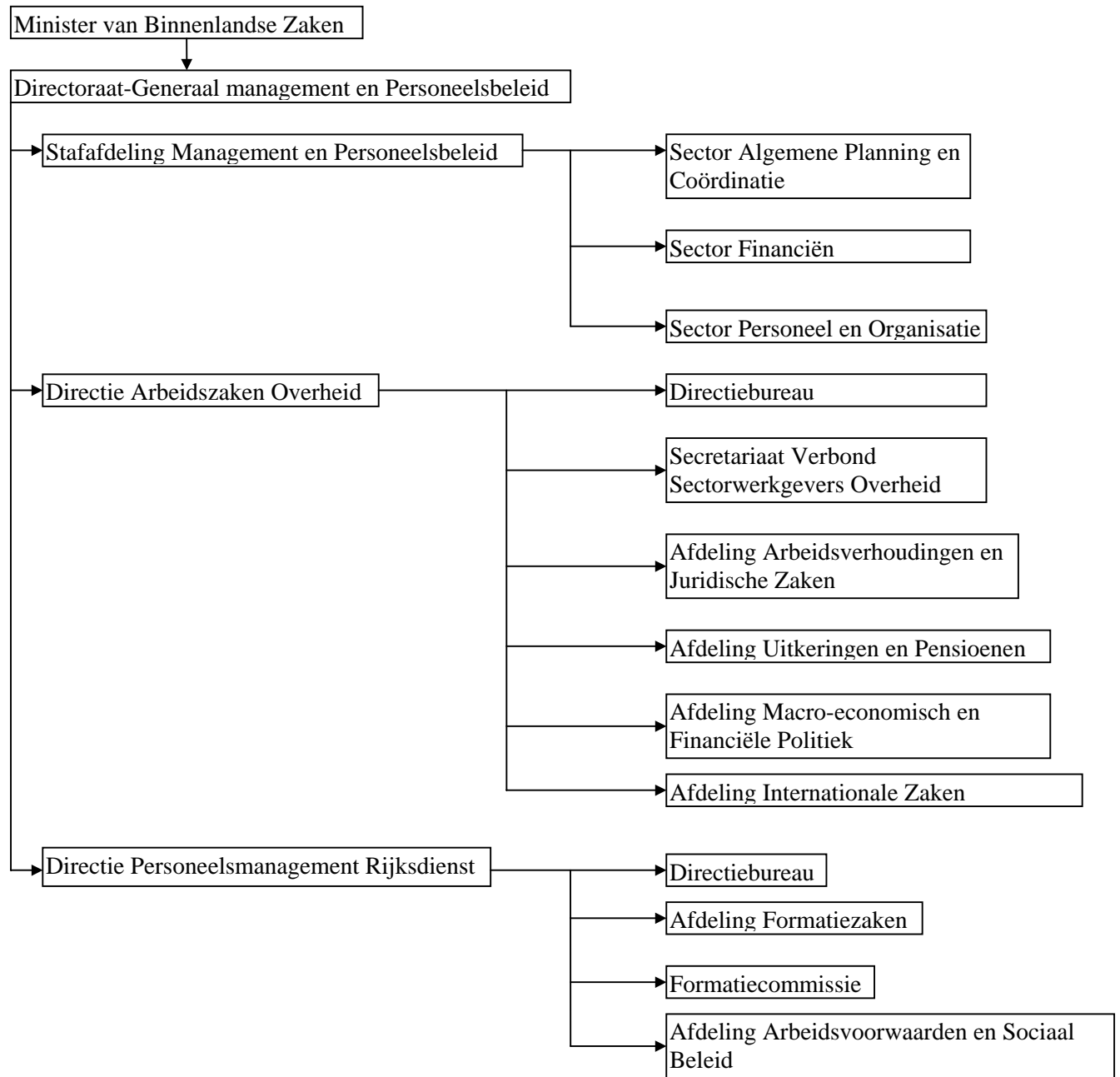
1966

Noten

-
- ¹ Met de intrekking van het Arbeidsovereenkomstenbesluit in 1993 is de arbeidscontractant althans binnen de rijksdienst verdwenen.
- ² Tot 1984 konden ambtenaren volgens de Ambtenarenwet alleen 'hier te lande' werkzaam zijn. De Grote Winkler Prins meldt in haar definitie bovendien dat ambtenaren ondergeschikt zijn aan gekozen politieke vertegenwoordigers: *Grote Winkler Prins Encyclopedie*, II (Amsterdam en Antwerpen, 1990⁸), p. 23.
- ³ *Het sectorenmodel. Differentiatie van de arbeidsvoorwaarden bij de overheid*, uitgave van het ministerie van Binnenlandse Zaken (Den Haag 1993), p. 5
- ⁴ P.L. de Vos, 'De ambtenaar in Nederland. Sectorialisatie, afslanking en normalisatie', *Tijdschrift voor bestuurswetenschappen en publiekrecht* 49 (1994), p. 794-799. Zie ook *Verantwoord verzelfstandigen. Rapportage van de commissie-Sint*, Den Haag 1995, p. 6-15
- ⁵ M.J.B. Kavelaars, *Handelen met de sterke arm, deel II. Rapport institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein politie 1994-*, Pivot-rapport nr. 31 ('s-Gravenhage 1996)
- ⁶ F. van der Doe, M.L. Loef, *Geef acht (militair personeel; beroeps- en reserve-personeel). Een institutioneel onderzoek naar bedrijfsprocessen en handelingen op het beleidsterrein militair personeel: beroeps- en reservepersoneel in dienst van het ministerie van Defensie en voorgangers, 1945-1993*, Pivot-rapport nr. 25 ('s-Gravenhage 1994)
- ⁷ Grondwet 1983, art. 109
- ⁸ Grondwet 1972, art. 72, Grondwet 1953, art. 72, Grondwet 1938/1946/1948, art. 65
- ⁹ Besluit van den 8sten Juni 1933, tot instelling van een Departement van Algemeen Bestuur dat den naam zal dragen van Ministerie van Sociale Zaken en tot wijziging van den naam van het Ministerie van Economische Zaken en Arbeid
- ¹⁰ Zij zijn al beschreven in 'Geef Acht', RIO naar bedrijfsprocessen en handelingen op het beleidsterrein militair personeel: beroeps- en reservepersoneel in dienst van het ministerie van Defensie en voorgangers, 1945-1993 (PIVOT-rapport nummer 25).
- ¹¹ Nota van Toelichting bij het besluit van 28 augustus 1985, Stb. 1985/507
- ¹² Nota van Toelichting bij het besluit van 18 juli 1996, Stb. 1996/423
- ¹³ Besluit van 8 oktober 1993, houdende wijziging van het ARAR en AOB, het Ambtenarenreglement Staten-Generaal, het Besluit inlichtingen justitiële documentatie, alsmede van het Besluit van 13 oktober 1992 (Stb. 565) in verband met het antecedenten- en veiligheidsonderzoek, Stb. 1993/595
- ¹⁴ Zie bijvoorbeeld handeling 32 van het Rapport institutioneel onderzoek naar het handelen van de overheid op het gebied van militaire inlichtingendiensten, 1945-1999 (PIVOT-rapport nummer 61).
- ¹⁵ Zie Editie Schuurman & Jordens van de Ambtenarenwet 1929, uitg. 1990, blz 308-309
- ¹⁶ Besluit van 24 februari 1993, Stb. 1993/143
- ¹⁷ De bevordering van de mobiliteit van ambtenaren is verder uitgewerkt in het RIO op het beleidsterrein Arbeidsmarkt en Personeelsontwikkeling van R. Dingemans.
- ¹⁸ Besluit van 24 februari 1993, Stb. 1993/143
- ¹⁹ Zie hiervoor verder het RIO op het terrein Personeelsontwikkeling en mobiliteit
- ²⁰ Bijlage K bij het besluit van 20 juni 1949, Stb. 1949/J 261 (=Toelichting op het BBRA 1948)
- ²¹ Overgangsregeling BBRA 1984, 1 november 1983, Stb. 572
- ²² Zie voor een totaaloverzicht het alfabetisch register van VUGA.
- ²³ Meer informatie over aanstelling in algemene dienst van het Rijk is te vinden in de inleiding van het hoofdstuk over aanstelling en informatieverstrekking over de rechtspositie.
- ²⁴ Wet van 26 april 1962 tot wijziging van wettelijke regelingen inzake kinderbijslag en kindertoelage en van de Coördinatiewet Sociale Verzekering alsmede intrekking van de Kinderbijslagwet voor rentetrekkers en de Kindertoelagewet voor gepensioneerden (Aanpassing Algemene Kinderbijslagwet), Stb. 1962/161
- ²⁵ Handelingen Eerste Kamer, 1948-1949, p. 52
- ²⁶ Wet van 1 november 1993 tot wijziging van een aantal wetten inzake belastingen, alsmede van een aantal andere wetten met het oog op het bevorderen van werknemersparticipaties en winstdelings- en spaarregelingen voor werknemers, Stb. 1993/573
- ²⁷ Besluit van 6 april 1994, Stcrt. 1994/74
- ²⁸ Besluit van 4 december 1959, Stb. 1959/482
- ²⁹ Zie voor deze overwerkvergoeding de handelingen 118-125 in het hoofdstuk bezoldiging.
- ³⁰ Handelingen op grond van de Arbeidswet 1919 zijn opgenomen in het RIO op het beleidsterrein arbeidsomstandigheden 1940-1993 (PIVOT-rapport nummer 24)

-
- ³¹ Nota van Toelichting bij het besluit van 1 juli 1991 houdende wijziging van het ARAR en AOB betreffende vakantie, Stb. 1991/349
- ³² Nota van Toelichting bij het besluit houdende wijziging van enige rechtspositionele regelingen inzake ADV, 18 november 1985, Stb. 1985/721.
- ³³ Wet op het Ouderschapsverlof, 21 november 1990, Stb. 1990/562
- ³⁴ Nota van toelichting bij het besluit van 18 september 1980, houdende vaststelling van de regeling ziektekostenvoorziening overheidspersoneel (Zvo-regeling)
- ³⁵ Nota van toelichting bij het besluit van 6 oktober 1989 houdende wijziging van het Rijksambtenarenreglement, het Ambtenarenreglement Staten-Generaal en het Arbeidsovereenkomstenbesluit inzake woonverplichtingen, Stb. 1989/425
- ³⁶ Nota van toelichting bij het besluit van 26 januari 1988, houdende intrekking van het Rijkskledingbesluit 1988
- ³⁷ Wet van den 5den Mei 1922, houdende pensioenregeling voor de ambtenaren en hunne weduwen en wezen, Stb. 1922/240
- ³⁸ Wet houdende nieuwe regeling van de pensioenen van de burgerlijke ambtenaren en hun nabestaanden, 6 januari 1966, Stb. 1966/6
- ³⁹ Pensioenwet 1922, artt. 3-6; ABP-wet, artt. B1-B9
- ⁴⁰ Ingevoerd bij de Pensioenmaatregelen 1963, Stb. 1963/210. Opgenomen als artikel 107a in de Pensioenwet 1922; ABP-wet, art. A 8; B.J. Vreugdenhil, R.E. Duffels, G. Bosch, Een baan bij de overheid; aspecten van het ambtenaarschap, Kobra, Amsterdam, 1983, p. 65
- ⁴¹ Besluit van 22 juni 1949, no. 12, Stcrt. 1949/129
- ⁴² Publicatie nr. 16 van deze Commissie
- ⁴³ Stcrt. 1977/200; Stcrt. 1979/53; TK, 1975-1976, 13 951
- ⁴⁴ Zie voor ontslag hoofdstuk 14 van dit rapport.
- ⁴⁵ Besluit beoordelingscommissie herplaatsbaarheid ambtenaren, Stb. 1966/13
- ⁴⁶ Pensioenwet 1922, artt. 91, 94; ABP-wet, art. G 1
- ⁴⁷ Pensioenwet 1922, artt. 92-94; ABP-wet, art. G 5
- ⁴⁸ Pensioenwet 1922, art. 1
- ⁴⁹ Wet privatisering ABP, Stb. 1995/639; Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994/302
- ⁵⁰ Pensioenwet 1922, art. 10
- ⁵¹ ABP-wet, art. L 2
- ⁵² Organen en rechtspersonen rondom de centrale overheid. Rapport van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, deel 1, blz.139
- ⁵³ Wet houdende wijziging van de Algemene burgerlijke pensioenwet en enige andere wetten in verband met een wijziging van de bestuurlijke structuur van het Algemeen burgerlijk pensioenfonds, 17 december 1987, Stb. 1987/568
- ⁵⁴ ABP-wet, art. L19. De handelingen van de Verzekeringskamer worden opgenomen in een ander RIO.
- ⁵⁵ Organen en rechtspersonen rondom de centrale overheid. Rapport Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, deel II, blz. 31
- ⁵⁶ Organen en rechtspersonen rondom de centrale overheid, deel 1, Overzicht van organen met openbaar gezag, 's-Gravenhage, Staatsuitgeverij 1983, blz. 133
- ⁵⁷ Rapport Privatisering ABP, TK, 1997-1998, 26 015, nr. 2
- ⁵⁸ Bij de Wet financiële voorzieningen privatisering ABP, Stb. 1994-302, art. 21
- ⁵⁹ De minister was hiertoe gemachtigd bij de Wet houdende regels met betrekking tot de oprichting van de Stichting Uitvoeringsinstelling Sociale Zekerheid voor Overheid en onderwijs, art. 2.1.